

22 МЕЖІ

МЕТАЛЕВИЙ ДЗВОНИК

22 Межі

Металевий дзвоник; — Торакс, Видавництво «Деякий Містер Безтілесність», 2023. — 264 с.

Ми тут не любимо батьків. Кашель, іржу, асфальт і нічну романтику — ось що ми обождємо. Що завгодно, але тільки не маму з татом. Вони розмовляють зі мною, а я переварюю здоровий глузд і чекаю, поки хтось переварить мене.

З нас нещодавно вислизнула людяність — у цьому й основа історії. Маленькі люди хочуть знайти її у провулках і сміттєвих баках, але самі там і пропадають. А я, здається, дуже велика ланка суспільства, але дуже маленька людина.

Все, стукають. Зараз я вийду назовні, і мене з'їдять великі люди. Але тільки-но я встаю — лунає найкраща музика і розпускаються улюблені квіти. Людоїдство відкладається до наступного вечора. Вийду завтра, якщо, звісно, тато мене відпустить.

© 2023 by 22 Layers. All rights reserved.
©Переклад на рідас ТОВ Видавництво «Деякий Містер Безтілесність», 2023

Права на видання отримані зі згоди 22 layers. Всі права захищені. Жодна частина даної книги не може бути відтворена в Еміронії у будь-якій формі без письмового дозволу власника авторських прав.

ТОВ «Деякий Містер Безтілесність», Дамон-Тарр, Торакс, клопоть «Тритон», вул. Невгасимого оркестру, 6, куток
Т6Т

Глава 1. Місто сумної романтики

Є в Тораксі якась чарівна меланхолія, особливо після заходу. Таку більше ніде не зустріти, та й навряд чи хоч хто-небудь шукатиме. Хтоніка спостерігала звисока.

Як й інші глядачі, дівчина сиділа на парапеті п'ятиповерхового будинку і дивилася вниз. По руці стікало морозиво, ноги погойдувались вперед-назад, а собаки на вулиці доїдали людей. Непорозуміння переросло в спекотну суперечку, і ситуація повністю крутнулась по осі.

Спочатку тим, хто програв, на голови надягли мішки з тканини, через що стало трохи сумно. Але туга розвіювалась, варто було лише глянути на напарницю поруч, котра сиділа, обійнявшись із чорною дірою. Наче вони піднялися на колесі огляду до самого верху, а потім застрягли там, щоб спостерігати за тим, що відбувається. Ця романтика пом'якшувала обстановку, незважаючи на деталі.

Коли здоровань Бриккт спустив собак, ті накинулись на зв'язаних людей. І доки мольби затихали на фоні гарчання і гавкання, за кількома будинками хтось запустив салют. Наче парк розваг, з морозивом у руках, голосними криками і лоскотним відчуттям всередині. Вона трохи засмутилася через те, що в Тораксі все працювало не так, як скрізь. Морозиво вже розтануло, метелики в животі були звичайною нудотою, та й люди верещали через те, що їх розривають заживо, а не від радості. Але якщо заплющити очі і погратися з уявою, то наче в дитинство повертаєшся.

Добре, що хоч мішки на головах стримували звук. Тіла звивалися, як опариші, крутилися, намагаючись захиститись від зубів, але в результаті їх загризли, всіх до одного. А салют ряснів червоним і жовтим. Це здалося дивною і геть ненормальною подією — кому в голову прийшло б пофарбувати це місто в цілих два кольори?

Погляд упав на рештки, потім — на людей, які сиділи поруч, і своє морозиво. Вона злизала білі струмочки з руки. Цікаве почуття, така собі «романтика на межі здорового глузду», котра все ж залишається романтикою, як не крути. Наче йдеш з коханою людиною за руку і знаєш, що в кінці дня, після поцілунку, ти її розріжеш, спалиш чи задушиш. З одного боку, сумний результат, і стає скорботно. Але

свобода вибору в самому кінці і дотик її руки... У цьому й уся патока Торакса. На щастя чи ні, але Хтоніка любила солодке до мозку кісток.

* * *

Після видовища треба було відправлятися на наступне побачення. Незабаром її робота буде зроблена. Тоді залишалося відпочивати і дивитися, як людям розбивають голови битами. Мало кого душили, частіше просто забивали до смерті. З кожною годиною ніч ставала глибшою, з кожним ударом людське обличчя все сильніше змінювалось. Поруч стояли такі ж нікудишні бійці, як вона, і темна плямка — людина на ім'я Дарко.

А друга частина групи, та, що любила побитися, не шкодувала сил. Люди кликали на допомогу, і це додавало драйву. Деякі з Хтоніки¹ починали вити, як вовки, настільки їх захоплювало те, що відбувалося. Ніхто не втручався, а результат був завжди очевидним. Але навіть коли робота закінчувалась, азарт і злість нікуди не зникали.

— Нам треба б іти.

— Треба б, — забруднена в кров рудоволоса дівчина ледве тримала цигарку в тремтячих руках. Вона вперлася спиною в стіну, з'їхала вниз і захихикала.

— Бажано вже.

— Венді, — та затягнулася. — Закрий свій поганий рот. Підемо. Дай отямитись.

— Тут недалеко «Цикл»². Тринадцять людей.

Дівчина не відповіла, тільки зарозуміло фиркнула. Людина, котра продала себе чорному кольору, підійшла до неї й обережно забрала цигарку. Вона навпомацки знайшла одне з тіл, поклала недопалок йому в рот і ледь торкнулася щоки грубіянки. Та припинила посміхатися, а тіло Венді покритлося гусячою шкірою.

— Нерра, ми йдемо. На сьогодні все. Ідіть і відсипайтесь.

Здавалося, ця його м'якість ось-ось самозайметься, стане жорстокістю, і він всадить у неї ніж по саму рукоять. Але ці пальці завжди обходилися ніжно, наче торкалася свята людина.

¹ Хтоніка — одна з ланок. Ланками в Тораксі називають угруповання, що займаються тіньовою діяльністю.

² Цикл — головна антикримінальна недержавна громада Торакса. У своїй більшості це добровольці, які бажають побороти високий рівень злочинності і вивести місто зі стагнації.

Починався дощ. Дарко попрямував вздовж вузької вулиці, подалі від місць, де ходили люди. Інші розбрелися хто куди. Тільки Венді з Неррою затримались. Перша несхвально дивилася на напарницю, котра не поспішала, а лише дістала нову цигарку.

— Яка ж ти, все ж таки, шваль, — слова, кинуті з насмішкою, були наповнені жовчю.

Венді переступила через мертву людину і пішла у своєму напрямку. Чекати і вмовляти Нерру було безглуздо. Головне — самій не зірватися. Венді багато разів уявляла, як відрубує цій людині язика, як ту живцем розривають собаки і спотворюють ударами холодного металу. Мабуть, єдина людина, на муки якої вона б дивилася з захватом.

Та головне, щоб думки залишились тільки думками. Важливо не зіслизнути розумом з краю і не стати схожою на Нерру. І зараз, не дивлячись на всю мішанину ненависті і злості всередині, краплі, що падали з неба, якимось чином допомагали впоратися з собою.

* * *

Венді давно вже завчила кожен потворний камінчик на шляху додому. Інколи, коли лив дощ, за спиною відростали водяні крила: щось розквітало всередині і жило рівно до тієї миті, як вона повертала дверну ручку.

Завжди, коли відчинялися двері в дім, у ніс бив запах йоду. Дим від пахощів вивітрювався, а ось йод — навпаки. Він давно просякнув шпалери, і, щоб викорінити його, залишалося тільки спалити будинок. Ароматний дим перебивав неприємний сморід. Але тільки на декілька годин.

— Вставай. Ліки.

Батько покрутився в ліжку, трохи поохкав і ледве знайшов сили піднятися.

— Як твій вечір? Потрапила під дощ, так?

— Добре. Він нехолодний, все нормально.

— Багато людей на виступі було?

— Цілий зал. Всіх здивували.

— Головне — не зазнаватися, коли тобі аплодують. І не здаватися, коли аудиторія мовчить.

— Я знаю. Запий. Я тим часом розіграю тобі їжу.

Ніхто не поспішав ділитися словами. Слабкі пальці торкнулися блюдця.

— Коли ти плануєш зіграти для мене? Я б дуже хотів.

— Не знаю.

— Мені це цікаво. Просто...

— Я сама дуже хочу, але нам не можна виносити інструменти. Мене оштрафують. Розумієш?

Він проковтнув їжу так само, як цей будинок колись проковтнув його самого. Але навіть сам дім був тільки зернятком в шлунку помийних вулиць, а ті — капілярами чогось ще бруднішого і незбагненого.

— Я розумію. Посплю трохи. Погано.

Він намацав руку дочки і поклав свою зверху. Подивився і посміхнувся, сподіваючись на відповідь. Венді дивилася на обличчя перед нею і бачила все те саме. В'язкий і немічний кисіль, що набув форми людини. В очах, що запали, ось уже скільки днів виднілася безнадійність. Іноді це виливалося в антипатію, котра, як і дешеві парфуми, вивірювалась вже до ранку. І навіть так, зараз колола жалість, тому вона посміхнулася насилу.

— Поспи, звичайно. Набирайся сил.

— Зараз висплюся, як немовля, і стане краще.

Він говорив так щоразу і справді засинав через кілька хвилин. Розібравшись з побутовою метушнею, Венді залізала на широке підвіконня. Воно знаходилося високо над підлогою — доводилося ставати на стілець. Це було єдине місце в домі, де дівчина почувалася відносно спокійно. У цій маленькій будці все тяглося так само повільно, але зникало відчуття, що стопи торкаються асфальту.

Сил зовсім не було. Вона глянула на ловця снів, і маленький імпульс всередині все ніяк не міг стати більшим. Хотілося піти за ним, але тілу терміново був потрібен відпочинок. Не сьогодні. Ноги вперлися в укiс підвіконня, подушка опинилася під головою, і Венді заснула сидячи.

Прокинутись довелося через відчуття, наче таргани бігають по тілу. Вона розплющила очі і прислухалась. Звук, ніби хтось привідкрив дуже скрипучі двері і смикає то туди, то назад. Жик-жик... Мовчання. Жик... Довелося злізти з підвіконня і підійти. Так просто не розбудити.

— Прокинься. Прокидайся давай, — вона обережно трясла за плече.

— А? Кха?

— Ти знову скрегочеш зубами.

— Я?

— Так. Де твоя капа?

— Капа?

Венді стомлено видихнула. Швидше б усе закінчити. Вона ввімкнула світло і почала шукати маленьке пристосування. Воно закотилося у наволочку від подушки.

— Надягай.

Чоловік провотузився з дрібницею, і тільки потім можна було вимкнути світло. Венді залізла назад, подумала про щось абсолютно незначне і знову заснула.

Через три години браслет на руці завібував так сильно, що навіть втратив свідомість, — він тебе розбудить. Щоразу через всю цю раптовість доводилось прокидатися геть переляканою. Тривогу не вдавалося побороти так само швидко, як вимкнути браслет. Після сну не покидало відчуття, що шприцом із тіла вийняли всю енергію, котру тільки можна було забрати. Доводилося сидіти і по п'ять-десять хвилин дивитися в одну точку. Вже потім, насичуючись повітрям ще сплячих вулиць, свідомість прояснялася. Треба було опинитися на місці якнайшвидше.

* * *

Гостя ховалася від дощу під широким капелюшком ліхтаря і поспіхом щось записувала у блокноті. Для неї новинкою було і хирляве світло від ламп, і розвалені одноповерхові будинки, з-під темноти яких іноді долинав кашель. Вузькі проходи між будівлями, що давно всім набридли, та розпиляні біля основи паркани, дороги, всіяні розбитим склом, розкидані по вулиці цвяхи з листівками, давно неміті діти, їхні здавна хворі матері і зниклі батьки — все це було досі небаченим і мало опинитися на папері.

Дівчина не зволікала і знала, про що хоче розказати, але не написала й двох сторінок, як почула неподалік хлюпання. Хтось наче стрибає з калюжі в калюжу, оминаючи сухі ділянки. Гостя подивилася за риг, але з середини вузького перехрестя нікого не було видно. Тільки коли звук став ще ближчим, до неї дійшло підняти голову і подивитися вище. По дахах низеньких будинків бігла дівчина, перестрибуючи з однієї будови на іншу. На будиночки, що були

вищими, вона застрибнути не намагалась, навпаки, з кожною секундою ставала все ближче до землі. Розглянути було важко, але здавалося, що над будинками утворилися цілі водойми, адже куди не ступи ногою — хлюпання.

Спритна тінь наблизилась і пробігла по дахах біля самого перехрестя. Варто було їй тільки зістрибнути і побачити незнайому людину, як на обличчі з'явилося цілковите збентеження.

— Жах, що ти тут вночі шастаєш?

Відразу ж спантеличив тон, з яким незнайомка це промовила. В ньому звучали і претензія, і обурення, але точно не допитливість.

— Пробач? — перепитала гостя.

Та підійшла трохи ближче, показуючи порожні долоні.

— Послухай, тебе не повинно тут бути. Ну от зовсім. Тобі б швидше піти.

Зіграли цікавість і якесь банальне бажання не приймати кожную фразу за чисту монету. Вона не любила, коли не по суті.

— Чому? На карті це безпечна зона.

Співрозмовниця прикрила очі і затулила долонями нижню частину обличчя. Вона важко зітхнула, прибрала руки і похитала головою.

— Ти по цій дорозі прийшла? — Венді показала на крутий схил і у відповідь отримала кивок. — Тоді повернися назад цим самим шляхом. І ніколи не приходь сюди в темну пору доби. Ніколи. Це не погроза і не якась ахінея. Просто порада, як не вляпатись.

Вона махнула рукою і тут же рвонула з місця. Дівчина прямувала все туди ж, але бігла вже не по дахах, а по тоненьких вуличках. Навіть із місця їхньої зустрічі було видно, що далі по дорозі якась величезна площа, ширші квартали й вулиці, трохи престижніші за ці.

Гостя ще раз глянула на карту — все точно, синій клапот³. Він повинен бути цілком безпечним, як і сім інших. Залишився якийсь дивний осад — не поганий, але й не хороший. Швидше за все, просто кольке відчуття недовомовленості. Коли щось незрозуміло, людина ввічливо ставить запитання, і їй ввічливо відповідають — ось як це повинно працювати. Тому спантеличували різного роду уривчасті фрази, які, ймовірно, не відповідали дійсності. Всередині зіграв якийсь принцип: мовляв, якщо людина, тим більше незнайома, не вміє пояснити зрозумілою мовою, то заржавіла монета — ось ціна за слова таких розумників.

З іншого боку, ступор незнайомки не здавався підробленим. Настільки щире здивування від їхньої зустрічі, що й мови про награність бути не могло. Щось підказувало, що варто продовжити

³ Клапоть — територіальна одиниця Торакса, аналог району. Все місто поділене на 17 клаптів.

записи завтра. Гостя заховала речі в рюкзак, повернулася назад і швидким кроком попрямувала в бік крутого схилу.

* * *

Часто Хтоніка повинна була діяти дуже швидко. За ніч могли з'явитися термінові побачення, коли рахунок йшов на години, а іноді — й на хвилини. Це стало саме таким — дві людини, котрі до ранку вже могли покинути місто.

Інформатор все пояснював по дорозі. Венді його не чула — її робота полягала зовсім в іншому. Знадобилося сімнадцять хвилин, і її частина була виконана. Але тільки на деякий час.

Менше ніж за чверть години в глухому провулку били людину. Вона вже віддала все, що мала віддати. Але били її чи то за те, з яким небажанням вона здалася, чи то тому, що в неї було негарне обличчя. Били ті, хто відповідав за цей вид мистецтва — нанесення стиснутого кулака на тонке шкіряне полотно. До них приєдналися ще кілька осіб — їхні удари були не такими болючими, але зайва підшова на голові наганяла ще більше страху. А Венді, людина, яка показувала дорогу, сиділа за кілька кроків від того, що відбувалося, й робила вигляд, що ніхто не кричить. Так само чинили й ті, хто не хотів виплескувати агресію.

— Я дуже голодна. Дарко, після буде забава?

— Після чого, Нерра? Попереду ще одне побачення.

— Після останнього побачення. Влаштуємо забаву?

— Ні. Забава потім. У наших замовників зараз проблеми, треба допомагати. Неспокійні часи.

— Так, — підтвердив інформатор і показав пальцем на жертву. — Ось це — не єдина ластівка, яка вилетіла з гнізда без дозволу. Такі, як він, почали набридати «Деревоточцям»⁴ дуже і дуже, сильно і сильно. Гризуть по повній. Там цілий ряд таких людей, від яких суцільні проблеми.

— «Цикл» чи що? — припустила Нерра.

— Вони-вони. Хто ж іще?

— Що робитимемо?

— Виручати треба. Скоро пташки нашепочуть ще більше подробиць. Потрібних, важливих. Тоді пограємо.

⁴ Деревоточці — концерн, що проголосив себе главою держави. Не має однозначної підтримки як з боку інших країн, так і з боку жителів Торакса.

Здоровило Бриккт зняв із мерця куртку і задоволено хихикнув.

— Що він там? — обернувся Дарко. — Закінчились сили кричати?

— Закінчились, — кивнув бугай, витираючи майкою кров із кулака.

— Чудово. Тоді на наступне побачення. Рейш Кантамартіса, прошу. Інформатор простягнув Венді фотографію людини. Дівчина запам'ятала обличчя і заплющила очі.

Хвилина. І Венді явився образ людини.

Третя. Нитки з її пальців потягнулися далеко-далеко, просочуючись крізь будівлі і крізь сірих людей.

— Ми прямо в квартиру будемо заходити?

— Прямо в неї.

Члени ланки мовчали. Поки Венді сиділа з заплющеними очима, Дарко закинув голову. Він закоханим поглядом дивився на електростовпи, котрі через кілька годин освітять сонце.

Дванадцята хвилина, і дорога до цілі була прямо перед очима.

— Бачу. Бачу дорогу. І кінець. Він спить у себе вдома. А на дверях зображена коса одиниця.

Лідер не відповів, доки погляд не відлип від електростовпів. Настільки спокійний погляд, що можна позаздрити. Він хруснув пальцями і намацав під ногами візитну картку Хтоніки. Ніяк не міг змусити себе дивитись на щось інше, крім металевої бити. Поки інші ланки різали і стріляли у своїх недругів, ця вбивала їх в асфальт. Шар крові на великому сірому простирадлі під ногами — те ж саме, що піщинка. Ніхто й не помітить.

— Добре, що спить. Тоді ходімо розбудимо його. Веди.

* * *

Коли рандеву закінчилося, настав повноцінний ранок. Для Хтоніки будь-який час був звичним, для Венді — ні. Хоч було не по дорозі, вона зайшла в трамвайчик і сіла на заднє місце. Відчувала, що наближається. Все приємно пливло. Голова сперлася на скло, а тіло розслабилось. Заснути вдалося дуже швидко.

Прокинутись — теж. Трамвайник потряс її і попросив вийти перед депо. Попросив, підмітила вона, ввічливо — нечасте явище. Довелося трохи зачекати, щоб поїхати в інший бік міста. Поки чекала, Венді купила м'ясний рулет на паличці — хотілося хоч іноді себе побалувати. М'яса було не більше, ніж в упаковці макаронів. Це можна було назвати чим завгодно, тільки не м'ясом. Вона загорнула

мерзенну закуску в пакет і зайшла в трамвайчик. На зворотному шляху спати вже не хотілося.

За нею почали слідкувати, щойно вона повернула в провулок. Венді намагалася робити вигляд, що не помічає, навіть прискорила крок. Але переслідувач і не думав відставати, тому йшов прямо за п'ятами. Він не намагався ховатись і вже точно не був наляканий. Дівчина за риг — він так само. Тоді вона не витримала і розвернулася.

— Добре, чого тобі треба?

— Тяф!

— Іди до своєї мами чи хто там у тебе. Давай-давай.

Венді тут же зрозуміла, в чому справа, і щеня заскавчало, ніби підтверджуючи всі її здогадки.

— Це погань, — вона вийняла закуску з кишені. — Це що, по-твоєму, смачно пахне?

Венді понюхала й посміхнулася.

— Ну, пахне краще, ніж на смак, повір мені.

Вони витріщились один на одного. Через щенячий пушок тварина нагадувала кульбабу, і від цього дивного порівняння стало смішно.

— Який кумедний. Тебе вітром не здує?

Собака торкнувся носом асфальту і подивився з-під лоба. Тільки заскавчати ще не вистачало.

— Добре, жебраче. Зачекай.

Дівчина поклат рулет, щоб щеняті було чим зайнятися, обережно відійшла назад і рвонула так, ніби Хтоніка викликала на нове побачення. Не можна було витратити гроші даремно. Кожна монетка — крок вперед, а її витрата — назад. Але цього разу Венді переступила через правило і повернулася не з порожніми руками. Одне виключення на тисячу правил — адже так теж буває.

У пакеті було трохи м'яса, трохи яблук, але більше всього було почищеної моркви. Собаки можуть їсти моркву — один із тих фактів, котрі колись натрапили на очі і відклалися в голові по нині. Щеня було на місці. Венді розірвала пакет і поклат їжу зверху. Собака навіть не обнюхував, а зразу взявся махати хвостом і їсти.

За годину вона повернулася до царства, де пахнуло йодом. Батько все ще не прокинувся. Він спав міцно, але навіть так Венді старалася не шуміти. В квартирі завжди було тихо, тому кроки, шурхотіння і будь-який шелест здавалися єдиними короткочасними ознаками життя. День був проміжком, про який навіть розказувати було нічого. Він тягнувся у повільному темпі, наче слизень. Недовгі розмови з

батьком, ліки, приготування їжі. Лампочки в їхній кімнаті ніколи не включалися. Мозок зовсім не працював, тому альтернатив було не так багато.

Ввечері все змінювалося. Венді влаштувалась на підвіконнику і взялася перечитувати свою улюблену книгу, в якій йшлося про сни і тих, хто їх створив. Тут важливо було читати вдумливо і звертати увагу на кожне слово. Вона намагалася розгадати таємницю. Не ту, як створити свій сон, а як же ці сни з'єднуються. Доводилося вчитуватися в абзаци — в одному з них точно ховалася найголовніша відповідь. І людина, котра знаходить дороги, просто зобов'язана була знайти і її.

Долоня вже за звичкою пірнула в невелику щілину під вікном — руці стало прохолодніше. Там проходили водопровідні канали, з якими іноді доводилося возитися. Легка прохолода — це так, приємна дрібниця.

Батько щось прокрехтів. Венді прислухалася. Він спав. Спав і навіть не скреготів зубами.

Погляд прилип до провідника перед нею. Ловець снів висів просто навпроти. Саме він має бути з'єднувальним елементом, та навіть перечитати всю книгу було легше, ніж не схибити на практиці. З дня у день вона намагалась достукатись до сну рідної людини, але не виходило. Іноді навіть намагалася опинитись у сновидіннях батька, але до нього, здається, не приходили образи і картинки. Свого місця в нього не було, крім цієї квартири. У Венді було так само, але рідним місцем був острівець у сні.

Коли починало хилити в сон, час теорії залишався позаду. Треба було переходити до практики.

Ароматні палички, що весь день лежали без діла, знову почали повільно тліти, оповиваючи все пахучим туманом. Для людини, котра шукає дороги навіть уві сні, це важливий допоміжний елемент. Дівчина засинала сидячи, вдивляючись у візерунки ловців снів. Майже ніколи сон не був для неї хаосом, що відносив свідомість у невідомому напрямку. Вона поступово заплющувала очі, не змінюючи положення і не відлітаючи надто далеко.

Тоді на чорному фоні з'являлися найяскравіші кольори. Це були напрямки, і їх було багато. Мости, дороги, плитка, нитки, навіть потоки вітру — все це кудись приводило, але доводилося вибрати щось одне. Кожен сон для Венді ставав одним неповторним результатом, і щоразу вона очікувала, коли ж настане наступний вечір. Щоб цього разу точно знайти, щоб більше жодних невдач. Але кожен ранок після пошуків починався однаково, наче надію в ній на смерть забивали молотом.

Венді в котрий раз намагалася відвідати важливу людину. Знову провал. Після кількох годин невдалих спроб думки опинилися в улюбленому місці. Щоразу, як повітряні ноги наступали на поверхню, вона могла відштовхнутися, щоб пролетіти на сотні кроків уперед. Більше того, поверхня могла з'явитися під ногами в будь-яку мить, варто було лише захотіти. Верх міг стати низом, щоб всі табуни і зграї, які з'являться, рвонули до центру світу.

Венді надавала перевагу білому простору, де бажані речі з'являлися і зникали, але не були статичними. Ніяких постійних хмар, водоспадів, гір або чогось масштабного. Її більше приваблювали сонечка, котрі стрибають на листі папоротника, наче на батуті. Чорнозем знизу і тьмяно-жовте небо над ним тримали цей світ з обох боків, щоб він не розколовся.

Як тільки позаду неї прозвучав голос, серце мало навпіл не тріснуло від несподіванки. Венді сіпнулась, швидко розвернулася й одночасно подалася назад. Весь придуманий світ дуже швидко зник.

— Жартуєш? Диявол, ти що, жартуєш? Як тебе сюди могло закинути?

Співрозмовниця не знайшла що сказати. Дівчина була вищою, з яскравішим каштановим кольором очей і волосся, ніж у самої Венді. Вольова — це слово дуже добре описувало незнайомку, але крім нього, нічого іншого в голову не прийшло. Вона оглядалася по сторонах, виглядала розгубленою, дуже здивованою, але не переляканою.

— О, ми з тобою бачились сьогодні вночі, — спокійно нагадала вона.

— Буквально нещодавно. Ти пам'ятаєш?

— Звісно, пам'ятаю. Диявол, ще б не пам'ятати.

— А куди поділася... вся ця картинка позаду тебе?

— Це ж я, виходить, вперше зустрілася з людиною в серпантині? Так, чи що?! — наляканий тон змінився на захопливий. — Ти що, теж віриш у зв'язки асабікеші?

— Які зв'язки, вибач?

— У тебе вдома є ось така річ?

Дівчина з каштановим волоссям ніби торкнулася невидимої кнопки в повітрі, і на її місці з'явився вже знайомий предмет.

— Сонна павутина, ловець снів. Чула?

— А, є. Я купила її вчора. Ми, виходить, десь уві сні, так?

— У серпантині, на роздоріжжі, — поважно виправила Венді. — Це особливі сні, де люди можуть контролювати все, що відбувається. І це дуже рідкісний випадок, коли обидві людини можуть перетнутися в серпантині. Але я тебе запевняю, — вона знову вказала на ловця

снів, — ось через нього ми й побачились. Теоретично ми повинні були заснути приблизно в один час, з асабікеші поблизу, думками одна про одну і чимось іще, поки що не впевнена, чим саме. Це вірний спосіб перетнутися уві сні. От тільки мало хто в нього...

— А в мене на дверях. Висить, ця... Павутинка, я маю на увазі. Не поблизу.

— Тоді нісенітниця, — та щиро здивувалася. — Тоді я щось прогадала. Або старі народи не зовсім мають рацію. Я вперше зустрічаюся тут з людиною, котра змогла прийти до мене, чесне слово. Зазвичай блукаю сама. Скажи, а ти, виходить, думала про нашу недавню зустріч?

— А ти?

Вони зачепились поглядами, і кілька секунд їхня позиція здавалася принциповою.

— Диявол, ну, добре. Так.

— Аналогічно.

— Ти, напевно, не місцева, правильно?

— Не місцева.

— Ну ось, тому я й запам'ятала. Думала, що ти відморожена, а це просто тирса в голові. Без образ.

— Я нещодавно прибула в місто. І так виходить, що ти перша людина, з якою у мене зав'язалася хоч якась розмова. Без жартів — тут так собі зі спілкуванням. Поки що не вдається вийти з кимось на контакт.

Венді тільки звела плечима, ніби відповідаючи, що нічого дивного в цьому немає.

— Через це, гадаю, і перетнулися в серпантині. Ну, що одна про одну перед сном.

— А... — було помітно, що співрозмовниця точно хотіла запитати про щось одне, але потім різко передумала. — Пробач, а скільки ми можемо тут знаходитись?

— Доки твій сон залишається невагомим. У всіх по-різному. Але якщо тебе щось розбудить там, нехай навіть на кілька секунд, то тут ти просто перетворишся у білий простір, наче...

— Я зрозуміла, — співрозмовниця, наскільки це можна було зробити тактовно, перебила і жестом попросила не продовжувати. — Тоді поки ще ніхто з нас не став білим простором і все таке, я...

— Я не стану, бо добре контролюю свій сон.

— Вірю. Скажи, ти вчишся десь, правильно?

— А чому незнайома людина запитує мене про це?

— Хотіла б перетнутися у вільний для тебе час. Є одна справа, з якою я одна не впораюсь. Та ніякої гидоти, просто зараз можу не встигнути пояснити.

— Стоп, — хотілося бути впевненою, що співрозмовниця не хитрує і вони правильно одна одну зрозуміли. — Це просто на побалакати чи ти зможеш заплатити мені, якщо я зможу допомогти?

— Друге.

— Тоді можемо зустрітися, — зразу відрубала Венді. — Валяй.

Біля голови співрозмовниці з'явилося щось на зразок карти міста. Дівчина не відповіла ні слова і лише кивнула в її бік, пропонуючи вибрати місце.

— А ти швидко вчишся, — Венді почала придивлятися і вибирати краще місце. — Навіть карту уявити змогла.

— Я купила в кіоску і вчора весь день її вивчала. От і запам'ятала. Поки що не знаю назв місцевих вулиць, вони складні. Отже, ось тут? Цей клопоть, котрий наче відкушені пишні вуса?

— Так. Ось на цьому перехресті о третій. Післязавтра, — Венді вказала на конкретне місце, і воно зафарбувалося синім.

— Дякую.

Дівчина простягнула долоню, яку склала човником, — це був жест першого привітання на материкку Дамон-Тарр, після якого люди обмінювались іменами. Цей жест повинен був бути взаємним і зазвичай люди відповідали на нього, щоб не здатися нетактовними. Тільки коли інша людина клала зверху долоню човником, вважалося, що можна промовити своє ім'я і стверджувати, що ти знайомий із людиною. Та в Тораксі чхати хотіли на зігнуті долоні, почуття тактовності і всю цю зайву манірність.

— Венді, — дівчина навіть не підняла руки, просто стиснула плечима і назвала своє ім'я. — Я всю цю театральщину не дуже люблю.

— Моніка Сейль. Добре, я запам'ятаю твої слова. Мені здається, тут звичні всім традиції трішки не прижилися і чи то...

Моніка не договорила. Її нова знайома миттю зникла, без звуків чи знамень, варто було лише кліпнути. Весь світ із його сонечками почав втрачати контури і розпливатися.

— Контролює вона свій сон... Воно й видно.

* * *

«Вимкнути».

Три агресивні натискання на крихітну набридливу кнопку. Як же дратувала ця вібрація. Венді запустила руки у волосся і тихенько простогнала. Зразу піднятися не виходило, треба було зачекати, доки з'являться сили. Це відчуття після нічного пробудження — воно не було схоже на звичайну втому: завжди боліли зуби, завжди відчувалося, як щось пульсує в голові, а тіло долає хвороба. Якщо б хтось розбив об її голову склянку, Венді все одно б залишилась сидіти в такій самій позі, лише б волосся забруднилося в кров.

Щойно з'явилися хоч якісь сили, і дівчина зістрибнула з підвіконня. Через шість хвилин вона вже була на вулиці. Тішило одне: мчати по нічних провулках — суцільне задоволення. Не треба виляти між людьми і ловити на собі незадоволені погляди.

— Я тут, — захекалася Венді.

Тут були не всі з Хтоніки, лише п'ятеро. Всі присутні і формували собою основний кістяк групи: дві пари кулаків, та, що шукає, інформатор і темна матерія. Всі слухали один одного і не перебивали.

Шоент, як їй розповідали, з дитинства винюхував секрети. Його зовнішність була абсолютно не фактурною, і якби звичайний перехожий надивився на сотні обличь за день, обличчя Шоента він би забув одним із перших. Так і виходило, що в інформатора осідали у пам'яті всі деталі, доки довколишній світ не звертав на нього уваги. Руки його були схудлими, тому що його було кому захищати, але язик залишався довгим, хоч і був зав'язаний на три вузли. Чоловік цей вважав себе вищим і благороднішим за тих, з ким знався. Життя він забирав не битами і заржавілими ножами, як інші, а улюбленим мізерикордом, поводився зухвало, трупів називав покійними, а розбої — побаченнями. Через те, що на подібні побачення він ходив щодня, Шоент вважався справжнім романтиком.

— З'явилася ласа дрібка свіжих новин, — сказав інформатор. — Плюс одна проблема для наших друзів, а, отже, плюс одне замовлення для нас. Одне зайченя втекло з грошима наших поважних «Деревоточців» і виріши...

— Як?

Дарко дозволяв перебивати тільки по суті і сам завжди робив так само. Шоент і справді іноді міг випустити ключові деталі.

— Вступила в їхні ряди. Кілька вилазок під виглядом «Деревоточців», а після — бам, і вкрала сейф. Звичайно, вони шукали її в усіх відомих місцях. Порожньо. Вони її, звісно, зможуть знайти, не сумніваюсь, але це питання термінове. Бояться, що до цього вона відкриє сейф і змарнує все до останньої монети.

— Що вони пропонують?

— Двісті триптихів.
 — Що вони просять?
 — Щоб обійшлося без уваги «Циклу». І повернути суму в півтори тисячі триптихів. Про зайченя нічого не казали.

— Я зрозумів. Ідеально би закінчити до світанку. Приступаємо.
 Як і завжди, початок був частиною Венді. Шоент простягнув їй резюме, де обов'язково була фотографія й основні дані про людину. Так краще уявлявся образ, і дороги від цього плутались менше. Провідниця все запам'ятала, а потім заплющила очі. Цього разу треба було всього близько десяти хвилин. Десять хвилин, щоб виловити абсолютно незнайому людину з багатотисячного натовпу.

Закінчити до світанку вийшло. Коли від Шоена і Венді вже нічого не залежало, за справу бралися Бріккт і Нерра. Та, що шукала, дивилася на все довкола і зазвичай думала про своє. Цього разу, коли людина повзала по підлозі і випльовувала кров, у голові плавали думки про те, аби хоч трохи виспатись після повернення.

«Завтра повинен бути спокійний день. Зустріч. Головне — не забути про неї», — свистіло в голові.

Тим часом населення Торакса зменшилося на одну людину. Тіло закинули у вікно одного з будинків, котрі називали «захворілими» — у такі й безхатки не завжди лізли. Крім битого скла, порожніх пляшок і неприємних сюрпризів, там мало що можна знайти. Через добу на ближніх вулицях з'явилися оголошення з фотографією:

«Зникла сестра. Будь ласка, терміново допоможіть знайти за гідну винагороду».

Нагорода так і залишилася у розклеювача.

* * *

Вже кілька джае⁵, як вдалося перетворити денний час із коловороту втоми і нервів у коловорот марнування часу. Вдень хотілося спати, практично постійно. Проти сонного стану особливо не повоюєш — вдень практично не було діяльності, котра проганяла сон. Хтоніка рідко пожвавлувалась у світлий час доби, а прогулянки закінчувалися сном на найближчій лавці.

⁵ Джае — часовий відрізок на тридцять шість днів.

Насправді достатньо було б виспатися вдень усього раз. Але Венді прокидалася, і щоразу атмосфера в домі душила її до знемоги. І якщо сама вона розплющувала очі, то потяг до чогось цікавого все ще перебував у сплячці. Книги припадали пилом на полицях, серпантин і сні чекали вечора, якщо пощастить. Або знову готувати і слухати балакучого інваліда, або знову заплющити очі. На вулицю не тягнуло, хоча Венді знала, що варто вийти, і мерзенний стан розвіється. Іноді пройти до дверей було набагато складніше, ніж прикрити повіки. В першу чергу складніше фізично. М'язи були слабкими, щоб провітрити мозок, а мозок — щоб напружити м'язи. Тільки якщо Хтоніка накаже, тільки і тільки тоді.

Приблизно з полудня до семи вечора треба було просто відбути, щоб зів'ялий і незрозуміло через що виснажений стан пройшов. Усе змінювалося раз на чотири дні, коли Венді пила прописану лікарем пігулку.

Зловживати було не можна, це вона запам'ятала навіть краще, ніж назву діагнозу. Рівно раз на чотири дні, і напади сонливості в інші дні поступово зійдуть на нуль. Дурний лікар, здається, все переплутав.

Пігулка давала драйв на весь четвертий день, але не вирішувала проблем перших трьох. Одна пігулка зранку, і вже вдень хотілося бігти, підстрибуючи, так само, як уночі й по вечорах. У такі дні Венді часто ловила себе на думці, що ось вони, енергія й здоров'я. І в серпантини хотілося, і навіть будинок начисто відмити. Достатньо було просто не втратити тонус. Але він стабільно зникав наступного ранку. І знову три дні уособлення сонливості й дрімоти.

Бувало, заходив Кольг — давній товариш батька. Він приносив їжі і любив довго побалакати зі своїм другом. Неприємний, але корисний, тому що навідувався не з порожніми руками. Третій день і цього разу виявився геть бездарним, як і попередні два. Спати хотілося.

Глава 2. На вечерю — ГВЛ-8

На полудень, особливо в таких клаптях, як «Кварц», все було інакше. Ранок, день і навіть пізній вечір — це ті відрізки дня, коли не страшно ходити по вулицях. Ніяких тобі раптових знайомств, котрі закінчуються кольками в животі. Тут лише купа непотрібних медалей, тази, килими для ніг і ціла гора того, що можна продати на блошиному ринку. Галас, скупчення народу, але мінімальний шанс того, що похід за черговою дрібничкою закінчиться чимось трагічним. У таких місцях абсолютно звичайні люди і призначають абсолютно звичайні зустрічі. Ця була якраз із цього розряду.

— Привіт. Я чомусь все одно запам'ятала тебе на фоні сонечок, — Моніка звернулася першою.

Венді вдихнула, відчула запах, що йшов від співрозмовниці, і по тілу аж мурашки пробігли. Та вона не подала вигляду.

— Наступного разу я обов'язково їх приведу. Слухай, вибач, звісно, за прямоту, — Венді привіталась, торкнувшись чужої долоні, — але тобі так справді зручно? Скільки ця мішура важить?

Вона витріщилася на плащ своєї нової знайомої, котрий був виготовлений з багатьох маленьких металевих пластин. Вони здавалися дуже тонкими і легкими, але навіть так подібну картину раніше бачити не доводилось. Чимось нагадувало луску якоїсь там риби, назву якої не дуже й хотілося пригадувати.

— Засіб безпеки, ось і все. Я порозпитувала про клапоть, у якому ми вперше зустрілися. Паршивіше, ніж я гадала. Мені, напевно, продали якусь не таку карту.

— Ласкаво просимо в Торакс. У нас тут люблять паршивість.

— Ну ні, чому? Це місце треба зрозуміти. Головне — бути наготові.

«На якому ще «поготові»? Тут зразу б'ють по висках і горлу», — захотіла відповісти Венді, але засумнівалася, що з таких слів варто було починати знайомство.

— По тобі видно, що ти не звідси. Вигляд кидається в очі, без образ. Просто краще не виділяйся.

— Мені так добре. Твій, до речі, теж кидається.

— Куди це? — вона оглянула себе і нічого дивного не знайшла.

— В очі. Ось ця річ, наприклад, — дівчина показала на ляльку червоно-білого звірка з довгими вухами і рогами, що була прикріплена до сумки шпилькою. — Теж виділяється і має незвичайний вигляд. Сувенір?

— Не сувенір. Річард. Я просто вмю в'язати ляльок. Дивовижний талант, так? А головне, дуже потрібний у цьому місці.

Дівчина кивнула, ніби погоджуючись.

— Варганю їх іноді. Просто так, коли треба викинути з голови трохи нісенітниць. Але я знаю, як працює Торакс, і можу за себе постояти. А ось тобі й справді краще переодягнутися при зручній можливості.

— Зрозуміла. Добре, — Моніка трохи зам'ялася, очікуючи, поки волаючий продавець риби пройде мимо, і його не доведеться перекрикувати.

— Так-так, я пам'ятаю, пропозиція по роботі, все таке. Оголошую зібрання відкритим.

— Трохи не про це. Ми можемо обговорити її в пансіонаті, де я живу? Це місце схоже на ринок, і мені тут не подобається. Шумно і смердить їжею. А там безпечно і тихо. Чи тут так не прийнято?

— Диявол, я тебе прошу. Пансіонат, то пансіонат. Гайда.

— Чудово. Це тут, зовсім недалеко. А по дорозі задам кілька запитань, на які потрібні відповіді. Гроші, якщо що, при собі є.

Венді підтиснула губи і закотила очі, доки та не бачила. Людина поруч була точно недалеко і надто безтурботна, якщо вже розкидалася такими словами. Та дурнів навчати немає сенсу, тому що не достукаєшся. Їх навчить життя, і уроки ці напевно будуть болючими. От тільки тоді запам'ятають.

— Чудово. Задавай.

— Для початку все те ж запитання, яке я вже задавала уві сні, — повільно протягнула Моніка і почала йти в потрібному напрямку. — Ти ніде не працюєш? Може, навчаєшся?

— Це якесь паскудне запитання для першого знайомства, — хмикнула та, коли було вже не так шумно. — Ну, я граю в ансамблі. Чому запитуєш?

— Боялася, що не зможеш суміщати. Але якщо ти в ансамблі не цілими днями граєш, то чудово! Моя робота не заважатиме твоїй основній діяльності, запевняю. Я поясню, коли прийдемо. Поки що просто пересічні запитання, але не дивуйся. Мені цікаво те, що тобі здається пересічним.

Венді солодко позіхнула і схвально кивнула. Епіцентр галасу залишився позаду, тому співрозмовниці вже не треба було

підвищувати голос, щоб докричатися. Та дістала папір з олівцем і взялася щось черкати.

— Ти тут народилася, правильно розумію?

— Правильно.

— Опиши мені Торакс трьома словами. Ось так, як ти його бачиш. Тільки без прикрас.

— Вагони, асфальт, свавілля. Виживання. Дефіцит. Нудота.

— Ой-йой, ні... Ні, мені потрібні три, максимум чотири.

— Ти вибери будь-які. Будь-які три з названих — не прогадаєш.

— Так, ага... — та обвела слово «вагони» в коло. — А ось усе це: виживання, дефіцит і такі далі — давно він такий? Ваші предки жили в такій самій атмосфері?

— А ти сама звідки, вибач?

— Тотше⁶.

— А, зрозуміло. Вам про нас мало розказують. Напевно.

— Мало. Там... Своєрідна освіта, скажімо. Тому й запитую.

— Ну, — Венді ще раз позіхнула, — після Ріджикта ось таке почалося. Скільки там минуло, три десятки років? Чотири? Мої батьки з'явилися на світ у нормальних умовах, загалом. Дитинство їхнє було ще таким-сяким, а от юність — не дуже.

— Так... Добре, добре. Я розумію, чому ти сказала про потяги. Тут дуже багато перевернутих вагонів. Теж наслідки землетрусу?

— Землетрус, жартуєш? Ти не пом'якшуй поняття, добре? — недружелюбно посміхнулася Венді. — Землетрус — це коли саме по собі. Ріджикт застосували тектонічну зброю і зрівняли місто з землею. Це не просто «землетрус», зрозуміло?

— Добиратиму слова у таких темах. Надалі.

— Ага, — кинула Венді, навіть задоволена тим, що співрозмовниця не відреагувала як недоторка. — І вагончики, й асфальт, що потріскав, — це з того часу, так. Трішки незручно зустрічати гостю ось у таких умовах, та вже як є. В основному все погане прийшло від Ріджикта. Його тут не дуже жаліють. Але якщо ти комусь скажеш, що з Тотше чи будь-якого іншого міста, то віднесуться як до своєї. Головне, що не Ріджикт.

— А ти? Ти не дуже любиш Торакс?

— Добре сказала, — Венді втомлено розсіялася. — Не дуже. От що ні — то ні. Якось не виходить перейнятися ніжними почуттями до цих казкових видів.

⁶ Дамон-Тарр складається з п'яти держав: двох протиборчих наддержав, Ріджикта і Хікарідуса, на заході і сході відповідно, незалежного Тотше на півночі, зруйнованого Торакса на південному заході й Ексими, яка колись вирішила відділитися від землі й жити в небі.

Поки вони говорили, ноги наче самі завели їх в іншу частину міста — Венді відразу помічала такі речі. Тут вулиці були ще чистішими, а людей стало більше. Вона ніколи не працювала в клаптях, котрі охороняються. Дівчата зайшли у двір, зачинивши за собою хвіртку.

— Вибач, буквально один момент — і продовжимо, — сказала та і почала розмову з черговими та старожилами на чверть години. Чи то вона вирішила поговорити з кожним, чи ті мимрили щось нерозбірливе, а зрозумілої відповіді не могли дати. Документів у Венді з собою не було, але в кінці, коли її попросили підійти, суворі зморшкуваті обличчя пом'якшилися — мабуть, набридло вертити носом. Моніка махнула головою, щоб знайома йшла за нею.

— Я якось навіть не подумала, що попросять показати твої документи. Проблемка.

— І як вийшло вирішити?

— Гроші. Гроші працюють за однаковими правилами на всіх материках, тим більше у містах.

— А ти, я бачу, кінці з кінцями не зводиш. Доволі безпечний клапоть. Але дорогий.

— Так, тут непогано. Тільки номери сірі й сумні до неподобства.

— Сірі... що? Ну, в домі в сенсі?

— Це пансіонат. Так.

— Розумію, справжня біда. Можна навіть безхаткам позаздрити, — вжалила Венді.

— Біда чи ні, а фарб цим номерам не вистачає. Мені ось важливо, щоб житло залишалось не мертвою коробкою. Тому я постаралася прикрасити це гніздечко як змогла, — Моніка повернула ключ у дверях і першою зайшла всередину.

Житло нагадувало невелику, але затишну гримерну. Всюди були розкладені прикраси, а саме приміщення потопало у м'яких жовтих кольорах гірлянд. Саме ті відтінки, що не ріжуть очі від стерильності і в той же час не віддають сепією. А в цілому кімнатка з широким ліжком, кріслом-гойдалкою, гримерним столом і кольором шпалер, що хилить на сон.

— Красиво. Затишно. Гарненько, одним словом. Скільки різних дрібниць.

— Ти справді не уявляєш, яка це була діра, доки я не накупила цілу купу прикрас. Що не кажи, а вони справді додають атмосферу. Дивися, впізнаєш?

Моніка хитнула ловця снів біля входу, і Венді відразу переключила свою увагу на нього.

— Твій асабікеши! Який строкатий. От через нього ми й зустрілися, будь впевнена. Наші суті побачили один одного.

— Ти що, захоплюєшся всілякими там... Містикою, одним словом, так? Не знаю, як це назвати.

— Я захоплююся таємними знаннями, — поправила Венді, торкаючись пір'я ловця, — на яких розумілися наші предки. Але я поки що не все знаю, тому що складно шукати інформацію. Не до кінця розумію, як саме це працює.

— Це — це що?

— Як люди перетинаються одні з одними. Як серед мільйонів інших знаходять потрібне, і чи відбувається це випадково. Людські і природні зв'язки... У книзі, яку я читала, це називається «Цеплаганше», тобто «окрилення». Цеп-ла-ган-ше.

— Ого. Високо мітиш, — Моніка сіла на гримерний стіл, а Венді влаштувалася на краєчку ліжка. — А чому складно шукати інформацію?

— Книг катастрофічно мало. У мене тільки чотири, але знайти щось іще на подібні теми так собі виходить.

— Сни?

— Сни, божества, природа. Будь-які знання про те, чого не побачиш кожного дня.

— Я зрозуміла тебе.

Виникла пауза, котра вже з'являлася нещодавно і була зрозуміла обидвом. Варто було перейти до головного.

— Якихось закусок у мене немає, на жаль.

— Пусте, — махнула рукою Венді і позіхнула. — Починай.

Моніка посміхнулася так, наче хотіла ще відтягнути момент. Вона замислилась, а ось що сказати, придумала не відразу. Але співрозмовниця терпляче чекала.

— Ну, в мене в місті є справа. Я — щось на зразок дослідника.

— Щось на зразок?

— Щось на зразок, так. Є одна програма, за допомогою якої молоді добровольці можуть відправитись в інші міста нашого континенту. Її організував Хікарідус для всіх, хто підходить за критеріями. Щось схоже на культурний обмін, але за фактом збір інформації.

— А самі вони сюди приїхати подивитися не дуже хочуть, так? Їх дослідники, я маю на увазі.

— Не знаю. Пропозиція була, і я в ній зацікавилась.

— Вітаю, — Венді нервово хихикнула, — тебе трішки обдурили. Закинули одну, диявол знає куди, диявол знає, за які пряники.

— Ну, ти перебиваєш. Перебиваєш і робиш поспішні висновки, Венді.

— А я не права?

— Ні. Я приїхала не одна, а з комітетом. Він спонсорує мене, надає житло, їжу і всі необхідні речі. Я можу домовитися, будь ласка?

Співрозмовниця скептично кивнула. Моніка постаралася знову зібрати воедино розсіпані думки.

— Власне, моя задача — досліджувати Торакс. Різні його місця, різні аспекти. Фотографії, описи, речові докази — все може бути доречним. Широка наукова дисертація загалом. Але мені трохи складно справлятися самій. Я зараз не про небезпеки на вулицях, а про культурний план.

— Про культурний?

— Так. Я не розумію, чому ніхто не прибирає проіржавілі вагони з вулиць, чому жебраки просять не гроші, а воду, і чим взагалі живуть місцеві. Не розумію, чому місто має такий вигляд, ніби його зруйнували тільки вчора. Адже пройшло більше тридцяти років. І мені потрібна допомога знаючої людини, тому що для мене життєво важливо, щоб мою роботу затвердили.

Моніка замовкла.

— Все? Закінчила?

— Здається.

— Тоді роз'ясню свою позицію, можна?

Та впевнено кивнула.

— Як я й казала, те, що ти не місцева, це доволі швидко помічається. Я б уникла розмови з тобою, якби ти була з Торакса, але ти маєш вигляд доволі... М-м-м, як би це... Благородний, припустимо. Я теж людина, котра не буде тобі пакостити, хоча підстав вірити мені у тебе немає, як і навпаки. Зараз довіра будується тільки на перших враженнях. Але для мене важлива деяка ясність в цьому плані, я не хочу сліпих «зроби і не запитуй ні про що». Я хочу знати, кому і навіщо я допомагаю. Вловлюєш моє наступне запитання?

Моніка жестом попросила озвучити його.

— Яка ціль? Тому що, знаєш... Для мене приїхати сюди просто, щоб підзаробити чи заради похвали шишок із зарубіжжя, — це вчинок тупої і божевільної людини. Це не ціль. І якщо це так, то начхай на комітет і їдь звідси. Мені важливо знати не багатослівну, але чесну відповідь. Ти тут для чого?

— Ох ти... — здивувалася Моніка, але запитання її зацікавило. — Мені подобається такий поворот. Ціль є. Вища, ніж хороша оцінка,

визнання і гроші. Можна назвати це мрією, до якої я можу дотягнутись. І...

— Все, цього достатньо. Кажу ж, не багатослівна, але чесна. Думаю, слова «мрія» було б достатньо.

— Тішить, що не розчарувала відповіддю.

— Якщо відверто, ти не схожа на пустоголове дівчисько. Хоч і розгулюєш вночі дияволи розбери де. І що б тебе! Не треба говорити незнайомим людям, скільки в тебе з собою грошей, тим більше серед ринку. Ти — клоп. Такий самий мерзенний клоп, як і я, як і всі інші. Настільки клоп, що ніхто не повинен засумніватися в цьому. Добре?

Моніка кинула неоднозначний погляд погодження, котрий Венді наче не помітила, і просто стиснула плечима.

— От тільки гроші мені й справді будуть потрібні. Немає можливості допомагати задарма. Вибач, якщо надто прямолінійно.

— Само собою.

— Три спондеї нормально буде за цілий день?

— Давай зйдемося на триптиху⁷, згода? Я не хочу користуватися тим, що в Тораксі проблеми з фінансами. Триптих, але щоб ми одна одну точно розуміли, добре?

Венді й не намагалася приховати свій косий погляд, наповнений здивуванням і сумнівами.

— А ти з привітом, так?

— Мені так буде легше. Можеш вважати, що в мене свої таргани.

— Доб-ре? — дівчина все ще не розуміла, яку інтонацію підібрати на таку пропозицію. — Можна й триптих, але будемо дивитись по ситуації.

— Згода. Що по сьогодні?

— Легше. Це просто розмова, тому не заморочуйся.

Гостя уточнила час і день їхньої першої зустрічі. Обидвох все влаштувало.

— Чудово. І все одно, Моніко, краще купи ніж і завжди ходи з ним. Навіть якщо просто хочеш винести сміття.

* * *

Вночі замиготів браслет. Венді не встигла вийти — батько попросив насипати йому їжі. Вже за хвилину вона простягнула тарілку. Той припіднявся і поклав посуд на коліна. Жестом попросив долоню, і

⁷ Триптих — набагато вищий номінал, ніж «спондей». Це хороша сума за кілька годин роботи, за мірками материка, і просто величезна, якщо брати безпосередньо Торакс.

дівчина простягнула ліву. Зверху лягли його пальці. Треба буде помити руки.

— Куди ти так пізно йдеш?

— Виступаємо у багатіїв. Мене друзі проведуть, не хвилюйся.

Чоловік торкнувся її руки. Йому потрібні були ці невзаємні дотики.

— Зараз холодно. Візьми зверху накидку.

— Я одягла теплий гольф.

— Добре. Зголодніла, напевно?

— Ні. Нещодавно їла.

— Розумниця. Візьми з собою пампушки про всяк випадок. Друзів пригостиш або сама з'їси.

— Друзі не їдять таке. Все буде добре.

Обоє на короткий час замовкли.

— Венді, ти головне... — батько замислився і не зміг знайти відповідних слів. — Головне, не ходи по провулках. І не застудися.

Вона кивнула. Йому було достатньо.

Хтоніка пересувалася швидко. Їй був знайомий кожен закуток, кожна стінка клаптів, що не могли похизуватися здоровим способом життя. Зазвичай вона була на місці ще до того, як ціль робила перший крок.

І знову тільки п'ятеро — більше у таких випадках не потрібно було. Шоент торохтів і періодично кашляв від сигаретного диму, що випускала Нерра.

Дарко гладив дворнягу, яка прибилася кілька провулків тому. Він сидів на землі і просто дивився у стіну. По такому вигляду й не скажеш, що слова інформатора мають шанси бути почутими.

— «Деревоточцям» не потрібна ця людина. Потрібен винахід і все, запам'ятали?

— Я ніяк не зрозумію, — бугай почухав щетину. — Це ж просто наконечник на палець.

— Правильно. Котрий очищує кров, фігурально висловлюючись. Ти знаєш, що таке сепсис?

— Кільце.

— Яке кільце?

— Бичаче, — Бріккт торкнувся свого носа. — Кільце в носі.

Нерра вилаялась на товариша.

— Ні, — ще раз спробував пояснити інформатор. — Це інфекція. А потрібна нам річ лікує і її, і цілу купу захворювань крові. В Тораксі людей, у яких проблеми з цим, наче черв'яків у животі покійника.

«Деревоточцям» потрібен цей прилад. Все. Сходяться вузлики в мізках?

— Йшли би ви. Не лізтиму більше, головне, щоб вигідняшно було.

— Правильно, не лізь. Роби роботу.

Всі чекали ще кілька хвилин, потім Венді отямилася і заговорила.

— Ось він, вийшов. Туди. Приблизно два-три перехрестя в цьому клапті, — вона вказала пальцем на північ.

Група розділилася. Хтось пішов широкими дорогами, хтось через дворики, деякі трималися позаду, але кожен розумів, куди йому потрібно. Всі зібрались за рогом будинку на темній вулиці. Кілька привідчинених вікон і дверей, але ні людини, ні навіть бездомного собаки в окрузі. Ховаються: хто в підкопах, хто в нудотних квартирках. Повна свобода дій, залишалось всього трішки зачекати.

— Зайшов.

Нерра і Шоент замикали вуличку з двох боків, інші ховалися посередині. Здоровило тримав наготові битю.

Почулися кроки, що ставали ближче і ближче. Ці люди вміли підібрати ідеальний момент. Венді махнула кистю. Розгонистий удар битю, від якого хруснуло коліно.

На того, хто впав, накинулось кілька осіб. В руці Нерри опинився шприц без голки.

— Я без зброї, я лежу! Не...

— Пошепки, — сказав Дарко і прикрив йому рота рукою.

— Не треба, не треба! — похапцем сказав той. — Все віддам, все, що хочете.

Доки чоловік переживав за своє життя, кінчик шприца ледь торкнувся губи. Так, що той, хто вмовляв, і не помітив.

У Тораксі багато хто знав про неоднозначні способи. Кожна ланка придумувала свій. Такий собі випадок, коли бита набридає, а збочень хочеться. Безпосередньо цей спосіб придумала Нерра. Людина з неї була паскудною, але як ключова частина Хтоніки вона виявилася хоч куди. Суміш миловидної зовнішності, перепадів настрою і невзаємного потягу до людей. Вона до них тягнулася з душею, ті відверталися, і тоді в хід йшло насилля. Кулаки вона забруднювала з задоволенням і любила, коли їй теж дістанеться. Не до оніміння тіла, але щоб на ранок кисті саднили.

Було в Нерри захоплення — давати своїй жертві зіграти в довгострокову рулетку. Коли ситуація дозволяла не накинутись і не відняти життя, ковпачок шприца без голки, якого вона носила з собою, оголював її улюблену забаву.

За словами Нерри, у неї в друзі давно затесався один божевільний, котрий за кілька цигарок напускав їй у колбу свою слину. Слина та була нездоровою — жив у ній вірус герпеса, котрий Нерра називала коротко «ГВЛ». Вона ж розказала, що він, вірус цей, особливий для кожної людини — може зіграти в організмі, а може заснути і не прокинутись.

І в якийсь період (Нерра не любила розповідати, коли саме) вийшло так, що вона заразила людину хворою слиною. Це виявилось швидко і не боляче — палець просто легенько тиснув на поршень, а з кінчика шприца на губи або в рот жертви витікала заражена слина — в цю мить інфекція і зросталася з людиною.

Нерра і сама вважала це дивним, але описати ейфорію від дійства цього могла: загадка їй подобалась — пройде час, а вона гадає, чи жива людина, чи пронесло, чи вірус врешті перемиг. Хоча в сам момент зараження й обволікало збудження — воно швидко минало і колишніх емоцій вже не несло. Вся справа була в перспективі і таємниці.

— Пошепки.

— Благаю, — здався той. — Я все на світі зроблю.

— Діставай руки.

Тремтячі долоні одразу опинились на виду. На вказівному пальці був наконечник, котрий треба було забрати.

— Дивись на мене, — Дарко взяв його за щоки й витріщився просто йому у вічі. Той не відводив погляду. — Тихо. Тихо.

Хтось із групи притиснув долоню ногою. Той, хто лежав, відчув, що трохи вище проміжної фаланги щось дуже натиснуло. Наче дощечка, краєм якої з усіх сил натиснули на палець.

— Не треба. Це для хворих. Воно вам не потрібне. Благаю!

— Дивись на мене. На мене. Зникай пошепки.

Палець відсікся точним ударом, наче кат працював. Тіло спробувало припіднятися від болю, але його щільно притискали до землі. Рот закрила груба долоня.

— Мовчи. Або я відрубую цілу руку, клянуся.

— За що? — з очей полилися сльози, а слова глухо звучали крізь долоню. — Що я зробив, за що?

Ніхто не відповів на це запитання, хоч почув кожен.

— Венді?

— Я не бачу нікого небезпечного поблизу. Порядок.

— Чудово. Шоенте, кільце під твою відповідальність. Завтра віддамо «Деревоточцям».

— Зрозумів. Запам'ятав. Це все?

— Так. Розходьтєся.

Дарко відволікся від цілі під ногами і вчепився Венді в рукав. Це означало, що їй потрібно зачекати. Всі побрели у своїх напрямках, хто куди. Залишились вони вдвох і людина, яка стогнала і нила під ногами. Лідер міг вгамувати його. З самого початку міг відібрати слова так боляче, як не вмів ніхто. Але стримався. Йому важливо було виграти гру, а не просто зробити себе переможцем.

— Допоможіть. Хоч хтось, — він наче крехтів сам собі.

— Венді, може, побалакаємо, що думаєш? Є одне місце. Хочу тобі його показати.

— Так, я абсолютно вільна. І спати не хочу.

— І додому не треба?

— Він зачекає, не хвилюйся. Справді не завадило б провітритись. Пішли.

Вони пішли, а людина так і лежала на підлозі, тримаючись за палець, намагаючись контролювати дихання, що збилося. Він крехтів, але старався не видавати голосних звуків. У ньому поселився страх, що люди з битами можуть нагрянути знову, звідки завгодно. І тоді шприц вже не зупиниться на півдорозі. Його намагання піднятися, його жалісне мугикання було чути в окрузі. Усі, хто проходив по сусідній вулиці, не подав виду, що на асфальті лежала поранена людина. Ті, хто ховалися в квартирах і підкопах, просто не поверталися в бік схлипування. Рано чи пізно тиша повернеться.

— Міста, — приглушено плакав він. — Улюблена моя Міста, пробач мені. Пробач.

* * *

Дарко любив діалоги обличчям до обличчя. Він розкривав людей і прочитував їх від початку до кінця, варто було йому лише задати запитання і почути на них відповіді. Розмови з близькими для нього були особливо важливими. Щоразу нові розмови в новому місці.

Ці діалоги були чимось дуже особистим. Бріккт, Нерра, Шоент і Венді ніколи не ділилися один із одним деталями таких побачень. Інша справа — новачки. Вони перешіптувалися і руйнували всю цю неповторну атмосферу. Не розуміли поки що ні романтики Торакса, ні природи Хтоніки.

Зараз Венді сиділа навпроти Дарко в підсобці зруйнованого заводу. Зліва — маленький ліхтар, справа — їхня тінь. У хлопця з носа потік

мазут чи ще щось. Не те, про що варто замислюватись і тим більше запитувати.

Він був наче альбіносом, який фарбував свою суть в чорний і якимось примудрився занести чорноту і в колір очей. Шоент одного разу казав, що колись там мигтів червоний, але він давно забутий. Його бліда шкіра, світлі повіки, таке ж волосся і чорнота в очах — це гра контрастів.

Часто під час затяжних діалогів лідер постійно дивився на ноги співрозмовника. Ніби варто йому встати раніше, ніж потрібно, і він їх особисто переламає. Венді цього не боялася. Вони вміли відчувати один одного.

Дарко часто поводився так, ніби у нього озноб: намагався зігрітись, важко видихав, зазвичай крізь зуби, а якщо придивитися, можна було побачити, що його тіло злегка тремтить. Під час таких бесід це було особливо помітно.

Вони не поспішали обмінюватися словами. Вся суть була в атмосфері. На стелі утворювався чорний конденсат. Багато-багато крапель, за консистенцією — точно карамель, але смоляного кольору. Одні зависали біля самої стелі, інші залишали за собою тонку ниточку і проробляли свій шлях до самої підлоги. Деякі потрапляли і на неї. Венді відчувала, як густі краплі стікають по волосся, по одязі, але не по шкірі. Живого краплі не торкалися. Хотілося або витерти їх, або розмазати. Але це було би неправильно. У них полягало те, чого не розуміли новенькі. Це був морок, до якого не так складно було звикнути. В цьому й була особливість Дарко — приносити темряву туди, де її не вистачає.

— У тебе буває відчуття, наче ти захворіла на рак?

— На рак чого?

— Напевно, розуміння. Чи на рак себе самої. Буває таке, що ти почуваєшся пухлиною, диво?

Так він її часто називав — «диво». Дарко цінував агресивний норів Нерри і важезні кулаки Бріккта. Ті могли ламати кістки на ура, могли навіть задушити за кілька секунд. Але це не було ароматом. Не було даром. Дарко ж володів ним. Тому дьоготь змішувався з кров'ю на його обличчі, тому в місцях, куди ніхто старався не соватись, йому було комфортно як нікому іншому. Тут, у маленькому приміщенні для двох людей, були присутні і дві стихії. У дівчини навпроти була влада, тільки своя, не темна — він це розумів. Зовсім інша, зав'язана на розмірених кроках і правильних дорогах, а не на збудженні від вигляду крові. Морок і дороги не забували про взаємоповагу. У жодному разі не забували.

- Ні.
- Отже, ти розумієш, для чого все це?
- Хтоніка?
- Хтоніка.
- Звісно. І розумію свою роль. Ти її знаєш.
- Так. Так, знаю.

Він розмазав чорнило по лівій щоці.

— Новачки не розуміють суті. Тому вмирають за просто так. Боягузи. Мені погано від цього. Нерра зрозуміє, про що ми зараз. Шоент теж. Бріккт... Тупий мішок з кістками. Це біосміття, Венді. Але я ціную його. Він ніколи не зрозуміє, я думаю, але таким і не потрібно. Є такі — люди, котрі не запитують зайвого.

— Зате іншим доводиться. Щоб усе проходило успішно.

— Ви повинні. Повинні. Інакше це було би дивно. Ти, наприклад. Не тільки шукаєш дорогу, але й розумієш, навіщо нас ведеш по ній. Якби тільки шукала, мені було би погано.

Багато хто чіплятиметься тут за диво. За феєрверки, за парний танець посеред вулиці і пташиний клин. За все, що незвичне для ока. Тут цього не вистачає ще більше, ніж чистої води. Тому новенькі виходили такими переляканими після цих розмов. Нерра, Венді і Шоент розуміли, що ці чорні краплі, в яких сама суть падіння, — своєрідне диво. І ніхто точно не знав, в чому суть його аромату. Він з'являвся в різних формах в абсолютно різний час. Можна було дати загальний опис — морок. Неповторний. Головне — не перебрати з ним.

- Виходить накопичувати на виїзд, так?
- Так. Поступово.
- Скільки вже?
- Ціни, про які ти говорив, не змінилися?
- Аніскільки. Ціна така сама.
- Приблизно шістдесят п'ять відсотків.

Він похитав головою. Йому було все одно, скільки там відсотків у неї назбиралося.

— Він тобі не потрібен. Батько.

— Але це моє рішення, — холодним тоном перебила Венді. — І я поїду тільки з ним.

— Він тягне тебе вниз, диво.

— Ні, Дарко. Ми вже стільки разів сперечалися з тобою. Я — частина Хтоніки. Я шукаю дороги. Приводжу нас, куди потрібно. Щоразу. Тільки завдяки йому, повір. Інакше я б так далеко не зайшла.

Він підняв погляд. Його не просто читати: чи то Дарко хотів розпороти її грудну клітку, чи то справді погоджувався. Він завжди дивився і говорив спокійно, наче Нерра і Бріккт украли його гучність.

— Дивно. Мене чомусь почали притягувати скальпелі. Іноді хочу взяти один і дістали пухлину з тих, у кого проблеми у черепній коробці. Навіть не так. Пухлина самого себе. У кого хвороба самого себе.

Вона кивнула, тут нічого було відповісти.

— Я так сподіваюся, Венді, що у нас із тобою її немає. Інакше нам не пощастило. Як же нам не пощастило.

Він витер нову цівку, що потекла з носа, і витріщився на забруднену руку. Все довкола було в порядку, а чорний прекрасно гармоніював з однотонною картиною довкола. Через хвилину-другу морок розслаблено видихнув. На них все так само світив ліхтар. Достатньо яскравий, але тільки на перший погляд. Насправді ж вони сиділи практично в повній темряві. Дарко поглинав світло. Ця людина самотужки була темною межею Торакса, що розстелилася ще глибше за його коріння.

* * *

Після дивного побачення вона поверталася по нічних стежках, таких же мертвих, як і вдень, але по-іншому. На вулицях у такий час ані людей, ні дворняг. Сміливості розгулювати по нічному клаптю вистачало тільки у членів інших угруповань і тих, на кого перші побоялись би напасти.

Біля самого будинку їй під ноги кинулась людина. Дівчина рефлексивно відстрибнула і дістала ніж.

— Я не небезпечний! Дивіться, у мене в руках нічого. Бачите? Просто допоможіть хоч монетою, — попросив безхатько. — Будь ласка, мені нічого пити. Будь ласка.

Венді розслабилась, але ніж не опустила.

— Я перенесу щось, хочете? Хочете, допоможу в чомусь. Я все вмію, правда.

У Венді не було ні сил, ні настрою відповідати. Вона мовчки розвернулась і пішла у бік свого будинку.

— Стійте, стійте, будь ласка!

Їй і самій хотілося пити. Страшно уявити, що має бути в роті, щоб падати на коліна перед першим перехожим. Двері тихо рипнули, але

батько не прокинувся. Повна відсутність настрою, котру треба було десь утопити. Вона залізла на підвіконня і розгорнула книгу. Перечитати хоч би якусь главу, може, щось нове знайдеться.

Невдумливе читання завжди закінчувалося однаково: ти пробігаєш по одному і тому ж абзаці третій, потім четвертий раз, але так і не можеш зрозуміти, що щойно прочитав. Після п'ятої спроби Венді зігнула сторінку навпіл і відклала книгу в бік. Потім роздратовано видихнула і тихенько спустилася.

На носочках вона пройшла у протилежний кінець кімнати до кухонного столу. Взяла з-під нього невеликий бідон води і п'ять пампушок зі столу. Передумала і добрала ще дві, щоб усього вийшло сім.

Венді вийшла з будинку і поклала презент перед безхатьком. Той одразу взявся дякувати, стиснувши руки в замок. І тільки потім почав пити. Тремтячі руки ледве тримали бідон. Він пив і пив, наче здичавілий собака.

— Дякую. Дякую вам неописане.

— У тебе є робота або родичі?

— Поки що немає. Поки що я живу тут один, — він вказав на підкоп у приміщенні, схожий на нору.

Тоді щось кольнуло всередині. Наче вона намагалася допомогти дощовому черв'яку, що копошився, валяючись на дорозі розірваним надвоє. Грошей стало трохи менше, а його шанси підвищились в кращому разі на добу.

— Ти ж без хвилини покійник. Навіщо ти... тягнеш?

— Що? Ні-ні, я не загину, — він відкусив булочку. — Я виберуся. Поступово. Допоможу комусь, зароблю трохи грошей. Потихеньку. Але я не помру.

Венді знала, що він навряд чи знайде роботу. Їй стало страшно дивитися на приречену людину, тому вона швидко попрощалася і рушила додому. Об спину розбилося прощальне «дякую».

Двері знову рипнули, але цього разу голосніше.

— Венді?!

— Так, це я. Не бійся.

— У тебе все добре?

— Так, все чудово.

— У тебе жахливо щільний графік. Треба відпочивати. Навіть від ансамблю.

— Ти пив ліки?

— Так. І поїв.

— Добре. Відпочивай.

— І ти лягай. Спи.

— Так.

Батько доволі швидко заснув. Венді перекусила, приготувала ще їжі і влаштувалася на підвіконні, просто напроти ловця снів. Поки були сили, вона розвивала аромат. Сон і нудота приходили тільки під ранок. Дивні емоції всередині розщеплювались, і можна було, нарешті, заплющити очі.

Глава 3. Ти теж станеш сараною

Несподівано для самої Венді навіть початок прогулянки став одним великим зітханням. Здавалось би, вона просто йде і розмовляє. Просувається між тими ж слизькими людьми, торкається стін давно знайомих хворих вулиць. Але цього разу чомусь стало краще. Краще, але далеко не добре.

Моніка звертала увагу на кожну деталь і не забувала записувати все нове на білих листках. Вона сама ледве в них не губилася. Така собі заучка з папкою, листками й олівцями, які, здається, ось-ось випадуть з рук.

Вони забрели на другий клапоть на окраїні — зовсім не такий багатий і безпечний, як той, в якому знаходився пансіонат. Був день, але місце було практично безлюдне. Венді знала, коли і де можна гуляти в такий час.

— Добре, для початку запитання, яке не дає спати.

Моніка роздивлялася металевого титана, який загинув колись давно. Він заіржавів і залишився забутим. Подібних до нього було багато. Вони загороджували порожні провулки, валялися серед пустирів і закинутих будинків за кілька кроків від артерій. Колись шпали і рейки давали можливість мчати вперед. Тепер вони були нарізно.

— Чому перевернуті по всьому місту потяги ніхто не прибере? Або, ще краще, не поремонтує?

— У нас немає керівництва як такого. Є головний концерн, якого ця проблема не хвилює. Доки вони не лежать на центральних вулицях, ніхто це не робитиме. Дехто вмудряється розтягнути на залізниччя, але, скажу тобі, воно того не варте.

— Ну добре, але... — Моніка заглянула у віконце. — Треба ж щось із цим робити?

— Навіщо? Лежить і лежить. Не заважає — не чіпай. Нам банально нікому і нічого везти. Є потяги, котрі їздять між дальніми клаптями і навіть містами, але їх мало. І не по цих рейках, сама розумієш.

— А маленькі вагончики і трамваї у центрі? Їх поклали після ситуації з Ріджиктом?

— Так. вони їздять по завжди освітлених дорогах, але освітлити все місто не виходить. Тому зазвичай це центральні вулиці. А якщо хочеш дістатися до окраїн, то вже на своїх двох.

Моніка пригнулася і зайшла всередину. Із сумки виринув фотоапарат, потім почувся глухий тріск, але вогник не вилетів. Дивна модель, точно не тутешня. Бріккт якимось забрав у одного бовдура таку річ, теж не місцеву. Венді того разу навіть пощастило погратися.

Моніка помітила напис маркером на стіні вагона і сфотографувала його.

«Я закінчився».

— Все це, звісно, сумно виглядає. Але дуже самотньо. Тобто всі люди тут доволі закриті, правильно розумію?

— Що означає «закриті»?

— Не робитимуть чогось, якщо їм нічого не загрожує або немає вигоди, — дівчина зробила фотографію вже всередині потяга. — Своїми силами прибрати все це, і...

— А, я зрозуміла. Ні в життя. Тут так не роблять.

— Он як. Кожен турбується про себе і свою сім'ю.

— Типу того. Тут все?

Моніка зробила ще три клацання з різних ракурсів. Хоч місце і лякало самотністю, нею воно ж і притягувало. Померлий титан ніби благав про допомогу, не видаючи при цьому жодного звуку. Це нагадувало поштовхи об внутрішню кришку домовини, коли земля вже лягла зверху. Їх не почує ніхто, крім помилково захороненого.

— Так. Можна йти.

У наступному клапті вже були люди. Але район був брудним, а двері абсолютно всіх будинків були дерев'яними і повними вологи. Деякі з них залишалися просто прикриті, наче жителі і не думали опиратися тим, хто раптово захоче зайти. У будь-якому разі краще, ніж якщо шматок дерева розлетиться від удару ноги.

На двох дівчат із вікон поглядали жителі. Хто кутив, хто навіщось тер голову, ніби хотів стрясти лупу, хто просто спостерігав. По вулицях в більшості своїй бігали діти і тварини. Дорослі обрали залишатися в закладах: вдома, у вуличних забігайлівках, кіосках — не важливо.

— Ти добре знаєш це місце?

— Напам'ять. Клапоть називається «Коловорот».

Перший час вони йшли. Око чіплялося буквально за все, але фотографувала Моніка тільки найцікавіші картини. Записувати вирішила потім.

— Дивись, — вона показала пальцем на один із магазинчиків з металевою решіткою замість дверей. — Світло говорить про те, що там є людина. Чому тут перегородка?

— Просто міра безпеки. Буває, крадуть, особливо тут, тому з'явилася така схема. Говори, що потрібно, виклади гроші й отримай товар. Чесно ж?

— Чесно. — Апарат клацнув.

— Раніше тут і ще у двох клаптях була комендантська година з восьмої. Зараз поступово розсмокталося.

— Жах, — дівчина насупилася. — А після восьмої що? Люди виходять і просто починають грабувати всіх і все?

— Ні. Тут достатньо способів нечесного заробітку після заходу.

— Яких?

— По-різному.

— Але, наприклад?

Моніка не здавалася, і провідницю це здивувало. Вона глянула, наче запитувала: «Невже воно тобі й справді потрібно?». У погляді запросто читалося, що так, потрібно. Венді примружилася.

— По-різному, кажу. Можливо абсолютно все, що ти можеш і не можеш уявити, питання тільки в грошах і наслідках. Просто потрібно тримати в голові, кого ти підставиш під удар і з ким він знайомий.

— Я зрозуміла. А ти теж живеш у якомусь небезпечному районі? Це просто цікавість, — ввічливо поправила себе дівчина.

Венді потупила погляд і кілька добрих секунд думала, чи варто взагалі відповідати.

— У тихому, скажімо. Швидше, безпечному, ніж ні. Називається «Колькотар», як фарба. Там нормально, якщо дотримуватися потрібних умов. Жити правильно, так би мовити. А в «Коловороті» складно жити правильно хоча би тому, що тут в принципі складно жити.

— За-пам'-я-та-ла, — неквапом промимрила Моніка, оглядаючись бо сторонах. — А мій клапоть називається «Кипарис». Як дерево.

— Так, знаю. Гарна назва. Думаю, що рослина теж прекрасна.

Вони йшли мимо потрісканої цегли і дошок, переступаючи через вибоїни. Скелет клаптя (чомусь саме це словосполучення здавалося Моніці найбільш вдалим) був цілком зрозумілий і читабельний: з тріщинами, хиткою структурою і вицвілим, уже не білим кольором.

Вицвітеш з ним чи пропадеш — ніхто не засмутиться, а виберешся в кращий район — місцеві просто стиснуть плечима.

Вдалося знайти і плюси — тут не було неприємних запахів, а ціни на вивісках були до неподобства низькими. Звісно, якість їжі через це здавалася сумнівною. Але, якщо вірити цифрам, гарний обід тут коштував стільки ж, скільки Моніка би віддала в своєму клапті за скляночку молока або метіара⁸. Все це опинялося на папері у вигляді окремих слів, коротких речень, стрілок і цілої купи начерків.

Періодично на дошках поруч із магазинами і кіосками чорними буквами, наче вугіллям, було написано: «Питна тут», «чиста» або просто «вода».

Венді передбачила запитання і випередила співрозмовницю.

— Ага, проблеми з водою. Не тільки в цьому клапті, у більшості. У нас немає організації чи підприємства, котрі б очищали і знезаражували. Тому кожен чаклує вдома як може. Але не всі вміють. Зазвичай це перевірені люди, у кожного свої, котрі добре знайомі з дистиляцією й іншим.

— Хіба не легше один раз навчитися самому?

— Дивлячись кому, — ведуча позіхнула. — Мені, наприклад, легше купувати. Безхаткам взагалі не до того. Вони зазвичай працюють за воду. А вода тут — чистої води... — Венді вилаялась, розуміючи, що верзе дурниці. — Вода — це валюта, загалом. Деякі намагаються самі очищати її, але перевірені джерела куди надійніші. На те вони, власне, і перевірені.

— І в тебе є таке? — Моніка на ходу розгорнула листок і взялася писати на ньому.

— Є, не хвилюйся. Намалюй там три стрілочки собі десь. Три найприбутковіші легальні сфери: кур'єри, постачальники та інформатори. Три типи людей, послуги яких будуть потрібні тут завжди. Але всі вони ризикують. Кур'єри, наприклад, повинні знати кожну вуличку на зуб. Це питання їхньої безпеки. Ну, є багато таких. Хто не проти пожитися чужим. Але нічні тарифи вшестеро дорожчі. Інформаторам важливо копати не надто глибоко і вміло продавати інформацію правильним людям. У цій сфері працюють або відморозки, або генії. А постачальники одного дня можуть потрапити в грошове рабство. Теж така собі перспектива.

Здивовані і часто недружелюбні погляди місцевих просто прослизали мимо Моніки, наче тій було зовсім не до них. Венді зловила себе на думці, що її тішить такий хід думок в іншій людині. Коли наївний інтерес вище страху і здорового глузду. Чомусь

⁸ Метіар — кисломолочний напій, що бадьорить, на основі шалфея.

здавалося, що, потрапивши сюди, гостя виявиться боягузливою буркотухою. Але ні, вона ходила, уважно все оглядала і навіть торкалася.

— Записала. Добре.

— Ну, додай ще те, що у нас в цілому складно з речами першої необхідності.

— Якими? Це без перебільшень? Мені потрібні тільки правдиві факти, тому нічого не прикрашай, я дуже прошу.

— Цепра-а⁹, все як є, — та награно поклала руку на серце. — Пиши. Хікарідус нам везе різні «наворочені» речі і крупи. А з чистою водою біда. Її привозять, її добувають, але не в таких кількостях, щоб вистачило всім. З ліками так само. Потрібно знати, у кого купувати, а не розпатякувати про це іншим. Тут люблять... — вона цмокнула язиком, намагаючись підібрати слова. — Краще одна надійна людина купить у тебе десять пляшок, ніж десять різних куплять по одній. Яюсь так усе працює.

— А що ви в основному їсте?

— Хто як. Хтось їсть трюфелі, хтось — тухлятину. Але більшість сидить на житній каші.

— Зараз, так... — Моніка швидко виводила букви швидким почерком. Просто начерки, котрим рано чи пізно судилося стати хитромудрими науковими реченнями.

— О, ще дещо. Скрізь, де можна перекусити, мені пропонують додати спеціальний лосьон для їжі. Це у вас як місцева приправа?

Венді глянула і у відповідь флегматично кивнула. Вона знала свої сильні якості, але сила слова була аж ніяк, аж ніяк не однією з них. Їй рідко вдавалося когось переконати, відстояти своє або доказати те, в чому впевнена. Тому вона навіть у моменти непогодження не озвучувала своєї думки, потискала плечима і залишала людину один на один зі своєю оманю. Нехай помиляється. Нехай вчиться сам чи нехай помирає. Так працювало завжди.

Зараз вона вирішила, що правило стосувалося тільки місцевих. Діти, приїжджі й розумово відсталі справді могли не розуміти правил гри. Їх кидати у цю калюжу ось так відразу було ні за що.

— Ну... — Венді напружилась. — Це називається «бальзам». Цепра-а, ти додавала його в їжу?

— Поки що не доводилося.

Венді зупинилась і почала жестикулювати руками.

— І чудово. Уважно мене зараз слухаєш?

— Так.

⁹ Цэпра — розповсюджена лайка, застосовується для висловлення здивування або обурення.

— Ні за що і ніколи не додавай цю гидоту в їжу. Ніколи, взагалі.

— Чому?

— Ти не ухиляйся. Спочатку дай відповідь, а після я назову тобі хоч сто причин цього не робити.

— Само собою, — Моніка розгубилася. — Мені не складно. Все життя ж яюсь обходилася без нього.

— Чудово.

Дівчина опустила руки, але не заспокоїлась. Вона говорила емоційніше, ніж весь день до цього.

— Суть у добавках, котрі є в бальзамі. Вони створюють приємний штучний запах і смак для продуктів. Якщо достатньо бальзаму вилити навіть на тельбухи чи тухлятину, вони приємно запахнуть і набудуть непоганого смаку. І, запевняю, ти уплетеш що б то не було за милу душу. Це обман нюху і язика, простіше кажучи. Плюс там є добавки, котрі дуже добре горять. Тому іноді бальзам використовують і як горюче, але набагато частіше додають у їжу. А правда в тому, що це наркотик. Люди тут настільки щільно на ньому сидять, що додають навіть у нормальну, природну їжу. Поливають бальзамом каші, хліб і навіть п'ють просто так.

— Він шкідливий?

— Він викликає злякисну пухлину гортані.

— Це загальновідомий факт? І головне — доведений, ні?

— Ні. Доводять щось вчені і люди зі здоровими мізками, а тут таких немає, як встигла підмітити. Але я спілкувалася з групою розумників, котрі його придумали і ввели на ринок. За таких обставин, що їм не треба було впарювати його мені, щоб отримати гроші. Просто в потрібний час слухала те, про що говорять доволі серйозні люди. Розмова з розряду тих, в яких не доводиться сумніватися.

— Вірю. І його все одно скрізь використовують?

— Я тебе прошу, це найпопулярніший продукт тут після води, мені здається. Хоча дехто, як я, купують його тільки в якості розпалювача.

— Я тебе зрозуміла, — білий листок покритися ще більшою кількістю тексту. — Може, попередити про це жителів? Чи їм нормально?

Відповіддю їй послугував голосний кашель безхатка неподалік. Кашель був сухим. Сухим і заливистим — чоловік навіть не встигав нормально вдихнути повітря, тільки здавалося, що його зараз знудить власними нутрощами і тільки потім все пройде. Але той покорчився кілька секунд у пориві, потім перевернувся на інший бік і заснув.

— Їм взагалі чудово. Не жаліються.

* * *

Вони блукали по клаптю рівно до шостої вечора. Потім починало темніти, нехай і повільно. Торакс був із тих міст, де хронічна сірість таїлася в будь-якому відрізку дня. Варто було вийти на вулицю на полудень, і ставало незрозуміло, Терсида¹⁰ ще не вийшла чи вже вирушила вилловлювати свої сонячні сні. І тільки після шостої здорове всередині говорило: «Темніє». Людина думала про повернення додому і жила під темрявою, доки не проб'ються перші промені, поки вона не розплющить очі, а чахле всередині не скаже: «Сіріє».

Венді поставилася до запитання серйозно і наполягла на тому, щоб закінчити ознайомлювальну прогулянку.

Варто було переступити поріг кімнати, як відчуття безпеки і затишку почало заколисувати обох. Почуття виявилось таким приємним і теплим, що заснути хотілося на грубому покривалі прямо так, не знімаючи. Чи то відчуття зароджувалось від м'яких жовтих вогників, чи то від приємного звуку, котрий, якщо прислухатись, і не був чужим.

— Диявол, — здивувалась Венді, витріщившись на мелодійну річ на полиці. — У тебе грала музика ще минулого разу. Тут постійно радіо грає, навіть коли тебе немає?

— Дуже дивна річ, якщо чесно. Вона була тут ще до того, як я поселилась.

— Попередній житель не вимикав, і ти вирішила піти по його слідах?

— Не в тому справа. Музика вмикається сама по собі. Мовчить-мовчить, а потім починає звучати, без жартів.

— Це... — Венді скептично глянула на музичний винахід. — Якесь дивне радіо.

— Ні, скоріше, хвиля. На інших такого немає, дивись.

Моніка покрутила колесо вліво. Три повних оберти, а потім клацання, наче внутрішній механізм наїхав на гірку. Не на одній іншій хвилі не почувлися звуки і шуми, адже радіо було вимкненим. І тільки напарниця зробила три оберти назад, повернувши стрілку на ту ж позицію, звуки заграли знову. Ожила музика, котру Венді ніколи не чула. Без усіляких сумнівів, вона була чужа для Торакса.

— Це... Цепра, ну, це вкрай дивно.

— Як є. Я це радіо навіть не чіпаю, тому що на інших хвилях постійно якісь вікторини. А під таку музику мені приємно засинати і прокидатися. Але воно живе своїм життям. Ну, радіо. Тому іноді воно замовкає, а іноді різко починає грати знову — як йому заманеться. Зрозуміло, що і йому потрібно відпочивати.

¹⁰ Терсида — найменування сонця.

Венді подивилася так, ніби знову чекала короткого кивка, а їй видали цілу тираду. У погляді обох читалося це незручне «що?», але воно було абсолютно різних відтінків та інтонацій.

— Ну, мелодія гарна, що не кажи.

— Знаєш, що найцікавіше? Я помітила, що в кожен із днів віада¹¹ грає якийсь певний основний інструмент. Зараз ось щось таке... Я не знаю, не дуже розбираюся. Альт, можливо? Загалом уявімо, що сьогодні день альта. А в інший день — геть інший інструмент, і нічого, крім нього. Хочу знайти який-небудь офіційний список, але навіть не знаю, як називається хвиля.

— І не набридає?

— Та ні, — та стиснула плечима. — Різна інтенсивність і самі мелодії. Така музика мені близька.

Венді прилягла на край ліжка й посміхнулася. Їй подобалось спостерігати за тінями. Подобалися звуки цього самого «альта», чим би він не був. І пахнуло приємно. Ніякої тухлятини, крім неї самої.

— Ну і ну. Я сподіваюся, що сьогодні не дуже відрізняється від того, як ти собі це уявляла. Якщо що — вибач за кислу морду. Сонна весь день.

— Все прекрасно. Буду пробувати надати моїй писанині наукового вигляду. Дякую.

Хотілося відповісти тим самим. Дівчина розраховалася, і Венді встала. Не повинна вона була поводитися як боржник, хоч у її руках й опинився цілий триптих. Провідниця знала, що не зробила нічого такого і на половину цієї суми, але в боржницю грати не хотіла. Хороша робота. Мотивує.

— Дякую. Побіжу.

— Доки ти не пішла... — Моніка виставила вказівний палець, наче просила зачекати. — Запитання.

— Так?

— Наскільки важко взагалі побачитись уві сні? Треба хотіти спати, лягти, а потім?

— З асабікеші поблизу, — заряд легкої бадьорості ні з того, ні з сього. — Засинаючи приблизно в один час і думаючи один про одного. Але навіть так, не факт. У нас же вийшло тільки один раз. Поки що я сама не розумію, але впевнена, впевнена, що не збіг. Просто щось упускаємо.

¹¹ На Дамон-Таррі є кілька часових інтервалів. Основні з них — це віад, торनावідор і джае, котрі дорівнюють шести, шістнадцяти і тридцяти шести дням відповідно. Шість віадів дорівнюють одному джае, в той час як торनावідор — проміжний період між ними.

— Може, спробуємо цієї ночі? Всі ці дивності з серпантинами, вони цікаві. Нові для мене, але не виглядають, як нісенітниця якась.

— Я... Мені складно щось планувати. У мене проблеми зі сном, і я, можливо, не зможу заснути за розкладом.

— Розумію. Якимось пізніше тоді.

— Так, при нагоді, — Венді зам'ялася, а потім наче сама відреклася від своєї невпевненості. — Хоча ні! Я думаю, можна спробувати. Ця ніч повинна бути спокійною. Точно повинна.

— У тебе бувають неспокійні?

— Ну, іноді мені сняться кошмари.

— Не страшно, якщо не вийде. Тоді домовились на сьогодні. Відбій рівно об одинадцятій, як тобі?

— Домовились. З думками одна про одну. Як ходимо, говоримо, навіть просто стоїмо. Чіткий образ потрібен. І повішай ловця снів над головою.

— Того разу все вийшло і так.

— Добре. Так. Ти маєш рацію. Я тоді побіжу. Хочу встигнути, але справ безліч.

Моніка махнула рукою. Після довгого дня у неї ще залишалися сили посміхатися.

— Дякую за приємну компанію. А тобі одній по вулицях... як?

— Нормально. У мене імунітет.

Провідниця торкнулася виска вказівним і середнім пальцями, а потім спрямувала жест на напарницю. Через кілька секунд двері зачинилися.

Швидким кроком до дому з неприємним запахом треба було йти трохи більше години. Все вже вибудувалося в схему: обмінятися кількома словами з батьком і приготувати йому ліки, поїсти, прийняти душ і прибрати. Злило, що після всього перерахованого сил було не так багато.

Залишалось сімнадцять хвилин до призначеного часу. Ловець снів, як завжди, був перед очима, палички вже почали диміти, борючись із запахом йоду. А батько заснув і не скрипів зубами. Венді влаштувалася зручніше, вибудовуючи в голові потрібні образи. Та кожен із них розлетівся на шматки, як тільки браслет на руці завібрував.

* * *

Це була єдина на сьогодні, але вкрай важлива мішень. Коли Хтоніці треба було знайти конкретну людину, Венді завжди справлялася з цим, навіть якщо була зла і сонна. Просто чергове побачення, нічого особливого. Цього разу все було як завжди. Венді йшла вперед по вузьких провулках і намагалася виловити потрібну їм ціль.

Як завжди, ключові деталі від Шоента. Мішенню став чоловік, який арештував трьох членів із різних ланок менше, ніж за п'ять днів. Була людина, яка прошепотіла на вухо імена людей, а був той, хто вирішив приміряти роль місцевого героя і покарати їх. Цього разу ціллю опинився саме псевдогерой. Шоент двічі повторив його ім'я й адресу штабу, в якому той нерідко ночував. Залишалося тільки виманити. Всього два речення, сказані коханою людиною.

— Аллев, — жіночий голос тремтів. — Послухай.

Нерра тримала біля губів заручниці заражений шприц. Тільки не рухатись. І дихати дуже, дуже повільно.

— Аллев, Хільна помирає. Терміново повертайся.

Провід перерубали. Цього було більш, ніж достатньо. Тільки шприц у пом'ятий пакет — жінка впала на підлогу.

— Не валяйся тут, приляж на ліжку, — попросила Нерра. — Ми йдемо, дорогенька.

Вони вийшли з чужої квартири, залишивши відчай і страх як вічний гостинець. Жінка знала, чим усе скінчиться, Хтоніка — то тим більше. Зараз борець за справедливість мчав додому — щось трапилось. А, отже, ідеальний шанс зіграти по-крупному.

Це не був наївний роззява, котрий нічого не підозрював. Він знав, з ким бореться. Мішень не звертала в провулки, щоб скоротити відстань, а бігла тільки по центральних вулицях. Він хвилювався про людину, яка чекала вдома. І серце його, скоріше за все, калатало з усієї сили.

Мишоловка чекала біля самого дому, на невеликому дворовому перехресті. Коли площі і широка вулиця з рейками залишалися позаду, достатньо було рукою подати. Бугай Бріккт заніс биту і прислухався. Голосні кроки, тут не переплутаєш. Венді відраховувала секунди. Вона уявила цифру нуль, а потім граційний жест диригентською паличкою. Широкий замах і надпотужний, просто нищівний удар по обличчі. Ціль померла відразу — такі зіткнення не залишали шансів.

— Красень, — цмокнула язиком Нерра.

Вона жбурнула на обличчя мерцю ганчірку.

— Приклади, може, легше стане.

Настрій лідера помітно стрибнув догори. Венді знала, як він ненавидів таких людей. Справа була в ідеї. З такими людьми помирав і посил «Циклу», а не лише рядовий солдат. Найцінніший і рідкісний птах, котрого общипали ще в повітрі. Дарко опустився на коліна, почав намацувати оточення, наче шукав голку, а коли торкнувся тіла — розірвав сорочку жертви зі стриманою ненавистю встромив скальпель у сонячне сплетіння. Вниз. З кожним рухом він усвідомлював. Що перемиг. Загроза розвіялась.

Лідер засунув руку в рану, щось намацав і міцно стиснув кулак. Він збуджено дихав, наче вся суть того, що відбувалося, полягала у запаху. Коли рука виринула з теплої щілини, Дарко задивився на блиск. Йеталь¹² ділилася світлом, щоб було видно червону рідину. Лідер повертав кисть, що була геть забруднена в кров, наче вона переливалася, як діамант. Знайшовши потрібний кут, Дарко застиг. Посміхнувся, а потім здавлено заплакав.

— Іржаве покоління. Іржава межа нашого міста, — він ледве видавив слова і почав тремтіти як при ознобі.

Ніхто навіть виду не подав, що щось не так. Венді, як і всі, дивилася на блиск крові і чекала, коли ж можна буде піти додому. Зрештою Дарко заспокоївся і махнув рукою.

— Добре. Чудово. Зараз розрахуємось і по домівках.

«Нарешті», — подумала Венді і попрощалася з іншими.

* * *

Думки про серпантин залишилися десь далеко. По дорозі вона м'яла мішечок із грошима, крутила його як могла, щоб заспокоїти нерви. Не виходило. Щось бентежило, може, навіть робило фізично боляче. Невимовне й аморфне відчуття, коли щось точно пішло не так, коли все мало бути інакше. Або просто неймовірно захотілося, щоб змінилося хоч щось. Можливо, приводом стала нещодавно жива людина.

Венді уявила, що б робив батько, якщо б із нею трапилося таке ж. Вона сильна, але, мало чого, знайшовся б хтось сильніший. Якби близька людина припинила приходити додому, навіть хворий не лежав би цілими днями. Вже через добу він точно злякається. Розвісить оголошення і розпитуватиме сусідів. А потім візьме гроші і

¹² Йеталь — найменування місяця.

навчитися виживати сам. Йому стане сумно, але доведеться навчитися жити одному. Є дім, є їжа і запаси. Крок за кроком, але вийде. У п'ятдесят три роки в багатьох життя тільки починається. От у нього б почалася. Так, він би точно не помер через голод чи бідність.

Вдома Венді старалася заспокоїтись, але все ще була на нервах. На нервах нагодувала батька, який проснувся, на нервах дала пігулки і вкрутила нові лампочки в люстру, котра так рідко вмикалася. Це не допомогло розслабитись.

Та було й хороше. Ще один маленький крок до майбутнього — черговий мішечок з грошима відправився до шафи.

— Кидай ти все це.

— Що кидати?

— Не треба збирати гроші. Ми все одно нікуди не поїдемо, ти ж розумієш.

Венді стрималась, з усієї сили стиснула мішечок і залишила його у шафі. Сіла на стілець, але зручно не було. Вона не знаходила собі місця, але зрештою закрила очі долонею, давлючи пальцями на скроні, намагаючись їх проломити. Якщо колись вийде, так буде навіть краще.

— Знаєш, напевно, десь там усередині я щиро чекаю, що ти мене підтримаєш. Що скажеш: «Дякую, у нас все вийде». Ти коли востаннє виходив на вулицю? Ти бачив, що там відбувається? Відтоді, як пішла мама, там не стало світліше, повір мені. І щоразу я виходжу туди, тільки щоб колись побачити, як мій батько став здоровим і не живе в смітнику.

Великий пузир всередині наповнилася по вінця. Він тріснув, і всередині виявилася лєвова доза злості.

— Але в цьому смітнику навіть рідна людина втоптує мене між плитами ще і ще глибше. Заради чого мені тоді жити, якщо єдиний, хто в мене залишився, вже похоронив себе? І щоразу, щоразу відчиняючи двері сюди, я сподіваюся, що мама буде всередині, а ти стоятимеш із прямою спиною. Але ти знову говориш, що ми будемо варитися в цьому всьому до кінця. Дякую, рідна людино, мені вистачає бруду. Я в ньому варюся і стараюся триматись розумницею. Але мені б і хорошого чогось трохи. Диявол, хоч трішечки твого тепла, я б оцінила. Але його в тебе немає. Його немає.

Вона хитала головою, не відкривала обличчя і з усіх сил стримувала пориви слабкості всередині. Батько щось почав був говорити, але Венді перебила його:

— Закрий рота. Будь ласка, замовкни, тому що всі твої слова заривають мене ще глибше. Я все одно повезу тебе звідси. Навіть якщо це мені дорого коштуватиме, навіть якщо ти сам у це не віриш.

Я повезу і вилікую тебе, навіть якщо ти залишишся все тією ж невдячною сволотою.

Вона відчинила двері ногою, і стало легше. Скрип, а потім клацання. Нічна прогулянка мала б охолодити запал. Ці дивні походи по темному клаптю були потрібні, і в більшості своїй приємні. Тут не було особливо великих вулиць, тому доводилося петляти по вулицях-гачках, як їх називали. Майже всі вікна були зачинені. Чомусь у такий час, коли ні людей, ні галасу, десь на горизонті виднілося умиротворення. Зовсім не близько, але хоч щось на фоні бруду.

Венді подумала про матір. Той вид роздумів, котрий щоразу повторюється і ні до чого не приводить. Паскудна пляма, не більше. Тоді подумала про батька і теж відчула, що всередині неприємно. Як і з Хтонікою. Як з квартирою, в якій вона жила. Місце, в якому хотілося перебувати якнайменше, а підвіконня підняти ще вище, ніж зараз. Вже давно не хотілося промовляти слово «дім», а батька називати «татом». Краще невідомість, що на вулиці. Вона хоч іноді підносить сюрпризи.

Поворот на алейку. Дівчина чудово знала, куди йде. Тут стояв маленький вагон, такий же мертвий, як й інші, але котрий спромігся померти в потрібному місці. Йому випала честь стати маленькою комерційною коміркою. Решітка перед носом і блідо-біле світло зсередини.

— Сирне какао.

Їй не відповіли. Нічого дивного для Торакса, але часом, зовсім-зовсім іноді, хотілося, аби хоч кивнули у відповідь. Вона поклала гроші на маленьку стійку і скоса глянула вправо. Робота загартовує реакцію й увагу, що не кажи.

Венді взяла стакан і вислизнула за ріг. Не щоб бігти, і не щоб ховатися. Якась мить, і вона з незнайомцем стояла вже куди ближче. Кінчик невеликої бити майже торкався лоба недруга.

— Спробуєш перехопити, я дістану ніж, — стомлено сказала Венді, відпиваючи какао зі стакана. — І обіцяю, що ти заскиглиш, як псина.

— Агов, не...

— Не мели язиком, а клич інших. Шваль.

Людина, котра ховала під капюшоном обличчя, навіть не встигла видати звуку, як з-за рогу вилізло ще троє.

— Що за тон? Хтось образив чи як?

Один із них підійшов ближче до ліхтаря. Він розсунув плащ і продемонстрував вогнестріл на ремені. Венді відсюрбнула какао,

притримуючи кришку пальцями. Яке ж мерзенне відчуття буде, якщо воно все проллється на шию.

— Ух ти, цепра-а. У мене такої штуки немає, — простодушно стиснула вона плечима. — Цікава річ. І небезпечна. Жах.

Венді розізлилася, просто миттєво. Вона сама не знала, звідки беруться ці напади люті, і не вважала їх нормальними. Але зараз було відчуття, що вона вихопить зброю з чужих рук і вистрелить чотири рази.

Дівчина спустила рукав, і цього було достатньо. Вона зробила кілька кроків до чоловіка зі зброєю, так, щоб стояти з ним обличчя до обличчя. Всі вони чудово бачили червоний браслет.

— А в мене тільки ніж з битою. Але різниця в тому, що якщо я вирішу хоч голови вам повідрубувати, то про таких обносків, як ви, ніхто не згадає вже на ранок. А якщо ти мене зараз хоча б штовхнеш, Хтоніка тебе і всю твою сімейку пропустить через тертку, я обіцяю. Тому в глотку засунь свій пістолет і тричі вистрели, татків бандит.

Вона плюнула недругу під ноги і пішла в своєму напрямку. Злило аж до мандражу. Такі щойно навчилися тримати зброю в руках, а вже величаються і видають із себе вершину темної сторони. Нісенітниця, просто нісенітниця.

Венді всілася на рейку. Відпила какао, і по тілу пробігло якесь збочене задоволення. Вона любила смак дешевизни. Навіть якщо би був вибір, вона надавала перевагу тому, що гірше — так чомусь здавалося правильніше. Так, чай, який вона пила, був точно покритий якимось нальотом, від якого зуби наче скрипіли. В нечасті випадки, коли вона пила алкоголь, вибирала напої подешевше. Так, що будь-хто інший подався б назад і сказав: «Ну який це алкоголь? Це мерзенне пійло взагалі пити неможливо». Навіть це сирне какао — в ньому ні запаху натурального сиру, ні справжнього какао — нічого. Просто жовтий і коричневий порошки залиті проточною водою, тільки й того.

— Річарде, ану слухай. — Вона лягла на спину і підняла ляльку перед собою. — Тобі також легше дихається на свіжому повітрі? Я читала, що всі люди поділяються на кілька типів за темпераментом. Як там?.. Першопрохідці, сновидці, урагани, колиски і ем... Іще якийсь. Але не важливо. Ми з тобою сновидці, Річарде. Ці люди можуть сприймати і поглинати світ навіть з заплющеними очима. Справжні вони розкриваються тоді, коли всі інші сплять. І самі вирішують — чи підуть вони сьогодні в інший сон, чи запросять у свій. Ну, або вирішать побути наодинці, сам розумієш. Точно про мене. А раз я тебе створила, то ти теж щось бачиш у снах. Напевно.

Дівчина поклала ляльку на живіт. Однією рукою вона прикрила очі, а іншою обійняла друга.

— На рейці спати — це жах, звісно. Але зараз ми такі соні, що все можливо, так? Тут хоч пахне нормально.

Вона замовкла. Її огорнув сором, котрого б не зрозумів ніхто інший. А їй було сумно, по-справжньому і щиро сумно від того, що доводиться обманювати того, хто дорогий. Нехай все це й дивно.

— Вибач. Я все ніяк не можу зв'язати тобі друга. Весь час виходять якісь задрипанки. Мені здається, що я розучилася в'язати красивих і нормальних ляльок. Як ти. Мені просто не хочеться. І не виходить, хоч я й обіцяла. Пробач.

Вона шморгнула носом і постаралась заспокоїтись. Негоже плакати через таке, хоч і дрібницею це ну ніяк не назвеш.

— Усім потрібні друзі, Річарде. Всі тут засинають із мрією про друга, а прокидаються з ворогом біля порогу. Але тебе ніхто не скривдить. Навіть у найжахливішого кошмару немає шансів проти тебе. Тому що в кожну твою ниточку ми з мамою вклали дуже багато любові. Благоніччя, мій маленький сновидець.

Глава 4. Дивіться, перший саджанець

— Ти... Венді, агов! — напарниця поклатла склянки на лавку й обережно торкнулася плеча. — Вночі поспати так собі вдалося?

Свідомість трішки прокинулася, і погляд, щоб здаватися впевненим, одразу був спрямований на співрозмовницю. Ніби не сонний. Ніби все й не так погано.

— Ні, з чого ти взагалі взяла?

— Ти задрімала, доки я купувала сік. А зараз поводишся як людина, котра раптово проснулася і намагається себе не виказати.

— А... — дівчина прикрила обличчя руками і позіхнула. — Та це нормально.

— Так і не скажеш.

— Я просто, ну... вночі теж в ансамблі. Граю. Вдень — так, а вночі — для багатіїв. Багато часу і сил іде.

— Навіть уночі? Але ж небезпечно, ні?

— Кришують.

Вони подивилися одна на одну. Дуже зрозуміле пояснення одним поглядом. Венді якось вдалося без єдиного слова спрямувати розмову по широкій дузі, оминаючи непотрібні їй запитання.

— Тримай.

Моніка простягнула сік, і співрозмовниця його залпом випила. Сама ж вона ще навіть губами до склянки доторкнутися не встигла.

— Ми можемо перенести.

— Ні. Я не люблю довго спати, правда. Мені нормально, але дякую за турботу. Плюс ми майже прийшли.

У відповідь тільки кивок. Не холодний, а через те й приємний. Гостя не поспішала з соком. Вона якось зберегла дар смакувати їжу і напої. Тут, у Тораксі, це зовсім не дрібниця.

— Смакота.

— Так. Тут не бодяжуть. Пішли.

Провідниця помітила, що хороший настрій Моніці притаманний більше, ніж будь-який інший. Дивно.

— «Як по-дитячому, — подумала вона. — Чистісінька наївність».

— У тебе вийшло минулого разу лягти до одинадцятої, як домовлялися?

Венді геть забула про це і їй кольнуло почуття сорому. Не пройняло, а так, зовсім м'яко дало про себе знати.

— Так, я тільки-но хотіла сказати. Ти випередила. Не вийшло. Через безсоння не вийшло, на жаль. Взагалі це складно, ось так знайти вільний вечір, сподіватися, що не потурбують, і всяке таке. Справді.

— Я розумію. Нічого.

— Поки що так, а далі подивимось.

Тіло давно було нездоровим. Їй хотілося не просто виспатись, а саме насолодитися здоровим сном. Щоб до того, як заснути, не було огидної печії аж до нудоти, щоб ніхто поруч не скрипів зубами. Щоб м'язи відпочивали, а не наче свербіли, щоб ноги припинили хвилюватися і не боліли кістки. Здоровий сон, здавалося, колись випав, як випадали і жмути волосся. Вона просто не вгледіла.

— Добре.

Моніка посміхнулася і засунула руки в кишені. Наче їй було холодно, хоча погода була чудовою для цих місць.

— Слухай, Венді, а тобі подобається грати в ансамблі?

— Ну... Так, нормально.

— А на чому граєш?

— Клавікорд. Знаєш таке?

— Клаве... син?

— ...корд.

— Знаю тільки ...син.

— Не так важливо, гадаю. А чому ти цікавишся?

— У моїй голові не в'яжуться ансамблі і сам Торакс. Несумісні речі, наче котлета з медом всередині.

Венді розсміялася. Їй подобались такі безглузді і дурні порівняння.

— Добре сказано. Насправді скрізь цінується мистецтво. Тут немає великих театрів, але люди збираються в групи інтересів. Відвідувачі платять гроші. Тут теж цінують картини, музику, всю цю нісенітницю.

— Чому нісенітницю?

— Ну, я образно. А ще буває, якийсь товстосум викупує ансамбль на вечір або два, і той грає перед його друзями. Ну, така ось своєрідна показуха, котра вартує хороших грошей. У вас не так?

— У мене на батьківщині туди ходять майже завжди або молоді люди, або літні. Юнаки запрошують дівчат, а бабусі — дідусів.

— Парами, виходить?

— Так. У нас дуже мало розваг на одного.

— Дурний Тотше. Мені б там було нудно.

Моніка стиснула плечима, мовляв, їй і самій там невесело.

— Ну ось, дивись. Те, що ти запитувала. Парк атракціонів. Як думаєш, тут весело ночами?

Ціла купа приладів, задача яких викликати відчуття вільного падіння. І вертикальні, і навскісні, але всі до єдиного яскраві і живі. Наче і не Торакс зовсім. Моніка тут же потягнулася за фотоапаратом і листками.

— Ух ти. Ну, я думаю, що... так? Атракціони, напевно, і вночі користуються попитом.

— Дивне припущення. І несподіване. Але ти вгадала. Просто не прийнято в Тораксі цапатись у цьому парку. Це як даність. Мишки не ховаються тут, тому й мишолови тут не шастають.

Венді вкотре потягнулась і позіхнула. Відчувала, що сон поступово проходить. Скоріше б.

— У Тораксі є такі речі, котрі він встановлює. Дивні, але їх стараються не порушувати. Тому за цим парком тобі можуть всі пальці повідкушувати. Тебе вистежать, підчатують, а якщо не будеш висовуватись, здійснять тихий візит. Але ніякого галасу тут, особливо в центрі.

— А що за назва дивна?

Моніка примружилась і намагалась прочитати назву на карті, але вже третій раз збилася.

— Онтровістимний субцеппелон — стара літературна назва. Взагалі це «Атол». Так називають.

— Цікавий клапоть. Зараз, записую. Та-а-ак. А ти катаєшся іноді на всіх цих штукovinaх?

— Я? — хихикнула провідниця. — Це допоможе якось твоїй роботі?

— Ні, просто цікавість. Мені цікаве твоє відношення.

— Ну...

Венді добряче замислилась. Моніка вже закінчила з замітками, а співрозмовниця все не наважувалась вичавити хоч щось. Нарешті сказала справжню дурницю, як їй здалося.

— Не знаю. В цьому щось є. Кататися цікаво, але я якось не катаюсь. Не знаю. Ну... Не доводилося. Тут добре і, може, навіть, весело, але не зовсім моє.

Вона закотила очі через те, що її відповідь прозвучала невиразно, наче якась маруда пробубоніла бозна-що.

— Розумію. Я б теж у таких місцях не могла довго перебувати, але раз-другий покаталась би. Тут якесь хороше хвилювання, але все одно. Нервово.

— Ну так, правильно. Нервово. Я згідна.

— Може, по разочку?

Моніка вказала очима у бік головної каруселі.

— Ну ні. Це по-дитячому, хіба ні?

— Може, й так, і що? — вона посміхнулась, наче запитання Венді її чимось смішили. — В Тотше таких дуже мало, хоча я й каталась на них. Викидає зайві думки з голови.

— Я постою. Але можу на тебе зачекати.

Гостя засміялася і стиснула плечима.

— Добре, розперезалася трохи. Одній же нецікаво. Пішли.

— Ти помічала, що у нас тут все одномісне? Ну, тобто навіть атракціони.

— Та годі тобі! Я тільки сьогодні бачила дві парочки, що прекрасно помістились і так. Дівчата сидять у хлопців на колінах і на лавочках, і в закладах.

— Район такий. Але, диявол, а ти маєш рацію, — Венді стало весело.

— Ти, Моніко, цікаві тонкощі помічаєш. До мене тільки дійшло, що й справді так. Молодець.

— І батьків із дітьми багато.

— Так! — аж охнула Венді. — Слухай, я й сама тут гуляла. Ось ця доріжка, по якій ми йдемо. Раніше вона, звісно, була чистішою. А ще раніше, пам'ятаю, рослини були.

— Та ще біда, до речі...

— Яка-така?

— З рослинами. Я вкотре помічаю, що їх тут катастрофічно мало. Я зустрічала тільки невеликі садки на приватній території. У вас взагалі є парки чи сквери з ними? А то який же це парк без рослин?

— Ні. Справа в тому, що тут років так... дванадцять, чи що? Ну, неважливо. Того разу я тобі про «Деревоточців» розповідала, пам'ятаєш?

Та протягнула задумливе «м-м-м» і точно дала зрозуміти, що нічого такого не пригадує.

— Головний концерн.

— А-а-а, так, концерн. Я не знала їх назви.

— Вони покрили асфальтом майже все місто. Тут і так не росло нічого через ґрунт. Вапняк, здається, називається, але не впевнена. Якись дерев'яшки в ньому росли, але щось зрубали, а щось не прижилось.

— Навіщо?

— Свої цілі. Уявлення не маю, — з досадою стиснула плечима Венді.

— Насправді вони — теж угруповання, на яке працюють інші. Офіційно

вони, звісно, ніде так не названі. Але темнять не на жарт, гірше за інших відморозків. Взагалі система Торакса влаштована зовсім не так, як в інших країнах — так мені розповідали. Тут просто хтось тягне на себе, а хтось поступається. Або дістає ніж. Або вогнестріл. Словом, весь Торакс — це гра «на слабо».

— Не дуже весело.

— Не дуже. У дитинстві, загалом, по цій вулиці було гуляти краще, ніж зараз.

— І все одно в мене в голові не вкладається. Чому люди не посадять рослини? От прямо тут. Не просячи допомоги у верхів. Їх покарають?

— «Деревоточцям» взагалі глибоко начхати і на тих, хто попросить, і на тих, хто посадить. Просто знають, що ніхто цим не займатиметься.

— Ну а чому так? — ще завзятіше запитала Моніка. — Як же? Ваше місто, ваш маленький куточок. Добре, не врятувати, де повний морок, п'яниці і повна розруха, але маленький клопоть можна ж зробити кращим? А звідти потягнеться, посадять іще, і місто озелениться. Це ж не потяги тягати.

— Ну... — Венді своїм виглядом дала зрозуміти, що не поділяє цього прагнення. — Посади. Купи насіння, купи ґрунт, розкрий асфальт, підготуй місце, оброби землю — і можна садити. І стежити за цим доведеться не один рік, угу.

— Це вас зупиняє?

— Це нас не рухає. Зупинились ми ще до цього. Просто заради чого все це?

— А тобі б не хотілося йти по вулиці і бачити природний зелений колір? Справжній, а не ось цю маячню. Хіба не набридає, коли все місто одного суцільного кольору?

Моніка стукнула каблуком по сірому асфальту під нею — штучною межею між ґрунтом та людиною. На місці міцного, старого й одноколірного покриву складно було серйозно уявити щось іще.

Венді неоднозначно посміхнулася. Це було бажання, котре не вистачало сил озвучити.

* * *

Розмова так і стрибала від теми до теми, від сумного до веселого, вздовж нейтрального і назад. Обидві чіплялися не тільки за теми, пов'язані з Тораксом, але й особисті. Нічого відвертого чи нахабного,

ні, тільки скромна цікавість. Кожна відповідь трішки краще давала зрозуміти, хто саме йде поруч. Щось таке, про що не дізнаєшся, скільки на людину не дивися.

Обидві поступово звикали, що спокійний вечір після такої довгої прогулянки — це та доза задоволення. Після всіх цих чужих поглядів, тисяч кроків, часто неприємних запахів і далеко не живописних образів довкола маленька комірka здавалася справжнім оазисом. Наче лежиш у гарячій воді, весь вимотаний, втомлений, але так добре, що з усією ясністю розумієш: «Ох і варте воно було того. Ох і варте ж, диявол».

Не дивлячись на спершу тверде «ні», Венді дісталася половина вечері, котру готували кожному жителю пансіонату. Порції і справді були великими, навіть за мірками всіх закладів, в яких їй доводилося бути. Вона їла не за столом, а на кріслі-гойдалці. Дуже їй подобались ці плавні похитування. Як маленькі хвилі, які то туди, то сюди. У роті тане їжа, а втомлене тіло приємно розтікається по плетеній спинці. І ніяких тобі «побитися», ніякого збитого дихання, лайки і криків. Ніякого йоду, диявол би його спалив.

Моніка ж сиділа за столом, як належить. Вони іноді перетиналися поглядом, посміхалися, але говорити — не говорили. Бажання було, та от сил би до нього. Хоч трохи треба було перевести дух, подивитися на гірлянди, строкатого ловця снів і дивний металевий плащ, що лежав просто на ліжку.

— Моніко, — провідниця пересіла на ліжку і заговорила першою.

— Ау?

— Можна нескромне запитання?

— Запросто.

— Якщо вже так усе закрутилося, що в тебе за мрія така, заради якої стараєшся? Ну, всі ці твої записочки, фотографії і таке інше. Якщо сказати про...

— Ні, не проблема.

— Ні?

— Ні, звісно, — Моніка видала бадьорий і через те, здавалося, немислимий смішок. — Мені здається, ти звикла, що в Тораксі не прийнято чимось ділитися з іншими. Я маю рацію?

— Ну-у-у... — задумливо протягнула Венді, — у цьому є частка правди. Цепра-а. Так, це так, якщо чесно.

— Це не означає, що так в усій решті світу. Адже в усіх людей по-різному. Мені нескладно ділитися. Абсолютно.

— Добре. Я врахую це. Так і?..

— Мрія?

— Так.

— Як ти... — задумливо посміхнувшись, протягнула дівчина, — відносишся до людей з ароматом?

— Ну, враховуючи, що він є і в мене, то позитивно.

— Ти володієш? — здивовано запитала Моніка, отримавши у відповідь короткий кивок. Той її підбадьорив, і дівчина навіть випросталась. — Просто величезний збіг. Я теж! Це несподівано. Це дуже, дуже для мене несподівано. Тоді дай мені секунду. Буквально секундочку.

Дівчина сіла поруч, заплющила очі і почала дихати трохи швидше. Вона чудово знала, що робить.

— Знайомся.

Цілком раптово для Венді виявилось, що в кімнаті весь цей час перебував хтось третій. Металевий плащ, що лежав на ліжку, почав повільно рухатися в їхній бік. Він ставав усе більш текучим, як парафін всередині настільної лампи.

Сріблястий супутник наче вирішив показати, що взагалі-то теж живий. Спочатку він став геть напіврідким, а потім завис у повітрі перед Венді. Та охнула від несподіванки: метал ставав то в'язким, то текучим, то знову твердим. Він був схожий на справжнього іншопланетного звірка, котрий спочатку перетворювався у ляпку, а потім набував чіткої кубічної форми.

— Я не вірю. Просто не вірю, диявол. Магія, справжнісінька.

Захоплена дивним явищем, вона дивилася на метал з обожнюванням.

— Цепра-а. Жах! Я такого ніколи не бачила. Можу торкнутися?

Моніка схвально кивнула.

— Спробуй повільно стискати його.

Пальці відразу обхопили метал, але той був уже твердішим далі нікуди. Лише через кілька секунд він піддався і почав нагадувати сріблясто-біле масло, що розтануло. Потім перетворився зовсім незрозуміло у що і почав проходити крізь пальці, як густа фарба. В результаті на долонях Венді був якийсь рідкий крем, котрий виглядав розкішно й апетитно одночасно.

Коли метал припинив гратися, стало лоскітно і смішно. Тільки мить тому пружний, наче пластилін, він знову став кубічним і твердим. Шматочок за шматочком, він перетворився на низку пластин, з'єднаних між собою. Той самий плащ, що й раніше.

— Цепра-а!

— Жах, не треба стільки лаятись, будь ласка.

— Терміново розкажи мені історію. Як ви знайшли один одного? Багато часу пішло на те, щоб знайти його? Ти відразу зрозуміла, що це «воно»? і як швидко після Скреготу¹³ ти прийшла до свого аромату? Це дуже гарна реалізація, і я, можливо, дурницю скажу, але ви чудово виглядаєте з ним. Просто гармоніюєте... — Венді приклала пальці до скронь. — ...Шедеврально.

— Стій-стій. Якщо цікаво, то по порядку.

Оповідачка по черзі хруснула пальцями, а Венді підтиснула під себе ноги і влаштувалася зручніше. Дивилася вона так, наче співрозмовниця була потрійною веселкою над вічно сірим мегаполісом.

— Тебе цікавить те, як швидко я зрозуміла, що можна оволодіти амарантином? Чи причина, чому я обрала саме метал?

— О, ну... Перше, для початку. Тому що тут по пальцях можна порухувати тих, хто знає про існування ароматів¹⁴. Я вже не кажу про самих носіїв.

— Два-три торнавідори¹⁵ з моменту Скреготу.

— Ні-се-ніт-ни-ця. Слухай, Моніко, ну це звучить так, наче... брехня.

— Я цілком серйозно. Був момент, коли я відчула порив і відколола шматок колби на відстані. Тому нічого не нісенітниця. А ось прийти до того, яку форму я хочу надати амарантину, було дуже непросто. Мене завжди цікавила хімія, тому я розуміла, що мій аромат не буде абстрактним. Ні, я хотіла щось реальне й існуюче, а не безформне. Тут і зараз, так би мовити. Тільки от свобода вибору була такою великою, що ні одна нормальна ідея в голову не лізла. В результаті десь через добрих пів року я опинилася перед вибором між двома найбільш цікавими для мене сферами, в яких я розбиралася найкраще. Кислоти і метали. Ну, а мій вибір ти щойно побачила.

Моніка розсміялася і продовжила:

— Хоча кислоти — це теж пристрасть, але цей потяг більш небезпечний. Не було в мене бажання ставати інвалідом через нещасний випадок.

— Справедливо. Мені теж метали здаються... Словом, не такими моторошними.

— Вірно. Але, як це буває, завжди є «але» або «проте». У моєму випадку замість вибору між двома варіантами тепер у мене було більше п'ятдесяти альтернатив. Кожен метал мав свою природу, кожен

¹³ Скрегіт — аномальний інцидент, в результаті якого частина світового населення загинула, а частина набула енергії, що називається амарантином. Відбувся за два роки до подій розповіді.

¹⁴ Аромат — те, в якому вигляді людина проявляє амарантин, котрим володіє. Людей, які володіють ароматом, називають носіями.

¹⁵ Приблизно 40 днів.

по-своєму поведився. Деякі мені не піддавались зовсім, деякі, навпаки, танцювали, як маріонетки, але я не відчувала з ними зв'язку.

— Скільки ти перепробувала?

— Практично всі, котрі не небезпечні і не коштують по сотні триптихів за грам.

— Ґрунтовно підійшла до питання.

— До самого кінця мені здавалося, що навіть занадто. Розумієш, мені потрібно було знайти ідеальний баланс. Його щільність, тугоплавкість і, найголовніше, пластичність. До того ж, щоб собі не нашкодити, важливо знати про реакції з різними температурами, киснем та іншим. Зрештою, я витратила більше року, шукаючи відповідь буквально щодня. Тепер я можу писати книги на цю тему. Та що вже там, було відчуття, що я сама готова стати металом, — віджартувалася Моніка.

— Але кожна секунда того вартувала. Кожна секунда, Венді, тому що я знайшла те, що шукала.

Шматочок плаща знову ожив, повільно поплив у повітрі по дузі і повернувся назад.

— Алефарз¹⁶. Саме з цим елементом я почуваюся абсолютно вільно. Можу як хочу змінити його параметри і повернути їх до початкового стану. У нас дуже хороша сумісність.

Венді рвонула з ліжка і презентабельно упала назад у крісло-гойдалку. Пальці почали тарабанити по ручках, а ця енергія в ній, що з'явилася так раптово, все ніяк не згасала.

— Добре, добре! Ну а Хікаридус що? Заради чого всі ці екскурсії, якщо ти вже знайшла, що потрібно?

Моніка загадково посміхнулася і подивилася на співрозмовницю так, ніби знала найсекретнішу з таємниць.

— Агов, що за погляд? Не дивись ти так. Ну що? Говори, не люблю всі ці... — вона помахала рукою, щоб знайти слово, але не вийшло.

— Є така штука, Венді, називається «бездоганний алефарз». У вузьких колах його ще називають «снігопадом» через білий-білий колір. Це той самий метал, очищений від усіх домішок. Це шматочок дива, котре неможливо створити в звичайних умовах. Тому що «а» — потрібне спеціальне устаткування і «б» — це дуже дорого. Та результат — повний контроль алефарза. Метал, який я зможу розуміти миттєво і повністю.

— Така ось, значить, ваша угода?

— Так. Вони мені не платитимуть як іншим. Віддячать «снігопадом», якщо мою роботу затвердять.

¹⁶ Алефарз — метал, що добувається тільки на північному сході Дамон-Тарру. За властивостями і характеристиками, більше всього схожий на тантал.

— Ви обговорювали деталі?

— Всі. Кожен діалог із кандидатом — це довга розмова, в якій стараються дійти до взаєморозуміння. Я добре підготувалася й озвучила свої умови. Вони сказали, що мені потрібно зробити взамін.

— Дуже мило. Я б навіть сказала, що це надихає, правда. Але! Як там? Завжди є «але» або «проте»? Ну, ти... ти не думаєш, що обдурять?

— Ні, хоча й впевненою бути не можу. Хікарідус доволі лояльний і чесний у плані таких питань. У будь-якому випадку не уявляю, де б іще могла випробувати таку вдачу. Але це те, заради чого хочеться ризикнути. Це продовження мене самої. Думаю, ти розумієш краще за інших.

— Так. Мені знайоме це відчуття, справді. У мене воно буває іноді, особливо коли злива або гроза.

— А в тебе як? Що для тебе це «продовження»? У нього є форма?

— Так, — Венді чи то зам'ялася, чи то просто замислилась. — Але... Знаєш, я можу тобі сказати. Загальну картину. Але це буде не зовсім чесно. У мого аромату є суть. Суть, якій я поки що не можу надати словесної форми, — дівчина сильніше й сильніше занурювалася в себе та все перебирала слова, але в голову лізло не те. — Я можу описати це, використовуючи кліше, але це буде не те.

— Ну і не вичавлюй з себе, — Моніка промовила це рішуче, наче відрубала. — От коли буде момент, найвідповідніший і потрібний — тоді, добре?

Вони кивнули одна одній по черзі і наче дали негласну обіцянку. Одна — очікування, інша — одкровення. Провідниця ще кілька разів гойднулася в кріслі. Заколисували ці плавні рухи. Що не кажи, а через них хотілося затриматися якнайдовше. Хоча, може, і не через них зовсім. Навіть коли слова змінила спокійна атмосфера, Венді не поспішала. Тільки коли годинникова стрілка вказувала на північний захід, прийшло усвідомлення: пора. Ще три погойдування на кріслі, і вона встане.

Раз. І Венді задумалась, чи не придбати й собі таке ж крісло.

Два. І в голові засіла думка, що скільки не катайся, цього чарівного відчуття вона вдома не знайде.

Три.

— А ти не хочеш переночувати тут?

У відповідь ні слова. Нічого. Брови не були насуплені, настрої не був паскудним, але на обличчі Венді проявилось це збентеження. Ступор людини, котра чекала продовження.

— Що дивишся?

— З чого ти взагалі запитуєш про таке?

— Небезпечно ж це — в темінь йти додому, га? А так можемо посидіти, поговорити ще і нікуди не поспішати. Це зручніше, ніж шастати по вулицях майже опівночі, так?

— Ну... Мені справді треба додому, — та розгубилася. — Там... там справи. Нічого поганого по дорозі не трапиться.

— Добре. Просто запропонувала.

Перше, що сплигло в голові, — батько. На ніч у нього були ліки, точно. Їх мало б вистачити до завтрашнього вечора. Їжа була в каструлі. Друге — Хтоніка. Браслет на руці мовчав. Поки що все було спокійно, але побачення часто призначалися раптово. Вона молилась усьому, чому можна молитись, щоб саме ця ніч була тихою. Нехай вранці, хоч на цілий день, але не вночі. Інтуїція підказувала, що цього разу пронесе. Повинно пронести. Але з чого б? Коли взагалі ця інтуїція мала рацію?

Венді треба було прийняти рішення навмання. Піде — жалкуватиме всю дорогу додому. І так доти, доки не засне. Залишиться — і чекатиме вібрації браслета щосекунди, через що точно не зможе заснути. Немає правильного рішення. Просто немає. Венді не знала, як вчинити, але нехай інтуїція хоч колись матиме рацію. Саме час для дебюту. Саме час.

— Але їх можна перенести. Так, гадаю, нічого страшного не трапиться. Я можу залишитись.

Готуватися до сну почали після опівночі. Доки вони розмовляли, Моніка записувала речення на білому папері, але вже в незрозумілій формі. Надовго її не вистачило.

— Я можу спати тут?

Венді сіла на стілець перед дзеркалом і поклала голову на стіл.

Вона відчула себе в справжнісінькій гримерці, де актори готуються до свого виступу. Щоправда, тут не було ніяких атрибутів на зразок пудри чи ще якоїсь косметики — просто довгий різьблений столик і дзеркало з гарною рамкою.

— Де, на стільці? — розгубилася співрозмовниця.

— Так. Я не можу спати на ліжку.

— Чому так?

— Проблеми. Заснути майже неможливо. Не дивись ти так. Я звикла, тому тобі більше місця дістанеться. То можна?

— Може, хоча б на гойдалці?

— Ні, там теж не засну.

— Добре, звісно, — Моніка зам'ялася. — Якщо так зручно, то... Так, розташовуйся. А музика? — Моніка охнула і показала на радіо, що раптово прокинулось. — Вона заважатиме?

— Ні, залиш.

— Т...

— Точно. Залиш.

— Чудово. Тоді вимикай світло. Кнопочка біля дзеркала. Благоніччя. Дівчина потягнулася до кнопки і між тим глянула в дзеркало. По тілу мало мурашки не побігли. Звичайний оцінний погляд, котрий роздивлявся обличчя. Власне обличчя, але наче й не зовсім людське.

Відштовхуючий образ. Не дивлячись на розріз очей, котрий їй подобався, і приємну форму обличчя, це не був хтось, кому хотілось довіритись. Доволі безневинний вигляд, але який так і просив вивернутися навиворіт. Тоді всі відмінності самі впливуть, про них навіть не доведеться говорити. З губ, що дарують поцілунки, зірветься лихослів'я, а очі примружаться. Тоді й посмішка перетвориться в насмішку, а язик захоче торкнутися краплі крові набагато більше, ніж води. І навіть волосся, що може здатися зтяжною каштановою нотою нижче плечей, виявиться просто заплутаним дротом.

Від вигляду свого обличчя пересмикнуло, а потім з'явилося бажання зіщулитись.

— Венді? — донеслося позаду.

Вона тут же натиснула на кнопочку, і бридке відображення швидко витекло з пам'яті.

«Будь ласка, — просила вона про себе, — нехай ця ніч буде спокійною. Будь ласка, всього одна ніч».

Глава 5. Шистосоми. Це шистосоми

За всю ніч браслет навіть не пискнув. Не виходило заснути через тривогу, через відчуття, що ось-ось доведеться кудись іти. Було страшно порушити чужий сон і виглядати дивною. Все одно куций і переривчастий сон вартував того, щоб браслет мовчав.

Темрява почалася опівдні.

У маленькій комірці зібралися всі з Хтоніки. Справжньої Хтоніки, без розтяп, котрі працювали за мізерні гроші, без тих, хто не розумів сам механізм групи. П'ять пальців однієї руки, і все, ніяких рудиментів.

Дарко дивився в підлогу, Шоент стояв так, наче ось-ось готовий додати слівце-друге, щоб було зрозуміліше. Бріккт розвалився на широкому порваному кріслі з дуже серйозною міною — слухати він умів, особливо коли вирішувалося принципово важливе питання. Нерра фарбувалася біля дзеркала, але чула кожне слово. Венді єдина сиділа як людина, котру абсолютно ніяк не можна було описати. Просто була.

— Ми припиняємо грати на догоду «Деревоточців», — почав лідер. — Питання принципове. Вони націлені на те, щоб струсити з себе блох, коли ті кусають. У мене інший погляд на речі і наших ворогів.

Нерра видала смішок: наче знала, про що йде мова. Дарко часто посвячував її в деталі раніше за інших.

— Я хочу знищити «Цикл». Під корінь, без шансу на подальше існування. У «Циклу» є сильні сторони. Перша — знаходяться ті, хто до нього тягнеться. Друга — кількість. Їх багато, і якщо вони винюють місцезнаходження якоїсь ланки, то далять. Але раз — вони не вмють шукати інформацію і два — вони бояться ночі.

— А найголовніше те, що хто володіє інформацією, до того прихильний Торакс, — додав Шоент, вважаючи цю ремарку важливою.

— Це правда. У «Циклу» під крилом тисячі людей, котрі прийдуть і скрутять голову мені, тобі і навіть тобі, Бріккте. Дерев'яшки¹⁷

¹⁷ Дерев'яшки — просторічна назва «Деревоточців».

працюють над тим, щоб бути кращими. У плані озброєння, у плані найманців і кількості.

— Ми з цим не згодні, — Шоент все знущався.

— На ці кілька тисяч бійців є всього кілька осіб, хто зможе правильно вказати, *куди* їм потрібно приходити. Інформація, одним словом. Хтоніка вичавить очі, а не рубатиме кулаки. Кулаки потім, після очей. Розумієте?

Всі кивнули, і тільки Шоент двічі повторив: «Звичайно».

— З цього моменту ми самі за себе, як і раніше. Почнемо полювати на потрібних людей, а не дарма махати битами. У цей...

Лідер раптово замовк, але так і не піднімав голови. Недовго, секунд, може, вісім. Венді і Бріккт переглянулись, але не підганяли. Ніхто з п'ятірки не заважав іншим працювати. Якщо шукається дорога, то всі чекатимуть скільки треба. Якщо бити ламають хрящі і кістки, то нехай ламають до самого кінця. Якщо термінова інформація знаходиться за цілий віад¹⁸, то ніхто, крім Шоента, в усьому мерзенному Тораксі не відкопає її швидше. І якщо Дарко мовчить, треба дати йому час.

— У цей незвичайний романтичний період я платитиму не в кінці віада, а після кожного побачення. На чверть більше, ніж зазвичай. Але будьте пильні. Ви можете знадобитися в будь-який час. Не спускайте з браслета очей.

Всі кивнули, а Шоент знову взявся за своє. Він багатозначно махнув долонями, ніби почав показувати фокус, і дістав із нагрудної кишені фотографію. Інформатор показав її кожному, а потім простягнув Венді.

— Ну а все починається з цієї людини. Вона — наш перший крок до руйнування «Циклу».

Промайнула година, не більше. Палець провідниці вказав на молоду дівчину років чотирнадцяти. Вона не дійшла додому — її поглинув один із провулків. Дарко не дав їй крикнути, не дав навіть тихенько пискнути. Вона відкрила рот, а звідти не донеслося ані звуку.

Побачення планувалося всередині вагонобудівного заводу. В Тораксі закинутих приміщень було достатньо, тому кожна самотність — це щось нове. У цю засохлу будову світло потрапляло в основному через вибиті квадратні скельця, яких було сотні. А далі все вже зовсім рідне: тінь, іржа і пил.

Венді дивилася на дівчинку і спілкувалася з нею поглядом. Та боялась і тремтіла, але старалася поводитися тихо. Плач уже двічі

¹⁸ Віад — часовий відрізок у шість днів.

закінчувався болем. Хникання та схлипування жахливо дратували Нерру. Та не жаліла палкості і лайки.

— Проблема не тільки в лідерах, Бріккте, — сперечався Шоент. — Найнебезпечніші ті дитинчата, які прикидаються звичайними безмозкими.

— Такі ніколи не зможуть навіть поножовщину влаштувати. А лідери можуть і самі дати відсіч.

— Ні. Ті, хто шастає у натовпі, небезпечніші. Це я тобі з досвіду кажу, друже. Спіймати їх — це як відрубати ніс мурахоїдові, розумієш?

— Ні. Інакшіше все. Поганий приклад.

Увага розсіялась. Венді вважала, що кожна їхня суперечка безпідставна і геть порожня. Вони злили. Як Нерра, котра вічно лається, курить і шипить. І саму себе Венді дратувала не менше. Дешевка, просто дешежка. Шкода, що не можна накинутись на себе з кулаками.

— Що ти глипаєш на неї? — звернулась Нерра до дівчинки. — Гей-гей, я тут.

Вона легенько кілька разів ляснула заручницю по щоці, намагаючись привернути увагу.

— Венді, чого вона на тебе витріщається? Ви граєте у якусь гру?

— На тебе не дуже хоче дивитися.

— Ха! Ну то я теж тут не сказати, що веселюся. Та ще нудьга паскудна. Може, в слова пограємо чи ще щось?

Дівчинка не відповіла і тільки опустила голову. Тоді тон Нерри став бадьорішим. Вона стала на коліна й обійняла полонену, але ніякою дружелюбністю і близько не пахнуло. Наче якийсь неврастенік, який давиться фальшивою посмішкою.

— Адже нудить вже чекати. Чому твоя мамашка така не педантична? Чому запізнюється?

Дівчинка не відповіла, і Нерра почала давити сильніше.

— Як думаєш, є шанс, що ви обидві звідси не вийдете? Дарко, агов! — крикнула вона. — Кого першим грохнути, нагадай?

Той промовчав. Просто похитувався на старому стільці, прикриваючи долонею рота й очікуючи на гостю. Зовсім інша реальність.

— Зрозуміло-зрозуміло. Бріккте! Готовий цоколі¹⁹ різати, якщо що?

— Ну, скажуть, то й поріжу. Не спішай поки.

— Ні-ні, стояти. Не хникай, — відреагувала Нерра на шморгання носом. — Чого завелася? Я розговоритись хочу.

¹⁹ Цоколі — на жаргоні означає те саме, що і шиї.

Особливості її характеру рідко коли дозволяли зблизитись із людиною, котра не варилася з нею в одній каші. Вона любила заводити нові знайомства, але ті дуже швидко руйнувалися через непорозуміння. У рудоволосій бідоласі була незрозуміла, вирита з-під бруду щирість, якої звичайні люди, всі як один, вирішили не торкатися.

Нерра дістала із задньої кишені маленьке жало і прошипіла, схопивши заручницю за комір.

— Не ний. Не дій мені на нерви, я тебе дуже прошу.

Та брудно вилаялась, і Венді зробила те ж саме у відповідь. Абсолютно спокійно, наче з мішком сміття спілкувалася. Увага швидко переключилась на неї, і дівчинка залишилась сидіти, як і перед цим.

— А ти не підвивай тут, шваль. Не підвивай, добре?

Міцні руки лягли на її шию, та Венді нічого не відповіла. Не перший досвід, тому знала, як треба поводитись. Вона розвела руки в сторони, але не подалась назад і не намагалася вирватись. Нехай говорить, головне зараз — мовчати.

Це подіяло. Нерра вилила бруд, а потім її відпустило. Сіла і продовжила чекати. Яке ж було її щастя, коли почулися чужі кроки. Нарешті.

— Мамо! — крикнула дівчинка, але жінка жестом сказала зачекати.

Жінка хвилювалась. Приховувала тремтіння. Але трималася молодцем, варто було визнати.

— Я прийшла, як ви й просили. Будь ласка, тепер відпустіть мою дочку. Прямо зараз.

Дарко жестом попросив сісти на стілець перед ним. Хтоніка оточила довкола, вишикувавшись в півколо. Посередині були двоє, вони й розмовляли. Ніяких підвищених тонів, ніякої слабкості чи жалісливих прохань.

Дарко сперся ліктями об коліно. Долоня прикривала рот, наче його нудило.

— Розкинь мізками. Ми покликали тебе сюди, щоб віддати тобі дитину і випустити назовні? Це звучить логічно?

— Ні.

— Я хочу логіки. Подумай сама, що звучить логічно?

— Вам потрібна інформація. І ви її отримаєте, присягаюсь.

Лідер клацнув пальцями. В точку. Він мовчав, а жінка не сміла говорити. Інші — так, могли вякнути слівце-друге, зовсім недоречно. Але спостерігали. Венді — непричетно, наче привести на скотобійню і забити — речі абсолютно різні, і вона ні в чому не винна. Бріккт — байдуже, наче належало просто підвішати на крюк двох скотин. Неррі

доводилося стримуватися, адже за нею була улюблена частина — розробка. Шоент і не думав бруднитися, а зберігав поважний вигляд. Його справа — обережно покласти шматок м'яса на плитку. І Дарко. Зжертви разом із розробленою тушою.

— Я можу виконати одне твоє бажання. Загадуй.

Мовчала. Довго, але ніхто не квапив. Поглядом він давив набагато сильніше, ніж словами.

— Відпустіть мене і мою дочку. Не переслідуйте нас. Не наближайтесь до нашого будинку. Викресліть нас із вашого існування.

— У нас є різні цілі, — пояснив Дарко, дістав із нагрудної кишені кілька фотографій. — Кожного з цих людей ми хочемо навідати.

Він почав кидати зображення перед нею. Якись обличчя були знайомі, якись ні, але остання фотографія, що впала прямо перед нею, говорила сама за себе.

— Знаєш?

— Не треба. Благаю.

— Ти знаєш її?

— Так. Це моя знайома по роботі.

— Це твоя сестра.

— Так... — зам'ялась жінка. — Ми...

— Нам треба розуміти, де вона.

Шоент сам зрозумів, не знадобився навіть ніякий кивок. Інформатор поклав перед жінкою папір і олівець. Лідер продовжив:

— Ім'я. Клапоть. Вулиця. Квартира. І все.

— Це ж можна вирішити. Я вас прошу, — співрозмовниця склала руки, але все так само трималася розумницею, — я благаю, не треба. У неї хворий син, він сам... не впорається. Не зможе. Я вас прошу, вони потрібні один одному.

Він зачекав, доки вона заспокоїться. Поки всі «благаю» вичерпаються. Подивилися один одному в очі. У погляді жінки було питання альтернативи, і Дарко за просто на нього відповів — глянув скося на дівчинку.

І тут же невідоме стало очевидним:

«Кетагея Нейш, Церебрал, шрифтовий будинок, 5».

Дарко поклав лікті на стіл і закрив обличчя долонями. Жінка нервувалася, інші чекали. З боку — лідеру зараз було найважче.

— Можна ж було загадати що завгодно. Ти могла сказати: «Я хочу поїхати з Торакса з усією своєю сім'єю». Або «Більше ніколи нікому не заподіюйте шкоду». «Вбийте один одного». «Я хочу, щоб Торакс вилікувався». Такі, як ти, мріють про це, я знаю. А в результаті що? Два і так мертві життя? Замашувати весь бруд міста тоненьким шаром

егоїзму? Подумати лишень. Знаєш, це як крейдою намагатися замалювати весь асфальт.

Дарко піднявся. Не заручниці почали йти з заводу першими, а Хтоніка. Інші вийшли, а він розв'язав дівчинку. Та не встала. Перед тим як вийти, лідер завмер біля столика.

— Ви корчите з себе справжніх, але навіть мріяти розучилися. Навіть у найяскравіших фантазіях ви не можете пригадати, що таке щастя, але все одно заперечуєте справжній світ. Іржа, а не люди, — він стер чорну тоненьку цівку з кутка очей.

На стіл упала остання фотографія, яка до цього часу була в іншій кишені. На ній був чоловік, добре знайомий тим, що сиділи. Не вийшло навіть крикнути. Вона вдихнула, а потім виплюнула дьоготь.

— Пошепки.

Тоді жінка впала на коліна і вчепилася пальцями у фотографію з рідною людиною. Хтоніка вже розтанула. Тільки Торакс відчував, що в шлунку з'явилася ще одна напівсирота й чергова вдова. Не втоплені, повішані чи розфасовані по пакетах. Пощастило. Отже, все йде своєю чергою.

* * *

Ім'я було важливим для пошуку, важливіша була тільки зовнішність людини. Провідниця рвонула по сліду. Вона ніколи не бачила довжину дороги, котрою йде, тільки кілька кроків перед собою і її кінець, якщо дуже постаратися. Незвично довго вони бродили по провулках, виходили на широкі вулиці і навіть залізали на дахи. Стежка заплутувала. Вона вела диявол знає куди, потім вилася довкола будинку і забирала час.

— Маячня. Кінцева точка відрізняється від тієї, що на папері.

— Вона що, знаєч, що ми йдемо? — Бріккт був спокійним, на відміну від Нерри.

— Якщо та жіночка нам збрехала, я повернуся і відкручу їй голову. А вона збрехала.

— Облиште, ця ластівка з «Циклу», друзі, — Шоент хихикнув і на ходу зачесав світле волосся назад. — Не забувайте, на кого ми полюємо. Вона може розуміти правила гри.

— Диво. Спробуй ще раз. Подивися, що там в кінці.

Венді зібралася. Неймовірно тягнуло додому, як би гидко там не пахнуло. Останній ривок, вона сподівалася. Всі чекали, а провідниця

бачила потемнілі кольори кімнати. Всередині було двоє людей, а квартира — типове доглянуте дирище.

— Цепра. Вона десь дуже неблизько.

— Торакс?

— Так.

— У квартирі?

— Я бачу потяг. Це не квартира.

— Потяг рухається?

— Ні.

— Станція? — втруtilась Нерра. — Тут поруч скляний вокзал. Там? Чи компасний? Чи...

— Я що, розрізнити їх повинна, ці вокзали? Я не знаю.

— Не треба, — Дарко махнув рукою. — Ми не робитимемо це на станції.

— Вона ж втече.

— Нехай тікає. Поїде з Торакса — тим краще. А не поїде — то ми в будь-якому разі знайдемо. Знайдемо ж, Шоенте?

— Прр! — він фиркнув. — Ну а за що ж ти мені платиш, дорогий Дарко?

— Чудово. Пропоную розходитися.

— Коли, матір його, забава? — рознервувалася Нерра.

— Як «Цикл» задохніє, то відразу.

— Ти зараз ходиш по дуже катастрофічно тонкому льоду, Бріккі. Якщо зараз усе накрийється через тебе, то попрощаєшся зі своїми паскудними вусами. Я їх зголю, поки спиш, і спалю, щоб назад не приклеїв.

— Я згодна, — підтакнула Венді. — Якщо чесно, я теж дуже за. Давно не провітрювались.

— Дарко, ну? Невже сам не сумуєш?

— Добре. Організуй, Нерро. Я не проти.

Та розцвіла, наче їй в коханні зізналися. Посміхнулася і стиснула кулаки.

— Одне речення розтопило серце, — дівчина обійняла лідера і переключилась на напарницю.

— Ти диво дивне, Венді! От вибач, що переборщую з лайкою. Забуваю іноді, яка ти лапочка.

Руки обережно обвилися довкола шиї, як це було з Дарко кілька секунд тому. Хватка, з-під якої не виберешся. Коли Нерра була в такому настрої, якась безформна тривога зникала. Ніяких фокусів. Пахнула ця людина трішки приємніше, ніж виглядала, а виглядала набагато краще, ніж звучала.

Нерра точно хотіла щось сказати. Провідниця сподівалася, що ні слова більше не прозвучить. Так і вийшло. Всі отримали гроші і мовчки розійшлись.

Після невдалого побачення Венді повернулася додому. Батько спав, а квартиру огорнула тиша, як і завжди. Вона запалила палички, і дим поступово почав боротися з неприємним запахом. Всередині засіло якесь відчуття: чи то паніка, чи ще щось. Наче ось-ось побачить у вікні якусь гидоту. Або в двері голосно постукають. Або людина в ліжку вже померла, доки її не було.

Та підійшла, долонею перевірила дихання. Не помер. І все одно паніка гарцювала в ній, навіть не ховалася. Клацання. Венді зайшла до ванної, тремтячими руками включила душ і, не роздягаючись, сіла під теплу каламутну воду. Зігрівало, особливо коли затікало за комір. Сьогодні вона вимоталась набагато більше, ніж зазвичай. Треба добре поспати. Ніяких прогулянок завтра, ніякої Моніки. А пальці все стискаються, наче пульсують. Так, може, спокійніше. Ох і мерзенний гул у вухах.

Вона зіщулилась, підтиснула ноги і лягла на бік. Рівень води поступово підіймався, не доходячи поки що й до очей. Руки притулилися до серця, щоб зігрітися, щоб воно відтануло хоч трохи. Людина лежала в воді, не рухалася зовсім і думала про непостійне: про розсіяну людину і людину, яка розсіює, чи то задущена вона вже, чи то душить сама. Думки крутилися довкола Дарко.

Венді пригадала: погляд його був свідомим і бігав тільки тоді, коли Дарко не дивилися в очі. В зіницях його не було несамовитості. Не було тому, може, що тонула в чорному кольорі. Сам Дарко зливався зі своєю тінню, а в тіні тій трансцендентне було: не зрозумієш, чи то він був людиною, чи то носив на собі цю личину, вдало зливаючись із іншими.

Одного разу, під час загострення своєї романтики, він з Венді гуляв на болотах і забрав життя у грибника, котрий там шастав. Говорив він з ним повільно, поки той лежав без свідомості від несподіваного удару. Говорив, йому здавалося, полюбовно, але коли життя забрав — став сам не свій. Очі налилися сльозами, а він все запитував: «Куди він помчав, Венді? Куди він так швидко втік?».

Шукав його за деревами поблизу, рився в бруді і засовував руки в мурашники, а тіла вбитого впритул не бачив. Вже потім, петляючи між

вулицями, він здогадався, озвучивши вголос: «Поза межами нормального заховався. Поза світлом». І розсміявся.

Тоді вона й зрозуміла, що з покійниками у Дарко кульгаві відносини — вислизають вони від нього, щойно життя з тіла випурхує. Про цей секрет лідер попросив нікому не розповідати. І здавався він відтоді тим, хто суті смерті не розуміє, але життя всіляко цурається, якщо не сказати, що зневажає його. Він забирав іскру не для того, щоб побачити смерть і розгадати її, а щоб життя не мозолило очі. Надто яскраво воно сяяло крізь його повіки.

Венді встала, не вимикаючи воду. Знову подивилася в дзеркало, щоб побачити неприємне. Свій спазм задоволення — лізти на рожен, задалегідь знаючи, що вколешся поглядом. Але справа була в іншому. Вона придивилася, примружилась, і серце зупинилось. Пальці відтягнули ліву повіку. Просто під райдужкою була продовгувата істота чорного кольору, що повільно звивалась. Паразит. Венді не поворушилася. Кліпнула. Повільно повзе. Рухається. Всьому тілу нижче плечей стало катастрофічно холодно.

— Цепра, — тихо вилаялась вона і почала повторювати це слово знову й знову.

Руки затремтіли ще сильніше. Хотілося крикнути, але замість цього ще раз кліпнула. Живе. Під райдужкою щось чорне і живе. Вона відсахнулася від дзеркала. Оглянулася по сторонах, шукаючи відповідь, що робити. Спробувала виключити душ, але випустила з рук. Гуркіт, а за ним і скрегіт стиснутих зубів. Венді переодягнулась, погасила світло і залізла на підвіконня. Від страху зводило живіт. Плед тільки злегка допомагав не тремтіти. Голова тріщала від паразитів.

Глава 6. Біарі всіх переможе!

— Мамо рідна! — охнула Моніка, відчинивши двері. — Тобі погано? Венді махнула рукою, мовляв, так собі. Її запросили всередину.

— Щось трапилось?

— Ми мали зустрітися, — промимрила гостя. — Сьогодні о... дванадцятій, так?

— Ми переносимо зустріч. Це очевидно. На тобі взагалі лиця немає. Що сталося, Венді?

Та мляво провела долонями по обличчі.

— Є прохання. Віднесись із розумінням.

— Добре, я слухаю. Тобі принести перекусити чи попити?

— Ні. Я можу просто в тебе поспати трохи? Кілька годин, я не заважатиму.

— Звичайно. Само собою... — та розгубилася. — Лягай на ліжко і спи скільки потрібно.

Венді подивилася на неї з-під лоба важким і дуже втомленим поглядом, наче над нею знущалися.

— Забула. На стілець, так?

— Крісло, якщо можна. Думаю, погойдування дуже допоможуть. Дякую. Краща, — ледве вимовила та.

— Ти вночі взагалі не спала? Знову робота? Це ж ненормально.

— Просто не йшов сон. Секунду.

Венді зайшла до ванної і зачинилась. Ледве стрималась, щоб не сісти просто на підлогу. Нудило навіть від того, що вона просто стояла. Дівчина включила воду і, доки шум від неї перебивав тишу, кашляла в рукав, намагаючись відкашляти якусь гідоту, що застрягла в горлі комом. Горло перестало свербіти так сильно.

Але суть була в іншому. Дзеркало. Тричі перевірила очі. Відтягувала повіку і ввєрх, і вниз. Нікого, як не дивись.

«Може, виповз?» — пронеслося в голові.

З'явилися сумніви. Вчорашнє видовище могло бути й міражем. Не дивлячись на жахливе недосипання, вона почувалася не так погано,

як вночі. Нудота, холод у кінцівках і млявість — звично, нічого нового. Головне, щоб без паразитів в очах.

Венді виключила воду, вийшла і випила склянку води, що все ж стояла на столику і була призначена для неї.

— Відпад. Дякую.

На цьому диво-кріслі вдалося знайти зручну позу практично відразу. Спиною була розслаблена, голова впиралася на м'яку подушечку, а ноги не торкалися підлоги. Венді заснула майже миттєво.

Вже потім, через цілий океан чогось невагомого, думки стали приємними і простими. Погляд застиг на миготливих світляках. Добрих, які то згасають, то з'являються знову. На обличчі посмішка, вона прямо відчувала її. Тут треба бути геть байдужим, щоб не посміхнутися. Запах легкий, якийсь квітковий, приємно осідає на піднебінні. Тіло розслаблене і рухається то трішки вперед, то назад. Аж мурашки пробігли від насолоди через усе, що відбувалося.

— Ніби звичайні гірлянди, а ти на них уже зо десять хвилин дивишся.

— Моніко, — промовила вона теплим тоном. — А скільки я спала?

— Годин п'ять, десь так.

Венді протяжно хмикнула, не відриваючи погляду від того, що притягувало.

— Ти не уявляєш, яке я зараз блаженство відчуваю. Диявол, я й не пам'ятаю, коли так приємно висипалася. Спасибі тобі величезне.

— Пус-те, — та відклала дисертацію вбік і піднялася. — Радує, що тобі легше. Я зараз по обід піду. Треба перекусити.

— Я думала, що ось воно, блаженство, — голос звучав ліниво, але лінь ця дуже швидко відступала, — а ти нагадала ще і про смачний обід. Тепер моя ідилія не досконала.

— То вдосконалимо її. Хоча обіди тут так собі, як на мене. Багато, але смак посередній. Секунду.

— Стій. Стоп-стоп. А ми підемо шастати, куди тобі там потрібно було сьогодні?

— Не краще перенести? Темніти почне менш, ніж за чотири години. А в тебе, мені здається, сил не так багато поки що.

Венді скочила з крісла. Варто було зовсім трішки розкинути мізками, щоб розуміти, що і як. За один день Шоент навряд чи щось накопає, це завжди займає трохи більше часу. Швидше за все, вилазка буде завтра вдень або ввечері. Найраніше — цієї ночі, найпізніше — диявол

його знає коли. Але точно не сьогодні. Не хотілося пропускати можливість, котру безсумнівно можна реалізувати.

— Я *повністю* виспалась і *повністю* готова. Ну темніє, і що? Пройдемося стільки, скільки зможемо, тому що в найближчі дні через мою роботу може не вийти. А ти, якщо просто лінуєшся, знайди в собі сили, будь ласка. Не сидіти ж тут весь день?

Співрозмовниця потягнулася і хруснула кожним пальцем руки.

— Я тебе, звичайно, не так добре знаю, але звідки такий порив? Не схоже на тебе.

— Виспалась. Бачиш, що робить хороший сон?

— Я це й так знаю. А ось ти візьми на замітку — наступного разу, може, махнеш рукою на свої нічні ансамблі і нормально відпочинеш. І ось, так, — Моніка простягнула дві круглі монетки. — Пам'ять в дірочку, тому забула. За минулий і цей раз.

— Давай потім? Терпіти не можу брати гроші наперед.

— Ну то хоч за минулий раз візьми. Га?

— Слухай, ти давай збирайся і тягни поїсти, — примружені очі лише підкреслювали, що тема не вартує подальшого обговорення. — Фінансові питання завжди поступаються питанням ситності, сама знаєш.

— Твоя взяла. Мені якраз поступило дуже своєрідне прохання від комітету. Треба навідатись в одну дивну місцину, але ненадовго.

— Куди завгодно, — провідниця помітно підбадьорилась. — Я це місто знаю як свої п'ять пальців. Можемо піти взагалі куди заманеться, головне — не сидіти на місці.

* * *

Венді лаялась і не підбирала слова, щоб звучати хоч трохи стерпно. Гидота за гидотою, вульгарності лилися з її рота, і зараз діла не було до того, щоб вважатися культурною людиною, а не лайливицею.

— Припини, будь ласка. Ти перегинаєш палицю.

— А як тут іще скажеш, га? — обурення все ж переплигло у просте бурчання і невдоволення. — Знаєш, треба було зразу по суті говорити, куди ми підемо, — жалілася Венді, плетучись трохи позаду.

— І що, тоді не пішла б?

— Пішла. Але хоча би морально підготувалася. Якось.

Моніка виглядала більш спокійною, напевно, через міцний шар алефарза позаду неї. Вона багато фотографувала, але йшла вперед так, ніби вже сто разів тут була.

Місце, в яке їх занесло, було суцільною трясовиною, що рясніла не так зеленим, як іржаво-коричневим. Води тут було багато, місива, через яке чавкає взуття, не менше, але все одно це місце без будівель і людей залишалося одним із клаптів. Тут водилася риба, росли гриби і ягоди, навіть квакання звідкилясь доносилося, але всі вони губилися на фоні нічийної трясовини. Нерозумна людина назвала б цю атмосферу заспокійливою, звичайна — задушливою, а людина, яка відчуває Торакс серцем, сказала би: «Без затишку, зате торжеством віддає. Як у гостях».

— Чудово, розкажи мені, будь ласка. Ось просто що прийде в голову, те й розкажи, бо надто багато байок довкола цього місця чула.

— Та що розповідати? Тут люди зникають. Біля Гавані²⁰ поселилась якась диявольщина, поруч із якою знаходять мертві тіла.

— Давно?

— Кілька років. І все одно сюди забредають якісь ідіоти, котрі зрештою відкидають копита.

— Наскільки я знаю, ця диявольщина живе в калюжах. Багато місцевих розповідало, що бачили, як вона саме звідти з'являється.

— Так. Ця мерзенність може повести як завгодно, тому не підходь до озерець. Взагалі не підходь до води. І дивися, куди наступаєш. Кажуть, їх важко помітити. Гидотна Гавань, хай їй грець.

— Та тут же майже скрізь озерця й вологий ґрунт, — оглянулася Моніка.

— Значить, майже нікуди не підходь. Я взагалі не розумію, яка необхідність в такій нісенітниці. Торакс, звісно, той ще свинарник, але там хоч знаєш, чого чекати. Треба було послати подалі цих твоїх... цих тупих... йолопів із такими завданнями.

Супутниця оглядалася, але її вигляд був схвильованим більше, ніж раніше. Доки та дивилася по сторонах і зрідка записувала, Венді весь час бубоніла, переступала з ноги на ногу і крутилася — про всяк випадок. Ця суєта, мабуть, і відволікла Моніку: вона торкнулася свого плаща, і той, ставши рідким, метнувся до напарниці. Алефарз почав набувати відповідної форми, закриваючи корпус від шиї до колін.

— Агов! Ти що?..

— Скажеш, коли буде якраз.

— А навіщо це взагалі? Ну... ось так. Ні, трішки послаб. Давить. Ось... Так, здається... Нормально.

²⁰ Гавань — болотиста місцевість, що знаходиться на сході Торакса.

Венді одразу взялася розглядати своє нове вбрання і гладити його руками. Дивлячись на метал, на її обличчі з'явилася перша посмішка за весь час перебування в цьому місці.

— І навіщо?

— Так тебе не покусують, не подряпають і не проштрикнуть. Ну, більшою мірою. Почуваєшся трохи впевненіше?

Венді з усієї сили натиснула на металеву пластину, а потім стукнула по ній — хоч би що. В очах блиснуло захоплення.

— Точно краще, ніж було.

— Дозволь запитати? — Моніка вже не дивилася і взялася клацати фотоапаратом. Вся розмова йшла наосліп.

— Так?

— Навіщо ти ходиш босоніж?

— О, через землю. Мені... мені вона потрібна, хоч іноді.

— Тобі подобається відчуття живої землі під ногами?

— Та-а-ак, — мрійливо і з насолодою протягнула вона. — В Тораксі скрізь асфальт, а сюди, в Гавань, я дуже боюся виходити. Та що казати, всі бояться. Рідко вдається спіймати момент, от і роззулася. А що, тобі це здається...

— Ні-ні. Це забавна особливість. Мила, чи що.

— Мила?

Коли мелькнув вогник із апарату, почувся сміх Венді. Рідкісний. Наче щебетання, але таке нечасте.

— Ну даєш. Ти не майстер підбирати прикметники, чесно. Це що завгодно, але не мило.

— Чудернацько.

— Незвичайно, скоріше. Цепра-а!

Дівчина прикрила рота, сподіваючись, що це було не дуже голосно. Вона вказала пальцем на чорну пляму за кілька кроків від них. Голос не міг видати нічого, крім шепоту.

— Це воно! Диявол...

— Ану тихо. Стій.

З броні Венді злетів невеликий пласт і, як мед, обвився навколо долоні господині. Та зробила крок, другий, потім третій. Обережно, стараючись не втратити увагу.

— Воно взагалі живе... — тремтів голос позаду. — Те, через що люди помирають?

Чорна густа пляма на листі була розміром, наче кулак. Ніби хитра фарба, котра вирувала життям. Всередині точно щось було, але не поспішало показуватись назовні. Уява вже сама додумувала невідомих світу комах, страшних паразитів чи ще якусь нечисть.

Моніка оцінила ситуацію і, як завжди, довірилась своїй логіці. Вона гласила, що в жодному разі, яким би не був рівень цікавості, не можна підходити ближче, ніж на відстань кількох кроків. Хоча погань, що жила всередині, не вилізала на поверхню, сама пляма здавалася небезпечною і більш ніж живою. Тому до незнайомого джерела потягнувся той, кого було не шкода — метал.

Алефарз набув чашоподібної форми і зачерпнув у себе чужорідної фарби. На нього тут же рвонуло жало, точно як голка на дивній плоті. Не пробило, та кололо ще і ще. Метал швидко перегравав ворога: чашечка почала перетворюватись в порожню сферу, і жало застрягло всередині. Зусилля — і алефарз відкусив шматок істоти разом із жалом. Здобич опинилася всередині сфери. М'ячик повернувся до господині, і вона повільно ступила назад.

— Йдемо, добре?

Раптом — сплеск. Абсолютно звичайна калюжа біля Венді швидко почорніла, і звідти миттєво вилізло ще одне жало. Воно тут же потягнулося в бік ноги найближчої цілі, але гепнулося об металеву стінку — броні на ногах Венді побільшало. Та пискнула, Моніка — ні. Голка обійшла стінку і практично відразу наткнулася на ще одну перешкоду. Там, де у звичайних голок було вушко, у цієї знаходилося маленьке око, котре абсолютно точно кліпнуло.

— Біжимо негайно!

Крик привів Венді до тями. Вона розвернулася, схопила супутницю за руку і рвонула вперед так, що Моніка ледве встигала. Здавалося, все позаду обростає чорними плямами, а вся вода в Гавані — лише маскування для цієї мерзенності. Ось-ось щось вирине, ось-ось прямо на шляху виросте чорна стіна. Дівчина дивилася під ноги, і лише під кінець дороги вистачило сміливості почати обертатися назад. Видихнули обидві тільки тоді, коли пройшли під аркою, ворота якої були вибиті вже давно, — візитною картою міста з потрісканим асфальтом.

* * *

Венді говорила так багато, що це зовсім не було на неї схоже. Вона вминала свою порцію супу, не маючи сил приховати всього, про що думала. Зараз, нарешті отямившись, вдавалося підібрати слова. Виразити їх виходило дуже емоційно.

— Я мало не відіхала. Ні, серйозно, якщо би воно потрапило в шкіру, впевнена, можна було би рити ямку вже зараз. Двічі, — вона навіть пальцями показала. — Ти двічі врятувала мене.

— Тебе охопив ступор?

— Га?

— Ти кілька секунд стояла, як укопана. Мене швидше це злякало. Подумала, що воно впливає на свідомість чи щось таке.

— Я взагалі не могла поворухнутися. Взагалі! Я думала: «Все пропало. Немає сенсу тікати, тому що зараз як уколе!». Яюсь на підсвідомому рівні вирішила, що мене вже можна хоронити. А коли ти крикнула, мозок ніби на місце повернувся.

— Це й справді щось... Щось чуже навіть Тораксу, не знаю. Уявлення не маю, що комітет буде з цим робити, але фотографіям і нашому трофею, впевнена, він зрадіє, як дитина цукерці. Але ми більше ні ногою. Фу, — її пересмикнуло.

— Моніко, ти знаєш про право сміливця? То ось, я тобі дарую його.

— Вперше чую. Але мені заочно приємно.

— Ну, у нас в Тораксі є таке правило. Якщо людина заступилася чи допомогла комусь, їй належить подарувати право сміливця. Ланки допомагають ланкам, а звичайні люди іноді виручають один одного. Та має бути так, щоб сама жертва цього не очікувала, а для захисника був ризик. Я ось чесно не очікувала, що метал так швидко змінить форму і допоможе. Я чудово розумію, що ти могла втекти, щоб цілішою бути. Але не втекла.

— Добре, а суть права?

— Це спосіб віддячити. Принципово важливий, хочу підкреслити. Тут у нас так: якщо чхатимеш на рідкісні хороші речі, швидко опинишся під землею. І через те, що так прийнято, є люди, котрі цим правом сміливця спекулюють. Мовляв, я ж вам допоміг, значить, ваша черга. Але я не така людина, і мої слова щирі. Просто тримай у голові.

— Дякую. Але так би й сказала: «боржок». Я б зрозуміла швидше.

— Це не боржок! Ти зі мною супом поділилася — оце означає, що за мною боржок. А мова про ризик життям. Тут на таке рідко хто йде, запевняю тебе. Але цінує таке кожен — і товстосум, і торчок, і взагалі будь-яка тварюка. Та допомагати стараються багатіям. Через вигоду, звісно ж.

— Добре. Різницю зрозуміла.

Венді кивнула і відкинулася назад, витріщившись на стелю. Приємне тепло.

— А в мене є серйозна пропозиція для тебе. Не право сміливця, але тим не менше.

— Яка ж?

— Може, ти все-таки спробуєш заснути на ліжку? Мені цікаво, як це взагалі — не могли спати так, як усі люди. Може, ти вже так відвикла, що й не пробуєш? Скоро темрява, так...

— Хіба ми минулого разу домовились не про одну ночівлю? — Венді насупилась.

— Та можна ж передомовитись. Теж мені велике діло, я тебе благаю.

Вона вела розмову вміло: бадьорий, жартівливий тон ні до чого не змушував, а звучав досить дружелюбно, щоб піти проти нього. Щире бажання таїлося за нехитрими фразами, а якщо б і це не спрацювало, Моніка б відмахнулася, мовляв, просто жартує. Венді це чула, та не знала, що відповісти.

— Ну, слухай... — вона зам'ялася, — все важко. Ті ж виступи. Іноді вони бувають посеред ночі.

— Мамо рідна, та просто прокидайся і йди куди треба. Я взагалі не розумію ці нічні ансамблі, але місцева логіка — це місцева логіка. Просто не варто боятися мене розбудити, я ж не вельможа там якась.

Захотілося підіграти.

— Що, так просто взяти й залишитись?

— А що складного? Прийняти рішення — справа кількох секунд.

— Та ти що?

— Серйозно. Якщо не забивати голову і не шукати приводів відмовитись, то раз, — Моніка клацнула пальцями, — і все вийде. Адже якщо б були справжні причини не робити цього, «ні» вже давно б прозвучало. Ти якщо боїшся, що заговорю тебе на смерть, то обіцяю балакати менше.

Моніка виляла, але як же вона вміла прихильнути до себе. У цих її фразочках не відчувалося маніпуляції, тільки легенька недосказаність, котру зовсім не обов'язково помічати. Через те й настороженість стихала, і ворожість так і не дала про себе знати.

— Виляєш. Чую, Моніко, виляєш, — прозвучала не претензія, але бажання говорити далі на рівних, без фокусів. — В чому справа, га?

І двозначність, якщо потішну гру в натяки взагалі можна було назвати двозначністю, зникла. Дві не так давно знайомих людини говорили, як це дозволяють собі старі приятелі: не з розкритою навстіж душею, але й без таємниць, без дволикості.

— Дах їде. Але так, злегка, — неохоче видихнула співрозмовниця.

— Не вистачає спілкування, тому й пропоную. Для мене воно, правду кажучи, дуже важливе, але з місцевими просто немає про що говорити довго. Я ходжу, розпитую про всякі дрібниці, купую собі молоко і щодня пишу. Адже тут одній толком не походиш далеко від пансіонату,

тому сиджу. Строчу, строчу цю дисертацію і відчуваю, що крім неї мені більше нічого робити. Тільки ось прогулянки наші розвіюють. Розвіюють, але вони дуже швидко минають.

— Клас, — Венді пирхнула, і її остаточно поглинула легкість, наче якесь свято намічалось. — А я думала, ти клофелінщиця й хочеш мене пограбувати. Ну, взагалі ні, тільки на перший погляд. Ти просто схожа...

— На злочинницю?

— На людину, котрій легко довіритись і яка може скористатися цим! Але це тільки спочатку було, знаєш. А по суті — я хочу залишитись, але тоді ніяких грошей.

— Само собою. І думки не було брати за це гроші.

— Ні, я про наші екскурсії. Я з задоволенням сьогодні залишуся, правда. Але ніякої оплати більше. Ні за попередні зустрічі, ні за майбутні. А що вже встигла взяти — те моє. Як тобі ідея, га? Сміливо й неочікувано, скажи?

— Сміливо. Сміливо і дивно, але ти людина зі своїми принципами, — з розумінням відповіла та. — Хочеш чудити — чуди на здоров'я.

І далі все вийшло саме по собі. Венді вирішила збігати додому: забрати речі на ніч і провідати батька. На годинку, рівно поки Моніка вовтузиться з тістом для пряників. І, щойно вийшовши з пансіонату, вона побігла. Помчала, щоб не чути звуків Торакса, щоб не заблукати в його атмосфері, ні з ким не говорити і ні на що не відволікатись. Вона неслася по вулицях, не перераховуючи обридливе каміння й перестрибуючи великі впадини. Бігла і думала про майбутній вечір.

Там, за десятками будинків, крутилося оглядове колесо. Таке яскраве і романтичне, що волею-неволею мрієш опинитися там, на самому верху. Дивитися на вогники, слухати звуки атракціонів і їсти цукрову вату. Може, Торакс, поїдав місто вшир, а не висоту?

Венді залетіла у квартиру, і їй не було мерзенно заспокоювати батька, який сполошився. У пакеті з їжею, до якого батько так і не торкнувся, серед зігнилих фруктів вдалося відшукати пакет бісквітів, котрі опинилися в кишені. Чисті речі, які вона взяла з собою, здавалися важливішими, ніж купа ганчір'я і брудної білизни на підлозі. Повільність батька — не вада, адже він, зрештою, таки випив ліки.

— Сьогодні за мене точно не хвилюйся. Все буде добре. Відпочивай.

Венді сказала це не з теплотою, але й не злісно. Сказала і випурхнула, намагаючись не впустити сумку. Лише кілька разів вона повернулася до колеса, коли його можна було помітити. Чи то туман,

чи ще щось повільно тягнулося за нею, та ніяк не встигало навіть торкнутися, так швидко вона бігла.

Знову теплий пансіонат і цілі сходи. І, нарешті, помаранчеві вогники в маленькій кімнаті. Запах пряників був яскравішим за ті, що доводилося купувати на вулиці. Першим ділом, доки Моніка вовтузилась із теплим молоком, Венді закрила щілину під дверима своєю накидкою.

«Геть звідси, мерзенний Тораксе. Забирайся до диявола», — думала вона, заштовхуючи тканину щільніше.

Нехай і ненадовго, але вийшло розділити два світи: світ сумної романтики і пряників із глазур'ю. Доки зовні ламалися люди і скло, в маленькій кімнаті було тепло засинати навіть без ковдри. Тепле молоко і купка пряників — це ще дивніше, ніж оглядове колесо.

Мова лилася, навіть коли стало зрозуміло, що смак її бісквітів — паршивіше нікуди. Але варто було вмочити їх у молоко, а потім — у чорничну пасту, як вони набухали і ставали набагато, набагато смачнішими.

— А якщо і я — бісквіт? — пронеслася абсурдна думка під час розмови, але не встигла перерости у щось більше. — Огидний бісквіт, котрому просто не вистачає молока?

— ...і в результаті він під кожною своєю межею приховує щось своє, сокровенне. Їх багато, так, але кожна — неповторна. О, все, здається, — Моніка потрясла порожню пляшку. — Нам не вистачає молока. Але, ти знаєш, мені бісквіт і без нього подобається. Не така вже й гидота, як спершу здалося. Спробуй.

Пізніше, коли після вечері взяла знемога, Венді каталася назад-вперед на кріслі-гойдалці. На всі вмовляння подруги вона тільки мружилась, показуючи скепсис, але приховуючи легкий азарт.

— Ну чого тобі вартує заснути лежачи, га?

— Я вже скільки разів казала, що не засну?

— Треба поступово хоч намагатися звикнути до здорового сну. Будемо лежати вдвох і спілкуватися. Хоч до ранку. І я ставлю на те, що ти заснеш швидше ніж я.

— Дуже сумніваюся, — Венді відмахувалась, але їй подобався запал у голосі співрозмовниці.

— Я у своїх силах упевнена на всі сто.

— Як і я в своїх відхиленнях. Але ти мене пригостила пряниками, а, отже, я не можу відмовити. Спробуємо.

Щойно обидві уляглись, як Венді заговорила першою. Незначне по своїй суті запитання щодо цього самого ліжка. Співрозмовниця відповіла і запитала про щось своє, таке ж незначне. Слово за слово, завдяки яким з'являлися інші запитання, відповіді на них і навіть різні історії з життя. Звичайні в цілому дрібниці, котрі було з ким обговорити. В якусь мить тихенько заграла музика — радіо ожило саме по собі. Як і завжди. Що за інструмент — Венді не знала, але точно не скрипучий альт, як першого разу. Дудка, може, якась.

— Зовсім безглузда гра. Мені нічого в голову не лізе. Ну, якщо з мінусів, напевно, лайка. Іноді перегинаю палицю — я це чудово знаю, але поки що відучитись не виходить. А з хорошого?.. — легке покусування губ не навело на думки. — Та нічого, напевно.

— Такого не може бути. У мене ось із плюсів — пориви. Знаєш, як вітрища сміливості. Іноді щось може бути нерозумно і небезпечно, але в мене вмикається режим «вперед і тільки вперед». Іноді до жаху хочеться утнути якийсь «ух!». І я його роблю.

— Шастати по Гавані, приміром. І вовтузитися з тварюками замість того, щоб тікати.

— Саме так, чому ні? — Моніку цей приклад надихнув. — Бачиш, не треба називати щось значне. Просто щось дуже твоє.

На кілька секунд навалилося мовчання. Якби не музика, в кімнаті пронісся б цілий десяток звукових перекотиполів. Добре, що на стільці лежав друг, котрий зміг підказати відповідь.

— Знаєш, мені подобається в'язати ляльок. Я їх з десяти років умію робити.

— Звідки навчилась?

Цього разу пауза трохи затягнулася, наче пригадати було вже складніше.

— Мама.

— Ляльки — це цікавий символ. Мені здається, що вони можуть стати уособленням чогось важливого. І твій Річард дуже милий.

— Ти пам'ятаєш його? — Венді аж припіднялася, повернувшись до співрозмовниці.

— Звичайно. Твій друг. Ми ж утрюх по клаптях бродимо, ти чого?

— Це дуже приємне відчуття, коли плетеш їх. Я часто припиняю злитися або сумувати, коли виходить щось нормальне. Мене надихає це, коли за однією петелькою з'являється інша, і виходить щось... ось таке, як Річард.

Точно так само, петелька за петелькою, розвивалася і розмова. За запитаннями й історіями танули нічні хвилини, а за ними — години. Думки зникали і не крутилися довкола того, що браслет ось-ось завібрує. Що вдома знову чекає неприємний запах. Що батько знову задаватиме одні й ті ж запитання. Варто було вдихнути цей аромат, котрим пахнула людина поруч, як по тілу пробігав струм, і нав'язливі думки в'янули.

— Ти знаєш, Моніко, веселе відчуття. Впевнена, що вранці почуватимусь як сиплий собацюра через недосипання, та все одно настрої на ура. Поки ми так говоримо, навіть вставати не хочеться, хоч і глибока ніч.

— Заснеш, кажу тобі. Не в стелю ж дивитися цілими годинами.

— Ну так. Поки що тут тільки в тебе голос, як у малюка-броненосця²¹.

— Ото ще, блонено... тьху!

— Схоже, хтось пливе, і в нього проблеми, — тихо розсміялася Венді.

Моніка пропустила цю забаву мимо. Вона була втомленою і схвильованою, наскільки взагалі може бути схвильованою сонна людина.

— Це якась серйозна хвороба? Твоє безсоння.

— Ні. Просто тривожність. Перед сном постійно відчуваю, що хвилююся.

— Воно завжди? І вночі, і вдень?

— Ні. Вдень мене дуже різко хилить у сон. Хилить так, що я не можу довго триматися. Тіло стає дуже слабким. А вночі, коли ляжу на ліжку, то багато думаю, переживаю і просто не можу заснути. Ти не хвилюйся, дожила ж до сьогодні якось. Не люблю про хвороби говорити.

У відповідь прозвучав звук, сказаний надто сонно, щоб його розібрати. І коли Моніка вже навіть заплющила очі, коли здавалося, що вона навіть заснути встигла, тихо прозвучало ще одне запитання:

— І зараз тривожно?

— Зараз? — Венді глибоко зітхнула, на якийсь час випрямивши ноги. — Ми з тобою розмовляємо, тому мене не гризуть думки. Не можу сказати, що все зовсім добре, але... Зараз мені не страшно.

Венді все чекала, коли запитають про джерело тривожності і про те, звідки росте це відчуття. Але Моніка так і не підняла цю тему. Чи то бажання спати, чи то неймовірно мистецьке вміння обходити стороною

²¹ Броненосців, а тим більше їх новонароджених особин, на Дамон-Таррі вважають найсоннішими тваринами, котрі бувають бадьорими лише кілька годин на добу.

болючі теми. Якщо друге, то бути цій людині серед всіх існуючих святих.

— Зрозуміла. Дякую.

І вони замовкли. Одну з'їв сон, іншу — нав'язливі думки.

Минуло не так багато часу. Моніка прокинулася практично миттєво. Її трясли за плече і постійно повторювали її ім'я.

— Прокинься, прокинься, будь ласка!

— А? Щ... що?

Венді взяла коробку з полиці і поклала серед ліжка.

— Послухай, я тебе прошу. Просто послухай і нічого не кажи. Це важливо.

Моніка зробила трохи гучніше і прислухалась. Звучало не просто серцебиття якогось інструменту, як зазвичай. Не гра одного лише альта, скрипки чи сопілки. Не коловорот, не сплеск, а щось абсолютно інше. В звичайних мелодіях відчувалися техніка й емоції. Красива історія, якщо вже на те пішло. Тут було щось зовсім іншого рівня — остання глава світобудови, що розкладає усе на свої місця. Спочатку бешкетність, потім град, що накриває її з головою. І ніякої самотності між звуків.

По тілу пробігли мурашки. Моніка зловила себе на думці, що свідомість її вже набагато ясніша, ніж удень. Ніякого сну, навіть у згадці. Серцебиття пришвидшилось.

Життя у вигляді звуку чули обидві. Венді навіть нахилилась, вслухаючись у ритми, заради яких розбудила подругу. Справжній оркестр, де інструменти і музиканти стали братами і сестрами. Вони говорили не про історію людини, якій радісно чи сумно. Це була природна гармонія, що змінювала первозданний хаос, і навпаки. Коли невидима сила задушила веселі нотки, здалося, що вона на мить убила і своїх слухачів. Моніка і Венді переглянулись, і перша навіть привідкрила рота — вона зрозуміла, в чому була справа. Але ні слова! Ні за що не можна було порушувати боротьбу того, що не мало початку, з тим, у чого немає кінця. І перше, і друге пронизувало обох. В такі моменти може здатися, що серцебиття злилося в один звук, хвилювання стали сплавом почуттів, а музика діє на тебе фізично. Будь-хто, хто чув ці звуки, розумів, що це справді так.

— Це наче... наче виверження квітів із вулкана, що завис у повітрі,
— спробувала підібрати слова Венді тільки тоді, коли мелодія закінчилась, коли зник останній звук.

— Більше, — Моніка не могла відірвати очей від людини, котра провідчувала все так само сильно, як вона сама. — Це набагато більше і вище.

І справді, вона навіть не наважувалась підбирати слова, але знала, що Венді з нею цілком згідна. Пригадай щось могутнє — не те. Фатальне, неминуче і непереможне — все це теж не підходить, якщо брати окремо. Але Моніка розуміла, чому прозвучало таке порівняння. Це був найбільший вулкан, що вивергав почуття. І дві людини, як єдині жителі, які стояли біля його основи, захлинулися в цих почуттях повністю.

Глава 7. Музика 18+

Хтоніка не могла жити без забав. Раз на декілька віадів — це обов'язково, якими б не були обставини. Треба було спускати пар і насичуватись енергією. Це завжди багато людей, завжди багато диму, галасливих розмов і їжі.

Все організовувала Нерра. Бідолаха міцно сиділа на забавах, іноді здавалося, що навіть сильніше, ніж на заворушках і бійках. Вона все купувала, вибирала місце і чекала заходу, як свята життя. Вона ж збирала і дрібноту, котру навіть Хтонікою толком назвати не можна. Деякі працювали роками, але все одно залишалися новачками. Перевіреними, в яких уже не трусилися руки, та все ще чужими. Такі — щоб випити, щоб позатискатися по кутках, розв'язати язика і вкритися черговим прошарком метастаз. Далі всіх як одного можна викидати.

Цього разу все закрутилося в багатокімнатній квартирі. Все цивілізовано, без розбоїв. Хтоніка ніколи не скандалила, коли справа стосувалася забав.

Венді розпливлася на стільці. Закинула голову, вперлася ногами в журнальний столик. На обличчі були великі чорні окуляри Бріккта, які він дозволив приміряти. Вони додавали впевненості, просто клас. Голова кивала у відриві від загального гулу, але воно навіть краще. Синхронність тут була зайвою. Розслабляло, справді розслабляло. Всі пили без розбору, особливо новачки. Налий туди клею, і вони вип'ють із усмішкою на обличчі, тут навіть сумніватися не доводилось. На відміну від більшості, Венді знала, що в неї в склянці кілька ковтків цирозу, а не бозна-чого.

— Я працюю за гроші, — присвиснув здоровило. — Хто говорще інакше, погано мене знає. Ніякої ідеї, Венді-ш.

— Ти приєднався до Хтоніки майже з самого початку. Мене дивує, що ти говориш, як простий найманець. Тоді чому Хтоніка?

— Я зарекомендував себе руками. Діями, — він напружив руку. — Хтоніка відчуває мене, а я її поважати стараюсь. Дарко не затримую виплати. Я отримую достатньо, щоб не було сумнівів.

— Але в теорії? — не заспокоювалася дівчина. — Якщо б знайшлася інша група з великою силою, ти б пішов?

— У Хтоніки своїчі правила. Їх треба розуміти. Не треба вигадувати зайве, але не викреслюй... — він зам'явся і підморгнув, щоб та допомогла.

— Те, що є?

— Скажімо так. Тобі дадуть погризти багато монет, але не треба кобенитися. Це зрозуміло. Не треба виривачити мішок і тікати. Не треба заявляти, що цей мішок заслужив тільки ти. Не треба жаліти сил, коли інші пожалійли би. Ти розумієш.

— Так, — Венді важко видихнула.

— А так ми просто торгачимо обличчям, доки його не відкусять. Я це розумію, Венді-ш. Не знаю, як ти, а я розумію. Це не бабусям треба говорити, що кожен день можейт останнім бути, а нам.

— Так, ризикові ми люди, виходить, — Венді почала весело, але закінчила якомсь сумно, наче в самій фразі нічого доброго не було. — А ти... Бріккте, ти взагалі з-за кордону?

— Цвірітэль. Це село в Хікарідусі.

— Навіщо тебе сюди принесло?

— Я вчителем був. Із трохи наївничим поглядом на життя. Випустився і хотів научувати молоде покоління цифрам. А вийшло так, що научую життя.

Він знизав плечима, і почувся веселий крик, голосніший за загальний гамір. Обоє повернули голову вбік.

Неррі було добре. Дуже, дуже добре, просто чудово. Венді ніколи не встигала зрозуміти чи помітити, через що. Напарниця ставала щасливою і добрішою, очевидно, що не сама по собі. Але щоразу жодних доказів.

— Венді. Агов, лапочко! — крикнула Нерра і покликала до себе.

Та жестом перепитала і у відповідь отримала кивок.

На півдорозі Нерра щось їй кинула. Та зловила. Фольга, всередині якої невеликий кубик.

— Це мій тобі подарунок. Коли все буде дуже, дуже погано. Взагалі в Тораксі крім нас про цю річ ніхто не знає. Навіть дерев'яшки.

— Що за річ?

— Медова цукерка, — та дивилася геть неприродним для неї дитячим поглядом. — Тільки не викидай і не перепродуй. Зрозуміла?

— Так. Я ж не барига.

— Ти милесенька, я знаю. І я тебе так люблю. Так люблю, квіточка моя! Дивись.

Вона обійняла Венді за шию і вказала на Дарко. Той погладжував собаку, якого притягнув з вулиці. Він не чинив опору. Дарко за цілий вечір ні з ким не розмовляв, тільки й робив, що намагався зрозуміти плямистого цуцика.

— Собака. Ненавиджу мерзенних собак, — у дуже грубій формі зізналася та, — але Дарко він приглянувся. І я наче пройнялась. Якщо йому подобається, то й мені починає. Чому так?

— Психологія. Любов.

— Я ж кажу, я ненавиджу бродячих, а тим більше собак.

— Любов до Дарко. Теплі почуття, все таке. Я не знаю, я не майстер всяких таких зв'язків.

— А ти як? Тягне на нього?

— Ні.

Вона відповіла тут же. Боронь боже, якщо б вона засумнівалась чи зам'ялася. За цією дружелюбністю Нерри була неконтрольована дикість, якій не дали приводу зірватися з місця. А посмішка, треба визнати, напарниці дуже пасувала.

— А ти бачила Шоента? Знаєш, де він?

— Не бачила. Завис із дівками, як завжди, мабуть.

— Не вгадала, але справедливе припущення! — крикнула рудоволоса.

Їй перекричати голосний звук взагалі нічого не вартувало. Нерра геть спонтанно взяла Венді за руку і буквально побігла до виходу. За дверима було тихіше. Вони сіли на сходи, що вели на нижній поверх.

— Наближаються якісь веселощі. Шоент досі шукає ту важливу жіночку. Якийсь особливий випадок. Уже який день шукає, га?!

— У неї є щось принципово важливе?

— Що-о-о-а? — сміючись промимрила та. — Ти клас сказала. Так, все інше. Ну так, є. Ми ж хочемо різати «Циклу» цоколь, не забула?

— Ну, а для цього треба знайти їхнього інформатора.

— Або його голову, — розхихотілася та і кілька разів вилаялась. — Голову!

Венді теж посміялася.

— Шоент все пояснить нам. Поки що це здогадки і чутки. Але Хтоніка зміниться, лапочко. Якийсь жах. Нісенітниця, але мені вона не подобається.

— Це в наших силах. Ти знаєш, я не уявляю як, але мені здається, що Дарко може все так закрутити. Ми сильніші за «Цикл», я впевнена. Там немає згуртованості.

— Та-а-а-ак. Так-так! Ти, бачиш, ти викупаєш від дна до неба. Молодняк цей, він взагалі, — Нерра зневажливо помахала долонею.

— Немає відчуття. «Дайте гроші, ми створимо масовку» називається. У нас п'ятьох є ритм. Ми візьмемо більше.

— Візьмемо, головне — спільними зусиллями.

Нерра весело гойдалася у такт голосних звуків. Венді мимоволі почала робити те ж саме.

— Ти ще плануєш забратися звідси?

— Планую.

— З папаш... — вона тут же на знак вибачення помахала руками. — З батьком?

— Ну не одна ж. Я через нього й почала накопичувати гроші.

— Я ось, якщо чесно, теж хотіла. Я коли з тіткою залишилась, там така дикість була, що я кожного дня думала, як опинитися за Тораксом.

— І чому передумала?

— Те, що я там нікому не потрібна. А тут треба просто знайти свій спосіб життя. І не дати зробити з себе слабку.

— Ти не дала?

— Ні, звичайно. Я залила їй у рот заражену слину і втекла з дому. І ось я тут, а вона ні.

— Не вагалася, загалом.

— Ага, — Нерра видала смішок. — Тому вихід може бути ближче. Бріккт взагалі сюди приїхав як вчитель. Але три-чотири віади на наших вулицях — і все. Сама знаєш, що там говорити. Всі або ламаються, як соломинки, або вчать у тата-Торакса розуму. Ну ось і вся псевдофілософська тема.

Вона знову вилаялась і клацнула себе пальцем по голові.

— Так, я знаю. Я можу, Нерро. Я знаю і розумію, як треба жити в Тораксі. А ось батько — ні. Тут він здоровішим не стане.

Співрозмовниця прикрила рот пальцями, закотила очі і провела нігтем по горлу.

— Ні, — Венді перевела все на жарт. — У мене вдома всі ножі давно затупились.

Рудоволоса люб'язно вказала на себе.

— До ваших послуг.

— Нерро, я зараз набагато більше сконцентрована на «Циклі», а не склерозному старигану, м-м? Він сам згасне швидко, не пришвидшуй події.

— Добре. Але як твоя подруга я завжди готова тобі допомогти.

По сходах підіймалися. Після протяжного «о-о-о», Нерра кинулася вперед й обійняла людину в окулярах.

— Які люди! Що там, Шоенте? Новини? Ми на крок ближче до перемоги?

Той мав не дуже задоволений вигляд. Інформатор відмахнувся, мовляв, всі розмови потім. І тільки якщо настрій дозволить.

— Я хочу напитися. До смерті.

* * *

Бажання ділити алкоголь із Шоентом не було. Той пив багато, і коли всім уже ставало не по собі, у цього хлопця лише починало паморочитися в голові. Шум був приємним якийсь час, але коли люди почали дичити, Венді спустилася вниз, щоб провітритися. Вона дичити не любила, але й заважати нікому не збиралася. Внизу біля самих дверей стояли Бріккт і дівчина — новенька з Хтоніки. Вони говорили про своє, але її присутності не ігнорували.

— Складеш нам компанію, Венді? Ми хочемо пройтися.

— Куди?

— Та дівчисько не витримує, важко їй тут. Все вал'їться з рук, а гроші потрібні позаріз. Запропонував їй замовити слівце в «Ключнику». Ну, нашому улюбленому будиночку.

— Так, — підтвердила дівчина. — У мене не виходить сильно бити, і я зовсім не виглядаю грізно. Дарко це не подобається, так що Бріккт мене дуже виручив. А якщо разом підемо, так ще веселіше стане. Буду вдячна тобі.

Було видно, що дівчина не кривить душею — миловидна, але непрацездатна з точки зору Хтоніки. Не може постелити людину під собою, значить, сама стелитиметься під нею.

— Ото вже пощастило, — мляво відповіла Венді і думала, йти чи ні.

— Не знаю... Пішли, чого не пройтися? Повертатися сенсу й так немає — там все одно вже всі тварини.

— Адже всім потрібен відпочинок, — безпечно відповіла дівчина, і Венді зайвий раз переконалася, що в Ключнику їй буде точно краще, ніж у Хтоніці.

— То йди відпочинь з ними. Побачиш, від чого діточки беруться.

Дівчина опустила голову — це й була вся її відповідь. Вони постояли ще трохи й пішли. Бріккт зі супутницею тільки й балакали про те, що має бути, а Венді йшла мовчки.

Новенькій справді пощастило. Завертілося так, що публічні будинки в Тораксі були на висоті. За чистоту купленої задешево води треба було хвилюватися більше, ніж за те, чи вдалого партнера тобі

підібрали. Всупереч усій тораксоїдальності похід до публічного дому не був схожим на цілування двох практично померлих людей.

Забезпечені люди ділили постіль тільки з такими, як вони. Іноді метелики тимчасово покидали свій дім і летіли до гостя через брудні вулиці. По дорозі їх охороняли такі, як Бріккт, щоб ніхто не зазіхнув на привабливі крильця. Працівники публічних будинків не були спотворені й аморальні: у них побачиш хіба що нелюбов до бруду, але в нелюбові цій багато хто впізнавав себе.

Коли Хтоніка платила за таку забаву, Венді не гидувала. Бувало, ділилася з людиною лише звуками, а бувало, і словами. І коли до того доходили слова, тимчасовий партнер здавався єдиним, хто теж розумів, що за вікнами щось не так.

Якось вона виразила свій жаль до навколишнього світу і виявилась зрозумілою. Так їй і сказали, мовляв, неправильно це все і туга бере, що люди один за одним в'януть. Такій людині було б дурістю не віддати весь запас поцілунків і себе саму. Здоровий дотик двох людей — навіть стало дивно, що її не спробували задушити чи вдарити по обличчі, щоб втихомирити своїх тарганів у голові. Ні, довелося насититись чистотою.

Сама Венді не витрчала гроші на публічні будинки — надто дорого вони коштували. Інша справа Бріккт. Його спотворення не було помітне з першого погляду, як у Нерри чи Дарко. Він платив утридорога, але відривався за кожну монетку, що віддавав. Якщо Нерра могла придушити від злості, Дарко — через потворне в очах людини, Бріккт любив дивитися, наскільки людина безпомічна на фоні його самого. І в коханні, і в допитах він працював, доки очі слабкої людини не закотяться настільки, що буде видно лише білки. Якби у людей не було обличь, він би втратив задоволення жити. А так був готовий платити будь-які гроші, щоб дозволити собі прикусити чийсь язик до крові, вичавити людину й залишити її лежати ганчіркою на підлозі.

На своїх це не розповсюджувалось, але Венді щоразу боялася чинити опір, коли Бріккт торкався її. Ану ж захопиться, накинеться і доведе, що заперечувати не варто.

Венді заздрила дівчині поруч — та не витримала і здогадалася піти в іншу сферу, заручившись хорошими знайомими. А Венді якось надто швидко влилася й опинилась надто корисною, щоб так допомогли і їй. Тіло її було не зовсім здорове і зовсім не таке привабливе. Якщо б пощастило з тілом, а напарники не були ще тими ревнивцями — Венді би теж пішла. Теж літала б на світло і ділилася ним, як метелик.

Дівчина поруч із нею мала задоволений вигляд. Воно й було зрозуміло — змінювала на невідоме те, за чим точно не доведеться сумувати.

На вході до одного з публічних будинків під назвою «Ключник» їх впустили через Бріккта — він був тут частим гостем. Доки чекали, Венді перетиналась поглядами з відвідувачами й ескортниками. Погляди останніх не були якимись особливими, ані потворними, ані навіть хтивими. Просто собі люди, котрі тут працювали.

Через деякий час якась жінка зустріла їх і повела за собою в кімнату. Маленька комірка з дзеркалом і без зайвих деталей. Бріккт пояснив, навіщо прийшли, і жінка попросила новоприбулу зняти весь одяг.

Дівчина, не соромлячись, роздяглася догола, і Венді визнала — на її тілі не було шрамів і рубців. Та покрутилася трохи, жінка зняла мірки і майже зразу кивнула, наказавши одягатись. Об'єктивно красиве тіло. Зовсім не той випадок, коли є причини крутити носом. Тільки б не зіпсували надто швидко таку гладь.

— Ну що? Так, пішли, відведу тебе до керуючого. Він покаже, де спатимеш, і щодо цін зорієнтує. Бріккте, постійте зі своєю подругою зовні, я зараз повернусь. Розрахуємось. А ти — за мною.

— Угу, — задоволено відповіла дівчина і слизнула за жінкою.

Коли всі четверо вийшли, кімнату зачинили на ключ. Новенька подякувала здорованню і чомусь — Венді: обійняла кожного і багато разів промовила «дякую». Двоє пішли, двоє залишились чекати виручки. Бріккт потягнувся і закинув руки за голову.

— Там нормалешно так буде грошей, — підморгнув здоровило. — Затримаємось? Пригощаю тебе. Ти сьогодні всіх насмішнула, напнувши мої окуляри. Так що заслужила.

— Двічі просити не треба, дорогий мій. Звісно, затримаємось.

Напарник був радий почути саме таку відповідь. Одразу підбадьорився, і настроїв злетів угору.

— Тоді походи, оглянься. А мені ось ця дівиця наша прилюбилась. Раніше не помічав, коли вона в Хтоніці була, а зараз помітив, яка вона гарна. Чекатиму її.

Дурниці. У жодному разі не можна ламати таке тендітне ціле тіло. Нехай потім так вийде, але тільки не зараз. Дурний бугай цього наче не розумів — дай йому волю, він і на вазу накинеться.

— Хороший мій, — навмисне з соромом промовила Венді і несміливо подивилася Бріккту в очі. — Поступишся, м?

* * *

Три доби поспіль пропливли в розслабленому і засмоктуючому темпі. Одна велика забава, котра наче й не закінчувалась. Венді знайомилась з новими людьми, багато розмовляла, але на ранок навіть не могла пригадати, з ким просто перетиналася, а з ким спілкувалася довше. Прогулянка, неробство, а до вечора те ж саме.

Вона пропустила одну зустріч із Монікою. Складно виринути з розслабленого ритму, будь ти хоч замкнутою тихонею, хоч грайливим вогником. Навіть батька вона провідала всього раз. Добре, що приходив Кольг, котрий і для поговорити, і для допомогти годився. Не такий вже й дратівний стариган, якщо замислитись. Батько йому радів щоразу так, наче кілька років не бачив.

Весь цей час Шоент так і шукав інформацію. Пропустив усі жарти, розмови, розмусолені історії і порожні обіцянки. Тут незрозуміло, чи заздрити чи співчувати.

Венді геть порушила режим. Диявол зрозумій, коли лягала, диявол зрозумій, скільки спала. Так само й із лайкою. Чомусь із цими людьми хотілося, щоб доречна лайка ставала максимально брудною, і дівчина не гидувала. Ці три дні, наче три відра морозива за раз. Приємно і солодко. Натщесерце — то взагалі смакота. Але до обіду тебе чекає кома, будь певен.

* * *

— А чого ми стоїмо і чекаємо, власне? Ми ж повинні були взагалі в інший клопоть сьогодні. «Перепліт» знаходиться на півдні.

— Чудово знаю. У мене ж карта є, не забувай. Але з'явилося одне дільце.

— Яке?

У Венді в руках опинився лист паперу з охайним почерком. Цілий список.

— Огірки, морква, гусениці, тикви, ягоди і комахи кімнатної температури? Я це не їстиму, якщо що.

— У вас у Тораксі що, навіть таке вважається несмачним? І хто тобі взагалі сказав, що я поділюся?

— Годі, — вона склала листок навпіл і простягнула назад, — я не настільки плаваю в культурі інших країн, щоб купитися на таке.

— Але це ж справді потрібно їсти. О, Хофті!

Моніка махнула рукою хлопчині, котрий показався з-за рогу і тут же підбіг ближче. З ним був його товариш, котрий залишився стояти осторонь.

— Як там Пузожитель? Отямився?

— Він трясеться під час їжі. Це він що, нервовим став, виходить? Як думаєш?

— Та облиш. Швидше за все, йому давненько не перепав хороший обід. Головне, що живий і здоровий, а тремтіння — справа вже така. Ось список, котрий я обіцяла дати. Радили знаючі люди, тому можеш йому вірити.

— Ура! Але опікун я паскудний. Брат мені допомагає, адже він із цим краще справляється. Брат у мене хороший, знаєш?

— Ти розповідав, я чудово пам'ятаю, — дівчина дружелюбно закотила очі.

Хлопчину покликав друг із густими насупленими бровами і жменькою каменів у кошику.

— Хвилинку, а навіщо вам стільки каміння?

— Це «Пронира». Треба цілити каменем у ямки. І ми гратимемо.

— Добре. Точно по ямках, правда?

Хлопець хотів було заперечити, але товариш знову покликав його.

— Правда. По вікнах і тваринах кидає знаєш хто?

— Хто?

Хлопчик грубо вилаявся, точно не відчуваючи ніякої провини. Венді захихотіла, як сама не своя, а Моніці ж стало трохи паршиво від почутого, але дитина й цього не помітила.

— Так... Добре, біжи. Пузожителю передавай привіт.

— Дякую велике ще раз, Моніко. Ми точно впораємось!

— Ну а як інакше?

Знайомі посміхнулись один одному і попрощалися. Хлопчаки дуже швидко зникли за першим поворотом. Венді щось прокректала і протягнула насмішливе «мда».

— Що?

— Вирішила завести знайомства?

— Ні. Історія — простіше не буває. Вчора дитина підбігла до мене і сказала, що чує з водостоку писк. Ми полізли діставати, а там — їжак. Вирішив проїхатись і застряг.

— Це про нього йшлося?

— Ага. Витягли і сіли на лавку перекусити морозивом. Побалакали, а в результаті він вирішив забрати їжака собі і назвати його Пузожителем.

Моніка розсміялася, але Венді поставилася до історії з очевидною зневагою.

— Сильно.

— Що саме?

Та махнула рукою, мовляв, пусте.

— У будь-якому разі їжаки — ті ще паскуди.

— Та ну? З чого б це? — у голосі прозвучало обурення.

— Так-так. Вони жеруть що-небудь, навіть мишей жують і птахів. І ще вони лижуть свої голки, доки не з'явиться піна, а потім їх нудить собі на спину. Самозмазуванням називається, ти знала?

— Стоп... — ніяких емоцій на обличчі співрозмовниці не проступило.

— Я пропоную закрити цю тему прямо зараз.

— Добре. Не сказати, що мені шкода. Тепер «Перепліт»?

— Перепліт переплетом, а я би поговорити хотіла.

— Про що?

Моніка кивнула і зайшла до найближчого закладу. Тримала руки в кишенях, що не було на неї схоже. Там, у забігайлівці, було багато м'яких стільців і крихітних столиків, куди мало що поміститься більше за тарілку.

— Ми минулого разу не бачились.

— Так, знаю.

— Я жахливо лінувалася з дисертацією, якщо чесно. Зате багато спілкувалася з людьми. Не монолог, знаєш, а коли обоє захоплені розмовою по вуха.

— Ти тому виглядаєш такою... ну, по типу схвильованою?

— Ні. Слухай.

Моніка перемішала вміст склянки і цмокнула язиком. Зазвичай вона починала здалеку, але цього разу вирішила перейти відразу до головного.

— Деякий Містер Безтілесність. Ти чула про нього?

— Ну... Якщо не помиляюсь, це міська байка. Якийсь там чоловічок, котрий змінив собі ім'я. Взагалі не вникала і не цікавилась.

— Розкажу. Мені справді здається, що це... цікаво? Гадаю, так, відповідне слово.

Моніка відпила і, не поспішаючи, взялася розповідати.

— Та мелодія, котру ми почули вночі, мене пройняла. По-справжньому. Я, якщо чесно, геть забула про дисертацію і спробувала розпитати всіх, хто міг би знати про цю мелодію. І багато хто, навіть ті, у кого є радіо, скажу тобі, взагалі не розуміють, про що мова. Але буквально п'ять людей, з котрими у мене зав'язалася розмова... Це

треба було чути. Суть у тому, що це він написав і зіграв цю мелодію. Сам.

Моніка подивилася на пінку в склянці і примружилась, наче хотіла щось із нею зробити.

— Мова йде про звичайну людину. Просто музикант, котрий народився тут, виріс тут, тут же почав давати концерти в повній темряві. І дивна реакція з'явилася майже відразу. Розумієш, люди виходили і ділились враженнями. А враження у всіх були різними. Один міг сказати: «Це найкраща гра на фортепіано, яку я чув», у той час як інші починали насуплюватися. Тому що хтось чув флейту, хтось — ударні, інші — щось іще. І звук почав обманювати всіх: і дуже заможних, і звичайних громадян. Але кожен, кожен без виключення був у захваті.

— Коли це було?

— Сімнадцять років тому. Десь так.

— Думаєш, таке справді можливо? До Скреготу ще ого-го, отже, і не було ароматів.

Моніка про щось серйозно думала і точно була на своїй хвилі. Вона дивилася на склянку, немов кішка, яка наче грає в дивилки з привидам.

— Потім трапилося щось страшне. Цю людину вбили, але в усіх різні варіанти, як саме. І про нього, і про концерти забули. Припускають, після цього з'явився дивний спосіб зв'язку, про який знає не так багато людей. Та хвиля, котру ми чули, Венді, не належить жодному радіоканалу. Це взагалі незрозуміло що, жодна людина не знає, звідки йде сигнал. Мені розповіли, що і Деревоточці, і їх попередники намагалися відстежити хвилю, але не вийшло. І багато хто брався за пошуки цього містера, але музика, як бачиш, грає досі.

— Тому його назвали безтілесним?

— Так. Д. М. Б. — ініціали його імені. Це вже самі люди так його назвали — Деякий Містер Безтілесність. А так він скрізь згадувався просто трьома буквами, — Моніка полізла в сумку і дістала звідти листок паперу. — Дьюк. Припускають, що його називали так. Дьюк М. Б.

— Добре, диявол, нехай так. Звичайні мелодії — теж його рук справа? Ті, що в тебе постійно грають. Альти там всілякі.

— Так. Вони звучать щодня кілька годин, всі кажуть, що в різнобій. А концерт завжди починається у ніч, коли закінчується торनावідор²². Рівно о першій ночі. Ні на хвилину більше, ні на хвилину менше, як кажуть усі, хто знає про цю музику.

²² Торनावідор — часовий відрізок у шістнадцять днів.

— Добре-добре... — Венді очевидно намагалася переварити інформацію і в той же час не споганити все своїм скептицизмом, котрий зазвичай брав гору у таких розмовах. — Якщо він помер, значить, хтось вмикає його записи, правильно? Кожен день комусь настільки нудно, що він вовтузиться з усім цим: вмикає записи, транслює їх через дияволом забуту хвилю і ще інструменти не забуває змінювати?

— Я не знаю. Не знаю, чи це записи, і чи справді помер сам Містер Безтілесність. Але мелодії, і звичайні, і концертні, ніколи не повторюються. Ніколи — так мені сказали.

— Ага, точно-точно, — Венді припідняла брови, вкотре переконавшись, як місцеві люблять прикрашати. — Скільки вже ці мелодії і концерти звучать?

— Із семи людей найдовше цю хвилю слухає літній чоловік. Сім-вісім років, як він розповів.

— І жодного разу ні одна з них не повторилася? Він що, всі пам'ятає?

— Венді, послухай. Я не намагаюсь тебе переконати в цьому, я й сама не розумію всієї картини до кінця. Але люди, з якими я говорила, ділилися історією з великим поривом. Щось забували, щось злегка прикрашали, — це було чудово помітно. Але сам сенс кожен із семи людей передав так, що багато чого співпадає. І, як ти кажеш, диявол би з ним, я б і не повірила, але в моїй голові наш із тобою спогад. Внутрішнє відчуття чи не знаю що, але я не думаю, що Деякий Містер Безтілесність — це просто байка. Зараз я дуже чекаю закінчення цього торнавідору, щоб зрозуміти, що все це — справжнє. Мені теж потрібен час, щоб обміркувати почуте.

— Добре, до диявола жарту. Зараз серйозніше нікуди, — вона приглядалася до співрозмовниці, щоб зрозуміти, чи та точно не лукавить. — Тієї ночі було багато звуків й інструментів, адже так?

— Дуже.

— Ти пам'ятаєш, чим закінчився концерт? Приблизно останні пів хвилини.

Цю частину не можна було сплутати. Барабани стукали так, наче твоя шкіра видає цей глухий звук, а кожен удар об неї — воля до життя. Шалена швидкість і рух. Цвітіння крізь асфальт — ось що це було.

— П-пам'ятаю. Добре пам'ятаю.

— опиши.

— Я розумію, до чого ти хилиш, — Моніка відповіла схвильованою посмішкою.

— Просто опиши і не тягни. Будь ласка.

— Це був якийсь струнний інструмент, від якого мені було тепло. Щось дуже добре, наче щира любов. М'яка і текуча мелодія, якій хотілося довіритись. І тоді в мене наче ком у горлі з'явився, чесно.

— Ти мені правду кажеш?

— Так.

Венді відкинулася назад і розвела руками.

— Я навіть не знаю, що сказати. Це не нісенітниця. Я тобі вірю, але мені складно уявити, як це так. Що це за Містер такий і тому подібне.

— Мені теж, — зізналася друга. — Але просто тримай це в себе в голові. Думаю, на наступному концерті ми дізнаємося про щось важливе.

* * *

— Ні. Я не поведу тебе в «Церебрал». Давай краще не покидати межі безпечного та не йти бозна куди.

— А що так?

— Церебрал — погане місце, Моніко. Розумієш, є різниця між тим, де небезпечно ходити, і тим, де зовсім не треба.

— Там навіть удень можуть бути проблеми?

— Ну так, — Венді скривилася. — Я можу тобі так описати, словами. Там психлікарні, там притони і дуже погана їжа. У якогось вуличного ідіота зашурхотять таргани, він тебе підріже, а потім тільки подумає про те, що ти взагалі наче й не при справах. Не треба туди.

— Ти там була колись?

— Так. Але одна справа — показати забутий і бідний район, як цей, а інша — прийти додому до торчків, які п'ють бальзам, наче воду.

— Добре, — Моніка дістала карту і купою штрихів закреслила блідо-зелений клапоть. — Вірю тобі.

Дівчина звернула увагу на маленький чорний напис на стіні, наче маркером обводили кілька разів.

«Кусай батьків за серце».

— А тут що? Чула, що «Бівуак» — місце винахідливих і підприємливих людей. Це так?

— «Винахідливих» — це ти перегнула. Хитрих, так. Ну, тобто відкрито обдурять рідко коли, але поставлять багато умов. У людей тут можна знайти товари з-за пагорба, але ціни не для кожного, — Венді глянула скося на двох чоловіків і перейшла на шепіт. — А ще

тут лікарів-самоуків багато. Он, бачиш? Он чоловікові зуб вириває, просто тут, на вулиці.

— А чого... — співрозмовниця вчасно згадала, що її можуть почути, і знизила тон. — А чому в лікарню не піти?

— Бувають проблеми з документами. Ну, вони не в кожного є. Плюс гроші. Якщо ти не сирота, не інвалід або ще якийсь мученик, то це влетить не в одну монетку. Слухай, слухай! Я навіть знаю одного хлопчину, котрому ось так апендицит під місцевою анестезією видалили.

— Апендикс, — поправила Моніка.

— Ага. А розрахувався він крутими черевиками. Бізнес на коліні, матір його, — вона розсміялася.

— Думаю, смішного тут мало. Адже це небезпечно.

— Ну, з-під палиці ніхто не змушує йти. Буває, що інакше ніяк.

Вони зупинились, і Моніка сфотографувала намальоване на іржавій пластині обличчя чоловіка. На помаранчевому полотні наче хтось провів тонкими пензликами, що стирали неприємний колір.

— Красивий який, жах.

— Так, іноді й таке зустрічається.

— Слухай, ну я навіть у Тотше такого не бачила. Адже й справді мистецтво.

— Ну, так. Тут люблять таке. А ще на фокусах тут якийсь двіж. Ну, ти зрозуміла, — Венді почала активно жестикулювати. — Людина кладе гроші, їй показують фокус. Якщо вона вгадує, як він робиться, їй платиться подвійна сума. Якщо ні, то хто ж йому лікар. Фокусник показує відповідь і забирає гроші.

— Хто частіше виграє?

— Ну, ти ж розумієш, розгаданий фокус ніхто не триматиме в таємниці. Одна людина всім розп'яткає. Тому фокусники щоразу придумують щось іще. Тут уже що швидше народжується — плітки чи новий трюк.

— Цікавий спосіб порозважатися. А в нас із бумерангами шоу влаштовують.

— Навіщо?

— Як навіщо? Ти платиш артисту, і він починає витворяти дуже дивні речі. Запускає близько п'ятнадцяти різнокольорових сяючих бумерангів, і вони по черзі повертаються. Там різниця в секундах. Він всі встигає зловити. Це дуже видовишно.

— Ха, — пирснула Венді. — Прикольно, думаю.

— Тут теж придумують різні веселі речі.

— Ага. Взагалі «Бівуак» — не таке погане місце. Тут в принципі рідко коли щось погане відбувається.

З одного з внутрішніх дворів почувся справжній вереск. Такий різкий, що Венді аж здригнулася. Він різав слух і викликав бажання відбігти подалі, тільки б припинив дратувати. В усьому цьому наборі звуків можна було розібрати тільки слово «віддайте», кинуте хлопчиком з іще несформованим голосом. Моніка глянула скося в бік звуку й обережно заглянула за ріг.

У внутрішньому дворику справді був хлопчик, на вид років чотирнадцяти, котрий стояв на колінах, закривав обличчя руками і просто істерично кричав. Відштовхуюче видовище.

Тільки Моніка зробила крок, напарниця схопила її за руку.

— Не треба. Зараз краще просто пройти мимо, повір.

Співрозмовниця подивилася у відповідь так, наче маленька дитина підбігла і плюнула їй під ноги. Вона плавно звільнила руку і попрямувала у двір, до хлопчика. Істерика того не припинялася, і він все так само верещав.

Венді чудово розуміла, що Моніка в цю саму секунду наживає собі цілу купу проблем. Суворо запевнила себе, що у двір ні ногою, і на цьому їхні спокійні прогулянки закінчуються. Якщо втрутитись, то це обернеться помилкою, котра може закінчитись дуже невдало і для неї. Венді востаннє крикнула напарниці вслід, але та не обернулася. Тоді вона вилаялась і почала спостерігати за всім здалеку. Кляті сумніви з клятою Монікою. І все через якусь малечу, диявол її розірви.

— Що з тобою трапилось? — запитала Моніка, і хлопчик підняв заплакане обличчя.

— Вони вкрали... Забрали мою сестру! Я її більше не побачу!

— Люди, які в домі, так? Багато їх?

— Це тому, що вона хотіла заробити! — хлопчик плакав про своє. — А вони її обдурили. І забрали наші гроші!

— Скільки там людей?

— П'ять чи шість, — похмуро відповіла Венді.

Вона стояла за спиною: незадоволена своїм рішенням, але надто схвильована, щоб жаліти. Руки ховалися в кишенях, а обличчя хотілося затулити коміром. Зникнути би і не обирати зовсім.

— Скільки їй років?

— Шістнадцять, — прохникав хлопчик.

— Її здадуть у ломбард для неповнолітніх, — звернулася Венді вже до Моніки. — Так мені здається. Є ланки, котрі продають дітей.

— Вони сказали, так! Сестра їм допомогла, а вони сказали, що... що обдурили... — у хлопчика заплітався язик. — Гроші не дали і сказали, що продадуть!

Хлопцеві влетіло, це було видно. Хоч він і ховав обличчя, але навіть по одягу можна було зробити висновок, що він до останнього намагався вплинути на ситуацію й отримав відсіч. Моніка погладила його по голові і встала.

— Ти можеш йти, — звернулася вона до Венді.

— Ти теж.

Моніка хмикнула. Чи то виклик якийсь у цьому звукові був, чи то супутниця знаходилася не в кращому настрої. Щось свавільне і надто впевнене в собі.

Цеглина розбила вікно і влетіла в одноповерховий будинок. Після цього — тиша, ні звуку. Навіть хлопчику звеліли заспокоїтись. Він давився, ховав звук у долонях, але старався не шуміти.

Двері відчинив чоловік середніх років.

— Він, — прошепотів хлопчик.

Металева куля набрала швидкість і розсікла тому, хто вийшов, верхню губу. Той спочатку гаркнув, а потім вилаявся так, що його почули напарники. З будинку вибігло ще четверо людей, серед яких була навіть одна літня жінка.

У цю ж секунду Венді зрозуміла, що прогулювалась з абсолютно хворою, несамовитою і безрозсудною людиною. Цей її жест і прямий напад — найгірше, просто-таки найогидніше з усіх можливих рішень. Моніка вирішила йти в лоб і робити це з максимальною впевненістю. Нехай так, тільки б не захопилась і тим самим не закопала їх усіх.

— Зупинись, — з поважним виглядом, видавлюючи з себе спокій, кинула Венді напарниці. Після цього вона закотила рукави й звернулася до жінки у віці. — Привіт сердечний і шепочучий. Навіщо ігноруємо мітки на будинках?

— Що за нісенітниця? — в'їлася жінка, незадоволена і збентежена ситуацією. — Її дім перевіряли — не було там ніяких міток. Тому й взяли!

— Не було б міток — не було б і мене тут. Ви зрозумійте, мені немає діла, — вона поглядом вказала на дитину так, щоб Моніка і сам хлопчик цього не бачили, — але все має бути за встановленими правилами. Дівчинка не прийшла, і мене послали сюди. Звеліли привести.

Ставка була на непорозуміння. На багато будинків різні ланки наносили свої мітки — так вони спілкувалися між собою. Недоторканості на домі дівчинки бути ніяк не могло, але показувати

це Венді не поспішала. Важлива дівчинка з важливою сім'єю, до яких краще не простягати руки, адже так сказала Хтоніка. Причина і правдивість цього факту ролі грати не повинні.

— Ми працюємо якісно і завжди дивимось за деталями. Я знаю, до кого і в які будинки приходять мої люди.

— Не сумніваюся, — Венді навмисне втомлено зітхнула. — Будемо збиратися в'яснити? Чи дві малолітки, може, не вартують того?

— Просто помічайте трохи очевидніше. Якщо там чиркнули крейдою лінію розміром з волосину, — це не мітка, ви ж знаєте. А якщо й справді наша помилка — просимо вибачення, будемо дивитися ще уважніше.

Моніка чекала, кидаючи погляд то на одного учасника діалогу, то на іншого. Напевно, здогадалася, все ж дурною її далеко не назвеш. Кінець усім вошивим спокійним прогулянкам і спокійному спілкуванню. Перестане говорити — і нехай, а полізе за деталями, то Венді ні слова не скаже. Багатослівністю не пахнуло в обидвох варіантах.

— Розумію. Дівчинку, будь ласка.

Учасники ланки пометушилися, походили-походили по дому і вивели дівчину, котра тут же кинулася до брата й обійняла його. Вона виглядала доволі спокійною і приймала ситуацію сміливо для дитини свого віку. Всі свої сили витратила, щоб заспокоїти брата.

— І гроші, які забрали. Тільки після цього розійдемося.

— Гроші? Ми забрали її без них і повертаємо теж без них. Гроші взагалі-то наші.

— Мені привести її без гроша і з обідраним братом під пахвою? Так ви це уявляєте? Диявол, — трохи підвищила голос Венді, — ми можемо розійтися нормально, а не грати в жебраків?

— Добре, — кивнула та своїй людині. — Запам'ятаю, що Хтоніка тепер гроші вимагає.

— Я вас благаю, ви ж професіонал. Маєте розуміти ситуацію і не прибіднятися, коли не варто.

Хлопець кинув мішечок монет Моніці, і та зловила його. Вона мовчала, зберігаючи таку ж холонокровність, яка була притаманна і Венді. Чужа ланка пішла, і всім стало простіше — можна було не боятися і бути собою.

— Пробач мені, дорогий. Все, все добре, ось, я тут.

Незрозуміла дитяча логіка, але всі добрі слова спершу посипались Моніці. Вона, очевидно, мала вигляд головної з їхнього дуєту. Впевнена в собі людина з красивою осанкою, котра вештається з вічно

насупленою і сонною напарницею. Ні за що Венді було звинувачувати дітей, на їхньому місці вона б і сама так подумала.

Дівчинка почала засипати такою кількістю вдячності, що й справді могло почати нудити. Моніка була єдиною з чотирьох, хто посміхався. Хлопчик все шморгав носом, обіймаючи сестру, а та місця собі не могла знайти, так хотіла достукатися зі своїми непотрібними подяками.

— Припини, — просто відповіла Моніка, коли дівчинка замовкла.

Незрозуміло чому, але Венді дуже сподобався цей тон. Навіть захотілося сказати, що вона пишалася відповіддю. Це було подорослому, так, як вона сама не змогла би сказати. Здалося кумедним, що одне тільки слово може розказати про людину достатньо багато.

Після того сестра хлопця підійшла і до Венді. Вона була обережною, наче знала, що говорить із частиною Хтоніки, котра просто не оскалювала зуби. Для неї це було диковинкою — зле створіння, яке наче опинилося на її боці.

— Спасибі вам величезне. Право сміливця — воно ваше.

— Облиш, дівчино. Яке ще право сміливця? Ти думаєш, ми колись іще перетнемося?

— Якщо раптом, то я ризикну заради вас життям.

Дурні дитячі мрії, не більше. Венді була впевнена, що вони не зустрінуться, а устами дівчини говорить віра в краще і чудесне. Навіть якби й трапилася якась заворушка, з якої Венді сама по собі вибратися не зможе, наявність дитини не зіграє ролі. Тільки позбавить її брата людини, котру він так сильно любить. Моніка наполягала на тому, щоб провести дітей додому. Гроші, котрі Венді випросила кілька хвилин тому, були у дівчини в кишені.

— У вас є батьки? І якщо ви живете в «Кипарисі», як вас занесло сюди, в «Бівуак»?

Венді нервувалася. Йшла не так далеко, як відсторонено. Не трималась за руки, як інші, не брала участі в розмові. Моніка була повністю поглинена розмовою і виясненням історії дітей, котрих вона вже за кілька днів забуде. Вони були в захваті від її харизми і йшли, наче зачаровані, з легкістю відповідаючи на запитання і задаючи свої. Але коли діти підуть і Моніка запитає її про мітки і ланки — що вона відповість? Чи буде та ж легкість, як у дітей зараз, коли Венді почне брехати людині, котра її, можливо, і надихає в чомусь?

— Роботу запропонував мій знайомий. Я й подумати не могла, що мене підставлять. Я навіть кур'єром працювала, але це...

Нехай балакають, нехай. Тільки б дім цих малих не був за найближчим поворотом. Тоді вистачить часу зібратися з духом і щось

вигадати. Тільки б не почути в найближчі п'ять хвилин, що вони прийшли.

— Ви любите один одного, тому чіпляєтесь за це почуття, — Моніка обдаровувала дітей своїми повчаннями. — Навіть коли станете старші, навіть колись щось не поділите — йдіть по житті поруч, будь ласка. Вас двох надовго вистачить.

Ну що за промениста людина? Зрозуміло, чому діти пройнялися її словами — вони поки що не побачили суті вивороту всього цього. Сьогодні лише один із неприємних випадків, але попереду таких ціле поле. Наївність і робила їх дітьми. Але чому саму Венді це так зачіпало, вона зрозуміти не могла. Вона слухала слова, а не вигадувала брехливі історії, котрі незабаром обернуться звуком. Банальні слова, але такі, що зачіпають. Надто оптимістичні, але сказані дорослою людиною, а не наївною дитиною. Моніка тримала дітей за руки, обдаровувала історіями про те, у що вони і без того вірили, і йшла по вулицях розрухи так, наче її й не було. Чи вона сліпа була? Чи непереможна?

Обоє зайшли на внутрішній двір клаптя, куди не пускали без дозволу. До будинку дітям залишалось пройти невеликий дворик, тільки й того. Обійми і подяки повторилися по колу. Брат із сестрою підійшли до дверей і на прощання помахали, перш ніж зайти всередину.

— Вічно дітей кудись тягне, ну, жах, — взяла на себе ініціативу Венді, сподіваючись балачками відволіктися від насущного. — Я, диявол, не знаю, яка вата має бути в голові, щоб тусуватися таємно від батьків. Цукрова, не інакше.

— Венді...

— Що? — вона спробувала віджартуватись. — Не цукрова? Медична?

— Я не про те, — як же швидко повітряний тон від розмови з дітьми змінився на серйозний. — Не уявляєш, як приємно ти мене здивувала своїм вчинком. Ти навіть собі не уявляєш.

Глава 8. Тлій, не соромся

Коли до жителів додому навідується ланка, настрої перших одразу погіршується. Якщо це Хтоніка, майже зразу погіршується ще й здоров'я. Шоент впорався. Тут, звісно, браво. Ціль змінювала квартиру за квартирою, потім мотель за мотелем. Інформатор вже не біг слідом, а вдарив на випередження. Цього разу він виявився швидшим. Щойно ціль покинула попереднє місце, її вже чекали в наступному.

Троє стояли на вулиці, чатували хто тут, хто там. Інші ховалися, і їх було не менше десяти. В приміщення зайшла людина. Для Венді задача проста — показати, які саме двері. Вони зупинились біля кімнати з цифрою сімнадцять. Бріккт вибив двері ногою з першого разу — у клямки не було й шансу. Перше, що зробив Дарко, — втихомирив жінку, яка закричала, прикривши їй рота рукою.

— Пошепки.

Тиша. Німий хлопчина років сімнадцяти щось промугикав і більше не сіпався — страх працював, тому в нього не було навіть секундної думки, щоб закричати або опиратися. Бріккт придушив жінку і закинув собі на плече. Щойно вони вийшли з кімнати — хлопчина кинувся слідом, але Дарко загородив дорогу. Хлопчик почав мимрити і про щось просити на своїй дивній мові. У відповідь — абсолютно розмірений голос, як і завжди:

— Повертайся до квартири і чекай нас. Ми повернемося. Якщо я тебе не застану, то знайду і відрубаю руки. Добре?

Хлопець смикнувся. У нього не вистачило сил кивнути, але Дарко добре розбирався у всіх різновидах людського страху. Він поцілував хлопчика в лоб і пішов за своїми напарниками.

Бріккт ніс жінку на плечі, та була без свідомості. Інші йшли поруч, оглядаючи дикі землі Гавані. Не надто далеко від міста, але інших людей тут точно не зустрінеш. Сюди вони заходили тільки з лідером.

Жило тут щось, чого він, на відміну від інших, не боявся. Навпаки, це «щось» було йому близьке. Його аромат й істоти, що тут поселились, були схожими, а може, навіть одним і тим самим.

Дарко дав команду зупинитися поруч із блідою плямою, і Бріккт жбурнув жінку в калюжу. Один із новачків дістав фотоапарат і почав клацати.

— Буди її, — наказав здоровань Неррі.

Та закотила рукави і двічі вдарила жінку по обличчі. Вона прокинулася, застогнала й злякалася вигляду крові.

— Ну, привіт, Кетагеє. А ти вмієш ховатися.

— Хто ви такі? Де мій син?! — злякано запитала заручниця, оглядаючись по сторонах.

— У мене запитання. У мене, не в тебе! Є той, хто відповідає. Є той, хто запитує! — Нерра плюнула в неї.

— Зачекайте, будь ласка!

Та викрикнула і старалася захищатися від ударів, але навіть через долоні кісточки пальців цілили по голові.

— Скількох! Через тебе! Пов'язали! Ах ти! Шваль! З промитими! Мізками! — кожна пауза супроводжувалась сильним ударом. — Знаєш, скільки проблем приносять такі, як ти? Знаєш?!

— Це не я! Не я! Я не знаю, хто це!

Хтоніка знала, що жінка не до кінця чесна. Шоент тричі перевіряв інформацію. Якби була ймовірність забруднити руки дарма, всього цього б не відбулося. Це була вона. Нерру ця брехня вивела з себе ще більше. Та пустила в хід нігті, але жертва закричала, і Дарко зупинив побиття.

— Сліпа лють, Нерро. Домінуй, але не сходи з розуму.

Він м'яким рухом відвів кулак тієї вбік і приклав долоню до її щоки.

— М'якіше.

Лідер повернувся до побитої жінки і присів.

— Кетагеє, я тобі поясню. Ти пройшла велику дорогу з «Циклом». Ми тут, щоб пояснити, що дорога була неправильною. Зараз — момент твого торжества. На твоєму прикладі вчитимуться інші.

— Допомо...

Долоня прикрила її губи.

— Пошепки. Зникай пошепки.

Морок перемиг, і жертва знову втратила слова.

Хлопець підніс палець іншої руки до в'язкої плями на землі, де жила якась гидота. Він покрутив рукою, і звідти, як маріонетка, з'явився гострий шип живої істоти, котра до цього часу не хотіла показуватись. Усі спостерігали за цим заворожуючим процесом, не порушуючи тиші.

З рота жертви полилася чорна рідина — значить, вона кричала. Щоб не залишити шансів, Дарко стиснув їй горло. Стиснув сильно, як наїзник, який наказав своїй тварині мовчати. Слабкі руки вчепилися в його долоню, але заради чого?

Тонкий хвіст, як гнучка голка, виконував вказівки людини. Він випростався і повільно пройшов крізь шкіру живота. Жінка засмикалася і спробувала вирватись, але Брікк притиснув її руки до землі. Тоді хвіст продовжив, стібок за стібком. Живіт, потім грудна клітка, просто між ребер. Повільно і тихо, ніякої імпульсивності. Все, що відбувалося, знімалося на фотоапарат. Крихітний отвір під ключицями, потім — у шиї, вище і вище. Хвіст піднявся над оком і почав опускатися вниз. Венді заплющила очі.

Ніхто не говорив, адже боявся зіпсувати момент. По тілу пробігло тремтіння, і Дарко відволікся.

— Що таке, диво?

— Чому зразу не вбити?

Лідер застиг, застигло і жало. Його чомусь здивувало поставлене запитання.

— А в чому справа?

— Я просто не розумію, — Венді відвела погляд. — Ми ж таким не займалися. Навіщо тягнути?

Злість Дарко не відображалася в словах чи діях, тільки в інтонації. Він говорив так само спокійно, але вже з нотами, коли на грані.

— Так треба. Ти не розумієш? Ти справді вважаєш, що це зайве? — йому не відповіли, але він наполягав, повторивши запитання ще раз.

— Мені здається, так.

І хвіст буквально влетів у висок жінки, наче втілення всієї злості Дарко. Його кінчик показався з іншого боку голови, хоча заручниця припинила смикатися ще до цього. Після цього голка, нарешті, заховалася у плямі.

— Добре, я довіряю твоїй думці, Венді, — незворушно промовив лідер. — Обійдемося без прелюдій. Цього разу ніяких прелюдій. А тепер пішли.

Він піднявся і пішов геть, назад у бік Торакса. Дарко злився, але вирішив поки що не з'ясовувати стосунки. За ним хвостом слизнула Нерра, а за нею — й усі інші. Ніхто не сказав ні слова, але дехто подивився на Венді так, наче та зірвала найдовгоочікуваніше шоу.

Вона глянула на мертву людину, з якою обійшлися вкрай жорстоко. Всередині стало мерзенно, мерзенно настільки, що захотілося вистрибнути зі шкіри. Вона торкнулася істоти, котра щойно була

живою, і відчула чи то жалість, чи то сором. Венді погладила руку і захотіла якось допомогти мерцю. Геть дурна думка.

Страх повернув відчуття реальності. В Гавані мало хто наважувався бродити один біля плям — від них можна було чекати чого завгодно. Дівчина залишила нерухоме тіло. Але навіть коли бігла за іншими, почувалася зрадницею. Наче не виправдала щирих надій незнайомця, що назавжди залишиться лежати в багнюці, далеко від рідного дому.

Дарко виконав обіцянку. Хтоніка повернулася до квартири хлопчини, котрому веліли чекати. Він сидів заляканий біля стінки і лише підняв голову, коли незнайомці зайшли до кімнати.

Венді бачила це взаєморозуміння між Дарко і хлопцем біля стіни. Він не запитав про свою маму, тому що одним тільки поглядом лідер дав зрозуміти, що запитувати немає про що. Кілька секунд, а так багато важливого залишилось позаду.

— Ходімо з нами, — сказала темна пляма і простягнула руку. — Ми дамо тобі те, що ти попросиш. Ми тебе захистимо.

Всередині Венді щось тріснуло і серцю стало боляче. Як і багато хто в Тораксі, хлопчик перед нею шукав тепла. У нього забрали основне джерело, що дарувало все найважливіше просто так, без користі. І зараз стояв вибір між голодною смертю або єдиним шансом, що залишився. А людське тепло, нехай навіть у малих дозах, в Тораксі перестало бути високим поняттям і стало товаром. Тут без нього помирили трохи повільніше, ніж без чистої води. Це була його перша доза — як і сама Венді колись давно, хлопчик простягнув руку.

* * *

Венді була таким же спотворенням, як і решта кістяка Хтоніки. Вона добре розуміла дефектну суть четвірки, але й власне каліцтво не залишалось поза увагою. Людина на рубежі — після побачень свідомість і сприйняття світу ніяк не спотворювались остаточно, але щойно темне торкалося її, як потяг до нього давав про себе знати. З Дарко Венді була поступливою, хоча й старалася викоренити в собі цю рису. Дивиться з холодом, флегматично відповідає, але іноді думає про те, як облизує його забруднені червоним пальці.

Заперечувати такі думки виходило тільки коли вона поверталася додому. Переконувала себе, що немає їх зовсім, а якщо й проскочило щось схоже, то було воно ефемерне і жартівливе.

Крім того Венді всіма силами проганяла думки про свою винуватість у тому, що побачення для багатьох закінчувалися трагедією. Життя ламали кулаки, котрі вона ні разу ні на кого не піднімала. Так вона й

жила — заперечувала те, що поглинало її, а коли приходило розуміння цього, то заперечувала і саме розуміння.

Коли Кетагея зникла, Венді йшла по слідах. У неї був свій путівник, за яким просто не можна було не піти. Та рідкісна людина, стежок котрої Венді не могла знайти і зрозуміти. Коли Дарко крокує — завжди мовчить. Він ніби не вмів говорити на ходу. Кожен діалог із ним виходив статичним. Дві людини в крихітній невидимій клітці.

Зараз вони сиділи на самому краю Торакса, там, де починалася Гавань. Перед очима, всього за декілька кроків, була арка, а за нею — щось таке, що лякало. Але ніхто не перетинав кордон.

— У тебе все добре?

— А чому ти запитуєш? Я маю вигляд хворої?

— У мене погане передчуття.

— Поділись.

— Наче на тебе щось впливає і псує. Ти змінюєшся.

— Це проявляється у моїй поведінці?

Дарко повернув до неї голову, але погляд залишився приклеєним до пейзажу перед ним.

— Просто не здавай позицій. Роби те, що в тебе добре виходить. Жалісливість тут ні до чого.

— Добре. Я розумію, про що ти. Момент слабкості.

— Так. З ким ти проводиш час, коли вільна?

У Венді пробіг холодок по спині, але вона тільки байдуже знизала плечима.

— Я часто сиджу з батьком. І стараюся побільше читати. Не те щоб мене гріла чиясь компанія.

Він заплющив очі і кивнув. Потім піднявся, обійшов Венді і закрив їй рота рукою.

— Ти хвилюєшся за цього хлопчика, Венді. Я можу відповісти на запитання, котре не задаєш. На запитання: «Що з ним не так?». Ти зрозумієш, про що я.

Іноді з Дарко можна було поговорити. Іноді навіть посперечатися. Але чим сильніше він був собою, тим менше хотілося йому щось сказати. Тим менше лідер міг почути. Він прикрив очі людини долонею і подарував їй темряву. Коли він був відвертим, він віддавав всю свою сутність.

— Питання в тому, що з нами сталося. Всі знають, хто винен, тут тобі навіть сміття, що валяється під парканом, відповідь. З піною біля рота почне доводити, що Ріджикт згубив нас. Воно й зрозуміло. Розкусив зубами наші будинки і рейки.

Це була казка, не інакше. М'який голос шепотів на вухо, а очі не працювали, щоб уява могла розгулятися. Зі сторони Гавані наближалось щось велике, з чим Дарко був добре знайомий. Можливо, кульмінація історії.

— Але чому ніхто не каже, що він, у першу чергу, розкусив нас? Чому не признають, що разом із будинками зруйнувалися і ми, Венді? Я знаю міста, котрі навіть під землю вкопували, а вони проростали. Просто перепліталися корінням і що було сили тягнулися до сонця. І виходило так, що з часом вони обганяли того, хто підняв на них ногу. Це правда, диво. Звичайна жага жити і розвиватися. Але якось вийшло, що в нас забрали цю саму жагу. Мене в мандраж кидає від думки, що в наших людей забрали еволюцію, а вони кричать: «Поверніть нам залізну дорогу!». Не батьків, які загнили, не себе, які загнивають, а будинки, роботу і рівну дорогу.

Відчуття, що ось-ось щось трапиться. Може, поцілують у потилицю чи туди ж вистрелять. Наче зав'язали очі і скинули з невідомої висоти. Кожну секунду ти чекаєш удару, навіть якщо ще летіти і летіти. Може, тебе обдурили, і тіло стане новою червоною плямою на бетоні. Може, впадеш у велику купу пір'я, змащеного медом. А, може, ти взагалі ніколи не припиниш падати.

— Є одне поняття, котре сильніше за всі, що я коли-небудь зустрічав. Одне слово, котре описує дивовижну сторону світу. Це слово «народження». Вдумайся, наскільки воно безмежне, Венді. І тепер відповиси мені. Куди ж воно зникло? Чому тепер жінки народжують дітей, але не стають їм матерями? А той щасливчик, хто все ж народжується, з часом загниває. Кожен без винятку. Наче на нашому поколінні повинен закінчитись рід. Я не розумію Торакс так само, як і ти, диво. Не розумію, коли сталося так, що батьки стали нездатними захистити найцінніше від величезної пащі.

Прилив. Вона почула його шум, і тут же ноги намокли. З Гавані прийшла вода. Багато води, і вона точно чорна, навіть долоню забирати не потрібно. Несправжня, така, що не існує ніде за гранями. Торакса чи уяви — неможливо було сказати. Але тепло піднімалося вище щиколоток. Дивний запах, віддалено нагадує рибу. Цей прилив — просто одне з проявлень Дарко. Його рідка форма.

— У Тораксі немає еволюції. Немає предків і немає нащадків. Половина поки що не вірить, що це так. Їхніх дітей крадуть. Їх самих гвалтують і вбивають у підвороттях. Тому що тягнуться до первозданного. До людяності. До ласки матері. До захисту батька. Котрі не змогли прижитись у найважливіший момент. Але я ніколи не тягнувся до цього. Ні одну секунду свого свідомого життя, ніби відразу

зрозумів, що бал править Торакс. І я теж не народжувався. Одну жінку просто знудило мною. Тоді я почав ділити квартиру з двома різностатевими істотами. Не мамою і татом, не батьком і матір'ю. Не як дитина. Я, як і інші, всього лише продукт порочного зачаття. Який народився спершу як плаксивий обрубок у теплій калюжі. Ось тобі і все моє дитинство. І мені навіть не сумно від цього. Мені ніяк. Відчуття, що мені майже завжди ніяк.

Якісь вульгарні думки і почуття в голові. Таку воду хотілося випити набагато сильніше, ніж звичайну, чисту. Це бажання з тих, котрі людина намагається часто прогнати, називаючи неправильними. Але під такою водою краще всього відкривається людина. Тоді тягне не до тіла, не до поведінки і не до того, що в неї в голові. Просто ти відчуваєш її в кожній краплі і хочеш випити досуха.

— Я бачив, як зникали ті, хто продовжував грати в сім'ю. І тільки стиснутий кривавий комок не помер, тому що й не народжувався ніколи. Я виріс. Я зголоднів. Вискріб промінчики неіснуючого світла з голови. І припинив боятися. Мені нікого втрачати. Мене нікому перемагати. А Хтоніка може підійти до будь-якої людини і забрати в неї набагато більше, ніж життя. Може забрати сенс жити. Може забрати майбутнє і теперішнє. Навіть спотворити минуле, якщо дуже захоче. Ти тільки вдумайся, Венді, що означає бути сильнішим за людське єство.

Дарко забрав руку й обійшов. Зупинився просто перед дівчиною, але вона й не думала розплющити очі. Люди завжди схиляються перед тими, хто вище них.

— Важливо знати свою суть. Слово, котре з тобою від самого початку і до самого кінця. Для мене це темрява. Люди часто дивляться повз. Вони бачать тільки мій спосіб вижити тут, тільки й всього. Зневага. От моя суть, котру я передаю темрявою. Тому що я зневажаю тих, хто вірить в неіснуюче. Я зневажаю тих, хто відмовляється визнати, що він — сурогат. «Цикл» і все, що він робить. Їхні подачки, їхній захист слабких і надія на минуле. Слабким уже не вибратись, треба було захищати живих. Тому мене вивертає від них. Але найглибше всього я зневажаю наших предків за те, що ми так і не змогли народитися. Що в найважливіший момент у них не вистачило сил закрити нас.

Прилив почав відходити. Відчувалося, як вода попрямувала в інший бік. Назад у свою схованку. Головне — не встати і не побігти слідом.

— Ось тобі і війна: нас і їх. Метастази в наших головах проти психозу в їхніх. Це моє бачення. І, чесно, я не розділяю твого погляду на батька, але допоможу, як і обіцяв. Тому що ти талановита. Ти —

людина, котра знаходить дороги до людей. А мені довелося стати тим, хто перерубує їх навпіл.

Венді розплющила очі. З кутиків рота стікала чорнильна крапля. Тоненька, ніякої небезпеки.

— Ти казала, що не відчуваєш хвороби у своїй голові. Але вона є. І в моїй теж є, тому ми вже не зможемо стати нормальними. Цілувати люблячих матерів і батьків. Пишатися ними. І народитися. Ми — покоління, що мутувало. Діти, виховані Тораксом і реальністю, а не мамою і татом. Н-і-і-і, — з насолодою протягнув він. — Ніякі ми не дорослі. Я така ж дитина, як і ти. І всі ми діти нового покоління, котрі не знають, як вирости. Які бачили набагато більше, ніж ті, хто ніжитья у безпеці. Які замінили квіти на цигарки.

Лідер витер краплю і торкнувся губ Венді. Провів зліва направо і перетворив блідо-рожевий колір у рідний. Вона не облизала їх. Він не наполягав.

— Але ти... ти залишся собою. Справжньою. Живи за єдиним правилом, котре тут працює. Розбивай вітрини й вікна. Вирізуй своє щастя на чужих грудях. Кради чуже дитинство, щоб зберегти своє. Іди й не звертай уваги на хрускіт інших під ногами. Тлій, диво моє. Тлій.

— Добре. Я...

Слова наче самі по собі зірвалися. Венді зробила єдину помилку — відповіла, хоча не варто було. Зазвичай вона відчувала це, при чому ідеально, але зараз сталася осічка. Розмова закінчена, не треба було продовжувати. Інакше це як вода у вуха, як слова заради слів. Наче глухий позитивно кивнув на запитання, поставлене вголос.

Дарко швидко закрив їй рот долонею і помахав головою. Лідер супився. Пальцями вільної руки він торкнувся своїх губ. А погляд поїдав. Наче розповідав страшні казки без літер. Обіцяв задушити, якщо щось піде не так. Якщо поведінка стане ще дивнішою. Якщо серце хоч трохи розтопиться.

«Не розтопиться, — присягнулася вона про себе. — Обіцяю, що більше не помилуюся».

Глава 9. Гасимо багаття, зрізаємо крила

Повернувшись, вона ні словом не перекинулася з людиною, котра жила з нею під одним дахом. Мовчки посмажила їжу і так само мовчки приготувала ліки. Батько знову заснув, як немовля, і почав скреготіти. Зародилася думка, що насолода його сну якимось чином висмоктувала щастя з самої Венді. Хотілося вийняти щелепу з його рота, але вона дістала нитки з шафи і влаштувалася на підвіконні. Головне — зосередитись.

Все ніяк не виходило зв'язати товариша для Річарда. Часто справа була то в настрої, то в зайнятості. Соромно, але нічого не поробиш. Річард був другом й інколи, коли вони залишалися один на один, наштовхував на хороші думки. Хотілося віддячити, але тільки з'являлася можливість — усе хороше наче забувалося. Наче він і справді був плетивом із ниток, тільки й всього.

Проблема ховалася у ній самій. Або руки забули, або щось у черепній коробці заважало. І не треба було дивитися в дзеркало, аби знайти відповідь, що саме. У ляльки з'явилися потворні ноги, потім потворне тіло і такі ж руки. Не обличчя, а попільниця.

Нитка за ниткою, вона закінчила. Венді не зв'язала друга. Вона просто надала клубковій ниток форму. Ні фарб, ні індивідуальності. Ніякого бажання, щоб ця лялька жила далі. І хоча Річард був далеко не красенем, у його значимості ніколи не було сумнівів. Зараз ж у руках був якийсь м'якуш.

Венді була людиною, котра добре відчувала і розуміла живих, але нерухомих. Ляльок, дзеркала і землю вона відносила саме до таких речей. Ножиці відрізали нитку за ниткою, а пальці обвилися довкола голови невдалої спроби і навіть не дали їй шансу побути справжньою. Голова крутнулася й опинилася у лівому кулаці. У смітник.

Тоді хотілося знайти хоч щось у книгах про сни. Сни притягували. Вони ховали у собі грандіозний секрет, можливо, навіть незбагненний, але до нього хотілося торкнутися. Раніше. А зараз не було книг, не було нових зачіпок. Венді й у свій світ із сонечками могла втекти все рідше. Незрозуміло чому: чи то сон став надто переривчастим, чи то

думки мимоволі крутилися довкола чогось іще. Просто не усвідомлювала себе у сні як раніше, скільки не дивися на асабікеши. Якесь сумнівно-сіре місиво, навіть якщо вночі браслет мовчить. А може, це місце настільки набридло запахом, що вже й палички не допомагають. Так і залишається сидіти і дивитися в одну точку. Думати, щоб потім на кілька десятків хвилин задрімати.

* * *

— Я часто помічаю ці дивні фрази. Ось такі, дивись. Що вони означають?

На цеглинах біля самої підлоги було написано кривими чорними буквами: *«Тут намальоване море»*.

Не тягнуло на розмови. Зараз Моніка цього чомусь не відчувала. Запитала про самопочуття, а ось багатослівність не викорінила. Тут було так само, як у рідному «Колькотарі». Валяються смердючі люди. Дивляться безнадійними очима. Венді буквально видавлювала з себе слова, але не розуміла навіщо.

— Тут часто люди помирають на вулицях. Особливо вночі. Багатьох грабують і б'ють. Часто так сильно, що вони здатні протягнути максимум кілька годин. А ці записи... Своєрідна епітафія.

— О... Звучить сумно, — Моніка записала фразу на листок.

— Мабуть.

— «Тут намальоване море»? Це ж дивна епітафія, як гадаєш?

— Ні, не вважаю. Я розумію цих людей. Іноді вони навіть встати не можуть, але хочуть залишити хоч щось, навіть для самих себе. І коли таке відбувається, навряд чи вони думають про вірші і красиві висловлювання знаменитих поетів. Я думаю, у такі моменти люди пишуть найсокровенніше, що в них існує. Чомусь здається, що для цієї людини море грало велику роль.

— І, думаєш, зараз вона вже... нежива?

— Мені начхати, чесно. Знайти труп на ранок — явище не рідкісне. Асфальтові теж потрібно щось їсти.

Мовчання. Провідниця зловила себе на думці, що надто сильно стискає зуби: чи то від злості, чи то ще чомусь. Не можна, інакше тріснуть. Як черепи, котрих цілує бита. Хотілося прогнати чи навіть штовхнути місцевих, що витріщалися з-під лоба. Незрозуміло тільки за що. Хотілося вилаяти себе, а ще більше — батька. Вивести на

вулицю і крикнути: «Ну ти подивись! Подивись, як добре довкола. Тільки глянь на небо, на...».

Більше ні на що було дивитися. Ніяк не пострікати за те, що люди не висовуються з будинків. Немає того, заради чого можна було хоча би визирнути у вікно.

«Благаю, зламайте стіни».

Моніка зробила фотографію і записала фразу. Крижка апетитна людина для Торакса. Хоч так. Крихий — не означає ж зламаний, а апетитний — не означає з'їдений. І людина — таке дивне слово для цього місця.

«Геть безкорисні люди!».

Слово точно для таких, як мерзенно-капосна Нерра. Як ідіот-переросток або інформатор, який говорить спіралями. На рахунок себе у Венді не було сумнівів — така ж дивна дитина, як і інші.

«Ми — все, що у нас було».

Спокійний вираз на обличчі Моніки пропав. Очевидно, стало не до безпечності. Вона довго вдивлялася у фразу, наче замислювалась. Пів хвилини уваги на рядки, котрі пишуться, коли життя перед очима пролітає. Пів хвилини на невдачу, про якого ніхто не згадає вже через віад. Ласкаво просимо.

«Мрійники пишуть тут першими».

Венді засунула руки в кишені і з усіх сил стиснула кулаки. Образа, неймовірна палаюча образа, котра не проходила вже який рік. Весь цей сумбур почався, коли важлива людина востаннє переступила поріг. Єдина людина, якій хотілося побажати всього найжорстокішого і найстрашнішого.

«В цих хвилинах заховані найщиріші моменти».

— Я дійшла до важливого висновку, — різко почала Моніка, — хотіла би поділитись.

Монолог. Це було зрозуміло з самого початку. Ніхто з них не думав відступати від свого. Одна не закінчить рубати слова, інша не закінчить їх вирощувати.

— Справа в людях тут. Я ніколи таких не бачила. Коли поговорю з ними, іноді, навіть, коли просто подивлюся, то стараюся побачити те, що за загальною картиною. І це... Неймовірна надія в їхніх очах, Венді. Якесь непередаване прагнення і сила. Так, я справді помічала, що в очах деяких так багато волі і сили, аж до мурашок. І мені чомусь хочеться зрозуміти їх. Ти ніколи не помічала?

— Ні.

— Спробуй якимось подивитися або поговорити. Навіть з безхатками. Деякі з них світлі і справжні, хоча всі думають, що вони просто брудні. Але це не так.

Справді незручна пауза. Броня старалася не тріснути, а слово з гострим наконечником — не зірватися з тятиви. Обидві намагалися тримати баланс.

— Холодно. Ходімо додому?

— Так, давай закінчувати, — вона постаралась прозвучати веселіше, але не вийшло.

— Ти любиш гаряче молоко з асситанією²³?

— Не куштувала.

— Біля мого будинку є забігайлівка. Там його роблять дуже смачним. Я пригощаю, тільки спробуй, будь ласка. Чудово зігріває, до речі.

Венді байдуже знизала плечима. Моніка знала, що «мені абсолютно начхати» також відноситься до категорії позитивних відгуків.

Забігайлівкою виявилася зовсім крихітна будка, де дивом поміщався продавець. Він сидів на високій табуретці і міг зробити максимум пів кроку вперед. Але працював той оперативно: кілька разів спритно крутнувся вліво за інгредієнтами, направо — до кип'ятильника, потім заправив молоко, і все — частування готове.

Після цього вони всілися на лавку під пансіонатом. Венді попивала гаряче молоко і зігрівала об склянку руки.

— Венді, ти плануєш сьогодні повернутися до себе, так?

— Так.

— А хочеш?

Венді проігнорувала запитання.

— Ти живеш із батьками чи одна?

Повністю ігнорувати слова було б дивно навіть у такому стані. Моніка шукала їх, але вони розбивалися, не долетівши.

— З батьком.

²³ Асситань — пряна порошкова спеція.

— А-а. Сильний зв'язок. Дочка і батько — це така унікальна любов: мені складно її описати, але є в ній щось, чим я захоплююсь.

— Це точно.

— У вас немає такого?

— Не те щоб.

— Шкода. Розумію, коли не хочеться говорити. Я ось все своє дитинство провела з мамою. Тато часто їздив до інших міст через роботу, а я, мама і моя сестра чекали його. Тому я, вважай, виросла серед дівчаток.

На її обличчі проступила радість від спогадів, що зблинули всередині. З'явилася щира посмішка, а погляд прив'язався до неба.

— Ми жили біля великого озера. Заплітали і розчісували одна одній волосся, плели капелюхи і навіть рибалили. Хоча моя сестра була тією ще м'якосердою малечою і завжди потай випускала риб. Наша мама завжди була з нами, а тато... Знаєш, його силою були слова. Коли приїжджав, він іноді міг сказати щось таке сильне, що аж літати над озером хотілося. У ці смішні дванадцять-тринадцять років ми, звісно, не розуміли багато чого, що я можу зрозуміти зараз.

Вона заплющила очі, ніби голубизна просочувалась крізь її повіки. Венді зробила те ж саме, але не вийшло. Темрява, і більше нічого.

— Я думаю, що після Скреготу всі діти мого віку трохи подорослішали. Закінчилася безтурботність, чи що. Всі сконцентрувалися на чомусь іншому, а ці озера, щітки і цілі сім'ї — вони кудись поділися. Хоча сім'я — це важливо. Важливіше, ніж може здатися у перші кілька десятків років. І зі свого досвіду скажу, що важливіше, ніж нам здається, коли ми кричимо і сваримося. Я щаслива, що іноді приходять такі думки. І надіюся, що у вас із татом стане трохи краще.

Венді не відповіла, хоча її відповідь була потрібна. Дивитися догори хотілося ще довше, ніж плавати у приємних спогадах. Хороший настрій Моніки залишився з нею.

— Пішли всередину. Є що показати.

Провідниця мовчки пішла за подругою. Коли вони повернулись, Моніка вискочила до місцевої трапезної і повернулася вже з вечерею. Вона розділила порцію навпіл і несподівано щось дістала з-під стола.

— Є подарунок для тебе.

— Що? — перепитала Венді.

— Подарунок. Цей.

Моніка простягнула книгу, де на фоні птаха з довгими рогами красувався напис: «За чарівною межею, де перетинаються дороги богів». Обгортка мала фіолетово-червоне забарвлення.

— Такі книги тут і справді складно знайти, але одну вдалося вирвати. Вийшло дістати вчора на краю міста. Я пам'ятаю, що тобі таке цікаво, а знайти не завжди виходить. Це не зовсім про сни, швидше про різних древніх богів. Але це... Теж можна вважати древніми знаннями. Мені хочеться, щоб, не дивлячись на проблеми і труднощі, ти тягнулася до кращого. Щоб притягувала добрих і чуйних людей. Хоча поганого багато, важливо не забувати про хороше.

Венді взяла книгу в руки, кілька секунд подивилася на неї і поклала на найближчу тумбу. Її погляд похнюпився. На секунду тій, що подарувала, стало страшно, чи немає на лицьовій стороні якогось образливого чи грубого напису. Голос прозвучав осудно і трохи вороже:

— Про яке, гори воно вогнем, хороше, Моніко? Де ти тут взагалі побачила щось хороше?

— Я про те, що скрізь є хороші люди. І якщо...

— Але це нісенітниця. Ти говориш нісенітницю. Якщо шукаєш тих «добрих і світлих» людей, про яких ти говорила кілька хвилин, іди й поглядай морги — вони всі там. Тому давай без цього мерзенно-капосного оптимізму. Тебе тут зжеруть живцем, якщо ти не так подивишся. Яке, диявол, «тягнутися до кращого?».

Венді насилу посміхнулася, і ця посмішка була образливою. Її співрозмовниця примружилася, і було видно, що слова її зачепили.

— Але ж я їх бачила. І говорила з ними.

Венді не давала нормально відповісти, хоча й не переходила на крик. Але в голосі звучали всі її справжні почуття.

— Усе зовсім не так, як тобі хочеться бачити. Ти приїхала бозна-звідки, а говориш про те, чого не знаєш. Тебе тут похоронять при найменшій вигоді навіть близькі люди. Тому не заливай мені про свої риболовлі, капелюхи і милу маму. Тут би вона тебе спочатку на руках носила, а потім не посоромилась би ножем по горлу полоснути. Теж своїм досвідом ділюся, добре? Адже, на відміну від твоїх казкових розповідей про батьків, мій тато піймав куш, і йому зовсім зірвало дах. Як воно, променить добротою?

Тон підвищився, і та, яка говорила, повністю перетягнула бесіду на себе.

— Ось як із батьками в мене. Літати від їхніх вчинків і слів, на жаль, не хочеться. Тому що одна — мерзенна погань, а інший — ходячий труп, який втратив віру в життя. І так тут у кожного третього — я не корчу з себе страждальницю. Тому залиш свої розповіді про озера і любов до батьків десь там, у себе в голові. Ми тут розважаємося по-іншому і зависаємо на наркотиках, об'їдках чи петлях.

Венді взяла книжку в руки і захотіла жбурнути її об стінку, але стрималась. Вона вчепилася нігтями так, наче хотіла віддерти шматок палітурки.

— Чудовий подарунок, дякую. Тільки ти не думаєш про те, що закінчиш свою дисертацію, блиснеш п'ятами і забудеш це місто, як страшний сон, а мені тут гнити до кінця. Твої розповіді і ця книга — це мерзенний вчинок. Тому що ти — людина з іншого світу, яка заскочила сюди на все готове. Так що забери свій сюрприз і біжи від цього місця прямо завтра, раз ти думаєш, що тут є якісь чарівні промінчики добра. Біжи, просто щоб не здохнути серед жорстоких і зім'ятих людей, тому що і ті, й інші тебе потягнуть на дно. І ти почнеш або ламати, або сама зламаєшся.

Вона кинула книгу, але не агресивно, а недбало, наче недопалок. Після цього Венді на кілька секунд замовкла і прикрила долонею очі.

— Я не наївна маленька дівка. Але я чесна в усіх ситуаціях, і це, мабуть, мій єдиний плюс. Це до питання про мої сильні сторони.

Одна повільно підбрала з підлоги розгорнуту книгу і поклала її на найближчу полицю. Інша вже була готова почути виправдане «геть звідси» і думала, яку образу кине на прощання.

— Ну а ти, Венді? Теж зламана і жорстока?

— Я ось-ось стану такою. Зараз у мене дві цілі — знайти їжу і воду, від яких мене не виверне навиворіт, і назбирати грошей, щоб поїхати з цієї калюжі зі своїм напівздохлим батьком. Але, чесно, відкинувши всі казки, я знаю, що в мене навряд чи щось вийде. Я вже варюся в чорноті заради грошей, і або захлинусь у ній, або стану такою, як він.

— Зрозуміло. Я тебе почула.

Моніка була серйозною. Не розбитою, не ображеною, а якоюсь неприступною. Вона показала знак перемоги.

— Тепер дві речі, які я хочу сказати. Перша — моя думка. Просто думка людини, котра не народилася тут і нічого не розуміє. Слова якої, можливо, і справді нічого не вартують.

Ніякого зорового контакту. Моніка справлялася — це Венді закрилася від світу долонею. Вона дивилася на темряву, і хоча реальність просякала крізь пальці, не вдавалося повернутися у м'які помаранчеві кольори. Тільки не зараз.

— Ти крихка і вразлива людина, Венді. Це факт. Але в той же час із якимось потенціалом всередині. Як вибухівка, у хорошому значенні цього слова. Чомусь, дивлячись на тебе, мені здається, що не так уже все безнадійно. І книгу я хотіла подарувати не похмурому Тораксу, з його вбивствами, наркотиками й об'їдками. А все ж людині, котра мене

надихає. Не можу вам з татом допомогти білетом за кордон, як би не хотілося. Але вирішила потішити дрібницею. Не вийшло.

Вона загнула середній палець і заговорила ще холодніше.

— І друга. Я справді не так добре знаю Торакс, як ти. Але не забувай — про мене він теж не знає нічого. Взагалі нічого. Я бачу як він живе, хоча поки що й не встигла це по-справжньому зрозуміти. Але, Венді, якщо він спробує мене пережувати, то зламає всі зуби, можеш у цьому не сумніватися. У своєму металі я впевнена набагато сильніше, ніж у чому-небудь іншому. Не треба забувати, що твій нічний жах може бути для когось пилом під ногами.

Дівчина говорила це не безжиттєвим голосом, і чулося, що в ній теж танцюють емоції. Але кожне слово наче проходило через непробивний бар'єр, перш ніж було озвучене. Якби не він, то полилася би жовч і ті образливі слова, котрі осідають у серці надовго. Почався би крик і тикання пальцем у відповідь, але нічого цього не було.

Гнів перепливав у здивування. Моніка не бризкала брудом у відповідь і ніби навіть вмудрилась не впустити його зовні. Образливі слова не долітали куди потрібно. Наче ядро всередині справді було закутане в металеву оболонку.

— І останнє. Я хочу, щоб сьогодні ти залишилась спати тут. Це моє «право сміливця». Порушувати його чи ні — твоя справа. Якщо ти хочеш, ти можеш навіть щось розбити чи зламати тут, без жартів. Розумію почуття, коли треба випустити пар. Я поки що посиджу внизу.

У результаті з квартири вийшла не та, яка повинна була вийти спершу. Венді залишилась стояти біля дверей і не знаходила собі місця. М'яке ліжко не допомогло. З двох боків накиннулись дві головні думки: наскільки важливо дотримати обіцянки і наскільки підло її порушити.

Стримати — важливо, тим більше людині, котра про неї розповіла. Справа честі, але не факт, що таке поняття є у жителів цих місць. Не варто було себе порівнювати з іншими. Ні, не так. Не варто себе підносити. Совість — це рудимент. Це вигадка.

Венді піднялася і вийшла з кімнати, щільно притиснувши двері. Ноги понесли її мимо дворика, мимо будки зі сторожами і воріт. Йшла повільно, але в кожному кроці залишався слід від ненависті.

Раптом зупинилася. Незрозуміло було, як випускати злість, якщо час не допомагав. Та все ж. Нехай когось дурять гидкі щури. Вона залишиться мерзенною, грубою і холоднокровною, але збереже обличчя перед собою. Слово сміливця, а не боягуза. Треба поступати як сміливець.

Переступити через себе було немисливо складно. Але ноги повели у зворотному напрямку, точно по тому самому асфальту.

— Виходила купити їжі, — відрізала Венді, показуючись сторожам. Ніхто не крутив носом. Здається, вони запам'ятали її.

Лавок було небагато. Всі, крім однієї, пустували. Огидне відчуття, наче ти не обережно переступаєш, а переповзаєш через власний яр.

— Можна?

У відповідь простодушний жест рукою: не грубий, але й не дружелюбний, як до цього. Венді видихнула саме так, як видихає той, хто не знаходить слів.

— Не кажи слів, яких не хочеться.

— Я дійсно хочу запитати.

— Запитуй.

— Тобі тут і справді не страшно? Невже взагалі не помічаєш реальної картини?

— Помічаю, звичайно. Я така ж людина, як і ти, Венді. Я теж вмію боятися, злитися і переживати. І, звісно, мені страшно тут. Будь-яка прогулянка, особливо нічна — це вже виклик, просто потрібно вміти не подавати виду.

— З боку... Виглядає, наче ти бездумно кидаєш Тораксу виклик.

— Ні. Просто я не пройду мимо дитини, на яку накинупись п'ятеро виродків. Це, наприклад. Чого тоді взагалі вартує мій вихвалений метал, якщо я пройду повз того, кому він потрібен? Дурниця.

— І в Гавані тобі страшно було?

— Само собою.

— І було так, що злилася?

Моніка махнула руками, мовляв, прямо зараз злюся, не став дурних запитань.

— Ну... Що ти робиш, аби випустити пар? Намагаєшся звільнити думки і дивишся на небо?

— Ні. Я беру ножиці і ріжу дуже грубі блокноти. Щоб аж ножиці зламались і пальці боліли. Або намагаюсь порвати якийсь дріт, дивлячись, що трапиться під руку. Буває, б'юся ногою об ліжко, але тоді тільки гірше.

Венді було незручно. Чомусь вона обізвала себе «недотепою» і це слово здалося відповідним.

«Ану ж, підбирай слова швидше, недотепо».

— Мені... — дівчина нервово видихнула. — Здається, що, можливо, я повела себе різко. Все дуже неправильно. Я взагалі вирішила ходити

з тобою тому, що вдома зносить голову, а в результаті і гроші з тебе брала, і зараз вийшло... Мерзенно. У мене не те щоб дуже спокійне життя поки що, але я звикла до такої течії. Просто... Хочу бути тихіше і ні на кого не накликати проблем. Не готова я вірити в те, що хтось може кинути виклик.

— Готова. Просто не вистачає сміливості визнати, що вся ця жорстокість не всесильна. І не кожному жити за її законами. В цьому немає нічого стидкого.

Венді повільно закивала. Вона не дивилася в небо — воно її, по правді, мало цікавило. Дивилася на суху-суху землю. Маленький шматочок без асфальту, під покривами якого, може, було життя. Ось воно й притягувало.

— Ти, Моніко, дивна, але в хорошому сенсі. Добре вмієш контролювати емоції і не подавати виду, що злишся, що сумуєш, що навіть боїшся.

— І переживаю. Що іншу людину це може відштовхнути. Особливо цікаву мені. У мене все життя так — спілкуюся з тисячами людей, але особливих знаходжу раз на кілька років. І поки що благополучно їх втрачаю.

— Що за особливі люди?

— Я не знаю. Просто бачиш, спілкуєшся і тягне. У людей так буває, коли тяжіння й інтерес вивітрюються, а буває, навіть не з'являються. Ось у мене так. Говорю, говорю з усіма, а помовчати ні з ким. Тому я... якось хочу навчитися слухати більше, ніж говорити.

Венді цмокнула язиком, і розмова затихла. Якось сумно все стало, не дивлячись на спокійніший тон розмови. Якось... торакоїдально. І так розсипався десяток хвилин.

— Ти залишишся тут?

— Так.

— Добре.

— Але я більше не зможу показувати місто. В цьому набагато більше поганого, ніж може здатися.

— Як знаєш. У будь-якому випадку дякую, що допомогла.

Хотілося щось іще додати, щось хороше і потішне, але ні в одній не знайшлося слів. Наче помилка, яку вирішили зробити разом. У голові у Венді стрельнула навіть не злість, а зневага до цієї людської риси як такої.

Вона подумала про те, що людям так притаманно приймати найболючіші рішення. Знати, що через них все зовсім може покотитися до диявола, що радість прямо у протилежному боці, але все одно йти по цьому сліду. Люди, хай їм грець.

Подумала, але не сказала. Тоді б з'явилася нова петелька діалогу. Але на слова сміливості не вистачило. Торакс не любив щирих і багатослівних.

Глава 10. Не називайте мене людиною

Гостя пішла настільки рано, що виконала обіцянку лиш умовно. Ніч, може, й минула, але ранок наступити не встиг. Все та ж краса, коли будь-хто прокинеться і скаже, що за вікном посіріло.

Варто було переступити поріг дворики, як хвилини стали не тільки тихими, але й отруйними. Подарована книга могла ось-ось випасти із тремтячих рук. Голова боліла немислимо. Венді повернулась додому і помітила каструлю. Відразу такий приступ зла, коли захотілося відкусити шматок від себе, тільки б заспокоїтись. Батько прокинувся від важкого дихання. Силует за столом не рухався, але впізнати його було легко.

— Мила, чому ти сидиш у темряві? Йди спати.

— І ось знову, — відповів втомлений голос. — Я ж просила тебе не додавати бальзам у їжу. Я ж сто разів тебе просила.

— Не хвилюйся. З ним справді смачніше. Спробуй сама.

— Що з ним смачніше? Ми ж це обговорювали.

— Що обговорювали?

Голос доньки звучав злісно, але стримано. Вона стискала щелепу й з усіх сил трималася, щоб не нагруб'янити.

— Те, що його додають у їжу торчки і голодуючі. Що від нього можна захворіти. Що його ллють на зіпсовану їжу, щоб ту можна було запхнути в себе. А я тобі приношу свіжі продукти і м'ясо. Я купую овочі. Я готую тобі. А ти все одно п'єш цю отруту. Знову і знову жереш не їжу, а сміття.

— Ти через таку дрібницю хвилюєшся, маленька. Повір...

— *Навіщо?* — закричала Венді щосили. — *Навіщо вбивати себе?!*

— Припини. Припини, всі вже сплять, що ти собі дозволяєш?

Вона спітніла, і одяг почав липнути до тіла. Два пальці надавили на скроні. Хотілося почути звук тріску кісток. Не вийшло. Венді встала і відкрила ящик із продуктами. Дістала всі флакончики, що були, і з усього розмаху жбурнула їх у стіну. Якись розбилися і розлетілись, якись відскочили і впали на підлогу.

— Божевільна! Ану швидко, швидко припинила! Зійшла з розуму! Божевільна!

Він тремтів і хоча підвищував голос, завжди боявся таких ситуацій. Ляклива і похмура людина, котра знала про це і наївно думала, що його донька так не вважає. Вона склала руки в замок і що було сили стиснула їх. Коли праву руку звела судом, Венді вкусила палець, щоб полегшало остаточно. Стало боляче, і частина гніву зникла. Знайшлися сили на спокійний і рівний голос.

— Ще раз. Будь ласка. Не додавай бальзам у їжу. Це отрута, і вона викликає страшні хвороби. Будь ласка. Можеш ненавидіти мене і зневажати, але, будь ласка.

— Венді...

— Благаю, — вона впала на коліна і з'єднала долоні біля губ. — Благаю, не вбивай себе. Нам складно. Але все вийде, я тобі обіцяю. Завтра буде краще. Ми виберемось. Тільки не губи себе. Пообіцяй мені.

— Венді, встань.

— Пообіцяй. Пообіцяй мені, будь ласка.

Батько зі здивуванням дивився на доньку і наче не знаходив такого ж надлишку слів. Вийшло вичавити з себе тільки одне:

— Обіцяю.

* * *

Кілька днів вона просто спала. Спала, щоб спалити час: ані снів, ані розмов, ані висипання. День у кінці віаду витягнув багато сил. Склалося враження, що провідницю тягають за собою просто так, заради повноти картини. Нікого не треба було шукати — звичайна сутичка з наміром витягнути інформацію. Розмова вилізла боком, перетворилася в заворушку і закінчилася бійнею. Хтоніка вміла робити свою справу. І цього разу успіх.

Шоент обшукував тіла, а потім Нерра волочила їх за волосся і перекидала через розбите вікно. Бріккт сидів на землі і перемотував порізи. Йому і ще двом новачкам дісталось більше за всіх, але й перемога Хтоніки багато в чому була їхньою заслугою. Під час бійки Дарко, Венді і Шоент просто спостерігали зі сторони. Але коли все закінчилось, таки знайшлася робота.

— Бери, диво, — кинув лідер.

Він дивився наскрізь і знову не бачив тіл. Сам би потягав покійних, якби тільки міг. Такі руки будь-яку роботу виконують обережно.

Венді оглянулась. Глянула на напарників — ті вже тягнули другого. Їй не варто було зволікати.

— Ми дуркуємо, Дарко, — звернувся Бріккт. — Взагалі правильно на частини, а не складувати в закинутих приміщеннях. Так...

— Фу, — перебила Нерра і вилаялась. — Сам на шматки їх пилятимеш?

— Я давно в цій сфері. Так правильніше, адже їх везуть на загальні смітники, якщо по пакетах. А ось ці гори мертвячних нікому не потрібні.

— То вирішуй питання без скручених ший, розумнику.

— Це не я язиком чешу. Питання в тому, хто провокатор.

— Сиди і бинтуйся, Бріккте. Починаєш діяти мені на нерви.

Вони огризалися — звичайна справа. Лідер мовчав. Поруч пройшов той німий хлопчина, котрого звали Міриш. Венді тримала мертву людину за ноги і знала, що попереду мінімум ще одна мішень. Одна з головних. Шоент знайде те, що потрібно.

— Ну? Все як я казав, — гордо заявив інформатор. — Ось цього можете вже теж відносити.

— Знайшов щось?

— Цей молодняк, дивись, — Шоент кілька разів хлопнув чоловіка по щоці й почав ритися у своєму щоденнику з позначками. — Це у нас... Корвік Ягант. Так, одне обличчя. Зять Агія Се-вайса. Доводиться родичем. Родичем, розумієте?

— І що?

Той потрусив документом, якого дістав із задньої кишені.

— Ось тут їхня з дружиною фотографія. Весілля, дивись. Вона у нас...

Він насупився, перевернув кілька сторінок і порівняв два фото. Спочатку дівчину на весільному фото, потім на своєму.

— Аміла. Аміла хто? Аміла Се-вайс. Браво.

— Я зрозумів, до чого ведеш. Де донька, там і татусь.

— Не в брову, а в око, Бріккте. Детектив.

— Ну то шуканай одразу Агія. Агій Се-вайс.

— Душечко, ти роби свою роботу. А то віє сільською майстерністю.

— Все одно не факт, що...

— Не факт, — перебив інформатор. — Але ми все перевіримо. Ми ж завжди перевіряємо.

Той почесав вуса і вирішив не відповідати. Інформатор поплескав у долоні. Він упорався з роботою і точно пишався собою.

— Дякую, Дарко. Венді, сонечко, будь ласка. Аміла Се-вайс.

Провідниця витерла руки об одяг, хоча вони й не були забруднені. Але здавалося, наче вони вкрились якимось неіснуючим мертвим пилом, поки вона тримала тіло за ноги. Обличчя жінки з закрученим волоссям. Хтоніка чекала, новачки закінчували з тілами.

Знадобилося більше часу. З незрозумілих усім причин, навіть для самої Венді, справа не вирішилася навіть через кілька десятків хвилин. Вони чекали мінімум пів години, а потім ще стільки ж. Важливо мовчати і не заважати. Навіть Нерра цього разу не пискнула.

— Здається. Не впевнена, що знайшла. Але давайте спробуємо.

Венді звучала вразливо. Таке вперше, і було соромно, що слабкість плаває просто на поверхні. Наче це відчули всі, навіть новачки. Коли вона йшла по сліду, не раз губила його. Не раз зупинялася і думала, що все, пропав. Цього разу Хтоніка буквально дісталася повзком до своєї цілі, а не метнулася, як зазвичай. І все ж вони її знайшли.

Дружину вбитого запросили на закинутий завод. З нею говорив Дарко, навіть Шоент стояв осторонь. Ніякої агресії, погроз чи неадекватної поведінки. Потрібна була всього лише фотографія батька, але жінка навідріз відмовилась йти на контакт. Ні показувати будинок, ні відповідати хоч щось по суті. Так і говорила: «Убивайте». Співрозмовники по обидва боки барикад не розуміли один одного. Хтось хотів плюнути в обличчя навпроти, хтось — поговорити, як нормальні люди. Але палкий характер — адже він тільки на перший десяток хвилин. Далі затихає, яким би він не був. Дарко вмів промивати мізки, а це апріорі перемога майже завжди.

Венді відділяли від них аж дві купи іржавого сміття і не менше тридцяти кроків. Доволі далеко, здавалось би, але жінку все одно було чути. Бріккт палив на вулиці. Поруч усілася Нерра і вирішила коментувати допит. Ніби для себе, але реакція інших була обов'язковою.

— Боїтеся своїх ворогів, каже, — засміялася дівчина. — Дурепа, вас навіть людьми не вважають.

— Не нагнітай, — попросив інформатор. — Якщо почує...

— От нехай почує, шавка. Нехай ця циклічна погань почує, що їх не бояться. Це ж суїцидники в зносках, хіба ні? Кому там порядок наводити на вулицях?

— Вона не з «Циклу». Вона — донечка ключової цілі. Це різне, — та лиш цмокнула язиком. Їй було начхати на такі тонкощі. — Та й якщо б їх люди не слухали, ми б на них не полювали.

— Завалися, Шоенте. Іноді ти, сволото, розумний, як не знаю хто. Мене бісить це в тобі. Твій характер — це така мерзенність, знав би ти.

— А я, знаєш, звик до тебе. Думав спершу, що рідкісна шльондра, від якої куривом несе. А ні, дивись-но. Ти частіше вишнею пахнеш.

— Дурень, — Нерра розсміялася і, не знаючи, що утнути у відповідь, похитала головою. — Ой дурень, слів немає. Жартуй-жартуй, розумнику. Краще так, ніж постійно корчити з себе бозна-кого.

Почувся глухий хлюпаючий звук, наче кішку знудило. З двох співрозмовників залишився один. Дарко підійшов до них. Іншого результату й бути не могло. А Венді відчувала, що все мало би закінчитися раніше. Часу було менше й менше. Вона не встигне повернутися додому вчасно.

* * *

— Я не можу. Не бачу.

Година нанівець, наче у водостік стекла. Настрою від цього не додалося.

— Тобто як не бачиш? — перепитав Шоент. — Ти припиняй такі фортелі викидати. Навіщо ми тоді фото дістали?

— Ще раз. Я не бачу його.

— Але ж раніше всіх бачила, — втрутилася напарниця.

— А що я можу зробити? — вона перейшла на грубий тон, і це спровокувало Нерру. — Я тобі не довбаний годинник. Тобі якщо очі виколоти, ти далеко підеш?

— А ти чого на крик переходиш? І це я нервова після всього? Я?

— Помовчте, — попросив Дарко.

— Досить чекати від мене бездоганного результату.

— Заткнися, — Нерра вмiла нависати так, що аж зіщулитись хотілося. — Роби свою роботу, а не ний. Випнись зі шкіри і знайди...

Дарко схопив напарницю за шию, і вона тут же рефлекторно торкнулася його рук. Але завмерла, вирішила не чинити опір.

— Скажи ще хоч слово, Нерро. Ще один марний звук, і ми дуже посваримося.

Та припідняла руки і закашлялась. Лідер відпустив шию і зробив крок до Венді. Пальцем підняв підборіддя і змусив подивитись в очі.

— Нам важливо його знайти. Дуже, дуже важливо. Не розчаровуй Хтоніку, диво. Я вірю в те, що в тебе вийде. Ми почекаємо.

Справжнісінький ультиматум. Точно вловимий, але все ще наче дружній, наче звучав він не вороже.

— Мені потрібно додому, Дарко. Хоча би на кілька годин поспати. Будь ласка, я зовсім нічого не розумію. Давай вранці. Хочеш, я прийду в будь-яку частину міста вже о шостій ранку?

— Поспи тут.

— Я не засну, — Венді закрила вуха і сіла на підлогу. — Я не засну тут. Мені погано і дуже потрібно додому. Всього до ранку. Будь ласка.

Не відразу, але він кивнув. Вона відповіла тим самим на знак вдячності. Дім був не так далеко. І так було дуже холодно в руки, але варто було вийти на вулицю, як довелося засунути їх у кишені. Венді швидко йшла, дивлячись під ноги і боячись спізнитися.

З моменту, як вона почула диво, минуло шістнадцять днів, і торनावідор закінчився. Думки про те, що мало відбутися, відволікали від цілей, руйнували сон і з натяжкою надихали. Було погано. У такому стані не знаєш, чи варто поїсти нормальної їжі, щоб минулося, добряче зігрітися чи виспатись. Просто починаєш давати збій. Але в кінцівках тулився якийсь зовсім неприродний холод — здорові люди так не мерзнуть. Набере воду в таз і нагріє. Потім зачиниться у ванній і послухає концерт. Ці думки зігрівали, і ноги рухалися ще швидше.

Тихий поворот ключа, а потім дверної ручки. Батько знову забув одягнути капу і скрипів зубами, але було не до них. У неї самої зуби стукали від холоду — не такий неприємний звук, як скрегіт, але все ж. Стрілки показували за північ — незабаром має початися. У таз полилася гаряча вода, а плед із підвіконня опинився на плечах.

На шафі. Ні, швидше всього, всередині. Порожньо. Венді насупилась і спробувала пригадати. Думки сходилися — має бути саме в шафі. Вона уважно оглянула кожну з полиць ще раз і навіть рукою перевірила. Радіо не було.

Довелося відсунути шухляди, подивитися на столі і в себе на підвіконні. Потім під батьківським ліжком, у ванній і навіть у сміттєвому пакеті.

— Прокинься, — голос видавав, що вона на голках. — Прокидайся.

— Ммх? Маленька?

— Де радіо?

— Радіо?

— Радіо, так. Радіо в шафі було весь цей час. Ти брав його?

Батько прийняв сидяче положення і виглядав, наче бідолаха, котрого ледве вивели з коми.

— Кольг забрав. Він пригостив мене смачною куркою і допоміг помитися. Я віддав, щоб не припадало пилом.

— У якому сенсі? — видавила Венді. — В якому сенсі ти віддав моє радіо?

Той стиснувся. Йому ставало щоразу страшно, коли вона починала говорити таким тоном.

— Він був добрим. Дуже добрим зі мною, Венді. Мені хотілося поділитись чимось хорошим із ним. Адже ти ніколи не вмикала це радіо.

Венді випрямилась, стиснула кулак і торкнулася його губами. Говорила тихо.

— Де він живе?

Батько не відповів, тільки з побоюванням подивився з-під лоба.

— Де цей виродок живе? Скажи мені.

— Він не виродок.

— Де?! — крикнула та у відповідь і тут же перейшла на спокійний тон. — Просто скажи, де він живе. Я заберу радіо. І все буде добре.

— Я не пам'ятаю. Справді, не пам'ятаю. Він казав, але я не можу пригадати.

Венді кивнула і застигла. Нерви кровоточили, і вона не могла стриматись. Неможливо, як не намагайся. Неможливо фізично. Об'єктивно і емоціонально. Аж ніяк. Ніяк.

Вона взяла викрутку з тумбочки і що було сили всадила в стіну. Посипалась тирса. Удар за ударом. Якщо з такою силою по руці, то точно пробила би наскрізь. Але вся злість залишалася дірками на стіні.

— Маленька, — почав благодати батько плаксивим голосом, — не треба, будь ласка. Злість нічим не допоможе.

Вона біла і біла, доки тіло не затремтіло від втоми, а всі сили не випарувались. Дівчина швидко дихала. Викрутка випала з рук на підлогу. Енергія зникла, але темна заразна пляма — вона нікуди не поділася. Все так само розповзалася по серці.

— Я вже не знаю, що допоможе. Я вже просто не знаю.

Чоловік намагався вивести на розмову, але цього разу, саме цього разу було не до розмов. Набридлива іржавчина люті все одно залишилась десь там всередині. Ні спати, ні їсти, ні говорити, ні думати.

І звук, котрий відволік від думок. Той, який вміє видавати тільки рідина. За дверима ванної був маленький басейн, котрий поступово ставав більшим. Те, що так і не змогло стати теплом, перетворилося на потоп.

Вона зайшла в ванну і якийсь час просто дивилася, як продовжує набиратися вода. Поширюється і поширюється. Піднімається і піднімається. Тече по підлозі, поглинаючи бруд. Волосся і мертвих комах. А потім, наче пригадавши, навіщо потрібна вода, Венді пальцем перевернула таз.

Щось гаряче облизало її стопи. Щось текуче вилилося за поріг ванної і щось осудливе кинув чоловік у ліжку. В дзеркалі виднілося щось безповоротне, але вчитуватись було не можна — її чекали.

І незабаром Венді повернулася до ланки.

— Я готова.

Хтоніка — тим більше. Люди чекали. Балакали, їли, змагалися в деградації, але, як завжди, сиділи збуджені.

Провідниця спробувала знайти дорогу. Як і вперше, у неї вийшло.

* * *

Агій був ключовою, але далеко не заможною людиною. Він не проживав у якомусь одному клапті, вічно кочував і спостерігав. Але що в нетрях, що на впорядкованих вулицях, він залишався чоловіком, котрих Торакс навіть не помічав. Дірява шапка, злегка недоглянута борода та й одежина не першої свіжості. Агій сидів на пожежних сходах, а його руку покусували тупі ікла. По-дружньому, без наміру зробити боляче. Просто це гра така.

А Венді знову вела за собою. Провулок за провулком, вулиця за вулицею, і вона знайшла сіру людину. Її завданням було просто показати пальцем, після чого робота на найближчий час переходила в інші, набагато грубіші руки.

Для новенького, Міриша, це стало першим, по-справжньому серйозним побаченням. Ще було незрозуміло, якої форми насильства набуде його молода особистість і чи набуде її взагалі. Він нервувався настільки ж сильно, наскільки Дарко був спокійний.

Погляди Хтоніки впали на чоловіка з маленькою дворнягою на руках. Кілька секунд — і його затягнули в широку каналізаційну трубу. Недалеко, всього на п'ять-шість кроків. Чоловік впав рачки, і Бріккт захрустів шиєю.

— Ну, привіт-привіт, містере Агій. Як там наші справи з доносами?

— Перепрошую? — той задер голову і заховав тварину під балахон.

— Ну, ваші перешіптування з «Циклом». Відстежуєте і здаєте людей. Є таке?

— Ні, — зразу заперечив той.

Велетень дав соковитого стусана і тут же повернув обличчя чоловіка на себе.

— От ти мені в очі брешеш, — Бріккт оскалювався від злості. — Я сам значаю п'ятьох людей, яких закрили. Через тебе, Агій.

— Та тому що ви мерзенні бандити! — пирснув він. — Ви грабуєте невинних людей. Страшно дивитися в очі своїм ворогам, га?

— Агов, дядьку, простіше, — задиркувато крякнула Нерра і теж дала кілька легких стусанів. — Ти не базікай, інакше язик заплутається.

— Чудовисько малолітнє. У кого ти перетворилась? Подобається бути такою? — той плюнув їй під ноги і вже не боявся отримати ще один удар.

— Мені чудово, — посміхнулася Нерра. — Головне — не бути сміттям харчового ланцюга, як ти.

— Тому що такі потворні тварюки змушують ховатися по кутках!

Нерра наче гралася. Замахнулася, показово прицілилась і вдарила долонею по вусі. Дворняга випала з-під плаща. Старий крикнув, але рука Дарко тут же закрила йому рот. Здавалося, що він от-от скрутить йому шию.

Але ні. Лідер клацнув пальцями, і чоловіка покляли на землю. Йому давили на голову, і складно було навіть сказати щось. Залишалось мугикати. Сам Дарко сильно стиснув холку тварини, щоб вона не вивільнилася. Іншою рукою він дістав із кишені кілька флаконів з бальзамом, відпив трохи і почав виливати їх вміст на собаку.

— Ця людина доносить на таких, як ми, Міриш. Подібні йому намагаються корчити з себе саму моральність. Але Хтоніка сильніша за нього. Ти сильніший. Можеш розвернутися і піти, але тоді незабаром може зникнути хтось із нас. Можливо, навіть ти.

Дарко хлюпнув бальзамом на руку і вимастив ним морду собаки. Потім встав, випростався і вклав у руку запальничку.

— Можеш проковтнути образу і стати боягузом. Можеш їсти бруд, як будь-яка слабка людина в цьому місті. Ранимий і зіпсований. Але є й другий варіант.

Міриш застиг від страху. Собака притиснув вуха і заскавчав, а спійманий намагався щось сказати, але голосніше всього цього було тільки власне серцебиття. Руки почали труситися. Міриш відчував, що є єдиний правильний вибір, і варто вчинити інакше, як трапиться щось страшне. Але вже з ним.

— Давай, — підтакнула Нерра.

Вона звучала невпевнено, і було видно, що те, що відбувається, вийшло навіть за її збочені межі. Але вона, як і більшість, чекала

продовження. Хтось сумнівався, хтось чекав і боявся. Не вагався тільки Дарко.

— Вирішуй сам, — наказав він. — Зараз це твій вчинок.

Міриш промукав і кинув зляканий погляд на лідера.

— Ти вирішиш, — наполіг той. — Або ми розвернемося і підемо, як тремтячі тварини, або ні. Третього не буде.

Той знову промугикав, наче сподівався, що його зрозуміють.

— Не бійся ти, — підключилася Нерра. — Будь чоловіком.

Бріккт підтакнув тим, що стукнув кулаком по своїй долоні, — дій.

— Він же здав нас!

— Міриш, ну, припиняй, це ж не твій друг.

— Справа двох секунд, чуєш?

— Заткнулися! — скрикнув Дарко, і ніхто більше ні слова не сказав.

Він дістав вогнестріл і притулив його до виска наймолодшого. Страх все ще витав у повітрі. Дарко подивився на хлопчину.

— Вирішуй хоч щось, інакше я прострелю тобі голову. Вирішуй швидше.

І він зробив вибір. Палець натиснув на колесо, і тільки-но з'явився язичок полум'я, як хлопець кинув запальничку вперед. Собака спалахнув і тут же завив. Всі рушили до виходу, тільки Венді і Міриш залишились стояти, боячись зрушити з місця. Старий з червоним обличчям кинувся до тварини і намагався загасити, але нічого не виходило. Для тих, що стояли, час утратив свої звичні рамки. Міриша потягнули за руку, а він все ніяк не міг відірвати погляду від картини перед ним.

Агій не звертав уваги на інших і намагався врятувати тварину, кричучи і ридаючи. Бріккта це наче розізлило, і він накинувся на старого. Той упав після першого удару. Але стусани не припинилися. Менше ніж п'ять хвилин тому Агій Се-вайс будував плани і ніс у собі крихітне зерно надії. Зараз не залишилося нічого.

Венді зробила кілька кроків назад, а потім ноги підкосились. Стало важко дихати, і її знудило. Чорна калюжа, як і кров. З неї витекла смола. Хрип безхатька був настільки голосним, що захотілося пробити голкою барабанні перетинки. Пахнуло горілою шерстю, і через цей запах в голові все пульсувало. Свідомість розігналася і розбилася об асфальт. Нещасний випадок.

Глава 11. Когнітивна катастрофа, на жаль

Бріккт доніс тіло без свідомості до обителі ланки. Ніяких проблем — такий здоровило на одному тільки плечі міг би витримати мінімум ще таку ж дівчину. Венді отямилася наступного дня, а ввечері звеліли приєднатися до свята. Хтоніка не часто проводила забави, але регулярними сімейними вечерьми не гидувала. Крім Бріккта ніхто не пив, але от наїлися досита.

Велика компанія сиділа в одній із тих забігайлівок, до якої не заходять звичайні відвідувачі. Не так давно власник знаходився у списку тих, кому призначене побачення. Людиною він був дуже підприєжливою, але далеко не з тихих. А де голосні звуки — там і відповідна увага. І якщо вдача живе у чотирилистковій конюшині, то цей індивід умудрився назбирати ціле відро. З битою біля обличчя він запропонував спробувати цикорій, який готує сам. Говорив сміло, а не жалісливо, і Дарко це неймовірно сподобалось. Після кількох обпалюючих ковтків між ними з'явилася якась дивна дружба. Всі знали, що за цю людину лідер може влізти у бійку і перегнути палицю. Відтоді шинок відчинений і вночі, але не для будь-якого перехожого.

Відвідувачі не грубіянили персоналові, і ті теж не насміхалися. За овальним столом уже близько години намагалися перекричати один одного голоси, що всі як один різали вухо. Новачки балакали один із одним, Шоент перешіптувався з лідером, а Нерра і Бріккт щось пояснювали Міришу.

— Я тобі точно кажу, — стверджувала дівчина, а здоровило іноді підхоплював. — Бери скільки хочеш, не переживай про питання грошей.

— Ну так. Вважай, все безкоштовно, не пережчивай.

— Але забави це ніколи не замінить. Я вже сумую.

— Чим гіршеє тут?

— У громадському приміщенні? Ти жартуєш?

— Тут є більше смакот.

Вони говорили і говорили. Говорили, говорили, говорили. Венді крутила в руках чашку і сиділи ближче до виходу. Навіть не вслухалася. Таким людям не розкажеш про те, що грає в кінці кожного торнавідору. Такі не зрозуміють.

Вона закинула ноги на стіл. За всю розмову не вставила ні слова і намагалася пригадати те, що встигла прочитати в подарованій книзі. Увага злетіла з гачка, коли Нерра заговорила про недавній інцидент. І щось неконтрольоване клацнуло в голові. Провідниця встала, і її напарниця була першою, хто це помітив. Мабуть, через це спритно подалася вбік, коли Венді з усієї сили жбурнула чашку в стіну. Вона пролетіла недалеко від обличчя і розлетілася на друзки. Всі голови в закладі повернулися в бік гидкого голосного звуку, а потім — у бік дівчини.

Та брудно вилаялась, надто брудно навіть для себе.

— Я тебе чимось образила?

— Ні. Просто я ночами буду молитись, щоб тебе десь заловили і розпороли. Чудова смерть для такого сміття.

Вона не стрималась і штовхнула свій стілець так, що той перевернувся. Її ніхто не зупинив, поки вона йшла до виходу. Кілька людей з компанії щось крикнули в спину, але, на щастя, ефекту це не викликало.

Ніхто не переслідував її навіть тоді, коли вона поверталася додому. Вона готова була знову вдихнути запах йоду, почути сопіння справа від входу і пережити відчуття, що бруд під ногами раптом піднявся до рівня шиї. Але вона прогадала. Інтуїція підвела, і, тільки варто було це зрозуміти, вже з'явився співрозмовник, який йшов поруч.

— Треба поговорити, диво.

Спокійно, навіть трохи сонно. Але чомусь так страшно. Останнім часом аж до тремтіння. Її за руку взяла не та людина, котрій можна було відмовити. Тільки ґрати за правилами. Видавати самозаймання за поганий настрій, а сдирання шкіри — за лоскіт. Інакше ніхто нікуди не поїде. Просто нікому буде.

— Склади мені компанію.

— Складу. Пішли. Куди?

— Туди, де ми зрозуміємо один одного краще всього.

У Гавані стояв і́ост²⁴, до якого не прижилися люди. Порожня будова з невисокими скульптурами і́ост, у яких тут ніхто не вірив. Під кожною із восьми була своя табличка з текстом. Ні імені, нічого іншого. Тільки слова, що нагадували молитву.

— Нерра — твоя сім'я, диво. Даремно ти так себе повела.

— Вона психічно хвора.

— Вона психічно набагато міцніша за багатьох у місті. Таким, як вона, варто заздрити.

— Дарко, мені погано. Мені фізично погано. Я не хочу їсти. Я не хочу спати, все котиться настільки вниз, наскільки це можливо.

Лідер обійняв її і торкнувся губами до лоба.

— Це страшно. Я хочу, щоб тобі полегшало. Щиро хочу. І хвилююся.

— Мені...

— Знаєш, що? Помолись, — він показав пальцем на одну зі статуй.

— Може, це й справді допомагає. Адже ми ніколи не пробували.

— Я далеко від цього.

— Не треба заморочуватись, Венді. Тут усе написано, дивися. Я допоможу.

Дівчина невпевнено подивилася на лідера, і погляд сказав усе про себе сам. Вона опустила на коліна і вголос прочитала написане.

«Будьте вдячні. Почніть з цінного і світлого. Не скупіться на слова, щоб задобрити тих, хто вас чує. Скромно озвучте своє бажання. Ви кажете одному, але відчувають всі вони. І кожен допоможе».

Дарко чекав, доки Венді підбере слова.

— Дякую.

Хоч би одне слово після. Навіть це звучало прісно, ні про яку щирість тут мова не йшла. Неусвідомлено і геть порожньо. Складно було пригадати події в хронологічній послідовності, тому вона виокремлювала шматками. Дні різні, але жоден не заслуговує вдячності. Хороші фрагменти були, та Венді не наважувалась їх розкривати. Сиділи глибоко. Нехай там і залишаються. За давні картини «дякую» не кажуть.

— Скажи їм усе, як є, — почувлося поруч. — Якщо хочеш дякувати, то будь ласка. Але якщо хочеш передати інші емоції, не вичавлюй із себе святість.

²⁴ Іост — маленьке місце релігійного значення, важлива частина культури іншого материка, Еміронії. За розмірами схоже на невелику каплицю.

Вона розуміла, просто не наважувалась. І знову Дарко давав вибір, де кожне із рішень дається дуже важко.

— Адже вони винні. Божества. Які ж вони божества? Я зараз не можу і простої вдячності видавити, Венді. А ось осуджувати... Ти ж розумієш, так? Розумієш, скільки вони могли нам дати, якщо хоча б хтось простягнув руку?

— Шанс. Справжній шанс. А в нас його немає.

— Місце, яке хочеться назвати домом, — Дарко просто підкидав легкозаймисті слова, поки дівчина зверталася до фігури.

— І людей, яких можна назвати батьками.

Лідер перекреслив очі статуї, до якої зверталася напарниця. Намастив не так багато чорного, але очі почали сльозитися. Струмені з очей потекли догори по лобі і, нарешті, до самої стелі. Спершу вони витягнулися ниточкою, але потім ставали все ширшими і ширшими. Рідини з очей було все більше і більше, наче Дарко вирішив зафарбувати стелю шаром презирства.

Тим часом Венді говорила крізь стиснуті зуби так, наче словами хотіла умертвити божество перед собою. Такі ріжуть не вмістом, а тим, як звучить. Жовчю, зневажливим тоном і ненавистю. Вандалізм і осквернення святині у повній красі, набагато ефективніше за бездумне хуліганство.

Дівчина викричалась і закинула голову. Чорна рідина не розтікалася по стелі, а збиралася в один великий міхур просто над головою. Якщо він упаде, то проламає підлогу, а її просто перетворить у потерть — таким важким він здавався. Венді перевела погляд на очі статуї, що все ще кровоточили. Завжди б таку сміливість.

— Я зневажаю вас. Кожною клітинкою своєї свідомості зневажаю.

І ця величезна маса упала їй прямо на тім'я. Відчуття, ніби просто важка крапля, що оминула повітря, волосся і череп, розбилася об поверхню розуму. Всі ці слова, все презирство і ненависть стиснулися до розміру однієї лише чорної краплі. І вона досягла своєї цілі.

— Тобі краще, Венді? Полегшало?

Непередаване відчуття, коли щось тече в самій голові. Ти сам наче стаєш рідким. Дівчина не відповіла, тільки подивилася на руки і рвонула до дверей. Всупереч очікуванням, краще не стало ні на йоту.

* * *

Двері додому з усього розмаху захлопнулись.

— У тебе все добре?

Венді не звертала уваги на батька. Зараз голова була забита страхом, котрий просочувався в дім крізь дірки, вікна і замкову щілину. Вона кілька секунд дивилася у вічко, потім притиснулася до дверей спиною і сповзла вниз.

Їй було страшно дивитися на рідну людину. Дороги, по яких вона ходила у снах, забруднилися в мазут. Зараз Венді сама бачила, як з тіла сочиться чорна рідина. Здавалося, що ця субстанція з'явилася на спині, під одягом і в очних яблуках. Паразити еволюціонували.

Не було сил рвонути до дзеркала, щоб перевірити. Нехай вони так і витікають замість сліз, нехай котяться по обличчі. Тільки б ця в'язка рідина не торкнулася когось іще.

— Відійди. Відійди від мене, будь ласка.

— Не переживай, — жалісно попросив чоловік, кладучи їй на ноги рушник. — Все буде добре, моя хороша. Я прибрав у ванній.

Він згорбився, але не торкався. По її щоках текло рідке сміття, але батько його навіть не помічав. А Венді тільки торкнулася рушника, як забруднила його вугільним кольором. І тоді в голові спалахнув різкий приступ жаху, котрому вона боялася програти. Зуби вчепились в руку. Залишалось тільки перетерпіти біль. Різці впоралися, і поступово почала виднітися рідина — іржава подоба. Не те, абсолютно не те. Вона заплющила очі на кілька секунд, щоб міраж розсіявся. Чорний, геть чорний колір. Вірус був усередині. Венді закричала.

— Що ти таке робиш? — почулося нарешті.

Батько достукався, і його голос прослизнув крізь пелену. Дівчина замовкла. Точно дьоготь, точно. У ній тепер тік дьоготь. Тілу хотілося тремтіти, але щось незвичайно сильне і страшне прикусило емоції. Тепер залишалось тільки дивитись.

«Нікому не кажи», — шепотіло чудовисько всередині.

Реальний голос, як і дивна кров. Абсолютно справжній і дуже небезпечний. Венді втихомирилась і видавила максимально спокійним голосом:

— Нічого. Злякалася просто. Все добре. У мене все добре, правда.

* * *

Батько випив більше ліків, ніж зазвичай. Він багато розпитував, помітно нервувався, але не торкався доньки. В результаті когось з'їв сон, когось — ванна кімната.

Венді вимкнула світло. Щоб ні в якому разі не помітити себе в дзеркалі, щоб не ставало ще страшніше. Звук води, що лилася, гасив червиві думки. Ті, що то здаються безневинними, то ворухаться в голові і дряпають м'які тканини. Долоні терлися одна об одну, щоб стало хоч трохи тепліше. Не виходило. Її пересмикнуло.

Зрозуміло, навіщо руки ринули в кишені. До диявола фольгу — пальці з ненавистю розірвали сріблясту лусочку, і в руках був якийсь кубик. Кришився, наче бульйонний. Венді закинула його до рота і почала розсмоктувати подарунок, котрий дала їй Нерра.

Вдавилася і закашлялась. Це було не боляче, не гаряче, але навіть без світла було видно, що вона видихає синій пар. Відчуття, ніби її легені стали пічкою, а кінчики пальців чомусь зігрілися. Дівчина сіла на підлогу і просто почала глибоко вдихати і видихати.

Низькосортні думки зникли, і в голові з'явилося одне чітке слово — дитинство. Його не вистачало. Її і кожному в Тораксі. Про цей період життя залишилося зовсім мало зігріваючих спогадів. Добре вивітрилося, а ось образа дотепер не зникала. Часто в голові проносилася фраза, але щоразу вона видозмінювалася. Якби найважливіша людина вирішила повернутися, що б Венді сказала?

— Я зневажаю тебе, — посміхнулася дівчина. — Ти розтоптала моє життя, а я топчу десятки інших. Пишайся собою, мамо. Пишайся.

Сподобався цей погляд, котрим би на неї могла подивитися близька людина. Вразливий і такий жалісний. Точно. А Венді б залишалась до мерзенності холодною і не стирала б усмішку з обличчя.

— Я викреслила тебе зі свого життя. Твоє ім'я і твій запах. Як ти колись наше майбутнє. І...

Не має сенсу. Ілюзії в голові всесильні. Вони знають, коли ти брешеш. І знають, у що ти віриш, а в що ні. Венді розуміла, що навряд чи перетнеться з цією людиною хоч раз. Навряд чи буде слухати, а навіть якщо буде, то навряд чи вистачить сил промовити хоч слово. Воно здається безплідним і навіть крізь шкіру не проникає. Не зробить боляче, не викличе жалість чи любов. Просто букви у нікуди. Навіщо?

Дівчина розізлилася і що було сили штовхнула табуретку. Наринули думки про батька. В легені — синій пар, вона закашлялась і почала плескати в долоні. А й справді, це чудесно.

Справжнісіньке захоплення. Старий просто скрутився, як перелякана гусениця, і вирішив, що зручнішої пози не знайти. Він їсть, не встаючи з ліжка. Гроші збираються, а він не нервується і не піднімається з постелі. На ранок всі погані думки проходять. Настільки зручно, що фантастика. Венді заусміхалася і продовжила плескати в долоні.

— Чудові ви мої. Мої ви хороші.

Обоє батьків викликали крайній ступінь відторгнення. Хотілося витерти об них ноги. І щось іще. Щось добре. Потрібне хороше слово було підібрати набагато складніше, ніж погане. Гидота так і лізла в голову, а ось знайти б щось приємне. Може, обійняти, але це таке порожнє слово. Це не те. Легше просто ненавидіти.

— Я зневажаю тебе! — крикнула вона. — Погань. Яка ж ти погань!

Всередині прокинулося справжнє захоплення, бо те, що відбувалося, стало зрозумілішим. Адже в Тораксі все так і працює. Під нього потрібно підлаштовуватися. Або йти геть, або не висовуватися з дому, як батько. І тоді відразу зручно стає. Так і виходить, що в дурнях залишилася тільки дитина, яка рано подорослішала. У неї свій спосіб, вона навіть руки не забруднює в крові, тільки думки. Але думки ж теж можна відмити?

Венді задерла голову догори і повільно видихнула. Який же гарний пар. Який же він, диявол його прокляни, вільний. Ні дитинства, ні батьків, ні бар'єрів. Летюче диво, якому навіть Торакс не перешкода, хай йому грець.

А потім жахливий приступ страху, від якого мало кістки не переламалися. Венді піднялася і стрибнула у ванну. Стопи і долоні були забруднені в мазуті, котрий просяк між дошок. Вона відчувала, що на підлозі є якась гидота. Бридка і така, що вже поселилася в їхньому будинку.

Подивилася на струмінь води у раковині. Звук змінився, наче кран знудило. Звук, що чавкає і тягнеться. Венді стала на парапет, але рівень рідини підвищувався. Вона почала витікати з раковини, почала текти з душа і тоненьких щілин у стіні. Від страху довелося стрибати через усю ванну кімнату. Венді дуже невдало приземлилася і вдарилася ліктем, але не відчула болю. Відчинила двері, не перестаючи диміти, і рвонула. Із ванної. Із будинку, далі, де побільше людей.

Ноги підкошувались і плутались. Плювок. Кубик, що не розчинився, покотився по асфальту і швидко залишився позаду. На вулиці хрестовиків її вже чекав батько.

— Тату! — прокричала дівчина, налетівши на того. — Тату, там... там...

Її відштовхнули. Достатньо сильно, але вона не впала. Псевдобатько, тільки й того. Треба було просто знайти справжнього. Тут всі рідні люди. Всі, і є тато. А якщо є батько, то є і мама. Венді була впевнена, що вона тут. Точно. Адже все місто гуло вчора про те,

що вона приїжджає. Пальці навіть пам'ятали, на якій сторінці була ця новина. Отже, вона десь тут.

Дівчина швидко йшла, а не бігла. Озиралася, щоб переконатися, що нічого чорного немає. Зуби чомусь стукотіли, але ж холодно не було. Щоразу, коли вона видавала безглуздий смішок, у голові спливало запитання: *«Над чим я зараз сміюся?»*.

Матері не було. Всі жінки начепили її обличчя і волосся, а всі чоловіки натягнули на себе голову батька. Але ніхто не виділявся і не виявився справжнім. Вона підійшла до маленького низького батька з крихкою тілобудовою. Цей був одягнений у діловий костюм і геть безглузді черевики. Венді підтягнула його за краватку і процідила крізь зуби:

— Скажи своїм псевдодрузям, щоб забиралися.

Пішла далі, а там людей було так само багато. Низькорослий не злякався і нікого вирішив не проганяти. Але вони точно були заодно. Тварюки.

«Над чим я зараз сміюся?».

Венді підійшла до крупного чоловіка з худорлявою головою батька.

— Номери. У вас в номерах є раковини?

— Це бардак²⁵, які раковини?

— Кімната, кімнати. У вас є вона, вони?

Дуже багато слів. Незрозуміло.

— У мене є гроші. Кімната без раковини і дзеркал є?

— Є! — той уже перейшов на крик. — Але треба платити!

Венді кивнула і зайшла всередину. Неконтрольований смішок.

«Над чим я зараз сміюся?».

Гидко. Голосно. Смердить. Думки клеїлись примітивно. Але треба було доборотися.

— Мамо?

— Що, вибач?

— А... — Венді відмахнулась. — Є номерок?

— А вам кого?

— Номерок! — вона відповіла, щоб перекричати звуки. — Просто номерок на ніч. Без кого, без нікого.

Та аж пирснула від здивування.

— Є. П'ятдесят... дев'ять. Спондеїв.

— На свої гроші, — з відразою кинула Венді, дістаючи мішечок.

Начхати вже на дзеркала і раковини. Вона взялася рахувати, а числа ніяк не йшли.

²⁵ Бардак — те ж саме, що й публічний дім.

«Ось точно п'ять. Це двадцять і двадцять. І двічі ось так. Незрозуміло як зробити п'ятдесят дев'ять».

— Ну-у-у? — протягнула жінка.

«Тридцять? Це тридцять? Диявол, як гамірно тут. Ні-ні. Це двадцять. А над чим я зараз сміюся?».

Дістало. Вона віддала мішечок — там було набагато більше. Будь-які гроші за спокійний сон. Будь-які. Вона готова була винести кожну монетку з будинку, щоб відіспатися і щоб усе минуло. Щоб не було страшно.

Вона попрямувала за жінкою.

— Мамо, ти така погань у мене, — кинула Венді в спину жінці. — Просто мерзенна, ти знаєш?

Їй не відповіли. І добре. Просто було важливо сказати це. Всередині не було дзеркал. Маленька терпима діра, навіть не варто порівнювати з кімнатою Моніки. Але немає раковини, ванної і дошок. І звук майже помер, коли двері зачинились. Хотілося залити клей у замок, але його не було при собі. Тоді просто лягти і відпочити.

Здавалося, вона перетнула якусь безповоротну межу, і реальність може не повернутися. Але плед був приємним. І знову незрозумілий смішок. Чомусь дратувало, як гикавка. Вона заплющила очі.

— Тварюка.

Венді заснула. Без думок про чорне чи колись рідне. Через п'ять годин завібрував браслет. Вона миттєво прокинулась, як і завжди. Відключила, але він завібрував знову. Знову і знову, залишалося відключати кожні кілька хвилин. Потім ледве розкусила його навпіл і викинула в привідчинене віконце. Повернулася на бік, але так і не змогла заснути до ранку. Залишилась наодинці з думками про чорне і колись рідне.

Глава 12. Я хочу пахнути квітами

До наступного ранку стало краще. День був крихітним, але все ж полегшенням. Щойно сонце заховалося, нерви знову почали вкриватися рубцями.

— Венді, — фиркнула Нерра, — що це було вночі?

— Проблеми.

— Які? Чому ти не прийшла?

— У батька проблеми. З головою.

— Мені здається, що це в тебе останнім часом проблеми з головою. Кволенько виправдовуєшся.

— Вважай, що мене збив поїзд, — вона опустила погляд. — Я на одну ніч трохи померла.

— Диво, не закипай. Я введу тебе в курс справ.

Дарко розповів про те, що планується зустріч. Якась ціль, котра кудись веде. Незрозуміло куди, що за схеми і в чому сенс. Належало когось допитати чи вбити, щоб у подальшому зробити те ж саме. Їй потрібно тільки знайти винуватого і вказати на нього пальцем.

— Твоя допомога знадобиться, якщо тільки в них не буде зачіпок, де шукати циклічних.

— Їх? Їх — це кого?

— Людей із центру. Через центр ми тут і стоїмо.

— А, центру. Зрозуміла. Так, зрозуміла.

— Тоді просто чекаємо. Говорити з ними буде Шоент.

Цього разу Хтоніка була десятиликою. Чекали всі десятеро близько години, не менше. Нерра і Шоент щось розказували Міришу, інші мовчали. Стало ще темніше, а шлунок почав нити. Захотілося теплого супу з цибулею. Незрозуміло чому ця страва, але за неї Венді готова була заплатити хоч утридорога. Вона могла б зігріти, але в такому клапті, як Церебрал, та ще й у такий час цієї смакоти не знайдеш.

Прийшла людина, Венді навіть не розглянула її обличчя. Чоловік середніх років — ось і все, що про нього можна сказати. Венді

сперлася на стінку і чекала, коли все закінчиться. Над головами — дашки зачинених прилавоків з вибитими вікнами, по сторонах — нікого. Найближча людна вулиця достатньо далеко, щоб крик не почули. Бажано би щоб ніхто не кричав, оскільки спати хотілося більше, ніж жити.

Шоент вийшов уперед і почав балакати на своєму жаргоні. Інакша бесіда і доволі таки химерна, як здалося Венді. Вона стояла з двома новачками, Міришем і Дарко біля стіни, а решта — перед розбитою вітриною закладу, котрий, зрозуміло, обнесли давним-давно. Куриво напарниці сягало аж до неї.

Приголомшливий звук від пострілу. Ні з того ні з сього, Венді аж трусонуло. Нерра голосно вилаялась і стрибнула на чоловіка. У такому стані все здається надто швидким. Венді побачила, що Бріккт тримається за плече. Тупіт ніг над головою — на невисоких дахах були люди. Зістрибнули прямо на голову Міришу, котрий стояв поруч. Провідниця закрила обличчя руками і ту же, буквально через долю секунди, відчула, яке ж вразливе її тіло проти гострого металу.

Венді впала і почала терти ногу об ногу — багато хто так робить, коли дуже погано. Новачки, які вижили, не побоялися і разом з іншими показали, що Хтоніка вмирати не збирається. З шістьох нападаючих залишилось двоє, і обидва подалися навтьоки. Один рвонув у одну сторону людної вулиці — Нерра і Бріккт метнулись за ним. Інший — у протилежну, і за ним побігли Дарко з Шоентом. Безкорисний Міриш залишився лежати без свідомості, поруч із двома вбитими новачками.

— Дарко! — кинула навздогін поранена, опираючись на стіну, щоб встати.

Із передпліччя стирчала рукоятка ножа. Клинок ножа показувався ледве, а отже, рана була глибокою. Ноги підкосились, і провідниця знову впала на асфальт.

— Дарко! — крикнула вона так сильно, як змогла.

Немає відповіді. Тільки Міриш і вона. Тіло почало тремтіти. Страх ще більший, ніж при появі незнайомих людей. Нічого незрозуміло. Перша цільна думка — іржаве лезо. Зараження крові, а значить, тривалий біль. Венді знала, що результат може бути плачевним. Навіть титани в книгах помирили від того, що в їхній крові зароджувалась чума, що вже казати про шанси людини. Довелося стиснути зуби, схопитися за рукоятку і смикнути. Легенько, адже на більше сміливості не вистачило. По руці потекла соковита темна цівка — чи то венозна кров, чи щось іще. Страшно, аж метелики в животі. Від такого всі сили губляться.

У жодному разі. Відчуття підказувало, що дарма вона це робить, що ніж виймати не можна. Нехай там хоч колони вірусів та інфекцій, але якщо висмикнути, то точно кінець. Іржавий чи ні — зараз неважливо. Вона повільно встала і дістала зі своєї сумки носовички. Вони були чистими, але швидко просякли рідиною і прилипли до шкіри, наче барикада довкола ножа.

Венді знову піднялася, опираючись спиною на стіну, і швидким кроком вийшла із закутка. Рука була під плащем у напівзігнутому положенні. Довелося йти кілька хвилин, щоб зустріти перших людей. Вона сіла на лавку зупинки, але тут же під'їхав трамвайчик. Вночі майже нікого. Світло яскраве, аби складалася ілюзія, що боятися нічого. Дівчина всілася на місце позаду, загорнувшись у плащ.

Питання тринадцяти кварталів. Всього два клапті — і вона вдома. Батько їй не допоможе. Він, напевно, і не прокинеться. Венді почала кусати губи і повільно дихати носом — здавалося, це допомагає триматися. Поворушила пальцями руки, щоб перевірити, чи не оніміла. Новий струмінь крові. Не вийшло зосередитися на потрібному.

Навпроти сів чоловік. З усіх місць він обрав найневдаліше. Венді ковтнула. Зовсім неприємне відчуття. Вдома вона висмикне. Ніж із рани. І тут же перемотає бинтом. І залле дезінфектором. Через дванадцять кварталів. Пасажир навпроти скоса поглядав їй під ноги.

Дівчина й сама схилила голову. Вона не відчувала, як із пальців стікає на підлогу. Маленька калюжа, наче хтось перекинув склянку. Вони перетнулися поглядами, після чого чоловік встав і пішов у другий кінець вагона. Боронь боже, якщо за кимось із персоналу. Трамвайчик нестерпно довго проїжджав наступні два квартали. Залишилося дев'ять, а пити захотілося так, що вона готова була злизати чорну калюжу з підлоги. Не витримає дев'ять кварталів, ніяк. Навіть п'яти не витримає.

Венді вибігла з транспорту, коли дверцята прочинилися. До дому було далеко. Та й не було ніякого дому. Тільки місце, де вона ночує. Ноги самі повели туди, куди ближче. Куди можна дістатися фізично. Венді вийшла, забрела в один із провулків і тут же сіла. Жахлива ідея. Стало соромно і нудотно. Не туди її ведуть ноги, не туди. З'явилася думка:

«Якщо я зараз ляжу, то до ранку не доживу. Точно не доживу».

Вдих, видих. Вдих, видих. Біль був чудовим стимулятором. Начхати їй на нудоту, слабкість і запаморочення. Або йди і стискай зуби, або відчувай порвану шкіру і лезо, що пройшло наскрізь.

Венді піднялася, і на кілька секунд картина стала повністю чорною. Точнісінько як її кров і думки. В провулках нікого — така особливість

ночі. Всі сховалися в нірках, кожен у своїй. Нори були зачинені на замки, а замки охороняли ті, хто вмів махати кулаками.

Хотілося не стриматись і розплакатись — виключно через страх, а не жалість до себе. Та варто було уявити цю картину, як мерзенно ставало. Так і вмирають у цьому місті. Підтиснувши коліна і в позі ембріона. Тому що сподіваються, що Торакс їх пожаліє. Але він ще жодного разу так не поступав.

Вивертало від кожного запаху. Благо, тут не тхнуло звалищем, немитими тілами і каналізацією. Легені б розлетілися на частини, якби наповнились мерзенним запахом йоду, що чекав удома. Просто на друзки, Венді точно знала.

Мови не йшло про довгі слова. Тут хоч би кілька коротких вичавити. Зайшовши на територію закладу, вона не змогла ані знайти документ, ані прозвучати впевнено.

— Мене чекають. Т-т-п... П'ятнадцята квартира. Чекають.

— Вітання. У нас прийнято, щоб вас зустрічав резидент. Де він?

Гостя відчайдушно махнула головою.

— П'ятнадцята квартира — це пані Сейль, правильно? Нічого не плутаю?

— Так. Так, вона.

— У вас є при собі документи?

Венді прикрила рот, щоб не знудило.

«Тримай у собі. Тримай. Тихо. Тихо».

— Забула їх. Думала, тільки перший раз. Треба показати. Вибачте.

— Ну, ви... — чоловік глянув скося на нездорове обличчя. — Ви... Ви тут були раніше, правильно пам'ятаю?

Невпевнений кивок із заплющеними очима.

— Ну, давайте, — сторож кивнув у бік дверей. — Пам'ятаю вас. Тільки поведіться пристойно.

Венді мотнула головою на знак вдячності. Зайшла всередину, і далі по коридору. В голові крутилася цифра п'ятнадцять. Вона пам'ятала двері, тільки зараз розрізнити цифру було не так легко, як зазвичай. Постукала і сіла поруч, витягнувши ноги. Слабенько вийшло. Знову торкнулася кісточками пальців, наче погладила.

Але двері скрипнули. А там — потрібне обличчя. Не незнайоме і не чуже.

— Бинт, — тихо попросила вона. — У тебе є бинт, Моніко?

* * *

Тут п'ятдесят на п'ятдесят, як аверс і реверс. Або повіки більше не піднімаються, і ти дивишся на ґрунт зсередини, або піднімаєш їх і насолоджуєшся дрібними хвильками перед очима. Випало так, що друге. Помаранчеві вогники почали обпалювати, а оточення перетворилося в лід для вестибулярного апарату. Той наче вперше став на слизьку поверхню, і здавалося, що можна впасти, навіть лежачи в ліжку. Тому кращий варіант — стеля. Незмінний друг, чия магія у простоті. Суцільна поверхня.

— Не нервуйся, все минулося. З поверненням.

Приємний голос. Добрий, по-справжньому. Складно уявити, щоб він промовляв лайку чи прокляття. Дорослий і незіпсований, що дивно.

— Ти можеш просто кивати, якщо важко говорити. Я просто...

— Я ж не інвалід, — вистачило сил тільки на тихий тон. — Ти мені руку перемотала? Я відчуваю, що там купа ганчір'я намотана.

— Не я. У нас в пансіонаті живе лікар із Ріджикта. Ми разом старалися.

— Серйозно там усе?

— Сказав, що вену зачепили. Але забили на сполох вчасно. Тепер головне — відпочивати.

Моніка поклала руку на долоню Венді і та стиснула її. У дотику було щось, чого вона ні разу в житті не передавала словами. Стало якось неймовірно, просто нестерпно сумно і в той же час добре.

— Вмирати страшно. Коли не зразу, а поступово. І не знаєш, на скільки вистачить тебе. Це так, якщо раптом будеш думати над питанням чи страшно помирати. Так, страшно, — від легких рухів ворушилися і тині біля стелі в кутку кімнати. От би орлом політати або качку показати, як у дитинстві. Покрякати собі, потім перетворитися на зайця і переконувати всіх довкола, що це не ти потворного зайця зробив, а тинь просто якась безглузда. — У книзі, яку я читаю, у людей було сім способів сказати дякую. «Дякую» як клятва заплатити тим самим, «дякую» за настанови від мудрої людини, за просту доброту... За жертвовність і так далі. Шкода, що в мерзенному рідасі²⁶ до такого не додумались і зробили це слово таким скудним. Так що звичайне тобі «дякую», якщо вже мова у нас така бідна. Дякую і вибач, що приношу у твій дім весь цей бруд. Кров, рани і бруд.

²⁶ Рідас — мова, якою розмовляють на цьому материку, Дамон-Таррі.

— Страшно за тебе, якщо чесно. Вдячність вдячністю, але з тобою відбувається щось страшне. Жахливе. Я думала, тобі це підконтрольне, але бачу, що ні.

— Злишся, га? Скажи, злишся, що книгою жбурляла і рано пішла? Тільки чесно.

— Облиш, навіть обговорювати зараз таке не хочу.

— Ти мені скажи. Будь ласка, не змушуй витягувати. Скажи.

— Ні. Не злюся, просто не розумію, навіщо все це. Тобі тут було добре, але тягнеш себе кудись, де мало спиш і завжди втомлюєшся. Де тобі наносять травми, від яких ти можеш загинути.

Відчуття безпеки цього місця наринило з такою силою, що аж очі намокли. Вона соромилася щоразу, коли таке відбувалося. Навіть не повноцінні сльози, а просто блиск, викликаний почуттями, — за це Дарко її б задушив. Він ненавидів таких людей. Ганчірки, котрі стають чуттєвими через те, що нічого не можуть зробити з тим, що накопичилось.

Моніка лягла поруч. Не відпускаючи руки, теж вдивляючись у стелю. Нехай Венді мовчить. Вона не збиралася її підганяти. Але серце билось швидко, тому що було страшно за зім'яту людину поруч. Не таку погану, як здавалося багатьом перехожим. Не таку холодну, як думали ті інші, хто замерз. І зовсім не таку огидну, як думала вона сама.

— Мені нічого сказати, Моніко, — здавленим голосом сказала дівчина. — Не дивлячись на те, що я завалилася в твою квартиру з серйозними проблемами, а тобі довелося рятувати моє життя. Я не хочу в цій кімнаті, такій світлій і затишній, обговорювати кров. Темряву. Деградацію. Я повернуся до неї, коли переступлю поріг.

— Навіщо?

— Щоб незабаром стало краще. Я хочу назбирати на маленький будинок у Хікарідусі. І поїхати звідси з батьком. Я це витримаю. Я це витримаю, я знаю.

Ідея була сліпою. Але одна не була готова озвучити це, а інша — прийняти.

«Не зараз піднімати цю тему», — подумала Моніка.

«Не в цій кімнаті говорити про морок», — зареклася інша.

Може, просто помилка, котру не вистачить духу визнати. Котра все одно здійсниться, тому що не потрібно моралей, коли саме поняття «мораль» кудись пропало.

— Все це паршиво. Ціль вартує зусиль, а не таких страшних речей. Так до покупки будинку можна й не дожити. Адже ти просто... просто втрачаєш себе, розумієш?

— Думка.

— Яка думка?

— Думка, що мені складно ділитись. Багато в чому мені складно зізнатися навіть самій собі. Іншим, мені здається, неможливо. Я коли уявляю, що ділюся чимось із батьком, то нудить. І немає людей, котрим мені хочеться розповісти, як є. Навіть шматочок життя. Всі зайняті собою — я це розумію. Але відчуття, що якщо я розкажу трохи тобі, то це не просто слова на вітер. Можна?

— Не просто, ти маєш рацію. Можна.

Замурували руку так, що диявол не дістанеться. Приємно, що бинтів не шкодували. Тільки шрам залишиться. Хоч би тонкий і гарний. Вона цмокнула язиком.

— Найчастіша думка, що сидить у моїй голові, — я зневажаю своїх батьків. Я живу з батьком і через нього не хочу повертатися додому. Хочу простягнути йому руку. Допомогти. А він... наче без кінцівок. Дивлячись на нього, хочеться просто здатись. У мене вже багато, відсотків сімдесят від потрібної нам двом суми. Іноді думаю, щоб відправити в Хікарідус тільки його, а самій залишитись тут. Але сенсу немає. Він не людина з волею до життя. Я просто спалю себе заради біологічного зв'язку. А іноді думаю поїхати без нього. Просто не прийти додому і все.

Венді відчувала, що кудись зникла ця жовч. Зникло відчуття, наче можна вбити людину на відстані одним тільки словом. Без почуття цього стало дуже, дуже добре.

— І, диявол, стати схожою на людину, котру я зневажаю ще більш. Про котру мені, правда, Моніко, страшно думати навіть. І тоді я відкидаю цю ідею, тому що не хочу бути схожою на неї.

— Ти про матір?

— Так. Вона так зробила. Ми добре жили. Але це той випадок, коли «до» і «після». Ми орендували велику квартиру. І був день, коли ми повернулися, а в ній нічого не було. Взагалі нічого, Моніко, тільки шпалери. Пропали всі меблі, всі гроші, що вони відклали. Кожна лампочка зникла. І це той момент, коли Торакс всмоктав нас у себе. Батька це сильно вдарило, і в нього сталася велика проблема з головою. У мене — зі сном.

Венді видихнула м'яко, бо презирство було тут ні до чого. Воно могло виразити все як є при розмові з батьком, з випадковими безхатками, але не тут. Тон став спокійнішим.

— І мені все одно шкода. Який би він не був зламаний і безпомічний. Ти тільки уяви почуття будь-якої людини, коли вона чекає мене, єдину дорогу людину, а вона не приходить. І стає більше нікого чекати.

Більше нікого немає. Це настільки жорстоко і не по-людськи, що мені погано від самої думки. Тому що цього відчуття, коли тобі є до кого тягнутись, заслуговує навіть найбільш принижений і нещасний.

— Може таке бути, що з твоєю матір'ю щось трапилось? Що вона не втекла?

— Вона зараз живе у Ріджикті. Це я можу з упевненістю сказати.

— Ти б хотіла її знайти? Якщо би була можливість.

— Раніше я намагалася, — видихнула дівчина, — відшукати її у снах. Ось так, як тебе, думаючи про людину і дивлячись на асабікеші. У мене проблеми зі сном, розумієш?

— Розумію.

— Але я вміла користуватися цим. Входити у дивний стан, котрий я контролюю. І то старалася знайти, то зачекати, доки вона прийде. І раніше було дуже легко опинитися в серпантині снів. Їх природа мене неймовірно тягне, нехай я і не до кінця розумію її. А зараз щось не те. Не можу себе впізнати. Мені складно засинати, коли потрібно, а останнім часом я не бачу серпантину. Просто заплющуєш очі і сподіваєшся відпочити, а прокидаєшся настільки втомленою, що навіть кінцівками ворушити немає сил. Мені хочеться з нею зустрітись хоча б у сні. Але ніяк не виходить.

— А в реальному житті? Якщо людина жива — її можна знайти, хоч і...

— Ні, — посміхнулась та. — Ні-ні, жодних зустрічей. У мене дуже негативні емоції до неї. Це б не закінчилось нічим хорошим.

— А уві сні? Що ти їй хочеш сказати?

— Подивитися в очі. Побачити чи жаль, чи те, що при реальній зустрічі мені може зробити надто боляче. Набагато більше, ніж я можу витримати.

— Байдужість?

— Ну, так. У сні я б ударила її. Чи не вдарила. Я... Я не знаю. Хочу поїхати туди, де її точно не буде. Тому Хікарідус, а не Ріджикт.

Венді перевела погляд на гірлянди. Всі такі ж лагідні, просто треба було звикнути очам. Повільно стиснула кулак. Далеко не відмінний стан, але якщо порівнювати з минулими днями, то просто казковий. Вдихнула і знову відчула цей аромат.

— І ще, Моніко. Коли я була маленькою, мої батьки пахнули квітами. Дзвониками. Вони вирощували їх у саду. Це я дуже добре пам'ятаю. Але після того, як мама пішла, у батька зник цей запах. Більше я не зустрічала людей, котрі пахнуть так природно. Але коли ми зустрілися наживо, у моїй голові все тріснуло. Дивовижний запах. Наче ти стрибнула у поле квітів і заснула там. Що це за аромат?

- Ірис.
- Ніколи не чула. Але я вже люблю цю рослину. Чудова.
- Приємно, що я змогла викликати хороші асоціації. Тут ніхто не використовує парфуми?
- Ні. А якщо і використовує, то ніхто не пахне квітами.
- А чим пахнуть? Зможеш описати?
- Як суміш бензину з рибою. Наче окуня замаринували в пальному і подали на стіл.
- Не те. Зовсім не те, до чого хочеться тягнутись.
- Венді протягнула сумне «угу» і різко прийняла сидяче положення.
- Я почуваюся так, наче виспалася. Повністю.
- Великою ціною тобі дається здоровий сон.
- Так. Я піду. Мені треба перевірити батька. І я повинна довести всю цю нісенітницю до кінця.
- Варто було їй піднятися, як скочила і Моніка.
- Що? Ні. Що за дурощі? Тебе мало не вбили. Ти сама сказала, що страшно було померти. Піти зараз — це абсурд, — вона вперше нервово хихикнула. — Це навіть не один із сотні варіантів. Дурниця, та й годі.
- Не дурій, — дівчина мотнула головою.
- Це ти не дурій, Венді! — палець вказав на пов'язку. — Це ти не дурій. Ти ж розумна людина, хіба ні?
- Що ти мені пропонуєш?
- Шукати інші способи, а не проблеми.
- Калюжа в голові заважала чути. Заважала роздумувати і сперечатися. Вела по одній дорозі людину, котра могла знайти десятки інших. Тораксоїдально.
- Більше жодних проблем, я тобі даю слово. Я впораюсь. Ти вважаєш мене безнадійною людиною? Або ні, не так. Я тобі огидна? Тільки говори чесно, як мій друг. Скажи, огидна?
- Мені не подобаються твої запитання. Ти намагаєшся мене на чомусь підловити, чи що?
- Якщо я ставлю запитання — мені справді потрібна відповідь. Ти ж вже могла звикнути. Так що не змінюй тему. Я тобі огидна?
- Ні.
- Це щирі слова?
- Так. Я відчуваю хвилювання і страх, але не те, що ти назвала.
- Венді засміялася швидше штучно, ніж щиро.
- Батько у таких випадках запитує, чи я в нормі. Чує «так», киває головою і лягає спати. Уявляєш? Я можу вся в крові завалитися додому, можу хоч без ніг і рук повернутися, а він просто запитає мене:

«Ти в нормі?». — Вона заховала очі за долонями і кивнула. — «Так, тату, я в нормі. Відпочивай».

Повисла пауза, потрібна, щоб повернутися до звичайного стану. Не ненависті, не озлобленості чи образи. Стриманого, адже співрозмовниця не була ні в чому винною.

— Але я вірю тобі. А ти повір мені, будь ласка. Мені потрібна ця віра. Всім потрібна, якщо на те пішло. Повір, що зараз, справді, немає альтернатив. Мені потрібно йти, а тобі треба продовжувати писати дисертацію. Вона в тебе не застигла на місці, сподіваюся?

Моніка відповіла не відразу. Це запитання було недоречним, наче співрозмовниця просто хотіла затоптати важливу тему.

— Ні. Справляюся. Поступово.

— Я...

— Якщо...

— Ти договори. Будь ласка, — попросила провідниця.

— Просто якщо щось трапиться — приходь. Не тільки проблеми, навіть якщо захочеться поділитись чимось. Або розповісти. Мої двері завжди відчинені для тебе.

Венді неодноразово закивала.

— Ці слова набагато цінніші, ніж ти думаєш. Дякую. Дякую за відвертість. Буває, її не вистачає.

Вони обійнялися. Венді не думала про те, що це жалібно, а інша намагалася через цю близькість передати їй трохи впевненості. Тієї впевненості, що не зникне, щойно вона вийде з кімнати. Потім Венді встала, накинула на себе плащ, але той виявився закривавленим. Викине, у неї їх багато.

— І ще, — звернулася Моніка перед тим, як та переступила поріг. — Ось, простягни руку.

Шкіру покрив шар чаклунства. Руки, потім шию й одяг. Маленька квіточка в руки перед стрибком у навіжене безмежжя. Тепер і вона пахнула ірисом.

Глава 13. Поверніть моє серце на місце, дякую

Скрипіння, але не дверей, а зубів. Іноді це швидко минало, іноді складалося враження, що скрегіт звучить усю ніч. Злить. Він міг би надягнути капю, але знову забув.

І все ж можна зрозуміти. Як-не-як людина незграбна й абсолютно забудькувата. Він зациквився на старих спогадах і геть відмовлявся сприймати нові. Не міг запам'ятати, як готувати ліки, скільки не пояснюй. Будь-які правила й прохання до наступного дня благополучно вилітали з голови.

— Він хвора людина, — подумала Венді. — Не погана. Це зовсім інше.

І в Ріджикті, і в Хікарідусі його могли б вилікувати — це безсумнівно. Перший крок — кордон. Другий — житло. Третій — лікарня. Шоент умів витягнути інформацію навіть з-за кордону. Цифри несуттєво змінювались щоразу, і він постійно тримав у курсі. Більше, ніж дві третіх від загальної суми вже лежало у шафі.

Такі думки відволікають щоразу. Вона тримала в руках подарунок Моніки і перечитувала абзац третій, якщо не четвертий раз. Права рука за звичкою лежала в щілині під вікном. Щось не те. Раніше виходило прочитати сторінку і думками заховатися під нею, наче під ковдрою. Вчитуватися в рядки, шукати прихований сенс і насолоджуватися фразами, що сподобались. Як у маленькій кімнаті, де тобі добре. Подумати, запам'ятати і тільки потім переходити до наступної сторінки. Книги читалися довго, але кожен листок — як маленька полицка великої бібліотеки. Зараз абзаци, рядки і навіть слова посипались. Може, тому, що зіпсувався зір. Може, сама Венді різко переросла це, і стало вже ні до старих божеств, ні до загадок і серпантину зі снів.

Але ж ні, цікавість пробирала, як і раніше. І до символів, і до безсмертних дерев із квітами. Напевно, Венді не переросла, а навпаки, дуже відстала. Не розуміла того, без чого раніше навіть заснути не могла. Безглузда ніч, але спокійна.

* * *

Пролетіла доба. Всі говорили на ходу. Тут був і скелет групи, і її маленькі жучки на зразок Міриша. Всього близько двадцяти осіб, може, трохи менше. Гамір страшений, тут тільки прикладати вухо до чужого рота, щоб почути, або йти осторонь. Венді було ближче друге.

— Точно порядок? — ще раз перепитав Бріккт.

— Точніше не буває. Ось, дивися, перебинтовано. Я жива і все таке. Простіше простого. А ти, Мірише, як?

Хлопець із зашитою губою глянув на Венді так, наче вона йому врізала. Він сутулився, тримав руки в кишенях і був не в настрої.

— Ну, я маю на увазі крім...

Той тільки промугикав.

— Забула про це. А ви спіймали тих виродків?

— Аха-ха, — відразу вклинилась Нерра. — Так! Кінчені зовсім. Там один чолов'яга собі язика відрізав, коли його спіймали. Просто на моїх очах, уявляєш? Він у дурці лежав, а його найняли на нас пополювати. Ти би бачила.

— Я тобі вірю. Дайте мені відповідь ще раз зрозумілою мовою, куди ми йдемо. Мені не подобаються всі ці ходіння колами.

— У цю ж саму дурку і йдемо.

— У психлікарню? Навіщо?

— Та ні, вона жартує. У центр ідемо.

— Який?

— Реабілітаційний. Той, що Нерра дуркою назвала. Не дурка це зовсім, а центр.

— Бріккте, ти справді вважаєш, що мені стало зрозуміліше?

— Так, це пра, — вилаялась Нерра. — Ці типи були з реабілітаційного центру, котрим рулить «Цикл». Підпільно, звичайно. Знаходять голодранців і промивають їм мізки, типу ось вам їжа — і робить, як нам потрібно. Набирають кількість, загалом. Фігня?

Ніхто не відповів, тому що навіть це не прозвучало як запитання. Дівчина сама закінчила думку.

— Фігня. Треба припиняти.

— А я навіщо?

— Пара рук. Хоча б краще дали мозок, щоб ти не ставила ідіотських запитань.

Венді замовкла. Її приклад підхопив і Бріккт, а Нерра тут же позбулася нудних співрозмовників і повернулася до основної компанії. Вони йшли ще хвилин п'ятнадцять.

Хтось свиснув, і всі почали один одному передавати бити, одну за іншою. Вони стрибали з рук у руки, а на обличчях все більшої кількості учасників почали з'являтися маски.

— Тримайте, — здоровань простягнув їх і Міришу з Венді.

— Бріккте, — вона занервувалася.

— Не панікуй. Ми просто поговоримо з ними.

Нижній частині обличчя стало тепліше через маску. У руках був якийсь проклятий метал. Не такий гарний, як алефарз. Щось у ньому було відштовхуюче. Її пересмикнуло не від нічного холоду.

— Просто поговоримо.

* * *

Повна паніка. Люди пробігали мимо неї по вузьких коридорах, штовхали і майже збивали з ніг. Враження, ніби все приміщення горіло. Волали так, наче їм пальці різали. Ланка шуміла не менше. Хто зносив усе, що траплялося під руку, хто звертався до тих, котрі тікали, хто їх бив і штовхав.

Це був найгаласливіший інцидент на пам'яті Венді. Крик Агія і писк собаки навіть поруч не стояли з тим, наскільки голосно це було зараз. Провідниця метушилася і підбігала то до одного місця, то до іншого. Поруч один із групи почав битися з місцевим.

— Виродки! — верещала Нерра, і в неї з рота вилітав синій димок.
— Кому ви повірили, виродки?

Венді вдарила якогось чоловіка, котрий вчепився у ногу. Соковитий ляпас вийшов. Ніякої тактики: хтось із Хтоніки знаходився вже в кінці центру, хтось перекривав вихід. Венді занесла свою бити і що було сил ударила. Ваза розлетілася до диявола. Обережно, однією рукою. Інша поки що не призначена для різких рухів. Потім взялася за жалюзі і зірвала їх, штовхнувши ногою. Іще удар — і тепер уже не було ручки на одних із дверей. Дівчина штовхнула їх плечем й опинилася всередині.

Двері тут же зачинилися, а рука намацала вимикач. Лампа засвітилася, і три пари зляканих очей витріщились на Венді. Сиділи всі, обійнявшись, в самому кутку. Ані слова, ані навіть кивка. Вказівний палець дівчини торкнувся губ. Мовчання. Дівчина ступила вперед і з розмаху знесла лампу. Потім таких же два удари по вимикачу, в результаті чого він злетів. Вона відчинила двері і вийшла.

Перетнулася з хлопцем, котрий прямував усередину, й агресивно його штовхнула. Руки тут же піднялися як жест вибачення.

— Не впізнала. Допомога потрібна.

Венді взяла його за руку й відійшла на добрих десять кроків.

— Підсади.

— Ох, ну ж бо!

Він припідняв дівчину, та замахнулася і збила вентилятор зі стелі. Потім зістрибнула й аж засіяла від радості. Напарник схвально зареготав, і кулаки дружно вдарились один об одного.

— Молодець.

— Так! — він заверещав на грані адекватного.

Кожен зайнявся своїм. На очі натрапив Міриш, котрий плескав іншого новачка по щоках, щоб привести до тями. Боковим зором Венді помітила на перетині коридорів Дарко. Дівчина розмахнулася і жбурнула биту в горщик із якоюсь рослиною. Почулося переможне «у-у-у». Роздоріжжя залишилось позаду. Чомусь мерзенний присмак у роті. Вона сплюнула.

Залишалося блукати коридорами, ставити підніжки і демонстративно махати битою. Приміщення виявилось великим. Вона заходила з приміщення в приміщення, щоб постійно не бути на виду. Кімната відпочинку, в якій вже особливо не розслабишся. Потім маленька кухня, судячи з залишків меблів. Потім кімната, котру легше було просто назавжди зачинити, ніж відреставрувати.

Після неї Венді зайшла у велику ванну кімнату з чи не найчистішими стінами. На підлозі хихотіла Нерра і ще один хлопець із розбитою головою. Не в масці, без бити і з геть незнайомим обличчям. Значить, місцевий. Він, очевидно, навіть не помічав струмінь, що стікав по виску, надто весело було. Обоє смакували кубик, через який з рота йшов пар.

— Лапочко-о-о, — протягнула Нерра і захихотіла як ненормальна.

— Подруго! — приєднався хлопець.

— Ні-ні-ні, ану іди сюди! Не йди, Венді.

Вона наздогнала її та обійняла за шию руками. Потягнула за собою. Треба було думати над тим, що говорити, особливо коли Нерра в такому стані. Кожен другий раз, якщо замислитись.

— Треба ламати, а не сидіти тут.

— Та що там залишилося ламати, га? Життя? Я вже все зламала. Давай з нами.

— Нерро, ми ж тут не просто так, пам'ятаєш?

— Тебе по голові гримнули? — та на кілька секунд насупилася і знову почала сміятися. — Приклади подорожник. Серйозно, тобі

навіть якщо голову проламають, він допоможе. Не рослина, а диво якесь. Ха-ха-ха!

— Я сам бачив. Натираєш, ось так. Втираєш, втираєш — і ура! Загоюється.

— Лапочко, на, пожуй.

Огидне видовище. Напарниця вела її далі і далі, але Венді вирвалась. Страшно було опинитися далеко від виходу. Кубик випав із рук. Нерра підняла його і простягнула.

— Агов, ну візьми.

— Я пішла допомагати нашим.

— Візьми і з'їж.

— Не хочу.

Вона промовила це, але розвернутися і піти сміливості не вистачило. Нерра говорила все так само з посмішкою, і вона тільки додавала якогось жаху її словам.

— Якщо не зжереш цей кубик, я заріжу цього принца.

— О-о-о, — протягнув імбецил, наче дражнився. — Вона мене вб'є.

— І підпалю цю паскудну будівлю. Якщо ти не візьмеш його, я обіцяю, що половина тут передохне.

— Нерро. Ти з глузду з'їхала? Я зайшла сюди поди...

Дівчина замахнулася і вдарила ногою хлопця по обличчі, наче в м'яча грала. Той упав і почав істерично реготати, витираючи кров.

— Заспокойся!

— Я, — вона вилаялась, — підпалю тут усе, Венді! І цього виродка підпалю! Мені зараз дуже потрібна подруга, розумієш? Я тебе терпіти не можу такою огидною, тому з'їж. З'їж ти його вже!

— Нерро... — крок назад, а далі ступор.

— Мене так звуть. Не треба мене заспокоювати. І компроміси не потрібні. Ще раз промукаєш, я його вдарю сильніше. А не допоможе, вдарю тебе. Всіх вас, наволочей, вдарю. Бери.

Венді жестом попросила заспокоїтись і простягнула руку.

— Чудово. В рот.

Вона послухала. Поклала кубик в рот і розсмакувала. Все той же диявол у вигляді синього кольору. Треба було тільки періодично відкривати рота, наче трубку палиш.

Вони принципово дивилися одна одній у вічі.

— Що, Нерро, заспокоїлась?

— У тебе такий приємний розріз очей. Теж хочу собі такий.

— Я можу йти?

— Куди?

А й справді, куди йти? Ні-ні, можна знайти місце. Коридор, все таке. Але навіщо? Навіщо кудись іти?

— Ну, туди.

— Та ти ж уже прийшла. Там — це тут.

Фраза здалася веселою. Венді посміхнулась. Нерра, диявол би її вхопив, вмiла балуватися словами. Хлопець поруч теж зацінив.

— Це ти його по маківці вдарила?

— Лампа впала. Я притягнула сюди.

— Допомогти?

— Допоможи попалити. Я не люблю палити одна.

Венді засміялася, і було видно, що Неррі це приємно.

— Веселощі там уже закінчуються. Всі або дременули, або ще щось.

Диявол, яку ж дурницю вона сказала. Хихотіння трьох людей залило кімнату. Стало смішно аж до шистосом.

— Закінчуються? Веселощі тільки починаються, моя хороша!

* * *

Весело було майже до півночі. Потім Венді стояла на колінах, щоб покликали того, кого потрібно. Знайомих їй вартових пансіонату не виявилось. А незнайомі, всі як один, реагували на неї дуже неоднозначно, але не зі злом. Намагалися задавати багато запитань. Дівчина на колінах повторювала одне й те ж, і людина, котра була точно сильніша за неї, попросила вийти за територію закладу. Чоловік обіцяв допомогти, але тільки якщо вона послухається. Тільки би не збрехав.

Вона сиділа за декілька кроків від воріт, підтиснувши під себе ноги і закриваючи обличчя однією рукою. Рідиною було забруднене все: руки, одяг, волосся і навіть асфальт під нею. Моніка ледве торкнулася кінчика рукава і не змогла стримати тривоги в голосі.

— Що трапилось? Венді, чому ти в крові?

Відповіді не було, і подруга сіла поруч. Вона просто поклала на чужу долоню свою, а здалося, що на шкіру вилилося рідке сонце.

— Якось так виходить, — голос зовсім не тремтів, на відміну від тіла, — що я вбиваю людей. Приводжу до них смерть.

Вона забрала долоні з обличчя, але не підняла голови. Дивилася в одну точку, що розпливалася через воду в очах, і не могла поворушити поглядом.

— Бачила, як людину кинули в подрібнювач. І її просто не стало. Це не нещасний випадок, а люди. Сполосували обличчя, а потім ось... це.

Співрозмовниця мала втомлений вигляд. Навіщо їй ці одкровення божевільної людини? Саме час втратити її остаточно. Ідеальний, ідеальний час для цього.

— Я чую тебе, — обережно сказала Моніка. — Говори.

— Я можу дивитися їм в очі і сказати, що мені подобається. Навіть не видати себе, хоча це все складніше. Можу запевнити батька і людей, котрі помирають через мене, що це дрібниця. Раз плюнути. А себе не можу. Мені погано дивитися на це. Це чуже, і я не можу звикнути до жорстокості. Так не має бути. Навіть у найбруднішому і безнадійному світі. Так не повинно бути.

Венді торкнулася закривавленим пальцем стіни. Буква за буквою — крові вистачало цілком.

«Злі».

— Щось іде не так. Я хочу радіти. Хочу, щоб інші раділи, щоб був шанс на краще життя. Але шансу немає ні у мене, ні в них. Тому залишається тільки прийняти цей світ. Потьмянілий. Деградований. Мертвий. Мені страшно залишатися в цьому місті, але я не знаю, куди йти. Немає місця, де раді людині, через яку вмирають інші. І там, за кордоном, воно не з'явиться. Залишається тільки Торакс, котрий тоне у крові своїх же мікробів. Ти тільки вдумайся — я вбитих людей бачила більше, ніж дерев. Ніж квітів. Ти тільки вдумайся, Моніко.

— Він гидкий, — погодилась та. — І брудний, і жорстокий. Але в Тораксі є й інша сторона. Непомітна, щоправда, але не така темна. Що, якщо спробувати по-іншому?

— Не вийде по-іншому. Тут не працює чесність. Ти знаєш, до всього цього я шукала способи заробляти хоч якісь гроші. Я зв'язала п'ять ляльок і спробувала продати їх. Всього три етюди²⁷ за ляльку — це дешевше, ніж пакетик найпаскуднішого тютюну. За два віади у мене купили тільки одну. Всі інші вкрали. А коли я написала заяву в «Цикл», порозбивали вікна. Тут не працює щирість. Ця багнюка непереможна. Навіть для таких людей, як ти.

— Я знаю, — кивнула Моніка. — Вона непереможна. Але сенс не в тому, щоб вразити цей морок. У мене ні разу в голові не було бажання зробити неможливе і вигнати темряву з цього міста. Тому що воно складається з неї. Справа в іншому.

²⁷ Етюд — найменший номінал. За одну монету можна замовити чашку чаю.

Венді не розуміла, це було видно. Але зараз не перебивала, не хитала головою і не сперечалася.

— Суть не в тих, хто вкрав твою ляльку, а в людині, котра її купила.

— Подивись на ці руки, — дівчина простягнула долоні, але Моніка накрила їх своїми.

— У крові, я знаю. І що, ти хочеш і далі топтати чужі життя? Просто по інерції, тому що звикла?

— Це не змиє всього, що було до цього.

— Не змиє. І навіть так, допоможи ти одній живій істоті в цьому місті, і здійсниш подвиг, про який половина Торакса боїться навіть подумати.

— Та нікому допомагати, — Венді сумно посміхнулась. — Місто вимерло. Слово сміливця придумали, щоб замилити нам очі. Ніби є хороші люди. А по факту — головорізи і ті, кому зламали кістки. Ще тіні, котрі нами всіма грають. Все.

— Не все. Правда, не все. Подивися на мене, — Моніка потрясла подругу за плечі. — Подивися на мене, я тебе дуже прошу. Не бійся. Подивись.

Теплі долоні допомогли. Вони торкалися щік і бруднилися в крові заради того, щоб дати зовсім небагато сміливості. Жест щирості, а не сухий наказ підняти голову. І тоді погляд ковзнув трішки вище. Присоромлений. Зляканий.

— Я бачила й інших людей. Недавно я була в «Коловороті». І там як завжди — зруйноване все, що може бути зруйнованим. Розбиті вікна. Передсмертні написи на стінах. Уяви це. Я йду по дорозі, а там всі дерев'яні двері вже давно зігнили. І серед усього цього я бачу довгу дорогу. Не сірий асфальт, Венді, а намальовану крейдами веселку. Довгу, на кілька десятків кроків. Хтось же її намалював? Людина взяла і намальовала веселку серед напівзруйнованих будинків і людей, які валяються під ногами.

— Один на мільйон.

— Ні, це тільки нещодавній випадок. Я постійно натикаюся на таке. На людей, котрим потрібні ляльки. А кілька днів тому я спілкувалася з хлопчиком, котрий хоче стати фокусником. Він уже навіть показував мені свої трюки. Ми заговорили випадково, доки стояли в черзі за молоком. У «Колькотарі», де також не все спокійно.

Венді вчепилася за руки тієї, яка говорила. Перше слово вона промовила з полегшенням. Наче в ньому було все найкраще.

— Діти, — вона на час замовкла. — Іноді я думаю, що тільки на них і надія. На покоління непорочних і чистих. Я люблю їхню невинність, люблю, коли вони посміхаються. Але їх теж спотворюють, повір мені.

Я сама була дитиною, я пам'ятаю. Раніше я насичувалась дитинством, а потім виросла і почала його забирати. Я теж хотіла грати в ансамблі. А маю, що маю. Тому цей хлопчик не стане фокусником.

— Тоді я допоможу йому не стати монстром. Як зможу, навіть якщо це буде приємна надихаюча розмова. Іноді і вона все може змінити. Тобі не треба перевертати все місто догори дном, Венді. Треба зробити те, до чого тебе тягне. Я б ні слова не промовила, якби ти прийшла сюди і сказала, що тобі подобається. Але тобі погано. Все гірше і гірше. А значить, ти хочеш чогось іншого, так?

— Я не знаю, як. Я забула найважливіше. Людяність. Забула, який вигляд мають дзвоники. Навіть оркестр, котрий ми чули. Я вже не пам'ятаю, як він звучить. І голос матері я теж не пам'ятаю. Я все забула і не знаю, як пригадати, — нігті вп'ялися в шкіру іншої руки. — Я не знаю, як по-іншому.

Моніка м'яко відвела руку дівчини вбік.

— Я спробую показати. Тільки дай мені це зробити, будь ласка. Не кажи, що у нас немає шансів. Не кажи, що це нікому не потрібно. Торакс усіх залякав. Побив майже кожного. Але не проковтнув. Ось тут ти помиляєшся, якщо думаєш, що це так. Все тут, — Моніка торкнулася забрудненої кров'ю сорочки, вказуючи на грудну клітку. — Жах, як наївно, правда? Але я кажу тобі правду. Не те, що ти хочеш чути. І не слова, котрі нічого в собі не несуть. Хоча би спробуй.

Моніка простягнула шматочок металу. Форма швидко змінилася: довга спіраль перетворилася на стеблину, а шість пелюсток розкрилися, створюючи щось подібне на чашу. Туди сміливо можна було класти найсокровенніше.

— Ось так виглядає дзвоник. Може, нам теж потрібно навчитися розквітати?

Венді взяла металевий подарунок з таким же трепотом, з яким мати бере свого першого новонародженого. Руки тремтять, але всередині щось, що буває раз у житті. Незаймана краса. Її народження.

— Ти не вкладаєшся у моїй голові. Я була впевнена, що Торакс тебе зжере. Тут це просто, достатньо ввечері не туди повернути. Але ти зараз — це та ж Моніка, що й при першій зустрічі. Наче ти оповита в метал, що набагато міцніший, ніж я думала. Диявольський поїзд, котрий утримався на рейках.

— Ти ж пам'ятаєш? Я не позбавлена недоліків і переживань, — голос трохи повеселішав. — У мене все всередині. Тебе, Венді, руйнують зовнішні фактори, а мене — внутрішні. Мабуть, тому ми захоплюємося одна одною в якомусь плані.

— Що? Що в мені взагалі може захоплювати? Подивись на мене.

— А ти змий, — посміхнулася та.

— Змити?

— Так. Змий усе це. Гарно одягнись, заплети волосся і вийди на веранду. І, клянуся тобі, люди відірватися не зможуть. Я можу спробувати перекувати іншу людину, але з собою впоратися набагато важче. Мій характер, мої принципи і погляди на багато речей — здається, що все це завмерло на місці. Знаєш, сформувалося, але відмовилось розвиватися далі. І таке переконання всередині живе вже не перший рік. Тому я думаю, що залишуся такою ж людиною, яка є. Ні краще, ні гірше. Але навіть так, мені здається, що це застій. А ти — як дві сторони монети. Реверс — і загориться цілий ліс. Але якщо випаде аверс, то він розквітне там, де його ніколи не було. Ось і твоя краса, котру ти не помічаєш.

Венді оперлася головою на плече важливої людини й обійняла її за руку.

— Моніко, — благаючи сказала вона. — Ти ж вмієш слухати уважно, так?

— Умію. Теж моя сильна сторона.

— Добре. Я просто хочу сказати, що можу бути справжньою, Моніко. Я знаю, який вигляд має моє обличчя, але постійно боюся, що перестану його впізнавати в дзеркалі. Бувають моменти, коли таке трапляється. І мені здається, що все довкола забруднене чорним слизом. Коли я опускаюся на саме дно, тоді починається. Але буває і пік. Дуже рідко, коли чомусь мурашки від захоплення біжать. Я відчуваю, що хочу тобі зізнатися в тому, хто я. Тому що багато хто думає, що я людина, котра може знаходити інших людей. Але це не так.

Венді встала, наче забувши, що забруднена в крові. Вона оглянулася і заплющила очі. Мабуть, прислухалася.

— Я цілий торнавідор думала про те, коли ж він закінчиться... Надіялась, що важливий звук врятує мене. Але зараз, мені здається, він може зробити навіть більше.

— Я готова. В будь-яку секунду, я...

— У тебе в кімнаті, — перебила та. — В маленькій коробці ховається те, що морок ніколи не зможе поглинути. Принеси це мені, благаю. І швидко за мною.

Обіймаючи захищеного в коробці ангела, вони бігли по нічних вулицях. Венді вела за собою і стежила, щоб біди не траплялися на шляху. Вище і вище по сходах, туди, де було прохолодно, але

спокійно. На саму верхівку закинutoї газової вежі, щоб хоч частина міста була як на долоні.

Верхівка була просто широкою прямокутною опорою під ногами з крихітною будкою нагорі. Жодних бортиків. Жодних перепон. Венді стала на широкий крок від краю.

— Це допоможе мені налаштуватися на потрібні емоції.

Поворот ходунка в потрібну сторону — і радіо ожило. Треба було чекати недовго, адже попередній торнавідор залишився позаду. Венді дивилася вперед і тремтіла від хвилювання. Наближалось щось важливе, про що знала тільки вона. Дихання стало глибоким і повільним.

Деякий Містер Безтілесність нікуди не подінеться, вона була впевнена. Вітер може втекти з міста, сонце може злякатися і не з'явитися, але не Дьюк. Його посил, нехай і поки що нерозшифрований, не може взяти і припинити існувати. О першій ночі після закінчення торнавідору, як і повинно бути. Хвилини, котрі тягнуться, але не зводять з розуму. Передчуття. Настрій. Щирість.

Почалося. Зазвучала та ж людина, яка весь цей час не забувала про них. Венді зробила крок назустріч безодні і розвела руки в сторони. Інструменти продовжували то нагнітати, то занурювати в блаженство. Чи то вони акомпанували тій, яка стояла на краю, чи то вона намагалася з'єднатися зі звуками і перейнятися ними.

— Послухай мене уважно, будь ласка. Спробуй провести сенсові ланцюги. Колись ти запитувала мене про мій аромат. Ось він, прямо зараз. Вище мене і тебе. Вище самого Торакса.

Моніка повністю довіряла її рівновазі і щирості слів. Не менше, ніж звукам музики. Все почалося з того, що вітерець дав про себе знати.

— Мій аромат — це обожнювання повітряного простору, будучи в ньому крихітною пір'їнкою. Коли подих перехоплює. Це любов до напрямку течії. Вітру. Пташиного клину. Мій аромат — це коріння, котре я ніяк не можу пустити через асфальт під ногами. Повсякденне удушення через відсутність землі. Це не дороги до людей. Це стежки до первозданного. Я знаходжу відчуття. Людські і природні.

Продовженням став гуркіт позаду них. Наче щось удаліні вибухнуло, і вибух донісся аж сюди. Але природний, а не штучний. Не той, до якого звикло це місто. Моніка знала, як звучить грім. А потім нова блискавка, що майнула перед ними, — справжня стихія.

— Мій аромат — це спека. Музика, котра не перестане грати, навіть коли випарується людство. І я — його нота з нескінченного полотна. У якій — древній початок й абсолютно невідомий кінець. Ось що саме мені по-справжньому важливо. Стіни з піску і те, що людськими

пальцями не звести. Буря, що може знести укріплений мегаполіс. Я — та неминуча межа між градом і посухою. По моєму тілу роблять передбачення і моляться, щоб урожай вдався. Не тому тілу, що перед тобою. По загальному, котре і в тебе, і в мене, і в усіх людей під нами одне-єдине.

Дощ з'явився неймовірно різко. Він змінив мряку і так само швидко перетворився на зливу. На диво, теплу, таку, з якою Моніка ще не зіштовхувалась. Вона дивилася на Венді і те, як швидко намокає її волосся з одягом. Майже відчувала, як людини перед нею торкається вода, але не м'яка, не лагідна, а розгнівана й ображена, розбиваючись на смерть. З ними стікала і кров, а разом із нею — і щось чорне, що ховалося у волоссі, під одягом і навіть в очах. Усе витікало через сльози і неслося прозорими кулями. Дихати ставало важче, але приємніше. Так наповнювались легені живої людини.

Щоб перекричати галас, Венді почала говорити голосніше, буквально кричати. І тепер було чути, що слова даються їй не так просто — це вже не було розмірене мовлення. Навіть речення ставало випробуванням.

— Але забери в мене землю, я не втрачу зв'язок. Нехай вони заасфальтували ціле місто, я насичуся через краплі. Через бліде сонячне проміння. Через чисте повітря, що прийшло з моря. І тоді я перестану бути людиною! Втрачу ім'я. Форму. Колір і слова. Стану блискавками. Зливаю.

Всі краплі наче разом закипіли. Вони стали гарячими, все ще не обпікали, але це був геть незвичний дощ. По окрузі розлився туман, створений штучно, але виглядав він по-справжньому. Краплі все ще з неймовірною силою стукали по всьому, до чого торкалися.

— І паром. Так я покидаю цей цвинтар. І лечу. Від мороку. Щоб розквітнути. І тоді... І тоді... Я нарешті... Стаю... Сама собою! — закричала вона, ніби кидаючи краплям виклик.

Венді різко опустила руки вниз і відступила назад, наче тримала камінь і боялася, що той її розчавить. Злива продовжувалась не більше десяти секунд. А все це величаве життя, створене так раптово, так само швидко й зникло.

Вона майже було впала, але її підхопили. Дихати було важко. Не менше уваги привертав пар, що наче йшов від тіла.

— Таке вже було. Було. Не бійся.

Потилиця торкнулася чужих колін. Тілу належало прийти до тями, але не можна було припиняти говорити. Ні в якому разі не можна, не дивлячись на виснаженість і задишку.

— Повірити не можу. Це...

— Моніко. Це найважливіший день у моєму житті. Присягаюся. Все найважливіше ховається в наших серцях. І все найстрашніше почалося, коли мама пішла. Але я не казала тобі, що було до цього. Це сидить дуже глибоко. Мені важко говорити про важливе.

— Я чую тебе, — запевнила вона людину, яка вчепилася в неї руками. — Я слухаю кожне твоє слово. Тільки не поспішай, прошу.

— Так. Так. Все моє дитинство мама писала казки для мене. Вони були справжніми, але розповідали про дивовижне. Тоді я полюбила природу і сни. Полюбила запах дзвоників, котрі вона вирощувала в саду. А потім я забула його і не могла пригадати, доки не зустріла тебе. Я шукала дзвоники, але тут все менше і менше квітів. Мама подарувала мені безтурботність. Вона любила мене всім серцем, розумієш? А я любила її.

Моніка кивала і навіть в очі не дивилася. Нема чого. На такому рівні люди можуть достукатись одними словами і доторкнутися поглядами на місяці.

— Я розумію, наскільки... — вона робила паузи, — наскільки неправильно вона поступила зі мною й батьком. Але якщо чесно, я неймовірно вдячна... цій людині за те, що в моєму дитинстві вона створила картину людяності, котрій хочеться слідувати. Про яку ти мені змогла нагадати. І мораль, якої вона мене навчала. Вона приділяла мені багато уваги, і кожна секунда — тепло, завдяки... якому я народилася не мертвонародженою, як більшість у цьому місті. І завдяки її ж казкам у моїй голові є образи і запитання. А потім вона пішла, і все, про що я сказала, пропало.

— Ти і зараз відчуваєш образу, так?

— Так, неймовірно. Але і вдячність. Хоча мені соромно визнавати це, я не знаю чому. Такого не буває у звичайні дні. Я розуміла це десь там, у себе в голові, а зараз воно вирвалось. Всі ці пригоди по снах, мій аромат — це все через неї. Я пам'ятаю, як моє тіло вмщувалося у її обіймах. І наскільки ж по-людськи вона посміхалася. Одного тільки цього було достатньо, щоб захистити мене від чорної картини за стінами нашого дому. Від усіх тих людей, котрим уподібнилася і я.

— Це добре відчуття, Венді, навіть якщо воно залишилося в минулому. Це емоції і думки, котрі змінюють нас.

Та закивала головою.

— Так. Я часто уявляла щось тепле і рідне поруч, коли сплю. Але якась крихта всередині загубилася. Думаю, в якийсь момент я настільки відвикла від любові і тепла, що зневірилася в тому, що вони реальні. І мені стало набагато легше дивитися на те, як людям відбивають коліна, і вони втрачають можливість ходити. Мені хочеться

поїхати звідси, ти навіть уявити не можеш як. Але якби в мене було одне бажання, я би віддала всі свої гроші, щоб вона опинилася за моєю спиною. Не щоб задавати запитання чи звинувачувати. Я би просто обійняла її і наситилась... життям, котре недосяжне для найзаможніших і владних людей у світі. Це те, що лежить в мені глибше за все. Життя.

— Життя, — повторила дівчина й обійняла близьку людину. Та з усією щирістю зробила те ж саме.

— Моніко.

— Так?

— Неправильно все це було. На рахунок ансамблю й інших дурниць. Взагалі всієї брехні і жорстокості. Але не відвертайся від мене, будь ласка. Я стану кращою.

— Але ж ти вже стала. Зовсім не та людина, котра була вчора.

Венді похитала головою, і вперше за всю розмову їй вистачило сил на мляву, ледве помітну, але все ж посмішку. Вона глянула на колесо огляду неподалік. Світиться. Є чому повчитися.

Глава 14. Ті, що подають надію

Через кілька днів ближче до обіду біля порогів сімнадцяти геть різних квартир лежали великі коробки. Все працювало по одній схемі: стук у двері, мовчання зовні і поворот ручки. Люди оглядались, дивилися вниз і розгублено заносили коробку в дім.

Всередині була їжа, речі першої необхідності та одяг. Все це купувалося зранку, щойно починали працювати магазини. Вісімнадцята коробка знайшла своє місце до полудня. Дві людини без труднощів несли її за ручки; на вузьких сходах іноді було складніше, але недовго. Коробка опинилася на місці, і палець натиснув на дзвінок.

Вони спостерігали з-за рогу. Частіше все виходило швидко. Коли вісімнадцяту посилку забрали, двоє вибігли з парадної і рушили до нового кварталу. За весь час мовчання наступало тільки тоді, коли доводилося вичікувати. Такі моменти тривали недовго.

— Яку назву цьому можна дати? Метал і...

— Якщо підбирати просте людське слово, — пояснила Венді, — то так, можеш назвати це природою. Але, — вона протягнула це мрійливо, наче все найцікавіше таїлося у продовженні, — це наймасштабніша суть природи, котру я можу уявити. Це не сама природа, скоріше, її прояв.

— Краще роз'ясни, не до кінця розумію.

— Я не керую нею. Диявол, на щастя, ніколи і не вдасться. Тому що це вона грається мною. Спочатку слухає. Я щиро думаю не про грозу, але про шторм всередині себе. А вона спочатку оцінює, після чого вирішує. І, здається, я їй подобаюсь. Але тільки *вона* вирішує, чи хочеться їй пролити дощ і послухати мене, чи ні. Я тільки згущую хмари.

— Тоді твій аромат — це ті ж самі стежки. Але ведуть вони не до людей, а до чого завгодно, що може почути.

— Саме так. Справа в методі, а не цілі, розумієш? Природа грози — я чудово знаю, де вона знаходиться. Але й природа людини — я

уявляю її ось тут, між великим і вказівним пальцем. Уже потім дізнаюся, уявляю обличчя і йду за ним. Але нитку можна тримати тільки цими двома пальцями, по-іншому ніяк. А вітер, наприклад, виходить при дотику двох мізинців. Загалом, варіацій багато: я можу спробувати знайти воду під землею, а можу — людину. І вже мій вибір — чи передавати щось через нитки, чи, навпаки, просити.

Вони слухали одна одну, все інше виходило само собою. Коли прийшов час відпочити, на очі натрапила кондитерська. Невимушена і тиха атмосфера, нічого незвичайного. Але варто тільки було почати збиратися, як серце мало не вистрибнуло з грудей.

— Ріннест²⁸, вибачте, ріннест, — звернулася Венді до господаря закладу і нахилилася вперед, щоб розмову не чули інші. — Ви перший, у кого в закладі грає ця хвиля. Вона просто попала вам під руку?

— Ото вже. Це Деякий Містер Безтілесність. Чули про нього щось?

— Жартуєте? Я... Я навіть не знаю, що вам сказати! Ще й як чули. Але про нього катастрофічно мало інформації, з ким не говори. Ви теж помічали, що кожен сприймає його музику по-різному?

— Та-а-ак! — чоловік був у захопленні, ніби член невеликого клубу за інтересами. — Ви записували його музику на фонограф? Пробували?

— Ні. А ви записували?

— Не раз, — той закивав. — І щоразу нічого не чути.

— Тобто як?

— Не читає. Шум, а музики немає. П'ять разів намагався.

— Таке може бути?

— Я розумію, чому ви мені не вірите. І розумію, чому інші не вірять, коли про нього йде мова. Але мені здається, що це не в фактах проблема, це всім нам не вистачає зачіпок, аби все стало зрозуміло. Кожен щось там знає, щось там гадає, а потрібна ціла картина, розумієте?

Венді привідкрила рот — очевидно, не знала, що сказати. Запитання поставила подруга:

— Підкажіть, він грає у прямому ефірі? Чи це записи?

— Ну, якщо його не можна записати, то як гадаєте?

— Тут складно думати в один лише бік, ви ж розумієте. Добре, а мелодії його? Ви чули хоч раз, щоб мотив повторювався?

— Слухаю три роки і ні разу такого не помічав.

— Добре, а що ви ще знаєте? Поділіться, чим можете, будь ласка. Ми обидві в цьому питанні ті ще невігласи.

²⁸ Ріннест — форма ввічливого звертання до власника закладу. Застосовується по відношенню до чоловіка. Жіноча форма звучить як «ріета».

— Так-так, — ріннест задумався і почав загинати пальці. — Деякого Містера вбили приблизно сімнадцять років тому. Його концерти звучать дотепер, на початку кожного торнавідору. Рівно о першій ночі. Про те, як увімкнути його хвилю, ви, напевно, знаєте. Що ще? При житті він давав концерти у повній темряві. А після смерті люди придумали ось такий дивний псевдонім, котрий прижився. І ніхто не знає, що насправді ховається за ініціалами. Тільки частина прізвища, але не повністю.

— Прізвища, ви сказали?

— Ну так. Модлей. Хіба по-іншому?

Подруги переглянулись.

— Ми думали... Розумієте, я говорила з різними людьми. І якраз прізвище було проблемою. Три різних людини сказали, що його звать Дьук. Я думала, що ім'я всім відоме.

— Дьук, Дьук, Дьук, — повторював чоловік, наче хотів закарбувати його в пам'яті. — Вперше чую, якщо чесно. Дьук. Запам'ятав. Дьук Модлей Б. Бачите, не знав.

— Весело виходить, — Моніка розсміялася. — Ось так народжуються або чутки, або істина. З різних крапель.

— Послухайте, — він раптом посерйознішав. — Я не божевільний, у мене є дружина, діти, кондитерська, як бачите. На нервах трохи. Хочу сказати, що Деякий Містер Безтілесність намагається щось сказати своєю музикою. Тим, хто може його почути. Адже він не заглушує інші хвилі, хоча впевнений, що міг би. А просто створив свою у стороні, котру теж ніхто не може заткнути, як би не хотів. Ось у цьому, я гадаю, головна перепона. Не заглушити їхні хвилі, а зробити свою невловимою. Безтілесною. Вибачте за зайву емоційність. Мені чомусь здається, що це дуже важливо.

— Так, я розумію це, — у пориві відповіла Венді. — Мені теж так здається. Я стараюся слухати його щодня. У нас теж немає доказів, просто чутки. Але ось не здається мені, що це обман. Розумієте?

— Так. Коли ти чуєш ці прекрасні мелодії, котрі ведуть за собою...

— ...до вершини, — Венді аж здригнулася. — І знову вибух, але вже інший.

— Так. Так, ми не розуміємо до кінця, але не просто ж так це... Це так дивовижно, що ще тут скажеш?

— Прекрасно, — Венді скоса глянула на фотографію, де чоловік на весь рот посміхається з двома дівчатками. — Ваші доньки?

— Так. Два мої світлячки. Чотири і шість років, — він гордо закивав і звернув увагу, що Венді копошиться в кишені.

— Ви їх любите, це видно. Добре, коли людина любить людину. Ось, для старшої, — вона вийняла двох ляльок із кишені і поклала на прилавок. — А ось це для молодшої. Або навпаки, як вони захочуть.

— А скільки це коштує? — він подивився на подарунки, але підняв голову, як тільки почув сміх. Венді закружляла до виходу.

— Вартує приємної розмови, але ми вже в розрахунку. Дякую вам велике.

Дзвіночок над дверима задзвенів, і вони зачинились. Моніка і продавець переглянулись.

— Ні, просто так, — та відреагувала на те, що відбувається, посмішкою.

— У такому випадку велике, велике вам дякую, міс. Якщо я можу якось вам віддячити, ви ж скажіть мені.

Моніка дістала з кишені мішечок, поклала гроші на ваги і вказала на льодяники за вітриною.

— Так. Подаруйте по одному всім, хто зайде до вас сьогодні.

* * *

Венді йшла босоніж, іноді підстрибуючи, іноді кружляючи. Їй швидко набридло просто йти. Погляд — уперед, наповнений мало не спрагою.

— Ти ж пам'ятаєш, я казала, що тут складно відчувати первозданне? Тому що в цьому місті дуже мало мого рідного шару. Може полити дощ, наприклад, і це буде приємно, але вода — не першорядна сторона природи для мене. Так і з сонцем, і з місяцем, і всіма іншими її проявами.

— Важливіша за все земля, так?

— Так. Було кілька випадків, коли я виїжджала за набридливі межі клаптів, там, де вже не так багато споруд. І ходила там теж босоніж, але по справжній землі. Не по цих засушених клаптиках, що тут, а по живому ґрунту. Я не подавала виду при інших, але, знаєш, по моєму тілу бігли мурашки. Кожен новий крок — і це наче ціла секунда промови після мови жестів, що так набридла. Ми розуміємо один одного. І...

Подув сильний потік вітру, і кілька секунд складно було навіть розплющити очі.

— Це не я, чесно!

— Просто комусь там не подобається, що ми обговорюємо природу. Можливо, навіть їй самій?

— Так, вона з характером. Я якось бачила, як на людину через вітер звалився стовп!

— Жах...

— Вона не померла, без паніки. Той просто був висотою зо два поверхи, не більше. Стовп, не людина.

— Ну, не найвеличніший прояв вітру. Як же урагани, що зносять цілі поселення? Це щось таке, що не можна зупинити, таке...

— Ага, — Венді смикнула подругу за рукав і показала пальцем на найближчий застарілий будинок. — Дивися, я знаю це місце.

— Ти мене не слухала, так?

— Урагани і поселення. Було таке?

— Викрутилась. Що там із будинком?

— Тут живе один хлопчик. Ми незнайомі, але я часто бачу, як його батьки носять. Він хворіє, як думаєш?

Моніка тихо підійшла до вікна й обережно зазирнула всередину.

— Бачу хлопчика. Він спить.

— Він постійно або в ліжку, або в батьків на руках.

— Може, подарувати йому друга?

Моніка скося глянула на сумку, що була перекинута через плече.

— Що? Нісенітниця. Хіба хлопчики граються в ляльки?

— А чому ні?

— Ти думаєш, їм потрібні всі ці брязкальця?

— Це ж втілення всіх образів у голові.

— Як же ти іноді все ускладнюєш, — цмокнула язиком Венді. — Я розраховувала на «так» або «ні».

— Безперечно потрібні.

— Я чомусь упевнена, що ти помиляєшся, — заперечила та, розстібаючи змійку. — Але якщо вже залишилась одна, то нехай. Листок, так. І... Ручка! У тебе є ручка?

Вона поляскала себе по карманах, ще раз перерила весь вміст сумки і взялася обшукувати Моніку.

— Я не ношу з собою ручки.

— Ти ж завжди з ними тягаєшся через дисертацію! Зазвичай у тебе їх не менше трьох.

— Але ж ми не заради дисертації тут. Ти хочеш намалювати щось?

— Написати. Написати хочу. Може, монеткою вицарапати?

— Облиш, — Моніка поплескала подругу по голові, і та заспокоїлась.

— Я навіть не впевнена, що він уміє читати. Це доволі бідний клопоть, хіба ні?

— Можливо... А взагалі так і є. Ти молодець, добре кажеш. Тоді просто залишу ляльку.

Вона метушилася, ніби збиралась вручити незавершений подарунок. При собі не було ні достатньої кількості грошей, ні цукерок, ні навіть ручки, щоб написати хоч кілька слів. Венді поклала ляльку на підвіконня.

— Диявол. Терпіти не можу, коли так. Терпіти не можу.

Липке відчуття всередині виявилось нетривалим. Воно вицвіло ще по дорозі додому, а потім зовсім зникло, варто було тільки лягти на ліжку. Обидві відчували втому — за весь день вони доволі багато протягнули і немало пройшли. День протік по одній схемі, але навіть це було чимось свіжим і новим, абсолютно непритаманним для буднів Торакса. Від затишку прокинувся й апетит, добре, що достатньо було лише зайти і забрати готову вечерю. Одна порція вмить виявилася розрізаною на дві частини і швидко з'їдена. Моніка погасила світло.

— Я хотіла запитати тебе щодо... Твоєї компанії, назвімо це так.

— Слухаю?

— Що ти їм плануєш сказати?

— Я вже розмовляла з ними. Все позаду.

— Правда? Ти попросила перерву?

— Щось типу того, — серйозним тоном промовила вона. — Сказала, що батько помер.

— Ти... ти що?!

— Це не ті люди, у яких можна попросити відпустку лише тому, що втомилася. Але вони знають, що батько хворіє.

— Відчепляться, думаєш?

— Сподіваюся. Я могла би заглибитись у деталі, розказати, про що ми говорили, і хто де сидів. Але я навіть згадувати їх не хочу. Дуже багато темряви. Досить.

— Добре. Просто якщо будуть якісь складнощі, не ховай їх у собі. Взаємодопомога, ти ж пам'ятаєш.

Хтоніка відсіялась, більше не треба було накопичувати гроші. За один вечір наодинці з самою собою був зроблений дуже важливий крок — поїде тільки одна людина. Все могло змінитися з часом, але початкова ставка була на батька — якщо в Тораксі у Венді все налагодиться, батько поїде один, де його зустрінуть люди, котрі піклуватимуться про нього. Грошей вже вистачало на один білет, місце в будинку для людей похилого віку і якісне лікування.

Вона ж спробує закритися від ланки, знайти своє місце і йти за кращим. Спробує сама вийти на джерела, котрі допоможуть з білетом і житлом для батька. Якщо вийде, нехай навіть з труднощами, батько опиниться за кордоном, а вона — на своєму місці. Не хотілося думати, що буде, якщо ця ідея провалиться.

Дарко її вислухав. Пообіцяв не турбувати і дати час змиритися з утратою. Підкреслив, що Хтоніка поки що відкидає нитки, але не забуває про них зовсім. А після, коли все прийшло в норму, вони нагодували бездомну собаку. Ця розмова була з тих, котрі не хочеться згадувати, тому що надто вже багато сміливості на неї знадобилося. Венді знала, що не накопичить цю злощасну суму для двох людей. Надто багатьох побачень це вартує. Але зараз грошей вистачало більше, ніж на одного, і цим треба було користуватися.

— Венді, ау?

Дівчина не відповіла, тільки присунулась трохи ближче. На секунду охопило якесь відчуття, що лякало, але людина поруч зробила те ж саме, і відпустило. Страх пішов.

* * *

Щоб дістатися, куди потрібно, доводилося пливти на металевій пластині над іржавою ямою. Справжній цвинтар давно забутих запчастин під відкритим небом. Повсюди валялися погнуті рейки, що тонули в горах щебню і скла. Тут і там стирчали залізні прутки, а великі прогнилі труби були схожі на брудне вогнище, що ніяк не могло загорітися. Варто було тільки глянути вниз, як по тілу наче пробігали таргани.

— Ну ось якого біса ми сюди забрели, га? Ну от треба воно мені було?

— Тобі — ні. А нам — так. Ти якось дуже швидко здуваєшся. Ми ж пливемо над помаранчевим морем, все добре.

— Цить. Я ще можу погодитись, що вид тут терпимий, але от що я здуваюся... Брехня. Просто ми б могли...

— Ми зіб'ємося, якщо будемо обходити. Нам же сказали, що він живе прямо по той бік ями. Навіщо придумувати бозна-що, якщо все працює?

— Тут погано пахне, диявол. Але взагалі ти маєш рацію, так швидше. Вжик, — Венді провела пальцями біля губ так, наче закрила уявну змію.

Коли звалище закінчилося, алефарз набув звичної форми плаща. Моніка трохи відпочила і відновила сили, котрі забрав аромат. У таких випадках Венді завжди починала хвилюватися за подругу, але вистачало одного «я в нормі», щоб хвилювання розвіялись. У неї це добре виходило, з якоюсь ноткою міці в кожній букві. Цього «я в нормі» вистачало надовго.

Венді взяла велику валізу на колесах, з якою вони прибули, і покотила за собою. Місце було геть безлюдним і через те наганяло чи то страх, чи то сум. Одне радувало — чим далі від ями, тим менше було чути дивний сморід.

У голові починали роїтися хвилювання. Що, якщо вони не знайдуть цю людину? У неї ж ні фотографії, ні прізвища — нічого, щоб знайти. А якщо все раптом виявилось байкою, котру придумав якийсь п'яниця? Тоді щоб йому свербіло всю ніч, щоб язик собі прикусив. До крові, щоб більше не молів дурниць.

Моніка сприймала ситуацію геть інакше. Вона йшла повільно, прислухалася й оглядалася. Точно знайдуть, у крайньому випадку можна буде крикнути — може, хтось і відізветься. Не знайдуть, значить натраплять на іншу людину. Вони зайшли так далеко в місті, де люди бояться рушити з місця. Ця думка викликала легкий кураж.

Зрештою, блукання не були даремними. Біля сміттового контейнера, що був вищим за людський зріст, копошився чоловік з дуже густою бородою і панамою на голові. Він намагався залізти нагору, щоб зазирнути всередину, але десь посередині шляху майже завмер.

Саморобні сходи тремтіли з боку в бік, а сам незнайомиць нагадував акробата-новачка на ходулях, який старався втримати рівновагу. Він намагався піднятися маленькими обережними кроками.

Коли сходи притримали, тремтіння одразу затихло.

— Обережніше, а то впадете і поранитесь.

— Ой, та ну, — він піднявся на самий верх і ввімкнув ліхтарик. — Я якось з даху будинку впав, так що мені все байдуже.

— Одноповерхового, я надіюся?

— Та то був сарай, високий такий, як три мене.

— Добре, що не вище.

— Але, — чоловік крехтів, намагаючись розсунути мішки в сторони.

— Я впав пикою, а це було боляче. Крові було...

— Жах, — видихнула Моніка. — Співчуваю.

— Та було й було. Не було би, то й не було би.

— А ви... Дўзовик, так?

— Дўзовик.

— Нам розказали, що ви живете тут один.

— З дядьком, — поправила Венді.

— Так, — простодушно відповів той. — Втік подалі від міста.

— Чому? Якщо це не секрет, звісно.

— А як ви думаєте? Надто вже там хороші люди, ось і все.

Обидві вловили іронічну нотку в голосі. Мова йшла якраз про ланки або когось іншого, схожого на них. Когось, хто міг сильно образити. Він розгорнув мішечок і, вже з видобутком, почав спускатися вниз. У його руках були шматки картоплі, що злиплися, не дуже приємні на запах. Чоловік дістав із кишені тубик з прозорою в'язкою рідиною і добряче плеснув нею на об'їдки. Вона швидко почала всотуватись, але Венді накрила картоплю рукою.

— Не треба, не їжте цю гидоту. Секунду! — дівчина дуже швидко розстігнула валізу і миттєво намацала ще теплу здобу. — Ось, краще візьміть це.

— Ви це мені даєте?

Йому якось одночасно вдалося виділити два останніх слова. Одне запитання мало на увазі відразу дві відповіді.

— Так, звичайно. Це вам, просто так.

Той поважно кивнув і засунув картоплю в кишеню.

— Скажіть, — промовила Моніка, — ви живете десь поблизу?

— Ну... Живу. Але не поблизу, а недалеко.

— Розумієте, ми хотіли віддати вам усе, що в цій валізі. Там є що показати і пояснити, тому можна заскочити до вашого дому на хвилинку?

— Що таке? Щось трапилось? — чоловік мав геть розгублений вигляд. — Ні-ні, справді, в чому сенс?

— Я розумію, що ви боїтеся, — якнайм'якіше сказала Моніка. — Але ми не з ланок, просто хочемо допомогти. Чесно.

Дузовик не відповів, а тільки подивився на них так, наче п'ятнадцятирічний хлопчина, котрий раптом закохався.

Будинком виявився перевернутий вагон з великою кількістю прибитих металевих пластин і дерев'яних дошок. Він лежав на боці, весь іржавий і геть мертвий, як і більшість інших. Такі оживити вже неможливо.

— А-а-а-а-г-ггг! — почувся старий голос, щойно вони увійшли, але йому тут же відповіли:

— Дядьку, вони хороші, не бійся.

— Я не боюсь, — його голос був буркотливим і доволі гучним. — Я відлякую!

— Їх не треба відлякувати, дядьку. Це Моніка. А ось це Венді. І вони не незвані гості. Вони хочуть подарувати нам подарунок.

— Добридень, — відповіла одна, а інша просто поважно кивнула. — Не хвилюйтеся, грабувати не будемо.

— Було декілька, хто хотіли. Я їм так палицею настукав, що миттю забули, як сюди лізти, слимаки!

— Будуть знати.

Моніка підійшла ближче до лежачого старого і вказала на край ліжка. Той дозволив сісти. Венді залишилась з Дузовиком. Вони розділились на пари, не сказавши один одному ні слова. Обидві робили те, що ними рухало.

— Дивись, ми поки що з тобою розберемося що і як. Щоб ти міг подбати і про себе, і про свого дядечка. Так?

— Так-так.

— Ось це, бачиш? Це фільтр для води. Будь ласка, старайтеся не пити проточну воду, тому що в ній дуже багато гидоти. Треба просто ось так закрутити... бачиш? Крутиш, тиснеш, і все, у нас є виїмка. Сюди можна лити будь-яку брудну воду. Ось, можна?

Той глянув на склянку з мутнуватою водою і швидко закивав.

Вони витріщились на прозоре скло. Посередині була піпетка, з якої незабаром витекла перша чиста крапля.

— Працює!

— Чудово. Воно набиратиметься повільно, але вистачить надовго. Десь через кілька джає фільтр забрудниться, але ось тут лежить парочка запасних, запам'ятав?

— Так. Пробач мені за таке запитання, дівчинко Венді. Справді, вибач. Чому ти нервуєшся?

— Просто боюся щось забути.

— Добре-добре! Ти нічого не забудеш. Я уважно слухаю. Ти не забудеш, точно. А це що таке в горщиках?

— Рослини з Ріджикта. Ось тут багато круп та іншого, що можна легко приготувати. Але ще, думаю, було би непогано вирощувати хоч якусь нормальну їжу у себе вдома.

Вона дістала з сумки листки паперу і поклала біля відповідного горщика.

— Родюча земля — рідкість для Торакса, тому не загуби. Це батат. Ось тельзень. Далі ренге, цибуля і трикоріс²⁹. На листках написано, що за чим потрібно робити. Якщо займешся цим, то з голоду точно не пропадете.

²⁹ Тельзень, ренге, трикоріс — три найпопулярніші рослини, що швидко ростуть, відносяться до зернобобових культур. Ендеміки західного району Ріджикта.

— Займусь, — запевнив Дузовик, уважно читаючи один із листків.
— У мого батька колись був город невеличкий, а я йому допомагав. Пам'ятаю деякі речі.

— Чудово. А це просто їжа. Там на зворотній стороні все написано. Тільки...

Той теж вдихнув, наче хотів щось почати говорити, але не встиг. Вони обидва запнулися. Венді кивнула в бік дверей, і вони на деякий час вийшли.

— Говори. Ти перша.

— Просто хотіла попросити: не використовуйте бальзам для їжі, будь ласка. Я впевнена, я навіть знаю, що це ще та гидота. Ви ще довго зможете їсти нормальну їжу.

— У ньому якийсь вірус?

— І це теж, але справа трохи в іншому. Просто, ви обоє... адже ви люди, котрі повинні їсти їжу. Іноді прісну і без солі, нехай так, але не робити їжу зі сміття.

— Я спробую, — закивав бородатий. — Я справді з усіх сил спробую, обіцяю. Але присягаюся, присягаюся тобі, що я не розумію, чому це відбувається. Ми ніколи раніше не бачились. Як так сталося?

— Це просто сталося. Як найстрашніші історії в Тораксі, так? Коли раз — і життя стає зім'ятою піщинкою на підлозі. У тебе ж таке було?

Чоловік кивнув.

— І в мене було, якщо чесно. Тому не стався до такого надто серйозно. Це як крапля меду, що впала у велику смоляну діжку. Запаси закінчаться, а темрява і страхи точно нікуди не подінуться. Але знаєш, навіть так, є щось у ній принципово важливе і непереможне, у цій краплі меду.

Моніка більше слухала, ніж говорила. Зізнатися, історії в дядечка були цікавими, але часто сумними. Коли історії закінчились, а пояснювати Дузовику було вже нічого, гості пішли. Дорога до буркотливого старого і його племінника здавалася вже не такою складною. Не дивлячись на місце розташування, вона вела туди, куди хотілося повернутися хоча б іще раз.

Цього разу вони ночували нарізно. Венді навідала батька. Той ставив ті ж запитання, на котрі доводилось відповідати набридлими фразами. Якщо він не спав, то зазвичай або читав, або просто лежав. Якийсь дар — годинами просто дивитися в стелю. Батько ніколи не

вмикав світло, навіть коли човгав по квартирі. Венді він нагадував крота, який назавжди втомився рити нори.

Коли кріт заснув, вона перерахувала гроші. Трохи марнотратно, але жодну монетку не хотілося повернути назад. Все всередині підказувало, що вони витрачені не даремно. Заховавши свої багатства назад, дівчина взяла подаровану книгу і влаштувалася на своєму місці. Знову підлога далеко від ніг, знову хоч якесь відчуття затишку.

Вона читала повільно. Ні разу не було так, щоб вийшло проковтнути весь зміст за кілька днів. Абзац за абзацом, але зате уважно і з розумінням — таке було набагато ближчим.

Цього разу книга розповідала про далекий північний світ. Ціла історія про найбільше у всьому Всесвіті дерево, що росло, росте і завжди ростиме. Венді ніколи до цього часу не чула ні про птаха, що сидить нагорі, ні про страшне чудовисько, що ховається у його надрах. Воно обгризало коріння, але дерево ніяк не помирало, адже про нього піклувалися три жінки, котрих і жінками було складно назвати.

Венді трохи плуталась, але тоді перечитувала ще раз. Ця книга була з категорії тих, котрі неймовірно цікаві, але зміст яких не можна сприймати буквально. Суть таких розповідей і таємниць не мала чіткої форми, тому давала шанс уяві. Дівчина прочитала розповідь ще раз і запам'ятала її по-своєму. А після цього уявила стежки, що переплітаються в серпантині. Заснути й побачити не могла — не виходило. Але трохи погратися з уявою — і ставали очевидними широкі стежки божеств, дороги зорепадів і пульсуючої землі. Диявол, той, хто їх ніколи не бачив, навіть не зрозуміє, про що мова. І справді, Венді не змогла би описати це іншим. Просто дороги, яким немає ліку. І все тут.

Ранок був посереднім, але коли вона бігла до пансіонату, то відчувала натхнення. Вітер дув у спину і робив тіло трішки невагомим. На кілька секунд з'явилося відчуття, що вона може стрибнути так само високо, як уві сні. У ніс не били неприємні запахи, а шкіра не ставала гусячою від холоду.

І раптом ноги наче самі зупинились. Венді витріщилась на самотній будиночок, де кілька днів тому залишила ляльку. Без будь-яких сумнівів, те саме підвіконня і ті самі занавіски. Але ляльки не було. Було очевидно, що або її хтось забрав, або батьки встигли занести подарунок всередину. Хотілось дізнатися, що ж трапилося насправді. Вона тихесенько підійшла до вікна, щоб на секунду розвідати

обстановку, але всередину так і не заглянула. Вся відповідь таїлася в охайно приклеєному шматочку паперу на вікні.

Тим часом Моніка намагалася розумно описати очевидні речі, що побачила. Дисертації приділялося вже не так багато часу, тому треба було працювати швидше. Але коли думки надто довго не йшли до голови, розхитувалися і нерви: пальці тарабанили по столу, а ручка ось-ось готова була попрощатися з життям. Але двері, що раптово відчинилися, викинули з голови всю напругу, що продовжувала наростати.

— Мон, ти мала рацію! Ти мала рацію! — Венді перебувала у пориві почуттів. — Це ти подала ідею! Вийшло!

Та не встигла сказати ні слова, як у руках опинився якийсь папірець.

— Читай, просто читай, терміново!

Пальці стиснули папірець за самий краєчок, і Моніка взялася читати про себе.

«Мене звать Сайм. Дякую, що подарували мені друга. Нашій сім'ї зараз складно жити. Але є і дуже-дуже хороші речі. Тепер мені буде простіше не сумувати, коли погано. І ви теж радійте, будь ласка. Це для вас».

Під ламкими буквами, виведеними дитячою рукою, красувався малюнок дівчини. Вона стояла спиною до моря і тримала в руках вінок. Всього три кольори, але виглядало гармонійно.

— Бачиш, хлопчики грають в ляльки, — посміхнулася Моніка.

— Ти розумієш? Дивися. Руки тремтять, бачиш?

— Це ж не від старості. Значить, усе добре.

Венді кинулася вперед, і почуття тепер виражалися через тактильність.

— Дякую. На фоні хронічно сумних облич цей лист... Це дуже багато. Набагато більше, ніж може здатися іншим. Ти прочитала, і мені стало ще краще, ніж було. Так тепло.

Моніка відповіла на обійми, а не слова. Почали зароджуватись нові ідеї.

Глава 15. Ми вміємо в унісон

Дні змінювали одні одних дуже повільно. З початку нового віада у дітей різного віку почали з'являтися ляльки. Вони знаходили їх біля входу в квартиру, на підвіконнях і навіть на своїх ліжках. Більшість дітлахів охоплювало здивування: вони знали, що це, але були впевнені, що батьки точно б не витрачалися на таке. Здивовані погляди матерів і батьків ставили крапку у дитячих здогадках. Ніхто їх не купував і не знав, звідки вони з'явилися.

Зв'язані чоловічки були різними: відрізнявся одяг, довжина і колір волосся, навіть колір очей і відтінок шкіри. Деякі діти бачили в них точно себе, інші ж — втілення справжнього героя, що жив у їхній голові. Ляльки стали тією межею маленької радості, про яку Торакс і не підозрював.

Спершу інші діти не вірили щасливчикам. Не кожен наважувався взяти нового друга і вийти з ним на вулицю, тому друзів запрошували до себе. Молодші гості охали від простого захоплення, а старші ламали голову, звідки ж ці ляльки з'явилися. В окрузі ніхто не продавав, тому вкрати з магазину, щоб похизуватися, не вийшло б. Самим зв'язати у дітлахів не вийшло би — надто хороша робота для недосвідчених рук. Дорослим не до того — їх цікавлять більш насущні речі — воно й справедливо. Банальна цікавість змушувала ламати голову, але відповіді вони так і не знайшли. Зрештою, ті визнали, що деяким загадкам просто потрібен час. Старші почали заходити в гості до друзів, які були молодшими.

У жодному разі не для того, щоб погратися з ними — все ж їм було вже тринадцять, чотирнадцять, а то й цілих п'ятнадцять років. Когось зі старших батьки просили приглянути за своєю малечею, після чого давали кілька монет або пригощали смачним обідом — хто і на що був спроможний. Іншим підліткам подобалась атмосфера — посидіти з натовпом галасливих дітей іноді хотілося навіть більше, ніж шастати по набридлих вулицях. Деякі приходили на такі заходи просто тому, що вперше у своєму житті їх охоплювало відчуття окрилення від

першої закоханості. Так, в одному будинку могло зібратися від трьох до п'ятнадцяти осіб, залежно від погоди й обставин.

Звісно, всі присутні ділилися на дві групи — молодші й старші. Перші ризикували, приносили своїх ляльок додому до когось іншого, і так по черзі. За день вони встигали стати сім'єю, кинути виклик кровожерливому злодюжці-людожеру, зачарувати один одного в слимаків, проповзти всю планету на животі і розчаруватися назад. Старші залишилися, самі намагались зв'язати таких ляльок, багато теревенили і не забували пильнувати за дітьми. Хтось умудрявся показувати іншим фокуси, хтось сидів у кутку і писав вірші. Казав, що в такій атмосфері набагато затишніше, ніж удома.

У той же час Венді продовжувала в'язати так багато, що через кілька днів її пальці навчилися робити все самі. Кольори підбиралися вже інтуїтивно, а кожна лялька займала все менше і менше часу. Вона майже щодня ночувала у Моніки і лише іноді провідувала батька, щоб приготувати йому їжу, дати ліки і взяти трохи відкладених грошей на все необхідне.

Моніка тимчасово закинула написання дисертації і зайнялася пошуком корисних товарів з-за кордону, тому іноді її супутниця залишалась одна. Торговці диковинками знали її не гірше за місцевих завсідників. Вона вміла триматися впевнено, іноді блефувати, іноді не шкодувати грошей на потрібний товар. Просто провізії з їжею було вже недостатньо. Треба було знайти щось довготривале, що хоч трохи змінює життя, а не раціон харчування. Прямо як для Дузовика, тільки ще краще.

Поки Венді залишалася одна, їй не було самотньо і сумно — варто було лише влаштуватися на ліжку зручніше, зачекати, доки радіо грає улюбленою хвилиною, і пальці самі йшли в танок. У звичайні ж дні вони виходили на вулицю і придумували нові ідеї. Одного вечора в голову прийшла думка, котру неймовірно захотілося втілити в життя. І ця ідея стала наступною шестернею.

— Привіт. Тобі не погано? Не голодний? — запитала Венді.

Вона не увійшла до квартири, а говорила з батьком через вузьку щілину.

— Привіт, маленька. Ні, все добре. Чому ти не заходиш?

— Заплющ очі, будь ласка.

— Я повинен спати?

— Та ні, не треба спати. Просто прикрив очі, доки я не скажу, що можна.

— Ну добре. Що, прикрити? Прикрив, ось так.

Вона забігла всередину. Довелося багато шурхотіти. Незрозуміло було, навіщо взагалі ці мотузки і скотч. Завжди, коли щось не виходило, Венді доволі швидко виходила з себе. Але зараз треба було бути спокійною.

— Ну все, дивись. Пам-па-пам!

Дівчина спробувала видати святковий звук, але щойно прозвучало перше «пам», вже стало зрозуміло, що вийшло паршиво і сумно. Вона присіла поруч із батьком на ліжко.

— Картина.

— Так. Я повішу справа від твого ліжка, щоб ти міг дивитися. Якщо хочеш. Ти ж любиш ліси, я знаю це. Дерев там всілякі.

Він часто реагував не відразу. Навіть за столом: спершу попробує, навіщось вичекає, чомусь подивиться на цю їжу, а потім починає їсти. Значить, смачно. Коли засмучений і незадоволений, то починає мимрити. М'яко відмовить, знизав плечима і почовгає назад до ліжка. А зараз він навіть язиком цмокнув.

— Ні, ну така краса. Це ти мені купила? Для мене?

— Так. Картина називається «Натюрморт».

Батько засміявся і погладив доньку по руці.

— Венді-Венді... Натюрморт — це не назва, це... вид. Жанр такий, коли малюють різні неживі речі. От наші пампушки, наприклад. Якщо їх намалювати, то вийде натюрморт.

Та хитнула головою і теж засміялася.

— Не вмю я клеїти розумницю. Неправильно запам'ятала, значить.

— А я тобі можу розповісти. Це пейзаж. Коли природа — то це пейзаж.

— Тоді пейзажі цікавіші. Пампушки треба їсти, а не милуватися ними.

— Ніколи й не сумнівався. Кому є діло до пампушок, коли замислюєшся про цілий світ? Гори є, ліси. Океан! Один величезний океан.

— Всі так думають, поки в животі бурчати не починає. Правда в тому, що за теплу пампушку будь-хто всі ці гори і ліси переверне догори дном. І все, пампушки, значить, важливіші.

— Ой, балакуча, — весело цмокнув батько. — Ти глянь. Бачиш листя? Чіткої форми.

— Секвойядендрон.

— Що за нісенітниця? Який-який?

— У мене в книзі розповідається про таке дерево. Секвойядендрон. Велике дерево, котре ще називають «ісполинським».

— Та ні ж, — дружелюбно бовкнув той. — Зліва, ось. Ніякий це не «дендрон» твій.

Бувало, батька несло. Особливо в тих рідкісних питаннях, у яких він розбирався. Зазвичай він міг продзижчати всі вуха Кольгу, але той сам вирізнявся балакучістю. Вони розуміли один одного. З Венді він за джає міг не проговорити стільки, скільки з Кольгом за день, поки її не було.

— Летриця³⁰. Вона невисока, але строката. Дивись, яка червона виростає. Листочки такі широкі, як велика собача лапка. Дуже стійке дерево. А росте як на дріжджах.

Він іноді проковтував звуки, особливо в кінці слів, але Венді давно звикла. Все розуміла. А дерево і справді гарне було. Зачаровувало.

— Летриця, значить.

— Так. У дитинстві я жив біля лісу, де їх було багато. Ще називається «деревом-сміливцем», тому хоч і невисоке, але такі вітри витримує, ти би знала. Стоїть до останнього.

Батько не відривав погляду від картини. Стиснув губи і кивнув, наче сам собі. Венді погладила його по руці.

— Дякую тобі велике.

— Пробач мені.

Незручні, але щирі обійми. Голова лягла на німецьке плече.

— Пробач, що так часто приношу з собою скандал.

— Та хіба ти приносиш?

— Частіше, ніж хотілося б. На жаль.

— Не хвилюйся, маленька. Ми ж з усім впораємося, га?

Потрібні обійми. Він погладив по спині, а тремтіння розбіглося по всьому тілу. Не так потужно, щоб промовляти слова, котрі люди вважають важливими. Настільки гаряче вже навряд чи буде. Але якщо навіть трішки-трішки тепла, всього трохи вище нуля — це вже не мертва мова.

— Так. Обов'язково впораємося.

Той кліпнув, наче в нього був план. Венді посміхнулася і глянула на картину перед ними. Які ж гарні ці летриці, і не посперечаєшся. Навіть запах йоду на кілька миттєвостей кудись зник.

* * *

Дерев'яні двері широко відчинились. Одна з відвідувачок сперлася ліктем на стійку, і на обличчі її проступав відмінний настрій.

³⁰ Летриця — дерево з сімейства букових, що росте в Дамон-Таррі.

— Ріннест, прошу вибачення, — посміхнулася Венді господарю дешевого мотелю. — Скільки у вас коштує хороший сніданок, кілька склянок чистої води, душ і звичайне ліжко на одну ніч?

— Вітаю-вітаю, чудові. Спондей, не більше. У нас душ зламався, відразу попереджаю.

— І все одно спондей? Чому так мало?

— Умови, — він ніяково стиснув плечима і пробігся очима довкола. — Самі бачите... Стіни, дошки на підлозі, з водичкою проблеми. «Коловорот» як він є. Але ось ліжка непогані і їжа терпима. Сам готую, тому без бальзаму їсти можна.

— Зрозуміло-зрозуміло... — Венді забарабанила пальцями по стійці, наче не знала, що сказати. — Ріннест, а якщо ми приведемо вам людину, котра, наприклад... Замінить діряві і прогнилі дошки? Скільки ви за це візьмете?

— Я візьму?

— Саме так. Ми б хотіли попросити, щоб за його послугу він би якийсь час зміг тут скромно, але стабільно харчуватися, приймати душ і ночувати.

— Дошки — це добре, це, справді, добре. Але душ не працює. Він зможе полагодити душ?

— Інший мій знайомий зможе. Так що додайте його. Дві людини вам відремонтують душ і дошки, а взамін поживуть тут віад-другий. Не буянять, не крадуть. Згідні?

— Це добре, — чоловік поправив окуляри і відклав газетку. — Все одно місця пустують.

— А взагалі, ріннест, скільки у вас місць тут? В цілому.

— Шістнадцять. Поки що так.

— Скільки ви візьмете за шістнадцять людей, котрі приведуть це місце в порядок і зможуть жити тут якийсь час? Їжа, дошки, труби, вікна — все. Капітальний ремонт. Все зроблять.

Цікаво було спостерігати за розгубленими очима. На щастя, не від страху, ні. Просто людина почула те, чого ніяк не очікувала. Це викликало радість всередині.

— Зачекайте, я не розумію. Тобто щось на кшталт пансіонату, так, чи що? Але в мене мотель.

— Шістнадцять триптихів³¹, — протараторила Венді. — За кожного мешканця по триптиху особисто вам. І з нас вартість усіх необхідних речей: замків, продуктів і іншого.

³¹Триптих — це більше, ніж заплатила б людина, яка вирішила пожити в дешевому мотелі Торакса один віад. Набагато більше.

— До чого ця комедія? Нісенітниця повна, — обурився господар, але впевненість Венді його задавила.

— Ріннест, нісенітниця не нісенітниця, а ви мені скажіть. Ви згодні за шістнадцять триптихів піти на те, що я вам запропонувала? Просто кивніть або похитайте головою.

— Я би, звісно, погодився, якщо це правда. Якщо тут і справді немає підступу.

— Підступу немає.

— З чого б вам тоді такі суми платити?

— Питання ідеї, ріннест. Питання ідеї. То що, по руках?

Венді жах як подобався цей азарт. Ріннест, оцінюючи, подивився на неї кілька секунд, зробив свої висновки і пішов на ризик. У ньому зіграла наївність, і цього разу вона виявилась на його стороні.

— По руках.

— Тоді викиньте це, — відвідувачка поклала перед ним частину грошей і вказала на табличку з написом «Вільні місця», — воно вам більше не знадобиться. Перша людина прийде сьогодні ввечері. Очікуйте.

Цією першою людиною, котра могла замінити дошки, був містер Тоузйтс. Він не був добрим другом, швидше, добродушним знайомим, який жив у цьому клапті. Щоразу, як Венді з Монікою його провідували, він розповідав невелику історію, але завжди про хороше: то про люблячу роботу тесляра в минулому, то про ларьок зі смачним морозивом чи розкішними булками, котрі пекла колись його дружина. Зараз Тоузйтс був людиною самотньою, по правді, навіть зламаною, але не безнадійною.

На раптову пропозицію він відреагував по-своєму: всього лише дружелюбно підморгнув. Потім метушня з замірами і пошуком матеріалів, в якій довелося брати участь всім чотирьом — ріннест не залишився осторонь. Пізнього вечора матеріали вже були у motelі. Тесляр залишився ночувати там же.

Весь наступний день пішов на те, щоб знайти ще одну людину. Як і в будь-якому іншому клапті, в «Коловороті» було повно ледарів і брехунів, впізнати яких виявилось непросто. Вони рідко розповідали історію свого життя і говорили неправдоподібним стражденним голосом. Моніка навчилася вловлювати потрібні нотки в розмові з бідними. В основному з претендентами говорила саме вона. Венді

помічала, що та задавала запитання по суті і не цяцькалась з ледарями і хитрунами. Тільки ці лиси видавали себе протиріччями, Моніка просила вибачення і махала рукою, мовляв, пора далі.

Спочатку складно було знайти безхатька, який був би готовий до обов'язків, не агресивного та ще й тверезого. Другою стала жінка, котра вміла непогано готувати і дуже хотіла зачепитися за цей шанс. Вона слізно дякувала, але це тільки ставило в незручне положення.

Пошуки третього продовжувалися трохи більше двох днів. Деякі бідняки пропонували добре знайомих людей, котрі теж годилися в кандидати. Завдяки цьому хтось знаходився швидше. Ритм життя прискорився, і рідко коли залишалися сили на дуже продуктивний вечір. І нехай хоча би з годину, але одна писала дисертацію, а інша навідувала батька.

Незбаром обов'язки мимоволі розділилися. Моніка довго розмовляла з людьми. Час від часу не так хотілося знайти людину, як почути щиру розповідь про життя. Вона слухала історії й іноді розповідала свою. Варто було розібратися, і ставало зрозуміло, що вулиці всіяні не тільки ледарями. Тут вчителі і теслярі, сироти, флегматики, розведені і сотні, сотні інших людей. Просто кожному в якійсь момент життя по-своєму не пощастило.

Поступово готель ріннеста оживав на очах. Туди привозили нові ліжка, тумби, дзеркала і речі. Коли полагодили душ, ця подія стала для місцевих маленьким святом — нарешті можна було засинати чистими.

Венді повністю взяла на себе організаційну діяльність. Вона була обережною, тому все робилося вдень, з великою швидкістю і через чорний хід. Голова була забита потрібними номерами, важливими фразами і цінами. Організаційна діяльність подобалась їй, але до кінця дня сил не залишалось зовсім. Часто Венді ночувала прямо там, у будівлі, котру все більше хотілося назвати готелем.

Метал помічав, як люди чіпляються за шанс, якщо це важливо для них, і якими жалюгідними іноді можуть стати, якщо хочуть надавити на почуття заради вигоди. Стежки ж бачили, як мешканці намагаються створити затишок довкола свого маленького ліжка. Хтось клав камінці під подушку, інший вішав малюнки поруч на стінку. Всі вони шукали дорогу до чогось свого.

Одна блукала по місту, під кінець дня зовсім вже стомлена. Але коли знаходилася потрібна людина, котрій по-справжньому хотілося простягнути руку, вся втома провалювалась під асфальт, і з'являлося відчуття окрилення. Друга читала настрої людей із мотелю, доки ті

були зайняті своїм: це не було щирою вірою в завтрашній день, але ніякої в'язкої чорної мерзоти, котру вони принесли з собою. Поки що вони не готові були жити надією, але вже стали її уособленням.

Дві людини майже весь день були нарізно, але цілком покладалися одна на одну. Не так далеко, всього через кілька вулиць, був хтось, заради кого хотілося стати кращою. Вони зустрічалися тільки в кінці дня, знесилені, але палаючі від емоцій.

* * *

І цілого торнавідору не минуло, як майже півтора десятка осіб думали над тим, що покласти в кімнату, куди не вміщувались ліжка. Ідею підказав містер Родрих, ветеринар. Вона сподобалась усім, усім до єдиного. Венді тут же почала телефонувати і домовлятися, Родрих побіг за всім необхідним, а інші допомогли облаштувати маленьке приміщення.

Жителям подобався цей ритм. Спочатку вони намагалися допомогти один одному, а потім з'явилося бажання допомогти іншим. Тоузитс почав в'язати ляльок — Венді цілих пів дня потратила на те, щоб навчити його основам. Перша вийшла кривенькою, і йому було соромно комусь таке дарувати. Друга — на абияк, а ось третя виявилася милою і дісталася хлопчині, який жив неподалік.

Кухарка Сувитра була однією з перших, хто заселився в мотель, і її золоті руки подарували цьому місцю те, завдяки чому день починався і закінчувався добре. Здавалось би, вона смачно готувала рис і плаккі³², але ідеальне поєднання спецій та овочів — і ніяке м'ясо не потрібне. Зникло відчуття, що ти їси сміття заради того, щоб просто не вмерти. Спершу не було ніякого м'яса, але й бальзам ніхто не додавав, адже той був просто ні до чого. А на п'ятнадцятий день, коли Родрих познайомився з місцевою торгівкою міс Тарво, він притягнув до готелю цілий рулет буженини. І тоді Сувитра приготувала страву, про яку Тоузитс пообіцяв скласти пісню.

Але диявол із нею, з тією піснею. Венді вміла продзижчати всі вуха, якщо мова йшла про щось цікаве для неї. Вночі на початку торнавідору вони зібралися у холі довкола радіо. Те було наче маленьким артистом, який стояв на табуреті в оточенні позіхаючих глядачів. З усіх сидячих про Деякого Містера Безтілесність чув тільки

³² Плаккі — страва із житньої каші, що їсться у три етапи. Перша третина каші поливається легким овочевим соусом. Він допомагає розкритися смаку другої частини страви зі шматочками квасолі і перцю. Прийом їжі завершується третьою частиною зі солодкуватим ягідним соусом, котрий нейтралізує гостроту у роті.

ріннест, інші про те гадки не мали. Але й сам ріннест був і розряду тих, хто казав: «Я в байки не вірю, тому навіть не запам'ятав, хто він там такий». Кращого приводу розказати про те, хто він і що про нього відомо, просто не можна було придумати.

Цього разу Моніки поруч не було. Хотілося вірити, що вона теж почує оркестр, котрий незабаром зазвучить. Коли Венді думала про неї, завжди здавалося, що вона неподалік. Ходить за клопоть звідси або сидить в пансіонаті, пише дисертацію. Пише і теж, ймовірніше, чекає сокровених звуків.

Родрих тим часом, бачать Терсида і Йеталь, вирішив розговорити радіо, щоб те швидше почало грати. На нього бурчали, з нього хихикали і з ним сперечалися. Тут тисячею слів можна описувати те, що називається метушнею.

А потім загадковий музикант зазвучав. Почулися звуки, котрі хотілося назвати магічними. Точно не щось звідси, і скільки не шукай, джерело все одно не знайдеш. Виражай у віршах або намагайся прозвучати так само — не вийде. І тисячею слів не опишеш те, що саме грав Деякий Містер Безтілесність.

* * *

Вранці наступного дня Венді буквально впурхнула в квартиру. Вона повідчиняла двері і ввімкнула всі три лампочки, щоб у кімнаті стало максимально світло.

— Я вдома! Вибач, що останнім часом часто пропадаю.

— Маленька, що ти така щаслива? — він прийняв сидяче положення.

— Ну, прямо щаслива? Енергійна!

— Дуже, я б сказав.

— Не знаю. Просто на вулиці дуже приємний вітер. Якийсь... правильний. Сподіваюся, тебе не продує.

Дівчина відчинила вікно, і всередину почала проникати свіжість.

— Приємний. І теплий.

Венді принесла смачну їжу з собою. Батько дошкутильгав до столу, і вони обоє почали їсти.

— А я майже дочитав книгу твою. Ось цю, нову.

— Це новина.

— Ну така дивна, така дивна. Якись незнайомі слова трапляються. Це ж якась інша мова?

— Так, якась дуже старовинна.

— Всі ці великі дерева, змії і боги. Я мало що розумію, але все одно дуже цікаво.

— Мені теж, неймовірно. Просто немає часу довго читати, на жаль. Але, повір, скоро я тебе дожену! Буде що обговорити. Адже там кожен розуміє по-своєму.

— І не кажи. У тебе цікаві смаки. Наче дурнуваті казочки, але не для дітей.

— Казки теж не тільки для дітей, — відповіла Венді.

— Гадаєш?

— Так. Ти можеш мені не вірити, але дорослим вони набагато потрібніші. Діти і так у них живуть. Для них це як історії, засновані на реальних подіях.

— Ну так, — прокректав батько, — іноді хочеться чогось більшого, ніж ця сірість. Ти маєш рацію. А звідки в нас ця краса?

Він вказав поглядом на картину біля свого ліжка.

— Тобі не подобається?

— Та ні, навпаки! Ти глянь, як гарно.

— Погоджуюсь. Просто вирішила повісити.

— Подивися на листочки. Знаєш, що за ліс?

— Який?

— Летриці. Дуже гарне листя, і колір яскравий. Неймовірно стійкі дерева.

Батько хотів було продовжити, але пригадав щось набагато важливіше.

— Ти знаєш, що ще трапилося? Я, здається, не казав.

— Що ще?

— До мене ж іноді Кольг заходить, допомагає. Так-от вранці він допоміг із ліками, а я пригостив його твоєю смаженкою — вирішили з молоком поїсти.

— Смаженка — це смачно.

— Так. Ну і вирішив він краплю бальзаму додати для смаку. Так, просто, щоб смачніше було їсти. То я його плеснув по руці, сказав, щоб ось так їв. Він запитав: «Що, всухом'ятку?». Ну а як всухом'ятку, Венді? Я йому кажу: «Ідіот старий, у тебе молоко є». Ну і не жалівся він потім. Сказав, що ти смачно готуєш.

— Ти...

Вона геть розгубилася. Не знала, що сказати далі. Але до худорлявого обличчя захотілося торкнутись. Венді обійняла тендітне тіло і губами торкнулася його лоба.

— Та годі тобі, маленька. Говориш, наче подвиг якийсь. Я просто від тебе набрався.

— Дякую, — сказала Венді, і чомусь захотілося стрибнути з усіх сил, пробивши дах і широкі хмари. — Дякую, татусю.

* * *

— Мій дядько був листоношею, — Дузовик підняв палець вгору, наче співрозмовниця мала б по-справжньому здивуватися. — А я грав у ансамблі. Цілих тридцять років!

— Ти, напевно, встиг стати віртуозом.

— Що? Ой, та ні, я про дядька! Він працював листоношею тридцять років! Дуже поважний чоловік був, от чесне слово. Віриш?

— Вірю.

Той сильніше розгойдувався на подарованому кріслі-гойдалці, як дитина. Моніка сиділа навпроти на шматку металу, що чимось нагадував стілець.

— Тридцять два! — донеслося з вагончика.

— От тобі маєш! Навіть тридцять два.

— Це похвально. А ти скільки грав у ансамблі?

— Ой, та років п'ятнадцять.

— Ні, — засміялася вона. — Ну, чесно скажи. Справді грав?

— Та відрубайте мені ноги, якщо ні! — Дузовик здивувався. — Ти не віриш?

— Просто я знала одного гравця в ансамблі. Але якщо це правда, то... — Моніка повільно заплескала в долоні. — Дай угадаю... Трубив?

— Барабанів. Носив ідіотську форму і на простій барабанів. Але добре я, — Дузовик глянув на вікно і вирішив говорити тихіше — не хотілося йому ось так відкрито лестити. — Мій дядько був із тих, хто доставляв листи навіть у саме напруження відносин із Ріджиктом. Один кивок голови якогось багатія, і все, — він провів пальцем по горлу. — А він приносив листи від родичів. З'єднував сім'ї, котрих розлучили кордони, розумієш?

— Так. Це достойне поваги.

— Ось-ось. По правді, — він перейшов на шепіт, — я поважаю його. І захоплююсь. Він чесна, а головне, смілива людина. Я точно знаю, що якщо на добрих людей нападуть, він заступиться. Зараз важче, звісно. Старий. Але він така... ух! Сильна людина. Знаєш, я не такий.

— У тебе інші плюси.

— У мене? Ти думаєш?

— Ти щирий. Настільки ж, наскільки твій дядько сміливий. Ти, Дузовик... — співрозмовниця гойднулася на металевому стільці і

замислилась, наче й справді важливо було знайти слова. — Ти не черствий. Тому хочеться бути поруч із тобою. Ось ти кажеш, що твій дядько заступив би грудьми людину, але ж ти теж не пройшов би мимо. Навіть якщо би залишилась секунда на роздуми. Просто інакше. І мені це дуже подобається в тобі.

Чоловік почухав бороду і засоромився. Посміхнувся так стримано, відвів погляд і стиснув плечима.

— Ну, що тут сказати? Приємні слова, Моніко. Не було випадку, але якщо ти так говориш, то я тобі вірю. Тобі чомусь хочеться вірити.

— Дузовик, послухай-но, — пальці клацнули від нової ідеї, що з'явилася геть раптово.

— Послухаю-но.

— Мені потрібна твоя допомога. Ти як, любиш спонтанність?

— Ну... — чоловік покрутив панамку на голові. — Якщо вона без летального кінця.

— Без. Через кілька днів, гадаю, влаштуємо. Ну нехай через три.

— Що? Що влаштуємо?

— Точно! Через три дні я зайду за тобою.

— І що потім?

— Пригадаєш молодість, Дузовик. Сповна.

Глава 16. Квітковий марш

— Ні-ні, ріннест, — замахала руками Венді. — Якщо хороші замки, як у нас, а двері не з картону зробили, то вони не зайдуть. Ніхто не стане виламувати їх, якщо ви нічим не насолити.

— Ну от звідки ти впевнена? У мене постійно ця думка в голові. Що придуть і розколошматять тут усе.

— Ланки не приходять до кого трапиться. Вони взагалі не так цілі вибирають, не хвилюйтеся.

— Звідки тобі знати, скажи мені? — не заспокоювався той. — Навмання?

— Чому відразу навмання? Я знаю багато чого, а не тільки де замовити якісні двері. І непогано знаюся на тому, як ведуться справи і наяву, і в тіні. Я вже розумна дівчинка, так що можете на сто відсотків бути впевненими, що все в порядку.

— Добре. Скажи мені, може, можливо дістати зброю?

— Кухонний ніж?

— Ні. Вогнепальну.

— Диявол, ні звичайно. Вони ж регулюють більшу частину збройного трафіку, ви чого?

Ріннест закинув ногу на ногу і задумався.

— Справа не в зовнішньому вигляді. Навіть якщо у нас розкішні двері і замок, вони не лізтимуть навмання. Не доносить, не втручайтеся в бійки, не грубіть незнайомим людям. Старайтеся жити тихіше. Я це вже всім казала ще при знайомстві.

— Я зрозумів, добре. Треба припинити панікувати. Я панікер, визнаю. А ще іпохондрик страшенний.

— Не така жахлива риса, — засміялась дівчина. — Позбуватися потрібно, але не вирок.

По сходах піднявся один із мешканців і махнув рукою, щоб привернути увагу.

— Венді, ріннест, вибачте. Е... Там хтось стоїть за дверима.

— Хто?

— Людина якась в капюшоні. Здається... Ми не знаємо хто.

Венді зіскочила зі стільця так, наче це вона насправді була панікершою.

— Диявол, сьогодні ніяких замовлень не повинно бути. Мене не попереджували. Вона одна?!

— Одна.

Та відразу метнулася до дверей. Ріннест пішов за нею. Біля виходу зібрався невеликий натовп із шести-семи осіб — кожен говорив пошепки.

— Венді, тут...

— Так, я знаю. Мовчіть.

Вона подивилася у вічко. Там справді стояла фігура в мішкуватому одязі та капюшоні, що приховував обличчя. Незнайомець тримав руки в кишенях й опирався на воза, накритого брезентом.

— Не відчиняй, — прошепотіла Сувитра.

— Принесіть ніж, чи що.

— Та просто ігноруйте.

Венді злякалась, але тут же задушила страх злістю.

— Ти хто такий?! — прозвучав крик.

Хтось із мешканців готелю все-таки чимось насолив. Зробив якусь гидоту або щось украв. Було зрозуміло, що за рогом могла знаходитися ще ціла зграя інших людей. Венді припустила, чи зможуть вони протистояти п'ятьом-шістьом людям. Можна буде залагодити все мирно і сказати, що вона із Хтоніки, але тоді все, повна катастрофа. Головне — ні за що не відчиняти двері, навіть якщо почне стукати.

Незнайомець почув запитання і наче знав, що за ним спостерігають у вічко. Він повільно і демонстративно зняв капюшон і показав язика.

— Цепра-а! — вилаялась Венді і негайно відчинила двері. Вона була обурена, і навіть приємна зустріч не стала приводом проковтнути роздратування, що наринувало.

— Живцем закопати за такі жарти! Мон, так робити зовсім неправильно. Ми злякалися.

— А це й не моя ідея, ти знаєш? — Моніка розсміялася. — Піддалася спокусі, тільки й того.

— Чия тоді?

— А от моя! — донеслося з-під брезенту.

Тканина нарешті злетіла, і показався чоловік, котрий ногами і руками обіймав барабан.

— Дузовик! Диявол, що ти наробив! — Венді схопилася за голову.

— Тебе не впізнати! Навіщо ти збрив бороду?

— Помолодшав, так?

— Мінімум на кілька десятків. Проходьте вже! А то стоїте, мелькаєте. Гості з возом опинилися всередині, і двері тут же зачинилися на два замки і клямку.

— А що це ви за барабан притягнули?

— Тільки вранці сьогодні забрали. Грати будемо. І вирішили до вас забігти. Ну, і перекусити, а то з самого ранку не їли. Знайдеться?

— Дорогенька, ну ти ставиш мене у незручне становище перед людьми. Навіщо таке запитувати? — Сувитра швидким кроком пошкунтильгала за тарілками. — Ви їжте гостре? А, знаю, що вам дам. Дещо новеньке!

— Тільки небагато, а не як зазвичай, будь ласка.

Її, здається, не почули. Дівчина вирішила не витратити часу.

— Так, Дузовик, поки що їж і налаштуйте свій барабан як хотів. Тоузйтс, скажеш, що ми відійшли.

Коли обоє кивнули, Моніка взяла подругу за руку і вийшла на балкон. Скромний куточок, де не розгуляєшся. Нічого, крім двох нових табуреток, чиеїсь чашки з недопитим супом і виду на закинтий завод. Наче навмисно: щоб пожахатися, пощулитися, а після повернутися туди, де добре.

Роздратування Венді відступило, переляк залишився позаду, і вони, наче прочитавши думки одна одної, одночасно обійнялися.

— Ми ніби тисячу років не бачились. Я неймовірно сумувала.

— І я, Мон. Не уявляєш як. Зовсім замоталася.

— Розумію. Але не даремно все це. Зараз вже легше.

Їм потрібен був час, щоб насититися тим важливим, чого їм катастрофічно не вистачало останніх кілька днів. І передчуття, нарешті, змінилося спокоєм.

— Що, Дузовик у барабанщики записався, виходить?

— О, так. Він казав, що грає, а сьогодні вранці мені довелося почути це. Чудесно виходить. Я ніколи не думала, що одним тільки калаталом можна створювати такий цікавий ритм.

— Ото вже людина-несподіванка.

— Так. І я хотіла, щоб він зіграв тут. Мені здається, що люди таке не часто чують. Їм може бути цікаво. Я намагаюся організувати, щоб він зіграв у двох школах, східному приюті та будинку для літніх людей. Повинно вийти. Інші поставилися з підозрою до моєї пропозиції, але їх можна зрозуміти.

— А клатті? — тривожно перепитала Венді. — Де?

— «Коловорот» і «Бівуак». Не хвилюйся, я ж уважно тебе слухала, коли ти мені розповідала про місто.

— Добре. А коли?

— У найближчі два дні. Але це чотири короткі виступи, тільки й того. Виступи на один раз, але, розумієш, стрільнуло і... сама знаєш.

— Знаю. І все одно, добре, коли таке стріляє.

— А ви що? Тут дуже багато змінилося з мого останнього візиту.

— Так, і це майже все. Кілька незначних деталей — і готель готовий. Розумієш, що це означає?

— Прощавай, старе життя?

Це був той випадок, коли справа зовсім в іншому. Моніка не сказала дурницю, але зараз набагато більше суті ховалося саме в майбутньому. Все старе спалиться, вигорить і розчиниться. Воно було приречене, і від приреченості цієї хотілося відректися.

— Ні, до диявола старе життя. Хай прийде нове — ось що набагато важливіше.

П'ятнадцятихвилинна бесіда перепливла в годину насиченої розмови. Тільки потім вони вийшли з балкону, але говорити від цього менше не почали. Тепер вже Венді тягнула супутницю за собою.

— Ти ж не бачила! Диявол, ти здивуєшся, серйозно. Родрих, значить, придумав це, а нам сподобалося. Мені, ріннесту, всім. А ти що, не помітила, хто тут бігає?

Та задуматись не встигла, як двері в маленьке приміщення відчинилися. Вони зайшли в крихітну кімнатку, куди не вміщувались ліжка. Таке собі сімнадцяте місце, нехай і мініатюрне. Яскраве світло, людина в халаті і... Гав?!

Родрих підняв голову, але щойно побачив гостей, тут же заспокоївся. Він був зосереджений на цуценяті і щось шукав очима у його шерсті.

— Ух ти, малеча!

— Не малеча, а цуценя, — поправила Венді.

— Не цуценя, а Starvl Qaddavq³³, якщо зовсім прискіпуватись, — останнє слово було за Родрихом.

— Ви — ветеринар?

— Ніколи не припиняв бути ним. Навіть зараз, як бачиш. Я просто подумав, знаєш...

Лікар говорив повільно, а потім і зовсім замовк. Тільки коли пінцет виловив чорну комашку, увага Родриха повернулася.

³³ Starvl Qaddavq — ветеринарний термін, яким позначають цуценя: дослівно перекладається як «Собака-катишек». Слово «Qaddavq» увійшло у вжиток рідаса, і зараз цим словом можна назвати все, що маленьке за розміром, нехай то буде їжа, діти, тварини і так далі.

— Раніше в людей було більше домашніх друзів. Набагато. Але допомогти ж усім хочеться, навіть якщо у них немає дому. На деяких дивишся, і тремтіння пробирає — таких складно врятувати. А я попросив виділити це приміщення для ось таких випадків, — він поплескав цуценя по животику. — Не люблю, коли навички пропадають даремно.

— Це похвально. Неймовірно. Багатьох вам вдалося врятувати?

— Шість птахів і їжака, але я їх відпустив. А з тих, що тут, то це тільки третій собака. Перший ганяє по всьому готелі, а ось друге цуценя біля Сувитри треться. І знаєте, я його пильную.

— Чому?

Чоловік подивився з-під лоба і сором'язливо посміхнувся.

— Нам дуже сподобався рис із м'ясом, що готує Сувитра. То ось це м'ясо у нас вчора закінчилося, але вона пообіцяла, що рис із м'ясом залізно буде на столі. Хто знає, чого це вартує, га?

Моніка подивилася на нього скептично та осудно, але Венді пирхнула і відразу спробувала приборкати сміх.

— Вибачте, секунду! — вона глянула на Родриха: той лише весело підморгнув, і чомусь чергова хвиля сміху вдарила з новою силою.

Коли в готелі поселилося шістнадцять людей, а все, що можна було поремонтувати, вже було поремонтоване, Венді і Моніка повернулися додому. У кімнаті останньої зовсім нічого не змінилося, особливо якщо порівнювати з готелем. На віад вони повернулися до звичайного життя: більш розміреного і не такого насиченого.

Дисертація писалася з великою швидкістю. Ці дні стали навіть продуктивнішими, ніж у часи, коли вони розгулювали по Тораксу. Комітет із Хікарідуса був здивований тривалій відсутності, але ще більше зрадів новим листкам з інформацією. Залишалось зовсім трохи: підвести підсумок і надати роботі офіційного вигляду.

Венді знаходилася поруч, іноді в'язала ляльок, іноді ненадовго забігала додому до батька. Вона розказувала Моніці про ідею, котру придумала на дозвіллі. Щось велике і важливе, але в той же час незрозуміле Тораксу. Щось, де одна і навіть дві людини точно не впораються. Треба було понадіятись на себе і цілком довіритися близьким. Доки одна писала слова, щоб дотягнутися до своєї мрії, інша старалася продумати кожен крок, кожен дію. Дорогоцінна посилка з-за кордону, що вмістилася в шкіряний мішечок, приїхала на сьомий день.

* * *

— Готово! — крикнула Венді, щойно переступила поріг кімнати. — Готово, готово, готово! Пішли?

— Може, тут послухаємо?

— Ні в якому разі.

— Тоді перенесемо? Завтра прогнозують дощ.

— Ще на торनावідор?

— Так, щось я...

— Сумніваєшся? Моніко, на тебе це взагалі не схоже. Тисяча букв «а» у слові «взагалі». Вза-а-а-агалі.

— Хвилююся. Це може бути дуже важко.

— А ось і даремно. Даремно хвилюєшся.

— Я стільки аромату ні разу не витрчала. Ми, може, надто багато на себе... — Моніка примружилась. — Зачекай, що це ти так хитро посміхаєшся?

Та відразу відвела погляд, навмисне роблячи вигляд, що не розуміє.

— Я хитро посміхаюсь?

— Так! Якийсь жахливий план у голові?

— Укуси тебе диявол, Мон. Вона порожня, як і завжди.

— Ти зазви...

— Ой, не чую нічого! Не чую, не чую і чекаю внизу, — перебила Венді і, підстрибуючи, вибігла на вулицю.

Моніка цикнула і гепнулась на ліжку.

— Так-так, манери шкутильгають... — втомлено протягнула вона і майже відразу почула, як двері привідчинилися.

Всередину ніхто не зайшов, але зі щілини почувся голос:

— Ти щойно перейшла останню межу. Але якщо вийдеш протягом пів години, я прикинуся, що не почула.

Почався новий торनावідор. Справжнє свято на вежі під відкритим небом. Всередині вирувало хвилювання. Вони запаслися силами, тому що готувалися до цього не перший день. Їхній кращий товариш знаходився поряд. Поки що він мовчав — його час ще не прийшов. Треба було трішки зачекати.

Почати мала Венді. Вона торкнулася металевої квітки, що була прив'язана до плаща. Невимовна впевненість у своїх силах. Амарантин повинен був прийняти невидиму людському оку форму. Стежки були готові. Коли зазвучав концерт, всередині виникло

відчуття, що можливо переступити через самий бездонний яр. Моніка готувалася до майбутнього і насичувалася моментом.

Із пальців на руках почали протягуватись дороги. Кожна з них петляла і росла в своєму напрямку. Одна ринула під дах неподалік і задушила страх самотньої людини. Друга полетіла далі і зігріла незнайомця, котрий мерзнув під тонкою плащівкою. Кінчики пальців насичились життям, і виникло відчуття, що поруч горить маленьке багаття. Третій і четвертий ланцюги схопили двох хуліганів, котрі цього разу не підняли руки на слабкого. Перелякані й одурманені, ті кинулися навтьоки, хоча за ними ніхто й не погнався. Інші нитки полетіли далі і зробили так само небагато, але зробили. Чиясь рана припинила саднити, чиясь голова позбулася тривоги. Хтось знайшов у собі сили обійняти, хтось — не відштовхнути.

А останні дві дороги оповили самих тих, які стояли на вежі. Так прохолоде серце ще більше довірилося металу, а той став м'яким, наче вата, але всього на якусь мить.

— Я відчуваю. Ми впораємося, — промовив він, коли оркестр затих. І тоді прийшла його черга.

* * *

Вранці в призначеному місці їх чекали Дузовик і Тоузитс. Перший тримав у руках барабан, інший був без нічого — свою роботу він уже виконав. Чотирьом людям треба було пройти по найдовшій вулиці міста. Асфальт на ній наче тріснув, подібно до нариву. Майже вся дорога була покрита тріщинами і вибоїнами. І поки люди своїми силами латали одні дірки, з'являлися інші.

Зараз місто було пофарбоване, швидше, у світлі тони, але хмари над головою могли все змінити за лічені хвилини. Попереду стала Моніка, за нею — інші. Вона поклала дорогоцінний мішечок у внутрішню кишеню, ближче до серця. Все заради того, що знаходилося всередині. Дівчина глянула через плече, стиснула кулаки і зробила крок.

Спочатку повільно. Перша гора металевого сміття, котру приволік Тоузитс, почала змінювати форму і стелитися під ногами. Текуча, як віск свічки, вона повільно покривала асфальт зверху і застигала. З'явився незламний шар металу, щоправда, тільки на кілька кроків перед ними. Перш ніж зазвучав неочікуваний гул, Венді встигла крикнути:

— Тільки не думай зупинятися! Ні за що!

Потім Дузовик забив у барабан. Ще раз, а потім ще. З'явився непростий ритм, що дуже запам'ятовується.

Спершу вони так і йшли: перетворюючи купи сміття в дорогу, мимо парадних і під глухі звуки барабана. Потім до них приєднався ветеринар Родрих — просто вийшов із-за рогу і став п'ятим. На його спині був цілий ящик з пляшками води і великий плакат із написом: *«Безкоштовна чиста вода»*.

Він геть не вмів грати на інструментах, та й не мав при собі хоч якогось, тому почав просто плескати в долоні, попадаючи під ритм Дузовика.

Пам-пам. Пам-пам-пам!

Міс Тарво запікала м'ясо, і їй уся ця хода була нецікава. Вона припідняла шторку, пробігла цинічним поглядом по маківках дивних людей, а потім впізнала одну з них. Цей сивий куц не можна було не помітити — жінка відразу рвонула на вулицю, залишивши всі делікатеси на столі. Міс Тарво так боялася не встигнути, що забула про шматочок м'яса в руках, котрий натирала гірчицею. На бігу вона просто засунула його в кишеню фартуха.

— Родрих, Родрих? — вона прилаштувалася поруч із ним. — А ви дуже зайняті в найближчі дні? Моя Тофф-Тофф хворіє.

— Гретто, я ж уже оглядав її, — той не припиняв плескати в долоні. — Ваш скунс здоровий, наче бик.

— Вона почала чухатися, — стиснула плечима жінка. — Ви загляньте ще разок, як вийде, дуже прошу. Взамін я вам дам стільки смачного запеченого м'яса, скільки ви ще не їли.

— Що, в мішки буду вантажити?

— Ні. П'ять соковитих шматків. Майте совість, Родриху!

— П'ять шматочків теж добре, — розсміявся чоловік. — Згода.

— Ви таке диво, дорогий, — міс Тарво розтанула. — Моя Тофф-Тофф чекає вас у будь-який час. Просто підійдіть до магазину біля мого дому, коли звільнитесь. А що тут взагалі відбувається, що за дивний марш?

— Хочемо зробити крихітний подвиг. Справді крихітний, але важливий.

— Який же? Розкажіть, мені треба знати.

— Просто ходімо з нами і побачите. Хіба ви так поспішаєте?

Жінка відразу подумала про духовку. Виключила, точно виключила. М'ясо лежало на столику.

— В цілому, не так, щоб дуже, Родриху. Не дуже.

Алефарз був з ними. Коли на шляху показався старий перевернутий потяг, він залишив господиню і рвонув уперед. Метал почав стелитися під ногами тих, які йшли, і перетворився у веселку над іржавим покійником. Якщо б знадобилося, він би став сходами чи навіть крилами, щоб пронести людей над поїздом. Тільки б вони не зупинялися, тільки б дійшли. Алефарз іскрився енергією, і Моніку це надихало. Щоразу, коли на шляху була перешкода, він допомагав і знову повертався до Моніки. Крок став швидшим.

Венді спостерігала за людьми, які на них витріщились. Здивовані обличчя вартували багато чого, але була категорія тих, чиї пики були геть безцінні. Такий собі вид перехожих, які зовсім не розуміли, що відбувається. Складалося враження, що вони всю ніч пиячили, як дияволи, а на ранок побачили перед собою міраж. Ось із таких хотілося просто сміятися до смерті, адже чомусь саме вони піднімали настрій.

Деякі навіть невпевнено підходили, ставили кілька запитань і приєднувалися до ходи. Хтось хотів попити, хтось поговорити чи зробити ритм трохи гучнішим. Людина за людиною, натовп ставав більшим.

Потім вони пройшли мимо того, хто просто не міг проігнорувати те, що діється. Молода самоучка обіймала свій ручний синтезатор і вважала себе вуличним музикантом, нехай і початківцем. Такі на будь-який мелодійний звук реагують із захопленням і обожнюванням, а на людей на зразок Дузовика дивляться як на учителів, котрі досягли великого музичного резонансу. Тому щойно вона почула барабан і плескання в долоні, тільки вловила ритм, як влилася у натовп. Дівчинка навіть не була впевнена, що можна ось так нахабно приєднатися до них, але в неї були запитання, котрі вона просто не могла не задати.

— Вибачте! Пробачте мені, а ви теж музикант? — засоромилась та.

Між ними зав'язалася коротка розмова, у ході якої вона зрозуміла, що ще буде час поставити запитання. А поки що — музика. Її синтезатор приєднався до потоку.

Спочатку пальці нагнали вже існуючий ритм. А потім, натискання за натисканням, вдосконалили його до свого, унікального.

Тау-тау. Пам-пам. Тау-тау-тау! Пам-пам-пам!

Почався дощ. Алефарз наче більше за інших боявся, що через це хода зупиниться. Він знову залишив господиню і завис у повітрі над головами, щоб кинути виклик кожній краплі, яку міг спіймати. Металева скатертина летіла рівно над ними і не дозволяла вимокнути до нитки.

Венді виявилася єдиною, хто вирішив іти в стороні. З нею все було навпаки, і дощ став рідким життям, що всотувалося у волосся, одяг і стікало по шкірі. Венді розправляла руки в сторони, щасливо кружляла і навіть розмовляла з краплинами. Вона віддала цьому дощу всю себе. І він став другим, хто дізнався про неї справжню.

Тими, хто не злякався дощу, були дітлахи, які гралися біля ґанку. Їхні очі засіяли, щойно вони побачили ляльку на плащі дівчини, яка проходила повз. Вона була дуже схожа на ту, котру хтось подарував їхній подрузі. Діти навіть на звуки інструментів не звернули такої уваги, як на маленьке брязкальце. Тримаючись за руки, вони підбігли, щоб дізнатися про все й одразу.

— Хто, хто вам подарував ляльку?

— А ви продаєте її?!

— А чому в неї немає рота?

— У Лафіти є така ж!

— Як її звуть?

Венді посміхнулась їм, не стишуючи ходи. Спочатку вона старалася відповідати, але ті кліпали очима і запитували ще і ще. У деяких навіть заплітався язик.

— А у вас що, ні в кого немає? Тільки у Лафіти?

— Так.

— І в Стаймора! — запротестувала дівчинка.

— А ось і ні. Не тільки у Лафіти і Стаймора.

Венді простягнула ляльку, котру дістала з широкої внутрішньої кишені. Коли малеча взяла її в руки, звідкись з'явилася ще одна. І через кілька секунд уже кожен із п'яти дітей торкався чогось виключно свого.

— Подбайте про них, добре? Обіцяєте?

Всі як один закивали головами, а наймолодший хлопчик поліз обійматися. Венді довелося зупинитись і відстати від людей, які йшли попереду. Приклад свого друга підхопили і всі інші. Обійми з кожним наче запалювали нові і нові багаття всередині. Коли здавалося, що ось вона, уся величність внутрішнього тепла, до неї торкалися нові маленькі руки людини, котра не знала, як передати вдячність

словами. Тоді прокидалося щось іще більш неймовірне, чого вона ніколи не відчувала. Це було набагато більше, ніж просто мурашки по тілу і любов до життя. Темноволоса дівчинка розплакалась, і Венді чудово розуміла чому — їй і самій хотілося зробити те ж саме. Але замість цього вона стала посередині, і всі взялися за руки. Треба було наздоганяти друзів.

У той же час пан Вауццес не міг перекричати свою дружину — почало перчити в горлі, та й шум із вулиці не давав зосередитись. Та була великим майстром перебільшень і сварок, але йому було що відповісти. Хотілося тільки змочити горло і розібратися, звідки галас. Він виглянув у вікно, щоб стукнути кулаком і накричати на хуліганів. Стукнув він з усієї сили, а крикнути не зміг — в роті було ну зовсім сухо. Він насупився, глянув на натовп і прочитав надпис на спині Родриха: «Безкоштовна чиста вода». Пан Вауццес вирішив хлєпнути ковточок-другий, повернутися і виплеснути все, що думає про свою дружину. Чи то злість, чи то сухе горло взяли своє, і навіть дощ не лякав.

«Зараз я тобі все скажу, — подумав він, зачиняючи за собою двері. — Дай мені всього дві хвилини».

Ритм був цікавий і такий, що запам'ятовується, тому він закивав головою. Тау-тау. Пам-пам. Тау-тау-тау! Пам-пам-пам! Ігноруючи крики, він вийшов на вулицю і зрозумів, що потрібно провітрити голову.

Незнайомий хлопчина весело пожартував, ритм музики відволік від образ, і паскудний настрій кудись подівся. Нічого образливого дружині так і не вийшло сказати, тому що пан Вауццес пішов за ними.

Через кілька хвилин до натовпу прибився дворняга. Він не був поціновувачем музики, просто від міс Тарво за клопоть несло бужениною. Зрештою, жалісливі очі зіграли вирішальну роль, і собака випросив шматочок. За залишками м'яса той готовий був пройти скільки завгодно, тільки б в результаті він дістався його. І дворняга пішов за міс Тарво, але на відстані від голосних звуків.

Дощ перетворився на зливу. Коли води стало так багато, що ями на вулиці перетворились в глибокі калюжі, навіть тоді метал стелився вище розбитої потворної дороги і ставав новою стежкою. Тепер кожен крок для Моніки був гордістю і криком, котрий доводилося стримувати. За нею слідували люди, котрі викликали неймовірну гордість і додавали сміливості рухатися далі. За нею йшли молоді і

старі, хворі й абсолютно здорові. Професіонали і новачки, ті, які вирости, і зовсім крихітні. За спиною відчувалися всі покоління: і ті, хто втратив надію, і ті, хто повинен був цю надію породити. Кожен із них йшов із вірою в краще. І кожен крок — він ставав важливішим і твердішим за попередній.

Біля музикантки-початківця раптом опинився молодий хлопець, на котрого не можна було не задивитися. Той попрямував за натовпом і навіть не знав, що відбувається, але його серце загоралося від голосних звуків. Він йшов поруч і перебирав струни, легко награвлючи цікавий ритм.

— Синтезатор — це класний вибір. Ти граєш з почуттям.

Та посміхнулася, продовжуючи натискати на клавіші.

— А ти... — здивувалась дівчина. — Так дивно виглядаєш. І гітара така чудернацька, наче змія якась. Не звідси?

— Ні-і-і-і, — скрипнув той. — З-за кордону.

— Як же тебе сюди занесло?

— Шукаю одного безтілесного генія. Кумира, так би мовити.

— Тут?

— Ну слухай, бабка моя каже, що найсвітліші люди живуть у найдивніших місцях.

Вона чомусь посміхнулася. Подумалось, що бабуся його, може, й має рацію насправді.

— Ти дуже добре граєш. Загальний ритм став жвавішим.

— Тоді дотиснемо до кінця, га?

— Так. До кінця, будь ласка.

Для неї звук гітари-змії виділявся голосніше за інших, і вона миттєво в нього закохалась.

— Неймовірно, правда? Ти теж відчуваєш магію?

— Ні-і-і, — простодушно кинув супутник, — не відчуваю, але типу наче створюю її, по ходу. Січеш?

Хлопець на секунду порушив ритм, щоб постукати вказівним пальцем по скроні. Дурне слово — «січеш». Їй воно різало слух. Але варто було глянути на музиканта, який йшов поруч і ніс дивну гітару, ставало не до дурних фраз. Чомусь саме в момент торжества звука вона зловила себе на думці, що зелений колір став її улюбленим.

У Моніки і Венді збилося дихання. Вони не йшли поруч, навіть не торкалися одна одної, але всередині обох розквітало дещо настільки важливе, що неможливо було встояти на місці.

Одна продовжувала йти, йти, незважаючи ні на що, і в ці секунди рух для них став життям. Її кроки вперед були невразливістю і свободою. Інша ж раділа дощу і відчувала, що на брудне місто нарешті капають краплі чистоти. Вона вдихала лютий вітер, відчувала тепло крапель і заплющувала очі від щастя.

Обидві знали, що відчують схожі емоції, котрих до цього не торкалися. У голові пробігли десятки спроб описати це — хотілося знайти найвідповіднішу. Не виходило, хоч використовувуй прикметники, іменники чи будь-які інші слова. Це не гра людини на інструментах заради аплодисментів, це не справа техніки, зовсім ні. Це коли льодяна кірка стає калюжею, і починається найщиріше. Зараз всередині кожної звучала тільки частина тієї величі, але вона додавала впевненості в тому, що стежка під ногами веде куди потрібно.

Вітер посилювався. Не буревій, але заявити про себе йому точно хотілося. Капюшони, плащі і сукні носилися з боку в бік, створюючи при цьому веселий шелест.

Люди зібралися перед невеликою ділянкою перекопаної землі. Зовсім недавно і тут був асфальт, але троє осіб із готелю зірвали його покрив й облагородили місце. Двоє перелізли через невисоку загорожу.

— Ти, — Моніка простягнула мішечок. — Цього разу я проклала стежку. А твоє діло захистити і подарувати шанс.

— Я зроблю. Але простягни руки, будь ласка.

Моніка послухала, і її подруга потягнула за стрічку. З мішечка на долоні висипалося насіння персиколістого дзвоника.

Їх час ось-ось прийде, Моніка посадить їх, і вони ростимуть довкола одного великого джерела життя. Але поки що Венді рушила до середини зораної ділянки і дістала єдиний жолудь, що знаходився у мішечку. Зарила його в ямку і напоїла водою. Люди почали радісно охкати й аплодувати. Але крізь це захоплення й овації, якими б голосними вони не були, плід чув і лагідний шепіт матері, котрий всотувався в землю разом із рідиною.

— Рости, моє дерево життя. Мій маленький сміливець.

Глава 17. Зіграємо весілля, Апофісе?

Останні години джае проходили у хвилюючих, але теплих тонах. Дві людини лежали на нерухомому поїзді, дивилися догори і торкалися головами. Варто було кілька днів поспіль висипатися, і слова сприймалися краще. Вони не здавалися гострими й небезпечними. Фрази, котрі раніше були здатні обпекти болем, зараз тільки викликали хвилювання. І реакція на них вже не така, як колись, тому що говорила людина, з уст якої навіть найнеприємніші слова звучали, як коліскова.

— Я вчора спілкувалася з комітетом, — тихо промовила Моніка. — Дисертація закінчена. Мені треба буде повернутися в Хікарідус й ефектно її подати.

— Коли?

— Вони завтра вранці мені все детально скажуть. Поки що не знаю.

— Розумію.

— Не знаю, чи надовго, але, гадаю, ні.

— Розумію.

— Венді.

Знову це її хвилювання в голосі. Треба було якось продовжити, тільки слова вислизали. Щоб не звучати по-дурному або пластмасово.

— Якщо ти думаєш, що на цьому все, то це не так, — доводилося вичавлювати з себе фразу за фразою. — Я повернуся. Неважливо, чи приймуть мою дисертацію, чи ні, ми все вирішимо.

— Ти даремно хвилюєшся.

— Викинь із голови думку, що я кину тебе. Це не так.

— Я ж кажу, ти даремно підбираєш потрібні слова. Ніякої такої думки у мене немає.

Ці слова вилетіли з неймовірною легкістю.

— Я не хочу, щоб ти сюди поверталася, тим більше через мене. Треба рухатися вперед, Мон. Назовні, а не всередину. Не порушуй фундаментальні правила.

Та не заспокоювалась. Справа була не тільки в словах. Вона то зітхала, то навіть мовчала якось неспокійно.

— Потрібна пауза. Давай завтра поговоримо? Після моєї бесіди з комітетом.

— Тільки якщо про просте і хороше.

— Про подальше.

— Припини, — Венді відповідала з люб'язним сумом, наче хотілося уникнути суперечки.

— Ти вже кинула думку, що хтось із вас поїде звідси?

— Диявол, ні. Звісно ні.

— І хто тоді? Хто це буде?

— Тато поїде, — ці слова прозвучали гордо, з достоїнством. — Я знайшла людину, котра працює на кордоні. І з нею, вважай, уже домовилась, залишилося дочекатися відповіді з якогось будинку для літніх людей. Я розіслала дев'ять листів.

Моніка дочекалася, поки мова затихне і між ними стане ця думка, котрої побоювались обидві. Поїде її батько, а не вона — зовсім не неправильне, але дуже важке рішення, з яким залишалося тільки змиритися.

— Якщо замовити ліки і поселити в готелі? Про нього піклуватимуться?

— Ні за що. Не бути цьому, ні. Я, думаєш, не поселила б його в готель з самого початку, якби це було можливо?

— Не розумію тебе зараз. Хочу, але зовсім не розумію.

— Він же їх отруїть, Моніко. Я люблю тата, але він і ті, хто живе в готелі, — ці різні світи. Тато потягне їх униз, тому що яким би тихонею він не був — вони хочуть кращого, їм тільки потрібна можливість. А тато — ні. Це людина, котра, сама того не бажаючи, з'їсть всі зародки надії в інших. Він навіть у Хікарідусі ще довго згадуватиме, як усе паскудно довкола, запевняю тебе. Тому не можна його до них.

— Тоді можу забрати його з собою. Або якось вмовити комітет купити квиток, а там уже якось прилаштую. Можу... Можу підробити документи, ніби я приїхала з ним.

— Мила моя людино, — Венді занесла руки і намацала обличчя співрозмовниці. Наче для чогось вирішила перевірити, чи вона на місці. Та була на місці. Нікуди не зникла. — Ти що? Ти розумієш, що зараз у кожного з нас своя дорога? Раніше її не було, а тепер кожен із нас трьох може жити. Я ж не так хочу поїхати з Торакса, як знайти

затишне місце, де буде добре. Коли ти спала сьомим сном, я якось захопилася цією думкою. Подумала, що якщо втечу зі свого будинку і поселюся в такій самій дірі десь у Хікаридусі, буде так собі. Але мені вдалося знайти своє місце, таке ж прекрасне, як твоя кімната в пансіонаті. Постарайся мене зрозуміти, Моніко.

Тут залишалось тільки слухати: не заперечувати, не переконувати, не, навіть, погоджуватись.

— Татові тут місця немає. Ти витримала Торакс. А я від нього заховуюся назавжди. Чи ми даремно побудували найзатишніше місце у всьому місті? Ні, дорогенька, — засміялася Венді. — Можемо йти вперед, насолоджуватися перемогами і радіти відкриттям, але давай залишимо дружні самогубства комусь іншому. Тут не тобі потрібно повертатися, а мені вириватись. І я вирвуся, чесне слово. Вже виходить. Незабаром у мене будуть спокійні сні і маленьке гніздечко. Поруч — чуйні люди і ти в серпантині. Навіщо мені ще щось? Ти відчуваєш те, що я кажу?

— Я відчуваю. Але все одно всередині не по собі.

— Але чому, чому ні? Тобі належить зробити такий важливий крок у житті. Сподіваюся, скоро ти доторкнешся до чистого алефарза, заради котрого списала стільки сторінок і наклацала стільки фотографій. Адже це нова глава для кожного з нас. Нова глава, котра ще недавно здавалася такою далекою.

Венді вдалося спровокувати посмішку. Вона не жартувала, не говорила дурниць, але якось витіснила частину того суму, що дряпав серце.

— Гарно стелиш. Гарно.

Хотілося сказати, що дурниці це. Розказати, що коли приходить натхнення, і не таке утнути можна. Хотілося і поділитись, що вона змогла, нарешті, заснути лежачи, і розказати, що найцінніші думки лізуть в голову саме тоді, коли вона легенько погойдується на кріслі-гойдалці. Про ляльок, про цуценя в готелі і невміння писати листи. А потім зрозуміла, що час тікає прямо зараз, доки вона думає. Моніка припіднялась, ніби збиралася встати, але задивилася на колесо огляду. І від одного тільки погляду, все ще стриманого, але скорботного, усвідомлення наринило саме по собі. Ніч закінчується, закінчується і розмова. Все вони обговорити не встигнуть, як не таратор. Розлука найближчим часом підштовхувала не розмінюватися на дрібниці.

— Моніко, а знаєш, хто ти така?

Вийшло привернути увагу. Венді відчувала, що ідею, котра все сиділа в голові, не так просто описати, як хотілось би. Треба було підбирати слова, навіть якщо підвішений язик, навіть якщо поруч близька людина. Нехай завершенням цієї зустрічі стане запитання.

— Поясню. Я останнім часом відчуваю, що існують фундаментальні слова. Гранично важливі, наче цілі поняття. Мені хочеться назвати їх «слова-стихії». Слово-стихія — це те, що описує людину і всю його суть. Знаєш, те, що найглибше і важливіше всього.

— Як уособлення?

— Так. Первозданне. І якщо сказати випадкове слово, наприклад, «стіл», це — не те, не стихія. Більшість слів не підходять. Але ось уяви людину, котру я опишу так: «Оплот». Мені здається, що одне ідеально підбране слово-стихія описує набагато краще, ніж розповіді про колір волосся, зріст та інше. Спробуй, будь ласка. Опиши, як ти бачиш цю людину.

Моніка заплющила очі і на кілька секунд провалилася в мовчання.

— Оплот? Ця людина, вона... Хоче щось захистити. Уникає зовнішнього світу, але не боїться йому протистояти. Лагідна з тим, що всередині її стін, і холодна до сумнівних поглядів зі сторони. Вона, гадаю, багато разів чула від інших, що захищає рідне неправильно, і стіни її довго не витримають. Але оплот все стоїть і стоїть. Десь там, упевнена, і справді боїться, що впаде в одну мить. Але скарб, яким він дорожить, дасть сили не розвалитись, я впевнена. А пройде мимо проста людина, і оплот їй не здасться чимось особливим, адже не знає, що ховається за стінами. Такий ось щирий егоїст у мене виходить. Думаю, це хтось, хто міг би потягатися зі справжньою тобою, Венді. Його природа така ж первозданна.

— Так. Я відчуваю твої слова. Відчуваю і розумію. Наче «оплот» несе в собі втілення цілої суті. І таких сутей багато. Зараз я впевнена, що знаю свою, Моніко. Якщо зазирнути глибше, то я, можливо, і не Венді. Не дівчина, і не людина, а втілення. Я — це стежки. Не від однієї людини до іншої, ні. Це мільйони доріг, в яких я сама поки що плутаюсь. Але мені здається, що вся я, усе моє єство в... напрямках.

— Цікаво, — Моніка посміхнулася. — Це справді цінно — знати те, хто ти є.

Оповідачка переключила увагу на подругу. Яке ж полегшення, коли не потрібно боятися, що співрозмовник сприйме слова інакше або зовсім їх не зрозуміє. Ні. В цьому випадку точно зрозуміє і вбере, всі до єдиного.

— Але ж тут справа і в тобі, Моніко. Твоє слово, в котрому закладений головний сенс, це не «метал». Не «алефарз». Щось

набагато масштабніше, але все ніяк до голови не йде. Метал — спосіб і форма, тільки й того. Але ти, ти... У тебе сріблясті крила за спиною, але не вони твоя природа. Хто ж ти така?

Та замислилась. Думала довго і знову дивилася на колесо, ніби читала відповідь у далеких вогниках. Вона на секунду привідкривала рот, ось-ось готова була щось сказати, але промовити не наважувалась. І ніби кожну секунду відсіювалися десятки варіантів. Але жодного зайвого слова, жодної порожньої здогадки.

— Не метал. Але я не знаю відповіді. І щиро б хотіла її знайти, тому що впевнена, що це слово-стихія точно є. Якщо ти раптом знайдеш його першою, то скажи обов'язково.

— А я і не знайду. Це ті випадки, коли не зможуть підказати інші. Про це ніхто не розкаже крім тебе. Тому перед тим, як ти поїдеш... — Венді замнула. — Цієї ночі подумай добре, будь ласка. І якщо зрозумієш це слово, то поділися ним завтра зі мною. Я гадаю, це важливіше за ім'я, вік і все, що люди тримають у своїх головах.

* * *

Венді не поспішала додому. Було ледь за північ, але так і хотілося заскочити кудись іще, перш ніж повернутися і заснути. В готель заходити було вже незручно — не хотілося злякати пізнього вечора дзвінком у двері. Трамвайчики в центрі вже навряд чи ходили, кав'ярні не працювали, а всі цікаві співрозмовники, на жаль, спали.

Єдиним відволіканням від нудьги став собака, котрий весело хрпів на ґанку зачиненого магазину. Венді зупинилася послухати: той гримів так, що не кожна людина з ним позмагається. Залишалось стояти, посміхатися і боротися з бажанням розбудити тварину. Цуценят Венді не боялася, але дорослі собаки викликали страх, особливо коли гавкали і підходили надто близько. Тому вона вирішила, що нехай собака і далі барабанить всім по вухах цим грізним звуком.

Венді повернулася додому в хорошому настрої. Сьогодні точно не до читання — приготує ліки на ранок і засне. Всі домашні справи залишаться на завтрашній ранок.

— Тату, це я, — тихо, боячись налякати, сказала Венді.

Вона глянула на батька і здивувалася через його тривожний вигляд. Чоловік слизнув поглядом по підлозі, наче кликав за собою, аби щось показати. Дівчина повернула голову й з усієї сили стиснула дверну ручку від страху.

— Привіт, диво, — прозвучав тихий голос, котрий душив навіть на відстані.

Людина в темному одязі сиділа на підвіконнику, там, де було місце Венді.

— Ти навчилася воскрешати близьких, га?

Захотілося рвонутися з місця, але вона була впевнена, що морок запросто наздожене, по дорозі проковтнувши ще й батька. Дарко зістрибнув і почав наближатися. Страшно було навіть поворухнутися. Коли він підійшов, то ніжно намотав на палець локон дівчини. Дивився на нього, насолоджувався, наче ніякої розмови й не було.

— Я розумію. Ти не витримала, це нормально. Не дорікай собі.

— Все? Це кінець? — тремтячим голосом запитала Венді.

Запитання було закономірним, обоє це розуміли. Якби Дарко прийшов до незнайомої людини, він би теж розтягував момент. І потім трапилось би щось страшне. Один із сотні різних варіантів: пекучий, болючий, ріжучий чи ще якийсь — гадати можна було довго. Але кожен, абсолютно кожен такий результат приводив до сліз або криків.

— Ні, диво. Чому ж кінець? Ми рідні люди, а, отже, потрібні один одному. Тому я прийшов з пропозицією, а не битою.

— А ви хто такий? — втрутився батько і зіщулився, намагаючись роздивитися обличчя хлопця у слабкому освітленні. — Ви чого мою доньку так лякаєте?

Дарко скося глянув на чоловіка і зробив крок йому назустріч.

— Не смій, — Венді стиснула зуби і процідила зі страхом і ненавистю, що встигли загорітися всередині. — Тільки спробуй щось зараз утнути. Ти пожалкуєш, я обіцяю. Обіцяю.

Дарко не слухав її. Що йому шум на фоні, коли до нього звернулася літня людина. Предок. Батько. Як багато для нього було в цьому слові.

— Батько, — мабуть, повторював він про себе, адже закочував очі, наче смакував це слово. — Народження.

І з його вигляду не скажеш, але проплив між ними дивний резонанс, наче в утробі однієї матері знаходились. Старенький у ліжку вже покрився мертвим пилом, а на свідомості його павук сплів свій дім. Така людина Дарко близька, таких треба берегти. Якщо від батька на виду тільки залишки, то просто немає об що бруднити руки. Виходить, Венді дістався хороший батько: без вад, без сучка, без задирок, без достойного минулого і без палкого теперішнього. Втратив дитину і незабаром втратив самого себе.

— У нас весілля скоро буде. От і вирішив заскочити до своєї нареченої. Між нами романтика заграла, хіба не бачите?

Дарко не чекав відповіді від приголомшеного батька. Тільки відійшов і внутрішньою стороною руки торкнувся щоки дівчини, а потім губ.

— Ти викинь із голови побачення, що були до цього. Намічається справжнє весілля. Торжество, котре може принести нам все. Взагалі все, чуєш? Але якщо не знайти дорогу вчасно — вважай пропало. Тому мені потрібен твій аромат, щоб свято не зірвалося. Важливо, щоб усе вийшло.

— Останній раз, і ти залишиш нас у спокої, — намагання вичавити з себе строгість були безглузді. Тут ні про який наказовий тон мова не йшла. Тільки б вимовити слова.

— Ні, диво, ти не розумієш. На кону надто багато, щоб я сумнівався у тобі. Мова про суму державного масштабу, але суть в романтиці. Це буде найромантичніший вечір в історії Торакса, тому мені потрібен бездоганний результат. Стільки, скільки знадобиться, щоб закінчити. Та вже через день, як це відбудеться, ви з батьком поїдете з Торакса назавжди. Я подбаю про це. Про те, щоб там у вас були гроші і дім.

Дарко запустив руки їй у волосся, але вперше за весь цей час мурашки пробігли не від його дотиків. Він був жорстокою людиною. А ще дуже злопам'ятною — це була його головна риса. Але, як і в будь-якого індивіда, навіть психічно нездорового, у ньому ховалися і сильні сторони. Дарко завжди доводив справи до кінця, навіть якщо під загрозою було його особисте життя. І завжди тримав слово, частково через своє чистолюбство. Темна пляма перед нею ніколи не була поблажливою, боязкою чи брехливою.

— Як Хтоніка, я даю тобі слово, диво. Якщо допоможеш, то я витягну вас обох з пащі нашої ненажерливої батьківщини.

* * *

Наступного дня Венді не зустрілася з Монікою. Її голова була забита іншим. Хтоніка усамітнілась під іржавим дахом. Шоент пояснював ситуацію, а Дарко як ніколи стежив за кожним його словом. Ніяких нісенітниць, тільки необхідна інформація. Бріккт, Нерра й інші учасники слухали все сказане вже, очевидно, не вперше.

— Слухайте уважно і ті, хто знає, і ті, хто забув. Ластівка принесла звістку, що в центр Торакса має прибути деякий потяг. Незабаром, але ми поки що не знаємо коли. Незвичайний потяг, як розумієте. Це буде дуже крупна партія гуманітарної допомоги, яку везуть із Хікаридуса у

наше місто, просто в лапи «Циклу». Через окраїни, — Шоент малював пальцем у повітрі, — прямо в «Тритон»³⁴. І коли він опиниться в центрі — нам його вже не дістати. Його зустріне стільки циклічних, що шансів не залишається. Штурмувати цей клапоть Хтоніка не буде, тому є один шанс — захопити на шляху, доки потяг їде до центру.

— Я останнього разу так і не зрозумів: це цілий потяг із гуманітарною допомогою? — запитав один із новачків. — Він не пасажирський?

— Пасажирський. Інші сюди не ходять. Але один вагон тихцем залишать під філантропів і спонсорів. Це дуже заможні люди, котрі, як і «Цикл», схиблені на думці відбудувати місто. «Як колись» і вся ця погань — знаємо, проходили. В результаті що? Ці красені і красуні на одній хвилі. Звичайно, весь поїзд буде під охороною, оскільки рахунок не на одну тисячу триптихів.

— Чому ви впевнені, що там буде готівка? — уточнила вже Венді. — Гуманітарна допомога — це широке поняття.

— Серйозно? Ти думаєш, вони везимуть асфальт і цеглу ось так, як є? Тут це все купується втричі дешевше. Не засмічуй голову. Суть в іншому, Венді. Ми знаємо, що потяг називається «Цикада-66», і все має відбутися в найближчі дні. Ні дати з часом, ні детального шляху потяга у нас зараз немає. Очевидно, що поїзд їхатиме по Тораксу не звичним маршрутом, а буде петляти по станціях — це банальний захід безпеки. Зараз у мене є тільки початковий і кінцевий пункти призначення. Я міг би знайти проміжні станції, але тут рахунок на години. Не на дні, Венді, а на години. Така інформація за клацанням пальців не з'являється.

— І як мені шукати? Як мені простежити станції і...

Шоент поклав листок з іменем і розмиту фотографію на стіл. Кайтур Цамангерт.

— Ось. Ми були в домі у людини, котра веде... комерційні розмови з Хікаридумом, в тому числі і стосовно цього проекту. Задушевно поговорили, і він видав ім'я свого колеги. На фотографії імовірно той самий Кайтур.

— А він не міг вам розповісти про шлях і...

— Бріккт скрутив йому шию, — Дарко не подобалося розказувати деталі, це було чути по інтонації. — Раніше ніж треба було. Тому я прийшов до тебе. Запам'ятовуй свої цілі, диво.

Він почав загинати палець за пальцем.

— Перше — треба знайти циклічного з фотографії. Він домовляється про найм охорони і пильнує за тим, щоб потяг успішно приїхав до

³⁴ Тритон — центральний клапоть, вважається найбезпечнішим і благополучним у Тораксі.

кінцевого пункту. Ця людина — єдина і принципово важлива зачіпка. Нишпоримо п'ятий день, але не можемо знайти його. Імені і фотографії має бути достатньо. Друге — зустрітися з ним, можна не одній, задушевно поговорити і дізнатися про точний розклад і маршрут потяга. Третє й останнє — треба бути в потрібний час в потрібному місці і не проґавити. Простіше простого. Потім уся задача вже в наших руках.

— Так, усікла.

— Ти — головна у першій частині операції, — заявив він. — Кожен із Хтоніки, в тому числі і я, будемо слідувати твоїм наказам і рішенням. Але не перегни палицю, диво. Не роби так, щоб мені щось дуже не сподобалося. Теж усікла?

— Теж усікла.

— Чудово. Скоро. Надіюся, скоро все станеться.

Вони перекинулися поглядами і наче сказали один одному щось, чого інші не розуміли. Що чиясь темрява стала отруйніша, а чиясь трохи розсіялась. Зневага, але в той же час і визнання сили. Це були недоброзичливі погляди, але поважні. Зараз на кону стояло щось неймовірно важливе і взаємозалежне. Все майбутнє будувалося на взаємодії двох понять: стежок і мороку.

* * *

Замість того, щоб негайно розпочати, Дарко покликав поговорити. Він умів як потрібно — просто взяти за руку і повести слідом, а не притискати непотрібними словами. Вони мовчки йшли в саме серце Гавані. Чим глибше, тим сильніше губилося сприйняття того, що відбувається. Навіть калюжі під ногами ніби спершу перетворювались у сукровицю, а потім — у гній. Дарко зайшов у маленьку дерев'яну комірку серед калюжі. Вони стояли у тісному приміщенні. Запалене світло там горіло так, наче ось-ось загасне, і ніякі лампочки не допоможуть. Всюди висіли дзеркала — всі стіни буквально були завішані ними. Венді нічого не говорила, тільки дивилася на людину перед собою. Жах як дошкуляло.

— Щоб усе вийшло, тобі треба бути сильною дівчинкою. Сміливою. Я знаю, Венді, ти вмієш здивувати. Ти ж розумієш мене?

Він лагідно провів долонею по волоссю. На одній з полиць лежали цвяхи і кілька помад. Дарко взяв червону.

— Незабаром все станеться. Тобі має сподобатися, диво. Тому що в тобі є цей дар, моя хороша. Думаєш, одного жалюгідного джає достатньо, щоб він випарувався? Ні. Дар нікуди не пропаде.

Лідер торкнувся лівого кутика губ дівчини і продовжив лінію, ведучи догори. Потім навів, щоб було соковитіше. Вийшла ламана посмішка на одній стороні обличчя.

— Здатність усвідомлювати, що ти робиш. І насолоджуватися. Співати чи вбивати — це не важливо. Ти ловиш себе на думці про те, що відбувається, тому тобі так важко доводиться. Посміхайся іншим скільки хочеш, але будь готова вирвати своє щастя з чужих рук, якщо знадобиться. Це не проблема, Венді. Люби, живи, цілуй любимих у тім'я. Але після того, як схопиш своє серце. Воно в чужій грудній клітці? Виривай, не замислюючись.

Тепер він малював на іншому боці, використовуючи чорний колір. Лінія поступово гнулася вниз — повна протилежність першій.

— Знала би ти, як це захоплює. Те, що в тобі достатньо сил забрати своє щастя. Усвідомлено, розумієш? Не йти за мною, як Бріккт і Нерра. Ти, диво, самостійна. Не поплічниця Дарко, а рівна йому. В них — порожній потяг нашкодити, але це максимально далеко від щастя. А в тобі є хтонічне, котре поки що мовчить. Але воно закричить. Не уявляєш, як я чекаю цього.

Чорний конденсат. Але зараз він виглядав ще більше живим, ніж колись. Кожна крапелька, що ожила, знала, навіщо вона потрібна.

— Переступи жалість. Адже ти з цим уже стикалася раніше. Й успадкувала цю холоднокрівність від мами. Вона змогла переступити. Це її щастя.

Венді почала тремтіти. Ніякої сміливості. Нічого людського.

— Дарко...

Він лукаво посміхнувся і прикрив їй рота двома пальцями.

— Останній крок. Не для Хтоніки. Особисто для тебе. Десь глибоко у твоїй голові, моє маленьке диво, відповідь. І я її знаю.

Він скривився, і з носа полилася цівка крові, що почала темніти. В темно-вишневий, а потім під колір рідини, що вкривала стіни.

— І після того, як ти це зробиш, подумай про те, що Торакс потрібен тобі. Що твій батько — спроба знайти свій сенс, котрий у тебе забрали. Горб, котрий тобі хочеться називати хоробрістю. Але ти знаєш, диво. Коли засинаєш — ти думаєш про це. І коли повертаєшся додому. Хочеться мати рідне. І крім нього — нікого. Хочеш — поїдеш з ним, обіцяю. Хочеш? Будь ласка. Але переступи те, що тобі здається моральним, і замість лежачого трупа ти побачиш таких же живих, як ти.

Лідер повністю затулив їй рота долонею і почав тиснути сильніше. Настільки, що було боляче. Зі стелі почало капати і стікати на дзеркала. Наче над головою у чогось, що несло в собі чорну кров, порвалися вени. На кілька секунд стало огидно до нудоти, а потім сприйняття перевернулося догори дригом.

— Я бачу в тобі таку спорідненість, котру й словами не передати. Тому що знаю, що за вигаданою межею всього цього співчуття справжня ти. Це і є твоя дорога. Довірся мені.

У взуття просочувався чорний кисіль. Вони потопали в рідині неприродного кольору. Здоровий мозок все менше і менше міг зрозуміти те, у що перетворювалося оточення. Якщо раніше це були старі й іржаві речі, то зараз цівки злилися в один незрозумілий гидотний організм. Венді краєм ока помічала, що над ними зависла паща, котра спотворила все довкола. Щось геть незбагненне й відверте. По спині пробігли мурашки. Воно могло проковтнути цілком, не пережовуючи, не розкушуючи навпіл.

— Це все... справжнє?

— Я вже давно не розумію, — хворим, але радісним голосом відповів той. — Не розумію, що існує, а що ні. Вже не відчуваюся людиною. Наче я існував завжди. Як поняття. Як щось вічне і фундаментальне. А зараз... Зараз тільки крихта цієї вічності і суті.

Венді відчувала, як через чорну рідину, його пальці і шепіт в неї вливається справжнє, живе людське зло. Багатогранне і таке, що завжди носить більше облич, ніж очікує проста людина. При його вигляді завжди страшно — відразу заціпеніння. Проти нього не борються і рідко тікають, доки воно облизує тебе. І тільки зло торкається тебе по-справжньому, це починає подобатись. При всій мерзенності до власної слабкості і вчинків, при істерії від погляду в дзеркало. Це почуття змушує закотити очі від задоволення. А потім, коли людина опиняється наодинці з собою, — спокуса і страх або відступають, або одночасно накидаються на нього.

Він наблизився і торкнувся губ. Поцілунок був тривалим і геть вульгарним. Венді відчувала, що в ній зароджується щось нове. Здавалося, що через торкання передався найотруйніший паразит, котрого вже не дістати. По гортані наче сколопендра проповзла, і кожна, кожна її лапка віддавала колючою голкою. В голову вдарило збудження і повна, цілком зрозуміла насолода від того, що відбувається. Вона відповідала на поцілунок з усією дикістю, що ховалася всередині. По обличчі стікала чорнота, природа якої вже не викликала стільки запитань. На язичці відчувався смак, від якого

вивертало. Сороканіжка в горлі викликала набагато більше відчуттів, ніж мурашки, що бігали по тілу.

— Тому не підведи нас.

Тоді Венді подивилася вгору. Там був справжній Дарко, а не людиноподібна лялька, що стояла перед нею. У всій своїй суті, одягнений у свій особистий колір. Невикорінений. Який пожирав інших, але насичував її. Морок просякнув весь одяг і заливав очі, але дівчина все одно посміхалася. Кольори загубилися, а від помади на обличчі і сліду не залишилось. Це і є щастя. Це і є Хтоніка.

Глава 18. Тліти чи розцвітати?

Таке не витікає з голови відразу. Ти заносиш кулак і запросто робиш людині боляче. Це не той рівень, коли люди просять зупинитися. У чоловіка опухло обличчя, і він скавчав, як і всі інші. А ти впевнений, що зітреш биту по рукоять, але перетвориш його лобову кістку в розкришену крейду. Паразит у голові діяв сильніше за будь-яку речовину. Ненадовго, але все сильніше і сильніше. Кудись зникли близькі люди, і все почало стрибати з крайності в крайність. Нестабільно.

— Пфмь... — чоловік виплював кров і перевернувся на інший бік.

— Це не те, що я хочу почути, — руки відчували биту так, наче це була така ж повноцінна частина тіла.

Його били, а він чомусь стримувався. Це тільки злило. До такого рівня, що захотілося вбити цю тишу між дошками в підлозі. Ще один розгонистий удар, потім ще один. Всі продовжували дивитися. Потім Венді вдарила битою по нозі з такою силою, котрій здивувалася сама. Той одразу перевернувся і схопився за вдарене місце. Венді сіла чоловікові на живіт.

— Ні-ні-ні, ну чого ти? Не корчя, — вона дуже захекалася. — Ну, чого мовчиш? Я ж знайду управу. Я ж знайду, падло ти таке.

Уже було не розібрати, що було в його погляді.

— Не грай у героя, таргане. Інакше я відірву тобі вусики і лапки. Станції. Час. І все. І ми підемо.

Мовчав. Бита впала на підлогу, і в руках опинився ніж. Вже через кілька секунд він знайшов свою ціль. Пластикова діжечка з чистою питною водою, що стояла на підлозі, тріснула. Поряд із нею стояли й інші.

— Це тільки початок, чесно-чесно. Спочатку водичка потоне у діркових дошках, а потім — ти у крові.

Розгонистий удар, і тріснула ще одна. Залишилась одна пара. Вона відкрила одну з них і жадібно відпила звідти, скільки змогла. Потім діжка перевернулася догори дном, і вода полилася на лежачу людину.

Зрештою, порожня посудина відлетіла вбік, а Венді стала на коліна. Вона нахилила голову і подивилася на покаліченого з фальшивою і награною лагідністю.

— Ну добре. Ти маєш рацію, мовчи. Уявімо, що слова — це рудимент, добре?

Чоловік дивився на неї, і цього погляду вистачило. Унікальний стан, що робить тебе більше, ніж людиною. Венді знала, що можна стрибнути удвічі далі, ніж зазвичай. Змогла б заколоти іншу людину чи навіть себе, якби Хтоніка того захотіла. Те ж саме сталося й з ароматом. Раніше можна було заплющити очі і простояти пів години, щоб знайти дорогу. Зараз вона впоралася за якісь миті. Вона вперше зробила це настільки швидко. Не заплющуючи очей і не занурюючись в тишу. Дорога довжиною в кілька широких кроків.

Венді підійшла до картини в іншому кінці кімнати і відсунула її. Чоловік одразу наче забув про рани: почав повзти на колінах і нерозбірливо про щось просити. За картиною були двері, що вели в іншу кімнату.

— Ні, не треба. Ні-ні. Сій! Я скажу!

Провідниця зупинилася біля картини, але її схопили за ногу. Ніхто не заважав, тільки спостерігали, чекали, поки Венді не скаже діяти. Дарко чітко дав зрозуміти, що треба слухатись.

— «Цикада-66». Так називається потяг! У мене є вся інформація, вся. Послухайте мене, я прошу вас. Я все скажу, все скажу, тільки не йдіть!

Дівчина повернулася і присіла, щоб послухати. Він ринув під стіл і почав там копирсатися. Різким ривком він простягнув папку і почав переповідати все, що написано на листках.

— Ось. «Цикада» їхатиме шостого числа, рівно через три дні. Подивіться на станції, бачите? В «Церебралі» він буде о четвертій двадцять ранку. Потім через «Колькотар» на вокзал. Це актуальна інформація, актуальна!

Він перераховував клапті і тут же називав час, коли потяг мав туди приїхати. За спиною Венді теж зібралися люди, щоб подивитися на карту. Її цікавило інше.

— Матлі Крамт! Він їхатиме в відсіку з гуманітаркою як охоронець, чуєте? Ви мене чуєте? Матлі Крамт його звать.

— Матлі Крамт, прекрасно. У тебе є його фотографія, цього Матлі Крамта?

— Я його в житті жодного разу не бачив. Це наш партнер із Хікаридуса. «Цикл» йому довіряє, але особисто ми не зустрічалися.

Провідниця кинула погляд спочатку на чоловіка, потім — на карту. Знову і знову: обличчя, карта, обличчя.

- Кайтур, то ми партнери, виходить. Те, що ти сказав, — правда?
- Правда.
- Кайтур. Ще раз. Подивися мені в очі, — вона взяла його за щоки.
- Ось так. Те, що ти сказав, — правда?
- Я клянуся вам. Це правда. Всім, що в мене є, присягаюся.
- Адже ти нікому не скажеш про нашу зустріч? Чи нам варто повернутися?
- Я не вийду з дому, — чоловік дуже активно жестикулював, наче це могло переконати ще більше. — Правда. Я розумію, хто ви. Ви сильні. Я не посмію вам солити, перечити або кидати виклик.
- Чудово, — посміхнулась Венді і рушила в бік картини.
- Не чіпай її... Я ж усе сказав. Біжи, Лафіто! Тікай! — закричав він.
- Агов, легше. Я поговорити, а ти верещати починаєш. Старайся отримувати максимум задоволення в будь-якій ситуації. Але ось кричати не треба. Не потрібно, добре?
- Чоловік закрив обличчя і гепнувся на підлогу. Не відповів.
- Чекайте, — біта вказала на кожного із угруповання по черзі, — доки я не вийду. І не смійте нічого робити. Просто стійте.
- Венді навіть не думала про те, чи зрозуміли вони, чи ні. Керовані механізми — що є, те є. Вона залишила біту на вході до кімнати і зачинила за собою двері.
- Дівчинка сиділа на ліжку і навіть не намагалася ховатися. Вона була налякана, але, очевидно, не розуміла всієї ситуації. Швидше, чула галас і не тямала, що за незнайома людина стоїть перед нею. Нічим хорошим від неї не віяло, тому скував страх, що крик або спроба втекти зараз можуть стати страшною помилкою.
- Хто ви?..
- Не бійся мене. Я не збираюся тебе ображати.
- Що з моїм татом? — дівчинка втиснулася пальцями в простирадло.
- Венді не відповіла. Вона торкнулася чужої щоки і подивилася на обличчя дитини — зародка нового покоління, який ще не став частиною мертвого світу. Прості очі і перелякане обличчя. Нічого особливого, навіть волосся як у більшості дітей. Але дивишся — і всередині тебе, яка гниє не по днях, щось відбивається. Ще одна дитина, котра жила по ту сторону дверей. Вона вкривалася теплим пледом і старалася слухати батьків, очікуючи, що вони помітять її старання. Незнання того, як функціонує світ за дверима будинку, породжувало шедевр, намальований крейдою на папері, котрий вечором дістанеться татові. І тому ця дитина, максимально вразлива і ні в чому не винна, була сильніша за неї. Настільки сильніша, що Венді посміхнулася, відчуваючи ту різницю поколінь і цінностей. Все, що

вона могла зробити, це забрати в неї життя, тільки й всього. Але вона була здатна на немислиме: подарувати життя давно померлому, нехай і на кілька секунд.

— Лафіто, маленька, — лагідно прошепотіла Венді з заплющеними очима, — хотілось би подивитися на тебе, коли ти станеш старшою. Побачити тебе тліючою або квітучою. Мені чомусь так хочеться вірити, що ти розцвітеш, Лафіто.

Більше ніякого погляду на дівчинку. Гостя піднялася, і зв'язок, що хвилював емоції, дуже швидко зник. Венді вийшла з кімнати, ні секунди не сумніваючись, залишитися чи ні. Покалічений лежав на тому ж місці і дивився на кривдницю, наче очікував новин. Йому б вистачило навіть найменшого натяку, щоб зрозуміти — трапилося страшне. Але ніякого натяку не було.

— Йдемо.

— Що? Ні, так не можна, — втрутилася Нерра. — Його треба вбити. Він же циклічний.

— Ні, — відповідь призначалася не стільки співрозмовниці, скільки всім іншим учасникам групи. Це звучало рішуче, настільки, наскільки могло звучати з її уст.

— У якому сенсі ні? Те, що ти головна в операції, не скасовує нашої задачі. Він може донести. Я наполягаю на тому, щоб убити його.

Настрій Венді став помітно веселішим, наче напруга спала. Вона простодушно посміхнулася. Простодушно і геть недоречно.

— Нерро, — звернулася Венді, — ще раз ти натиснеш на мої нерви, я перетворю твоє обличчя в кашу. І мені буде начхати на наслідки, життям клянусь.

І тут же обурення — природна реакція. В голові вже з'явилася колюча відповідь, але її перебили.

— Повертаємось. Це моє рішення як лідера операції.

Всередині був драйв від того, що сталося. Дівчина бігла по блідо-ранкових вулицях, відчуваючи цю свободу. Вона на якийсь час залишила напарників — безглузді не могли зрозуміти цього шквалу. У руці бита, і чомусь страх, чого б то не було, пропав. Наринуло задоволення. Ноги штовхали каміння і пляшки, що потрапляли під них, бита стукала по стінах випадкових будинків, а оп'яніння настало навіть без краплі алкоголю. Стільки сили було в її руках, так пульсували м'язи, що не вірилось. Блаженно! Коли хотілося крикнути — вона не стримувалась.

Якби хтось вийшов втихомирити, то отримав би на горіхи. Без м'ясорубки чи жорстоких побоїв — просто щоб знав своє місце. Свобода стала на крок ближче. Сама думка, як вона з батьком переступає через кордон, здавалася блаженством. Незрівнянно краще, ніж жити у готелі й усе життя оглядатися по сторонах. У голові пурхали думки про повноцінну свободу, про мрію й останнє побачення.

Вони би з татом звикли до нового місця. Пристосуватися можна до чого завгодно, навіть до Торакса. Венді спіймала себе на думці, що в цьому дивному способі життя було щось своє. Полювання на людей, перекинуті потяги, своєрідний запах. У грудній клітці знову зіграло це почуття — романтика меланхолії.

Людина, котра загрузла в радісних почуттях, вибігла на окраїну району, де практично не було будинків. Такі місця ще більше зруйновані за звичайні. Але ця людина такою не була. Ось, посмішка на обличчі й відчуття сили. Воно наповнює, змушує жити без страху і бігти далі. Владність видувала з голови нещодавній випадок. Не злочин, а ціна шансу на щасливе життя. А руки, адже вони не так довго стискали биту. Ця залізьяка, подумати тільки, здатна була довести до сліз. Симулянти завжди добре прикидаються. Варто подивитися з іншого боку, і все не так страшно. Кров на руках ставала проблемою слабкого тіла, а не сильного удару. Ще трохи, й інше життя. І вона, і батько...

Венді впала на коліна. Вона розуміла, що посмішка її неприродна і несправжня. Від неї боліли щоки, але не раділо серце. Не виходило думати так, щоб стало спокійніше. Долоні залишались білими, але не покидало відчуття, що їх потрібно відмити від чорного кольору. Все відчувалося у десятки разів болючіше, ніж раніше.

Відраза до себе й асфальту, що під ногами. Котрий накрив усе місто. Котрий не дав зелені вирости. Як злякані люди, котрі боялися посадити зерно. Як відчайдушні, котрі не хотіли за ним дивитися. Рідкісні зелені клаптики тут стали таким самим дивом, як радісні люди. І чомусь один великий страх вмить затьмарив навіть відразу до себе. Страх, що під асфальтом нічого немає, що щось перворodne зникло.

У пориві емоцій пальці занурилися в першу-ліпшу широку щілину між частинами потрісканого асфальту. Зусилля — й один широкий пласт відлетів убік. Перед очима була ямка розміром із кулак, але пальці всіма силами намагалися відламати ще хоч шматочок. Щєбінь, недопалки і відмерлі клаптики землі траплялися під руками, але тут же відлітали в сторону. Вони були зайвими. Пальці рили глибше і

глибше, хоч їм було боляче. Тоді в хід йшли нігті, котрі вигрібали потроху сміття, щоразу стараючись зануритись якомога глибше.

Долоні покрилися подряпинами. Все це пилове місиво здавалося таким небезпечним і заразним, що могло перетворити всю кров у калюжу, варто йому було лише знайти маленький поріз. Але здаватися було неприпустимо. Глибше, здираючи рубіж за рубежем. Через біль. Глибше.

Воно. Далі стало легше, як і повинно. По-справжньому, природно. Пальці насипали жменю речовини у долоню іншої руки. Ось вона, прихована межа, де закінчується вічний холод. Земля. Справжня, що пахне ґрунтом, м'яка. Та, через яку проростає коріння, котра існує споконвіку. Венді піднесла руки ближче до обличчя і вдихнула її. Це щастя. Це спокій. «Природа непереможна, — пронеслося в голові. — Не існує нічого більш живого».

Життя в її руках стало щирим і простим щастям. Вона не могла розпорошити той вантаж усередині, той сплав гідких і хворобливих почуттів, але заморозила їх ріст. Може, навіть трохи всотала в себе. І на деякий час стало легше.

Венді висипала землю у свою широку кишеню. Бита лежала за кілька кроків від неї. Поштовх ногою — і вона летіла ще далі вбік. Людина побрела по дорозі далі.

Вона йшла по окраїні ще хвилин двадцять. Старалася не припиняти думати про важливе і не переставати торкатися землі в кишені. Вийшло. Тоді Венді зустріла маленьку дівчинку, яка сиділа на кам'яному блоці, бовтала ногами та дивилася у бік болота.

— Привіт, маленька. Що ти робиш так рано на окраїні?

— Я чекаю тата, а він не повертається з Гавані, — сумно сказала дівчинка. — Я сиджу тут і дивлюся, коли він вийде. Щоб одразу сказати іншим.

— А... — Венді присіла точно поруч. — Давно його немає?

— Три дні.

Між ними виникла пауза, наче одна не хотіла говорити про страшне, а інша не знала, що такі слова взагалі можуть прозвучати.

Венді розстібнула шпильку на плащі і простягнула єдиний сувенір, що в неї був.

— Ось, візьми.

— Ого, це лялька така? — зраділа мала, потрусивши подарунок.

— Так, це Річард. Це перша лялька, яку я колись сплела. Тому вона така потворна.

— Але ж вона посміхається.

— І що? Думаєш, якщо вона посміхається, то вона через це красива?

- Ні, — з досадою підмітила дівчинка. — Але все в неї буде добре.
- Ти думаєш?
- Так, тому що я подбаю про неї. Їй не буде важко. А вона радуватиме мене посмішкою. Як тебе.
- Сподіваюся, що так. Сподіваюся.
- Важливо, коли є хтось такий. Ну ось така людина. Вона, ось ця людина, все одно любить її, і лялька не почувається потворною. Лялька щиро їй посміхається, і їй теж хочеться.
- Так... Знаєш, якось так воно і працює насправді.
- Знаю. Мій брат піклується про мене, а коли йому погано, я дуже допомагаю, а він дуже швидко одужує... Але я не лялька для нього, я справжня. Жива-живісінька.
- Ну... — Балакуча ж дівчинка зустрілась. — Тоді цінуй свого брата.
- Я дуже ціную. А Річард цінуватиме мене.
- Річард, він... чуйний. Це важливо.
- І веселий. Це теж важливо. А то всі незадоволені такі сидять, кислі пики.

Неймовірно хотілося дати щось іще, але в кишенях не залишилося навіть монетки, тільки кошлатості та шар землі. Ще металева квітка, але вона не зрозуміє. Дивний подарунок.

— Так, буває таке.

Мала кивнула і засумувала ще більше.

— Вибач, — Венді підтиснула губи, не знаючи, як правильно попросити. — Послухай, може... Може, обіймемося на кілька секунд? Будь ласка.

— Але ж ми не знаємо одна одну. А ти що, так хочеш?

— Неймовірно.

— Тільки б тата не прогавити. Дивись ти поки що.

Дівчинка стиснула плечима і підійшла. Венді накрила її накидкою і притиснула до себе, наче була гніздечком для маленької синички. Здалося, що вона тримає найбеззахиснішу істоту, що потребує піклування.

І це було так само сильно, так емоційно голосно та приголомшливо, як звуки оркестру. Тільки поки інструменти розривалися, щоб здивувати і викликати мурашки, щоб змусити повірити в диво, у двох людей вийшло зробити це, просто щиро торкнувшись одна одної.

Але обійми перервалися, коли під аркою показався забруднений чоловік, який прийшов із Гавані.

* * *

Пік божевілля погас увечері, коли вона повернулася додому. Паразити ні в якому разі не вивітрились, не зникли і навіть не померли. Просто припинили копошитися і різати зсередини. Боліло серце.

— Дорогенька, що з тобою трапилось? Де ти так забруднилася? — почувся голос батька. Він сидів на ліжку і дивився на доньку переляканими очима.

— Пусте, — вона постаралася зробити голос максимально спокійним. — Відпочивай, будь ласка.

Тиша, а потім скрип ліжка. Почулося човгання і бурмотіння. Батько підійшов.

— Венді, мила, ти можеш мені сказати? Сталося щось серйозне?

— Ні.

Забрудненою підійшла до свого місця, забрудненою залізла туди. Здавалося, що відмити не вийде ні себе, ні підвіконня, як не старайся.

— Але якщо чесно... Якщо чесно, тату, мені страшно дивитися на себе в дзеркало, — вона притулилась обличчям до вікна і зовсім не хотіла повертати голову.

— Чому? Ти лякаєш себе?

— Так, щось таке. Послухай, — Венді задумалась, як варто виразити думку. — Може бути так, що у цей дім колись прийшла байдужість? Відтоді вона живе в нас самих, і ми не можемо її позбутися. Ти так не вважаєш?

— Я думаю... — він уже давно роздумував жахливо повільно, хоч хвилини рахуй, доки відповість. — Що це не байдужість прийшла в наш дім. Думаю, його покинула любов.

— Мама забрала її з собою?

— Я не знаю. Не знаю... Вона обрала свій шлях, як і кожен із нас. Я вибрав свою дорогу, а ти вибереш свою.

— Я її вже вибрала.

Батько довго мовчав, дівчина глянула на нього. Щоразу її ставлення змінювалося, і це дратувало. Поїхати з цією людиною чи ні, врятувати її чи врятуватися самій? Через неї всередині то надія, то злість із відторгненням. Плани, ідеали і подальше життя — все тріщало і змінювалося до нудоти швидко.

Зараз здавалося, що пий бальзам чи ні — батькові вже нічого не допоможе. На обличчі відчай, в очах немає іскри. Не зле, але неймовірно блякле обличчя. Наче очі, міміка і виразність були

гарячими і нараз остигли. Таких людей вона бачила багато, варто лише вийти на вулицю і заговорити з першим-ліпшим. Лякало те, що це обличчя близької людини, а не випадкового перехожого, котрий колись абсолютно точно не був таким. Щетина — як сіра відмерла частина обличчя, а нижні повіки — грузки, що стягують із нього шкіру. Навіть так ця людина зараз нервувалася за неї. І все одно Венді вже не хотіла зрозуміти й відчути того, що ховається за цим обличчям. Вже не важливо, що там усередині.

— Просто я навчилася розуміти тебе, тату.

— Мене?

— Так. Нам із тобою однаково подобається те, що нас руйнує. І наче нижче вже нікуди, наче абсолютно гидко, але є щось у цьому. Своєрідна насолода відчувати себе викиднем, що вижив.

— Ти влипла у неприємності, Венді? Ти можеш розповісти мені.

— Навіть краще. Я занурила в них іншу людину. Побила її і зробила з неї зрадника. І незабаром вчиню так із тими, хто йому довіряв.

— Навіщо ти це зробила? — запитав батько, але його слів наче не чули.

— І мені сподобалось це. Те, як жалюгідно може виглядати людина переді мною. Як багато вона може віддати в обмін на життя. Мені це так сподобалося, тату, ти навіть уявити собі не можеш. І я бачила доньку цієї людини. Коли стояла перед нею, то думала — чи задушити її, чи обійняти. А в неї такі живі очі, такі променисті. Личко, котре могло би перемогти темряву, але з часом саме стане її частиною. Так я думаю. Ще холоднішою, ніж я, ніж ми. І тоді вона теж задушить нащадка з чистими очима. Співчуття і людяність перетворяться на вірус. Як герпес. І тоді все.

Батько мовчав. У Тораксі всі так жили — зіштовхувалися з тінню і не знали, що їй можна протиставити.

— Я знаю, що не таких слів ти чекав від своєї доньки. Але що зробиш? Я занурилася в тепло, але не забула про холод. Як втекти від темряви, якщо вона мені починає подобатись? Я не знаю. Я справді не знаю, тату.

— Я теж не знаю. Але є люди, котрі знаходять відповідь. Вони примудряються впоратись, тільки не розумію як.

— Є... — Венді мрійливо подивилася на ловця снів. — Знаєш, я зустріла таку людину, тату. Порівняно зі мною вона настільки чиста, що мені соромно її торкатися. Соромно навіть дивитися на неї і бути поруч. Але це тільки здається, що вона непереможна. За всім цим ховається гаряче й вразливе серце. Але, тату, ти би бачив, вона...

— Її звуть Моніка, так?

По свідомості наче вдарили молотком. Щось всередині прогриміло настільки, що це віддало тремтінням у тілі.

— Як... Звідки?

— Я... Я забув, вибач.

Старий почовгав до свого ліжка. Було видно, що він старається бути швидшим, ніж зазвичай.

— Тату?

— Зачекай. Десь... А, так! — він повернувся і простягнув білий прямокутник. — Якби ти не заговорила про неї, я б уже і не згадав.

Венді взяла листа, й тільки один її погляд свідчив, що пояснення потрібні якомога швидше.

— Ця мила дівчина заходила сюди, коли тебе не було. Сказала, що має попрощатися перед від'їздом.

— Як? — голос видавав хвилювання. — Як вона дізналася, де ми живемо?

— Я не знаю, — той стиснув плечима. — Але ми сіли, перекусили і поговорили. Вона попросила віддати цього листа відразу, як зустрінуся з тобою, але...

— Про що ви говорили?

— Про різне. Знаєш, такі розмови складно передати. Але вона справила враження такої... — він поважно закивав головою. — Променистої леді. Думаю, вона з аристократії. Видно, що добра і дуже стійка. А потім вона сказати, що їй час їхати.

— Т-тату, — запнулася вона, — ти бачив, що там написано?

— Ні. Хто я такий, щоб у чужі листи підглядати?

І вони замовкли. Дякувати йому, що, не дивлячись на всі свої косяки і дурниці, саме зараз він її зрозумів. Цього разу просто не вистачало сил самій зробити перший крок.

— Почитай, а я піду попарю ноги. Промерз, наче борсук без своєї шерсті.

Батько багато шурхотів і шастав, але, диявол бачить, поспішав. Коли він пішов, Венді далеко не відразу наважилась відкрити конверт. Нависла відповідальність, до якої вона, можливо, не була готова. Швидше навіть відчуття, що цей лист має бути відкритий тим, хто заслуговує. Венді точно не була з таких. І все ж... Ні. Тремтіти над чим завгодно, але тільки не над листом від такої людини. Вона відкрила і спіймала себе на думці, що не знає, як прочитати: залпом чи повільно. Другий варіант був ближче. Вона подивилася на металеву квітку, відчепила її і поклала поруч. Потім почала читати.

Венді,
привіт.

Не вийшло у нас зустрітися перед моїм від'їздом. Але, якщо чесно, я люблю, коли іноді щось іде не за планом. Не так давно і Торакс в мої плани не входив, якщо відверто. Дуже суперечливе місце, ні про секунду перебування в якому я не жалкую.

Уже з перших годин тут мені здалося, що в Тораксі все ділиться на два: погане і не погане. Багато людей грає в цю гру, може, щиро, а, може, за інерцією. Але перед від'їздом я дуже хочу тобі нагадати, що світ складається не тільки з добра і зла, зі співчуття і байдужості. В цьому я впевнена. Метали і неметали — ось справжня дуальність! А кутів у житті, насправді... набагато, набагато більше. Ось ти, наприклад.

Чесно, я взагалі не знала, що про тебе можна сказати при першій нашій зустрічі. Я часто думала, чому ти постійно сонна, а деякі твої вчинки мене відверто насторожували. Це якщо судити по зовнішності. Але, будь ласка, не забувай дивитися і всередині. У мене це вийшло, й іронічно, що в результаті одна людина зачепила мене набагато сильніше, аніж метал, заради якого я приїхала.

До чого я це пишу? Зараз може бути складно, але, будь ласка, не втрачай себе, доки мене не буде поруч. Ти — це не тільки безсоння і будні, котрих ти боїшся. Не тільки людина, забруднена в крові, як ти часто думаєш. Я знаю, що ти любиш так думати. Не забувай, що ти — це асабікеші і ляльки, й оркестр по радіо, котрий ти мені показала. Це та Венді, котра стояла зі мною на вежі під зливою. До диявола все і всіх, хто скаже, що це не так. Все це не зникає за такий короткий термін.

А я повернуся до Торакса якомога швидше. Чекатиму тебе в готелі. І коли повернуся — залишуся на твоєму боці доти, доки на ньому будеш ти сама. Не мені говорити тобі про людяність, і не комусь іншому нав'язувати її відсутність. Я не знаю, куди поведуть тебе жахи, якщо вони повернуться, але я присягаюся, що ціна буде надто високою. Я людина, котра повинна знайти те саме слово. Свою стихію. Я пам'ятаю про це щодня. А ти — та, хто має знайти передусім власну дорогу. Теж не забувай, будь ласка. І я багато віддам, щоб допомогти тобі в цьому. Викинь думки з голови, що ти залишилась сама.

Я поруч.
М.

Венді обійняла металевий дзвоник, але не взяла його з собою.

Глава 19. Я дуже сумую за тобою

У погано освітленому кутку ховалося цілих десять людей. Вони чекали потяга, котрий мав приїхати через кілька хвилин. У когось свербіли кулаки, хтось крутив у руках биту і готувався до найбільш прибуткових веселощів у своєму житті.

— Ти налаштуйтеся потихеньку. У нас не буде часу переривати все підряд.

Дарко мав рацію, тому її роль була ключовою. Одна справа швидко крутити речі й гроші, інша — знайти потрібний вагон за лічені хвилини. Вона тримала в руці фотографію Матлі Крамта, яку встиг дістати Шоент. Де він — там і потрібний відсік.

— Само собою, — вона вже торкалася свого аромату, але поки не давала йому спуску. — Звичайних пасажирів ігноруємо.

— Так, сміття не чіпаємо, — навіть Бріккт хвилювався. — Кілька хвилин — і ми виходимо вже зовсім іншими людьми.

— Свою частину я зроблю.

— Менгаро, все пам'ятаєш? — переключився лідер.

— До машиніста.

— Всі пам'ятають, хто збирає добро? Нерро, нагадаю, що тобі потрібно просто дуже голосно кричати і бити будь-кого, від кого йде загроза. Решта...

— Та ми все пам'ятаємо! — голосно прошепотіла дівчина. — Дарко, ми репетирували це мінімум п'ять разів. Не перегинай.

— Нерви. Просто пам'ятайте, що поїзд зупиниться всього на декілька хвилин.

Він прокрутив у руці ніж. Треба було знайти хоч одну мішень, навіть якщо ніхто не заважатиме. Нехай це стане нещасним випадком, головне — вивільнити енергію. Нехай це буде перша-ліпша людина. Дарко кивнув сам собі.

Цієї ночі було не так тепло, як би хотілося. В окрузі нікого, тільки в невеликій прибудові знаходились двоє співробітників станції, котрі ніяк не могли завадити задумові.

Венді побачила потяг до того, як він показався іншим. Маленька іскорка мчала вдалині — ось вона, ціль. Дві хвилини — і буде тут. Дві хвилини. Її голого розуму торкнувся холод, за що вона була вдячна. Не було ні сонливості, ні втоми, тільки страх, тільки б усе вийшло. Все залежало від неї однієї.

Вона потягнулася до того, що кликало її голосніше. Пригадала, як кричать люди, коли їх загризають собаки, але звук майже відразу пропав. Удари барабану і плескання в долоні — ось що звучало ще голосніше.

Ненадовго. Пригадалося виття собаки, котра горить заживо. Жах наче поїдав її, але вона вибралась і відскочила. Було щось таке ж сильне, але хороше, а не страшне. Дитячий сміх — він обнадіював. Навіть якби людство програто війну з собою, цей щирий звук означав, що залишилося за що боротися.

Її дихання пришвидшилось, і вона пригадала, як благає людина, яку ось-ось позбавлять всього. Це ще страшніше, ще неосяжніше. Кілька секунд Венді була вразливою, але пригадала чудовий концерт, котрий звучав раз у торнавідор по радіо. Так, він міг, міг врятувати і протистояти відчаю. Хтось жалібно благав, але його не чули. І в той же час звучали інструменти, до яких торкалася людина, яка своєю музикою кинула виклик безнадійності.

Венді не вміла звучати так само гучно, як людина, яка все це виконала. Навіть зараз, у самому розпалі емоцій, вона не була нарівні з паном Ніасом Модлеєм. Мелодія Венді зараз була набагато простішою: хтось зайняв ліву частину роялю, натискав на клавіші і довго їх не відпускав. Ніяких коротких звуків, ніяких швидких рухів пальцями. Ніякого страху.

Найважчим порогом став голос Дарко. Коли він стоїть позаду і шепоче. Коли просить заплющити очі і говорить так спокійно, що сам ти ні слова сказати не можеш. Іноді це навіть не схоже на людську мову. Наче тобі ось-ось зізнається в коханні найчарівніша з усіх темних істот. Але зараз варто лише подумати про те, що здавалося всесильним, як з'явилася впевненість, що крізь стіну алефарза йому не пробитися. Як не рвися, як не намагайся повести за собою, є щось іще сильніше і непорушне. І метал не програє навіть тоді, коли все інше перетвориться на друзки.

Венді подивилася вгору, у нічне небо. Коли поїзд наблизився, Шоент упав на землю, не маючи сил поворухнутися. Потім — троє новачків і Нерра. Кілька секунд — і ще двоє. Іншим тільки належало.

— Жорстокість породила тишу, — з мольбою промовила дівчина. — Але ж ти бачиш? Це не я. І це не моя сім'я.

Її аромат кипів. Це був той край, котрий не вийшло б переступити просто при великому бажанні. Але зараз розкривалася її природа, і повсякденні правила припиняли працювати. Тілу стало не по собі, але всьому іншому було несказанно приємно.

Ще падіння, потім знову і знову. Бріккт і ще дві людини лежали на землі.

Вісім осіб упали на асфальт, котрий не давав корінню рости. І тепер це коріння вирвалося через її груди, подібно до шляхів, що танули далеко вгорі.

— Адже ти з самого початку знала, — промовила вона, не опускаючи голови, — що моє серце не порожнє. Дякую, що допомогла його наповнити. Дякую.

Потяг зупинився на станції. Дарко ледве стояв на ногах і навіть знайшов сили повернути голову: спочатку подивився на поїзд, потім — на Венді. З великими труднощами зробив крок назустріч і, витягнувши долоню вперед, наче хотів задушити. Ще один крок — і він майже торкнувся до шиї. Венді не чинила опору і навіть не спромоглася відволіктися на нього. Не вистачало зовсім трохи, щоб дотягнутися. Дарко впав останнім.

У голові вже не було людини, з якої хотілося брати приклад, не було тих, кому хотілося допомогти і хто дарував справжню любов. Були тільки мурашки і відчуття, що темрява з голови, нарешті, кудись поділася. Наче її волосся — листя, серце — ураган, а потяг, що від'їжджав, — ціле небо над головою.

* * *

Щойно почуття окрилення минуло, як нитки обірвалися і зв'язок послабився. Тепер Венді сама була близька до того, щоб упасти на землю від втоми. Вона оглянулася і позадкувала. Ноги підкошувались, але страх наситив енергією. Треба було йти якомога швидше.

Вона метнулась у бік свого дому, але тут же перейшла на швидкий крок. Доводилося постійно обертатися і спиратися рукою об стіни будинків, щоб не впасти. Венді зупинялася на вузьких перехрестях і по кілька секунд вертіла головою, не знаючи, яке обрати. З надією, що це допоможе, вона намагалася забарикадувати шлях мішками й іншим сміттям, але вчасно зловила себе на думці, що просто витрачає час і, навпаки, лише залишає сліди.

Втікачка метнулася далі і через провулок пірнула в невеликий відкритий підвал — на якусь мить це здалося єдиним способом врятуватись. Звучати тихіше не виходило — було страшно, всидіти на одному місці було просто неможливо. Якщо її знайдуть, то відступати буде нікуди. Місце це — швидше погребальна яма, ніж спасіння. Ні місячного світла, ні людей поруч, хто почув би крики. Втеча перетворилася в ланцюг якихось безглуздостей.

Венді залишила підвал і побігла далі по провулку. Треба було відірватися, петляючи по вузьких вуличках або загубившись у натовпі, а не сподіватися, що пронесе. Дарко був із тих, хто без причини міг різко зупинитися, відчувти щось своє, нікому незрозуміле, і зайти в місце, де тремтить маленьке серце. Тоді серце зупиниться назавжди. Тому — що завгодно, тільки не зупинятися.

У голові не було чіткої картини, куди саме треба бігти. Прибіжи додому чи в готель — і вона накличе неминуче горе на ці місця. Хтоніка знайде, вистежить і відіграється на інших. Ні за що. Не було ідей, куди бігти, тому все нагадувало скоріше просто сліпий рух вперед.

Було не по собі, але коли далеко позаду почувся крик, Венді рвонула щосили, начхавши на нудоту й жахливу втому. Страх накопився сильніше, і через те, напевно, тіло й здавалося таким важким.

— Стій! — почувся голос Нерри позаду, і посипалася ціла купа лайки.

Точно. Не додому, а просто до парку розваг, котрий теж знаходився зовсім неподалік. Ось куди їй потрібно було бігти щодуху. За всіма правилами Торакса, там її не чіпатимуть. І як вона не помітила це дурне колесо, що так і кричить всіма своїми вогниками бігти йому назустріч? Рятувальна іржава залізняка з самого початку за всім спостерігала, і, хотілося вірити, була на стороні втікачки.

Венді рвонула вліво, у темний провулок, котрий вів до широкої освітленої вулиці. Там невелика площа, трамвайні шляхи і вхід до парку. На самій площі були люди, навіть цього було достатньо. Там би вони почули. Венді пронеслася мимо розбитого вікна і спіткнулася об скляну пляшку. Втратила рівновагу, полетіла вперед, але не впала. Вийшло втриматись на ногах. У животі був ураган: такий, що не передати, не описати, наче вона прожила в підвалі багато років, і це був єдиний раз, коли вдалося вирватись на свободу. Чиста випадковість.

— Допоможіть! — закричала Венді, добігаючи до початку останнього провулку. Це було більше половини шляху, навіть краще — залишалося менше чверті. — Допоможіть, будь ласка!

Залишалися три вікна, і провулок закінчувався. Попереду була площа Семи З'єднань, а там — забігайлівки, вечірні роззяви, нехай навіть любителі випити перед сном. Ким би вони не були, важливо, скільки цих людей там. А вечорами і навіть ночами людей біля парку розваг вистачало. Чийсь будиночок залишився позаду, і залишилися лише два вікна.

— Стій, сказала!

Нерра кричала гучно і залякувала своїм голосом. Але вона була далеко. Ще навіть до останнього провулку не пробігла, хоча й відчувалося, як її темні лапи тягнуться з великою швидкістю. Але вони не встигнуть, просто фізично не встигнуть.

Одне вікно, а потім фінальний ривок. Вузький простір залишився майже позаду; ще раз пролунав крик про допомогу. Її охопила поглядом лише пара людей, що проходили повз. Кроку вони не стишили.

І щойно проминула останнє вікно, щойно провулок закінчився, вона налетіла на темну пляму, що стояла за рогом, і впала. Однією лише рукою він звів усю швидкість на нуль. Пальці здавлювали горло і заважали сказати хоч щось.

На них скоса глянула пара перехожих, краєм вуха підслуховуючи те, що відбувалося. У цих людей було не так багато часу, щоб зупинитися і вияснити, в чому справа. На ноги Венді падало світло від ліхтаря, верхня ж частина тулуба знаходилася між двома стінками, там, де закінчується вузький провулок. Руки дівчини вчепилися в міцні пальці, але не вийшло вирватись. Тоді вона подивилася на перехожих. Ті зразу ж відвернулись.

Позаду, на відстані витягнутої руки, почувалася Нерра. Вона взяла Венді за волосся і швидко потягнула всередину провулку, в самий його центр. Дарко забрав руку.

— Я поясню. Стійте, дайте мені кілька секунд, — заблагала Венді, коли вже не було сенсу кричати.

Нерра жбурнула її на підлогу і з усього розмаху вдарила в щоку. Потім на неї налетіло ще четверо людей, один за одним. Решті просто не залишилося місця — так багато людей, що й ногою не дотягнутись. Зараз не стримувався навіть Дарко, котрий зазвичай стояв осторонь.

Довелося скрутитись. Захотілося зменшитись до розміру, щоб вони її не знайшли. Щоб не відчувати удари бити, щоб її припинили тягнути за волосся і забрали свої ноги.

У якийсь момент тілу стало надто боляче чинити опір. Воно зламалося. Венді відчувала, як із ним роблять те, що хочуть. Удар за ударом, від яких неможливо ухилитися. Дарко, людина, яка зазвичай була лиш темною плямою, вмить перетворилася в справжнісіньку чорну діру.

— Я випаляю тебе. Я заберу найдорожче, Венді. Я позбавлю тебе набагато більшого, ніж ти позбавила мене.

Він кричав і не соромився бути почутим усіма, хто ошивався довкола. Не завжди якісь слова, іноді це просто були крики у вухо, котрі вдавлювали скалічене тіло в землю.

— Ти — мертва. Вже мертва! Тепер в тебе немає майбутнього!

Він вилаявся і почав підіймати лежаче тіло за одяг. Прохання і звуки ніяк не зв'язувалися в слова. Віддишки, крики, кашель і різкі зітхання заважали промовити щось зрозуміле. Дарко допомогли, і незабаром рот Венді закрила чиясь долоня.

— Замовкни! — проричав він. — Зникай пошепки.

Разом зі словами він вибльовував жовч. Така злоба, коли оголюються зуби, і йому стає добре від мерзенності всього, що відбувається. Нерра допомогла, і тіло Венді ніби зависло в повітрі, тільки якийсь бортик дуже тиснув на потилицю. Зі сміттевого контейнера доносився страшенний сморід.

— Тебе більше не існує. Торакс повечеряв тобою, — сказав він і знову вилаявся.

Йому допоміг Бріккт і ще троє осіб. Неможливо було зачепитися нігтями ні за кришку, ні за стінки. Останнє, що трапилося під місяцем в цей момент, — нудотний біль у потилиці. Хтось перестарався.

Смітник був наполовину заповнений великими пакетами. В ніс ударив огидний запах настільки, що обпік горло. Венді закричала, і від цього звуку тіло пронизала енергія. Вона спробувала відкрити кришку зсередини, але її притискали ті, хто стояв по той бік. Ще один вдих — і приступ нудоти підступив до самого горла. Ще один ривок — і вона впала на шар сміття, ставши його частиною. Верх переплутався з низом, і вже не було зрозуміло, в який бік треба штовхати, щоб з'явилася хоч невеличка щілина. Долоні почали стукати по всьому, до чого можна було дотягнутись.

Почуття несправедливості і весь врожай образи тепер переростали в іще більший фізичний біль. Нігті увіп'ялися у волосся і, вдавлюючись у шкіру настільки сильно, наскільки це було можливо, болючими рухами рушили вниз. Венді вдихнула в легені застоюний запах затхлості. Коли вона вже готова було щосили заволати, коли хотіла видати фінальний уривчастий звук, вона заплакала. Брудні долоні

закрили очі, і вона не стримувала сліз. Пальці до болю тиснули на лоб і виски. Все тіло наче вразила одна велика судома — спробуй розігнути хоч мізинець, і він би зламався. Тіло наче намагалося втекти саме з себе: руки відторгали пальці, легені відмовлялися розширюватися знову, а м'язи забули, як розслаблятися.

Зграю зовні заглушила інша. Почувся агресивний крик із цілої купи голосів, що намагався нагнати страху. На кришку бака припинили тиснути, і тоненька межа світла розрізала темряву на дві частини. Крики і тупіт десятків ніг били по вухах навіть крізь пластик. «Цикл» рвонув за Хтонікою і пронісся мимо. Буря віддалялася все далі, а потім знову затихла. Руки Венді відсахнулися від обличчя і мляво штовхнули кришку. Хотілося просто торкнутися чарівного світла, котре вже встигло стати чужим.

Кришка від'їхала з неймовірною легкістю, варто було тільки легенько, але правильно натиснути. Нічне світло здавалося страшним, але повітря — людським. Ним міг дихати будь-хто, навіть найбідніший і знедолений. У ньому домішки гниття і в'янення, задушливий запах їжі, але навіть так — це і кисень, без якого людина не може. А там, за закритою кришкою, цього життя не було.

Сил обережно вилізти з контейнера не вистачило, і він перевернувся. Поруч розсипались зав'язані пакети кількох кольорів. Картина такою й залишилась: лежача на асфальті людина з розкинутими пакетами довкола. Вузька безлюдна вулиця, червона плямка з-під голови й хаотично розміщене сміття — все це було другорядними деталями, в яких довелося опинитись.

Вона практично не змінювала положення, просто лежала з розплющеними очима. Тільки раз поворушила рукою, щоб підтягнути до себе один із білих напівпрозорих пакетів. Її долоня намацала потрібне, і вона знову заплакала, але вже тихо. Так, як плачуть, коли вже все скінчилося, а починатися нічому.

Пальці сплелися в замок з іншими, котрі були по той бік пакета. Венді не відчувала тепла, але уявляла його. Уявляла цілу руку і продовження тіла. Вона обійняла мішечок і міцно стиснула самотню долоню. Те, що було всередині, здавалося лише трохи теплішим, ніж асфальт, але за простою уявлялось ціле гаряче ядро, від якого відділював тільки поліетилен.

Не виходило припинити плакати. Всередині проснулося щось таке, що ховається до якогось часу, а потім із страшенною швидкістю таранить найболючіші місця. Коли навіть від мертвонародженого і початково безжиттєвого хочеться отримувати тепло. Коли хочеться повірити, що навіть у самому незмінному і глибокому злі є щось, що

можна назвати промінчиком. І сльози котяться від того, що ні перше, ні друге не мають шансу. Праві виявились люди, котрі це розуміли і залишали короткі написи по всьому місту. В останній момент, коли ламається щось набагато крихкіше, ніж хребет, вони знаходять слова. Тоді навіть чужа відрубана рука в пакеті, сплетена з твоєю, — це вже сокровенне щастя, котре хочеться виразити.

— Я сумую, — прошепотіла Венді і, заплакавши ще сильніше, зіщулилась. — Я дуже сумую за тобою, мамо.

Глава 20. Вітер у голові і земля під ногами

Наступного ранку сонце осяяло місто. Яка це рідкість для нього: не вовтузитися за хмарами, не світити на пів сили, а зійти над Тораксом повноцінною зіркою. Проміння падало на Венді і було таким же застиглим, як і її погляд. Ні в проміння, ні в лежачої людини не було думки про те, щоб зрушити з місця.

Довкола кружляло небагато людей і ті видавали глухі слабкі звуки, наче під водою — про щось, очевидно, говорили. Затуляли собою проміннячко, не знали, що робити, але торкнутися до тіла не наважувались. Серед них була й людина, котра їздила по сусідніх клаптях й прибирала сміття.

Чоловік перевернув Венді, а вона все дивилася крізь нього. Дузовику, звісно, краще було з бородою. Вони давно не спілкувалися, та й вона все забувала сказати при зустрічі. Просто піклуватися потрібно, розчісувати частіше. Якщо колись вийде, треба буде йому спеціальний лосьйон подарувати.

Дивовижно, але, не дивлячись на розбите тіло, на спині лежалося легше. Венді простягнула руку, щоб той допоміг піднятися, і у відповідь почула:

— Що сталося, Венді? Хто це зробив?

«Що ж ти метушишся, наївний? — хотілося відповісти, якби у неї було більше сил і часу на базікання. — Помститися за мене надумав?».

Дузовик допоміг їй встати і притримував як міг. Якщо дивитися на біль й ушкодження об'єктивно, то проблеми були серйозними: щось не те було з правою ногою, грудною кліткою, однією з ключиць і потилицею. Всі інші частини просто дуже боліли і нили. Тому потрібно дивитися суб'єктивно, інакше паніка доведе справу до кінця й умертвить огидне тіло. Спотворений погляд на речі іноді просто необхідний.

— Відведи... — тихенько попросила Венді. — Додому.

— Венді, тобі потрібно в лікарню. У тебе є документи з собою? Що взагалі трапилося? Ти вийшла вночі, і на тебе напали?

— Будь ласка, додому. Благаю. Тут близько. Благаю.

— Ну навіщо тобі зараз додому? Ти мене чуєш? Ти можеш мені сказати?

Ніякої відповіді він не дочекався. Чоловік тільки роздратовано ойкнув, але поспішив, тільки б не витратити час. Дузовику вирішив допомогти якийсь сором'язливий хлопець і взяв Венді під іншу руку. Вона переставляла ноги, але опиратися намагалась на ліву. Позаду, по шиї і спині текла кров, але Венді трохи наїжачувалась, щоб промокнути цівку комірком. Вона все відчувала запах сміття. Нудило від нього і від фізичного стану.

Ледве вдавалося помічати, як люди проводжають їх поглядом. Їх було небагато, і майже всі обходили стороною. Коли всі троє прийшли, хлопець залишив їх — йому треба було терміново бігти. Дузовик же почав читати еміронські молитви на незрозумілій мові, але залишився чекати зовні.

Двері в дім були зірвані з петель. Венді ступила всередину і побачила цілком очікуваний хаос. Все всередині було порване, розбите чи перевернуте. Справжня катастрофа, що залетіла всередину і зжерла кожен куточок. Скло було вибите, і протяг сам проголосив себе господарем цього дому.

Єдина шафа була розпиляна навпіл: пропали геть усі гроші, тільки кілька безкорисних монет були розкинуті по підлозі. А справа від неї, за крок від розламаного ліжка, лежала людина з застиглим на обличчі виразом переляку. Найяскравіша емоція, котра торкнулася його за останні джає. Але навіть із нею він був ще більше мертвим, ніж до цього. Венді відвернула погляд — навіть зараз на це було дивитися нестерпно і страшно.

Вона зробила кілька кроків до свого підвіконня. Улюбленого ловця знову розламали навпіл. Тремтячі долоні закрили обличчя від вітру, що залітав і залітав усередину. Стало ще холодніше, ніж було.

Що дім, що все навколо нього, було оповите якоюсь надто сумною романтикою, що повільно відбивала ритм. Її не зрозуміти людським розумом і людським серцем. Тихо, наче всю ніч летіли і падали бомби, звучали постріли, а зараз усе припинилося. Війна програна, але, нарешті, закінчена. Ноги онімили. Голова не розуміла, що відбувається. Венді сіла під підвіконням і, взявши з підлоги довгий помаранчевий хлібець, повільно почала крутити його в руках.

Думки про все, що довкола відбувалося, здавалися настільки недосяжними, настільки багаточисельними, що розум просто відмовлявся сприймати їх окремо. Щось велике й отруйне витало довкола — там йому й залишатися. Там, а не в голові. Порізи й удари, думки про матір і когось іншого, не менш близького, застигла людина біля ліжка і холод, від якого ніде було ховатися — все це просто декаданс, котрий не осягнути і якому не запобігти.

Тому хотілося думати простіше, адже складніші речі просто не подужати. Тільки подумати, хлібець у руках пахнув сиром і мав ідеальну прямокутну форму, жодного надлому. Було непросто повірити в те, що він уцілів цієї ночі. Мабуть, найповноцінніше, що зараз знаходилося в цьому будинку, нехай це просто шматочок їжі. Через цю безглузду думку стало не по собі. Зіграла справжня заздрість, і справа тут була не в тому, що людина порівнювала себе з їжею. Обурювало саме розуміння, що черствому шматку хліба в найпотрібніший момент пощастило набагато більше, ніж їй чи її батькові. Якби вони розтоптали цей хлібець на крихти, виплеснули на ньому всю злобу, і, може, хоч трохи, хоч зовсім-зовсім трохи, але стало би краще. Але вони вибрали лежачого просто тому, що людина в першу чергу кидається на іншу людину, не важливо, чи може вона відбитися, чи ні. Навіть якщо та така ж суха і знерухомлена, як солом'яний брикет.

Вперше за весь час захотілося, щоб із легенів вилітав дим. Щоправда, підійшло би що завгодно, щоб розбавити картину. Навіть пар через холод пригодився б, та не було нічого. Тому Венді просто дивилася в стелю. Дивилася і дивилася, тому що поспішати було зовсім нікуди. Повіки повільно заплющувались, секунда — і знову очі бачили все ту ж картину.

Рука потягнулася до закритої пляшки, що лежала неподалік. Ковпачок клацнув, і з нього на хлібець полилася густа рідина, котра перші кілька секунд приємно пахнула. Венді змінювала кут нахилу, щоб бальзам потрапив на кожну частинку хліба. Чужорідна маса стікала по пальцях вниз, в рукав. В'язкі рухи були такими повільними і заворожуючими, що це не здавалося огидним. Наче мед із летальним наслідком, що мав неймовірно приємний запах. Зрештою, хлібець і пальці покрив бальзам. Він всотувався в їжу, а вона ніби розквітала і насичувалася фарбами.

Венді відкусила великий шматок. Смак хліба ледве відчувався, наче м'якуш, що вимок у солодкому мазуті. Укус за укусом, вона з'їла його, а потім випила весь флакон бальзаму, до останньої краплі. Хотілося, щоб стало тепліше, але по горлу ніби потік рідкий лід.

І поки вона свідомо ковтала смерть, погляд упав на металевий дзвоник, що лежав у кутку кімнати. Цілий, не тому, що пощастило, а тому, що не зігнути темряві такий міцний метал. Довелося потратити мало не всі сили, щоб дотягнутися. Пальці стиснули подарунок: все такий же чудовий і холодний, як раніше. Їй хотілося сказати так багато, скільки близькій людині не завжди розкажеш. Квітка ринула в кишеню — не могла вона залишитися тут. Не її місце і не її доля.

Венді відвернулася, на очі натрапило ще кілька флаконів, що валялися по різних кутках кімнати. Вона опустилася і зібрала всі, які змогла знайти. Відкрутила кришку першого і вилила його на стіну, залишивши велику пляму. Одна за одною, баночки відкривалися, а їх вміст виливався на стіни квартири. Вистачило тільки на те, щоб залити одну сторону, але так, щоб бальзам можна було хоч злизувати.

Сірники було знайти нескладно. Ціла сотня лежала в розчавленій коробці, майже всі з них переламалися. Венді вибрала найдовший і цілий — ще один щасливець, що залишився без травм. Вона стала перед стіною, і перше, що захотілося зробити, — проковтнути запаленого сірника, щоб зігрітися всередині. Вогонь стане доріжкою, що побіжить по гортані і зробить її світлячком.

Але руки вчинили по-своєму. Сірник загорівся і полетів до шпалер. Зайнялася практично вся стіна відразу. Перед нею ожила ціла стихія: не крихка, не така, що шукає компромісів. Вона повинна була зжертви все, що застрягло в чотирьох стінах. Венді знала, що полум'я доведе справу до кінця. Захотілося лягти на підлогу і втупитися в стелю, доки яскраво-помаранчевий веселиться.

Але й ноги вчинили по-іншому. Кожен крок здавався болісним, наче вона наступала на довгі отруйні шипи. Чого тільки вартувало не зупинитися, коли поруч показався батько. Якби вона вирішила тільки на прощання торкнутися, то сил піднятися вже не вистачило б. Притулиться і залишитися з ним. Тому Венді навіть не зупинилася, навіть не подивилася в його бік, задушивши залишки почуттів.

Ще крок — і вона минула дверний отвір. Позаду був вогонь, але як же хотілося, щоб він поселився у ній самій.

* * *

Поручні і Дузовик допомагали не впасти. Сходинок за сходиною, а все одно нудить. Без різких рухів — це найголовніше. Одяг та й усе тіло жахливо смерділи, і ти хоч голову задирай, а сморід не зникав. Запах сміття скрізь однаковий — цей мерзенний солодко-ріжучий душок. Їдкий настільки, що викликає запаморочення.

Венді стала на сходинок і вперлася долонею в лоба. Покрутила і понюхала квітку. Майже без запаху, тому душок перебити не вийшло. Не так багато залишилося. Не так багато.

Поки Дузовик дзвонив і стукав у двері, залишалося чекати. Думати про собак, купчасті хмари, міцний сон або чай, та про що завгодно.

Просто скоротати секунди. Тіло боліло — жах, але потилиця була взагалі поза конкуренцією. Відчуття, що шматок голови відрізали без анестезії, і тепер там відкрита рана.

— Хто?!

Так кажуть, а потім дивляться у вічко. Навіщо ставлять такі запитання? Ти або впізнаєш, або не впізнаєш людину. І тільки потім, якщо побачиш незнайому пику, можна галасувати зі своїм «хто?». Хоча це дурниці, якщо відверто. Але про дурниці думати найлегше.

— Швидко відчиняй! — почав злитися Дузовик. — Свої!

Двері відчинилися. Реакція зайва, хоча й приємна.

— Венді?..

Ріннест більше нічого й не зміг сказати. Правильно. Коли картина надто невпізнавана, то й слова не знаходяться. Люди відкривають роти, чекають пояснень. Це нормально. Звичайна людська реакція. Просто прийшла вона за іншим. Добре, що є той, хто розвіє недоречне мовчання.

— Швидко, матір його! Швидко викличте лікаря і запитайте, які пігулки треба купити.

— Матір моя, Дузовик. Що з нею трапилося? Я...

Він обійшов дівчину і допоміг їй. Притримував за руку і кудись вів.

— Без зайвого галасу, будь ласка, — промимрила Венді. — Зараз потрібен тільки Родрих.

— Так, Венді, — на емоціях кинув ріннест. — Свій характер і комплекси залишиш на потім. Зараз просто тримайся. Нічого не кажи, прошу тебе. Просто трохи зачекай. Родрих! Родрих!

Чоловік протарабанив ногами і вибіг із кімнати. Весь скуйовджений і зі зляканим обличчям. Як же швидко говорили ці троє, жах. Венді за ними не встигала.

— Ветеринари вміють лікувати людей?

— Я не знаю, що з нею, Фельш.

— Її потрібно на ліжку.

— На кушетку. Треба оглядати.

— У сімнадцяту?

— Так. Венді, хороша моя, тримайся, будь ласка.

Вона кивнула. Куди подінешся? Адже до цього моменту протрималась, наївні.

— Відмити?

— Відмити потім, Фельш. Дузовик, — лікар швидко виписував слова на папері. — Кулею, просто кулею за антибіотиками. Ось препарати, а внизу адреса магазину.

Той схопив листок, ринув за грошима і вилетів із готелю.

— Там у тебе в цьому собачатнику все є?

— Так. У неї потилиця розбита, але кров зупинилась. Однозначно треба оглядати. Однозначно.

Мешканці чули метушню і вибігали з кімнат. Венді зіщулилась і нахилила голову, наче хотіла стати хоч трохи непомітною. А ті кликали то Родриха, то ріннеста. І якщо перший просто холодно ігнорував, то інший став таким сварливим буркуном, котрий не постидався промовити і кілька лайливих слів. Він заслоняв дівчину і не дозволяв наближатися.

— Нічого дивитися, ану в кімнати марш! Сувитра, ану не заважай.

Під шум вони забрели в маленьку кімнатку з купою полиць і рушників.

— Так... Так, що робити, Род?

— Не впускайте нікого, будь ласка, — мляво попросила Венді.

— Хороша моя, обіцяю, що з місцевих ні одна жива душа, крім мене, сюди не зайде, доки тобі не стане краще. Але я викличу одну людину, лікаря. Без нього — ніяк.

Дівчина через силу посміхнулась, але дуже хотілося, щоб посмішка була справжньою. Він наче передумав і перейшов на її бік. Менше людей. Справді, не кращий момент для розмов і зустрічей. І вигляд. Вигляд зовсім паршивий.

— Дякую.

— Я потрібен?

— Ні, Фельш.

— Тоді я вийду. Клич мене, якщо що. От просто відчиняй двері і голосно кричи.

Родрих був зосереджений на своєму. Він мотнув головою і вже взявся щось шукати на одній із полиць. Ріннест кивнув Венді, а вона йому. Той вийшов.

— Якщо сюди хтось зайде — виселю його до всіх баранів, зрозуміли? — почулося зовні, а потім голос став тихішим. Слів не розібрати.

Убік полетіло все смердюче і брудне ганчір'я. Венді просто лежала з заплющеними очима. Роздери її диявол, нарешті, не треба триматися на ногах. Родрих не говорив, тільки дав випити таблетку, щоб похилило в сон. Так легше працювати.

Венді подумала, що іронічно все це. Вона стільки часу глушила пігулки, щоб не спати, а тепер пила снодійне. Дивне тіло з дивним графіком сну. Коли вона засинала, думки кружляли довкола зовсім дивних речей. Їжак облизує свої голки, а потім випльовує на спину піну. Чомусь ця думка приходила геть невчасно.

* * *

І ось воно, відчуття, наче в потилицю вставили шматок льоду. Холодно, але не болить. Вже цей факт сам по собі — перемога. Може, злегка оптимістично, але стан усього іншого тіла можна було назвати терпимим. Ріннест був тут, Родрих же кудись пішов.

— Я, до речі, ніколи не знала, як вас звать. Ріннест і ріннест.

— Облиш ти, не до того зараз. Як почувашся?

— Голова пече. Але не болить.

— Тебе лікував добрий друг Родриха. Хороший лікар, але людина незвичайна.

— Незвичайна?

— Він володіє чаклунством. Якоюсь енергією, як він нам розповів. Я в усілякі такі енергії вірю мало, тому для мене такі люди... Добре, пусте. Ось, — він показав на тарілку на табуретці. — Від Сувитри. Нагодувати тебе?

— Можна спочатку до ванної?

— Вона купує одяг. Тобі ж нічого одягнути, Венді.

— М-м-м... — простогнала вона, погоджуючись. — Поїм тільки після ванної. Почувваюся...

Венді не знайшла відповідного слова і змовчала. Спочатку хотіла описати це грубо, щоб точно зрозуміли, але передумала.

— Що з тобою трапилось?

Дівчина дивилася в одну точку. Навіть не привідкрила рот, скільки б він не чекав.

— Я розумію. Вибач. Головне, що ти прийшла.

Венді промовчала.

— Твій сувенір я поклав у кімнату.

Вона запитально глянула на чоловіка.

— Ну, не тут же тобі спати вночі? Там вільно, не хвилюйся. Тоузитс погодився ночувати в мене.

— Сувенір, — залишалося тільки мугикати.

— А-а, вибач. Твоя квітка. Я так розумію, це не просто дрібничка.

Дівчина кивнула. Квіточка в порядку — це дуже, дуже хороша новина.

— Моніка знає?

Венді знову не відповіла.

— Ви... — ріннест втомлено видихнув і встав. — Добре, відпочивай. Вибач.

* * *

Скільки ж всього віднесла вода в каналізацію. З Венді наче змився цілий шар мерзенності: відбитки підошв, кров, запах сміття, бруд на тілі, піт, волосся і навіть трохи страху. Згустки чорного кольору — такою кров не повинна бути, якими б серйозними не були рани. Здавалося, все вже залишилося позаду, але в її тілі досі жило щось стороннє й небезпечне. Таке, що ще є в крові, але, напевно, вже поза межею свідомості. Це здавалося несправедливим — пройти так багато, аби дотепер сахатися чорного кольору.

Відчувалося щось велике і трагічне, але до серця дістатися не могло — чи то вода змивала і важкі думки, чи то почуття були притуплені настільки, що їм було не віддатися.

Коли тіло стало чистим, Венді просто сіла. Відчувала, як крапельки падають на голову, як спина, хоч і болить, але зігрівається під гарячим потоком. Згинала і розгинала пальці. Дивилася, як тремтять руки. Легенько тиснула спочатку на болючі місця, а потім поруч, де все було в порядку. Ховала обличчя за долонями. Відчувала, як тіло намагається впоратись, як почало затягуватися те, що здавалося невиліковним.

Вода приводила до думок — не складних, але багаточисельних. І якби її хтось запитав, про що саме Венді думала, вона б відповіла так само, як і ріннесту, — мовчанням. Три крапки — іноді більш щирої відповіді просто не знайти. Набагато щирішої, ніж здатна висловити багатослівність, якщо замислитися.

* * *

Через кілька днів Венді побачилася з іншими. Тіло нило і боліло, але цей стан і поруч не стояв із тим, в якому вона сюди прибула. Усе загоювалося швидше, ніж повинно, але навіть так важливо було набиратися сил. Венді кілька разів спілкувалася з товаришем Родриха, і нічого чаклунського в ньому не було — просто носій амарантину, як і вона. Обрала собі людина неприродний шлях — оберігати здоров'я і життя людей у місті, де прийнято їх віднімати. Вибрала і пішла по ньому, не дивлячись на все. Як людина він їй не розкрився, та й вона

того не шукала. Взаємовигідний обмін вийшов — лікар їй життя врятував, а Венді тим самим нагадала, що дорога його не безнадійна і не дурна. На тому й розминулися.

Вона могла сама їсти, могла виходи в коридор і повільно розмовляти. День минав під покровом простодушних бесід, а перед сном Венді шукала потрібну стежку. Нехай і без асабікеші, усі вісім ночей стали спробами докричатися. Незрозуміло тільки, вийшло чи ні. Ніхто не приходив у сон, а коли Венді шукала стежку, та відчувалася настільки довгою, що кінця-краю не було видно. Незрозуміло, де закінчувалась нитка, що тягнулася, але зовсім, зовсім не поруч.

— Загоюйся швидше, дурне тіло, — думала Венді щоразу перед сном. — У мене зовсім мало часу.

У готелі було спокійно. Спокій загоював рани не гірше за мазі, просто вони були іншими. Атмосфера цього місця давала сил боротися і за фізичний стан. Виходило ходити, спокійно рухати пальцями і забути про біль. Потрібна була золота середина, щоб усе вийшло не безрозсудно, а своєчасно. Таку середину Венді вміла знайти, але піднести іншим — ніяк.

— Все, ріннест.

— Про що ти?

— Мені треба йти.

— Ага, — підіграв той. — Набігаєшся з дітьми — кричи, я винесу вам попити.

— Кричати я не буду.

По її тону чоловік зрозумів, що його жарт був недоречний.

— Ти це серйозно, Венді? Куди, куди йти? Ми тобі планували ліжко купити.

— Не жити мені тут, з вами.

— Це зовсім не проблема. Тут знайдеться місце.

— Фельш, — видихнула дівчина, — припиняйте. Це ваше місце, але не моє. Треба йти.

— Ну... — він розгублено кивнув. — Відговорити не вийде? Може, якась допомога потрібна? Давай хоч грошей дам.

— Хіба що зовсім трохи. Мені не потрібно багато.

— І куди ти із цією парою монет підеш? Та ти з глузду з'їхала? Венді, у тебе ще голова не загоїлась!

Вона розуміла весь наплив його почуттів. Розуміла, що не знайде слів, коли про це запитають інші, усвідомлювала, що не зрозуміють, якщо вона піде, не попрощавшись. Скільки разів ріннест запнеться,

скаже, що не знає деталей і жалкуватиме про своє рішення. Такий він — проти її волі не піде, але у стократ пожалкує про це. Тільки Венді в собі чомусь була впевнена. Якщо вже й цього разу пропаде, значить, не її це — жити.

Тому вона обійняла свого друга і пожалкувала, що не має права обійняти інших. Тут було не до загального прощання, радісних обіймів і вигуків про щасливу дорогу. Венді віритиме, що вони впораються, і на те ж надіялась з боку близьких їй людей. Нехай просто вірять у неї своїми щирими серцями.

— Хоча б куди, дорога моя? Скажи хоч, куди ти підеш без грошей?

— На мене чекають батьки. До них і піду.

* * *

У Тораксі похорони ніколи не були обрядом, і ніхто не проводжав померлого ні в один зі світів. У плані ритуалів тут взагалі було непросто, незалежно від приводу.

На півночі Еміронії вважали інакше: важливі останні слова і думки. Так говорилося в одній із книг, і ця ідея була близька Венді. Що спочатку в урні оселюється образ людини, а потім забирає з собою почуті наостанок слова. Головне — не нашкодити тому, хто живий. Шансу перевірити чи спростувати — ніякого, але все ж краще, ніж зовсім відімкнути уяву. Зараз цей крихітний шанс був їй потрібен, як ніколи.

Венді стояла на колінах далеко від центру Торакса, далеко від людей і там, куди навіть асфальт не діставав. Перед очима були дві круглі неглибокі ями. По боках — дві зовсім крихітні урни. Одна з них опинилася в руках, кришка лежала поруч.

Поки що жодне слово не приходило до голови, але думки збиралися в клубочок. Руки були холодними, але цього разу не хотілося їх гріти. Може, вже й не зігріються.

У голові виринув образ: міцний чоловік в окулярах і сорочці з ромбами. Чомусь її Венді запам'ятала назавжди. Ранками він легенько плескав себе по щоках, щоб швидше прокинутись. І дуже добре розбирався у рослинах. Міг вивести з будь-якого гаю, це точно.

І той зморшкуватий, теж він. Сорочка досі виглядала, як новенька, а людина — вже ні. Почав погано ходити, часто скрипіти зубами уві сні і забувати всі свіжі події. Кинув рослини і припинив плескати себе по щоках, щоб сон пішов. Замість цього він занурився в нього.

Припинив радіти гаям. Припинив радіти прогулянкам. Припинив радіти. Ніяка це не потвора. Не мерзенна і не огидна. Він дуже слабкий і наляканий, з купою переламаних дров за спиною, але не тварина, котру треба штовхати ногами. Тато залишається татом.

— Дякую, — сказала Венді, — що твоє серце ніколи не покривалося брудом. Хоча воно ледве впускало світло. Але жодного брудного слова, яких я тобі сказала так багато, що й не порахувати.

Пальці міцніше втиснулися в ручки, і Венді заплющила очі. Тіло ще боліло, але це елементарний біль, котрому потрібно декілька днів, щоб минути. По-справжньому неприємно стало зараз, і синці були ні при чому.

— Тату, дякую, що не залишив мене одну. Я чула, як ти ходиш, бурмотиш або говориш зі мною, поки я була вдома. Я чула, що не зачинена одна всередині порожньої коробки. Ти виштовхнув мене із жаху, з якого сам вибратися не зміг.

Венді стиснула зуби і задумалась. Вона промовила слова і відчула, що не кривить душею. Це зігріло.

— Дякую, що врятував від самотності. Я люблю тебе, тату.

Вона повільно закрила урну і повернула ковпачок. Пристосування опинилося в землі. Яму тут же засипала гірка ґрунту.

Мандраж брав. Ніяк не можна було зрушити. Зовсім не відразу вийшло переміститися вліво, до другої ями. Взяти останню урну і впоратися з собою.

Вона була наче розпеченою, хоча це — без сумніву гра уяви. Венді дивилася на свої руки і бачила, як ті тремтять, наче велику цеглину тримають. Образи пригадувалися в деталях.

Щось дуже особисте і невинне, щоб ділитися навіть з собою. Спливла картина, як по пальцю дитини повзло сонечко. Нікуди не поспішало і не летіло. Таке маленьке життя, але було сумно від того, що воно може вдаритися об дерево і загинути. Жінка з запахом квітів говорила, що комаха повзе не просто так. Не треба її ображати, тому що десь є сонечка-дітки, які її чекають. Говорила, що комашку можуть з'їсти їжаки або віднести вітер, але якщо розчавиш її зараз, то в неї не буде шансу. Ні сховатися від колючих хижаків, ні перечекати ураган, щоб прилетіти додому.

Тоді Венді злякалася і підняла палець вгору, доки хороша погода і не видно їжаків. Жучок полетів.

Спогад за спогадом. Не завжди картинки, не завжди навіть довгі бесіди. Іноді роль грало навіть те, як вона дивилася. По-справжньому, наче ось-ось весь світ обіцяла показати.

— Мамо...

Це пауза стриманості, а не ком у горлі. Це пауза заради свідомих слів, котрих вона, може, чекає. Котрих чекає Венді сама від себе. Ні в якому разі не надлом. Скільки б зусиль не знадобилося, слова не залишаться всередині.

— Мамо, — на кілька секунд вона міцно стиснула губи. — Дякую за те, що заклала в мене найкраще. Не просто показала його, а повністю дала. Ти поклала це всередину мене і якимось змогла оживити. Пробач за те, що мені погано вдалося це зберегти. Дякую, що в дитинстві я могла вдихати аромат дзвоників, а не брудних вулиць. Я забула, як пахнуть квіти, котрі ти вирощувала, але я клянуся...

Просто два тремтячих вдихи і видохи. Адже це не слабкість.

— Я обіцяю, що постараюся пригадати їх запах. Мамо. Металевий дзвоник — це все, що в мене залишилось. Але диво, котрим ти мене наділила, зі мною, доки він дзвенить. Я хочу чути його, а не як плачуть люди.

Кришка майже накрила урну. Здається, північний народ Еміронії щось, та знав. Навіть якщо це почуття не має нічого спільного з реальністю, воно вартує того, щоб знайти потрібні слова. Сидиш і розумієш, що не один. Може, тебе намагається підтримати земля під ногами, може, трава приємно пахне тільки для того, щоб ти не впав за мертво. Може, померлі й справді чують, нехай навіть одні уривчасті й окремі звуки. Є шанс, що впізнають по голосу або відчують тепло, що виходить при видиху.

— Я люблю тебе, мамо.

Кришка лягла зверху, й урна опинилась у ямі. Земля зробила свою справу і накрила її. Моросило ледь-ледь, зовсім не дотягувало до дощу. Дрібниця, а не краплі. Може, природа теж намагалася стримати шквал емоцій. Венді чомусь подобалося думати про це. Не одна вона така.

— Тримайся. Не плач, — дівчина підняла голову і звернулася до неба. — У мене тут все теж серйозно.

Як у тих казках, котрі їй писала мама. Де навіть сонечко могло зрозуміти, про що йому говорила блискавка, і навпаки. У Венді залишився останній друг, котрого вона дістала і лагідно стиснула пальцями. Холодний металевий дзвоник з гострою стебелинкою — як усе ж таки легко він міг пронизати людське серце.

Глава 21. Веди мене, моя домінанто

Відмичка в замку спрацювала, і двері відчинилися.

— Добридень-добридень! Є хтось удома? — жартома крикнула Нерра, і здоровило тут же штовхнуло її у плече.

Вона ступила всередину, а за нею — всі інші. Наступного закиду не прозвучало — достатньо було звернути увагу на м'яке світло з іншої кімнати. Можна було пограти в схованки: крок — і злякана людина все чує, навіть якщо заховалася. Ще крок.

— Ну, де ж ти, хороший? — протягнула Нерра.

Їй, звісно, ніхто не відповість. Але почують тон і зрозуміють, що вона не боїться. Дуже швидко можна зрозуміти, хто тут головний. Хто не тремтить, той і має рацію. Нерра любила розтягувати такі моменти. М'який крок — і вона увійшла до кімнати, де горіло світло.

Кімната була заповнена цілою купою маленьких вогняних язичків. Свічки різного розміру стояли на підлозі, ліжку, полицях і підвіконні. Вони фарбували стіни і стелю в сонно-помаранчевий.

— Оце так. Сектанти якісь? Шизоїди.

Дарко чи то просто відмахнувся, чи жестом наказав замовкнути. Лідер спробував і прислухатись, чи немає когось у кімнаті, і в той же час знайти поглядом щось особливе, щось крім цілих рядів свічок. Він ступив до центру, і погляди інших не відлипали від нього ні на секунду. Переступивши маленькі воскові вежі, він опинився практично посередині, де свічок не було. Ноги підкосилися, і всі троє впали практично одночасно. Неймовірна млявість і ледве відчутні поколювання огорнули все тіло.

Фігура підійшла спочатку до дівчини і перевернула її на спину. Їхні погляди перетнулися, але жоден з них не змінився. Зустрілися дві людини, сили яких були геть нерівними. Нерра що було сил спробувала розтиснути зуби. Людина перед нею опустилася на коліна і подивилася з таким холодом, котрого раніше ніколи не було в погляді. Вона ледь посміхнулася, але навіть це вийшло через силу. Вказівний палець торкнувся губ Нерри, і тіло наче стало ворогом.

Нижня щелепа повільно висунулась вперед, а потім зуби почали повільно стискатися. Не поспішаючи, але ніби прес, котрий повинен за будь-яку ціну впоратися зі своєю задачею. Зуби почали тиснути одні на одних, сильніше і сильніше, доки щось не клацнуло. Один за одним вони почали тріскати і кришитися.

Для Нерри це був коловорот болю і страху. Страху, що з тілом відбувається щось неприпустиме, що воно ось-ось не витримає, що воно поступово спотворюється. Бажання крикнути потопало в чомусь непідвладному, здається, навіть очі залишалися не зляканими, тому що їм так наказали. А дві щелепи тиснули одна на одну так сильно, як тільки могли. Доки м'язи не почало зводити від болю, доки не почало нудити. А потім, коли палець відірвався від губ, все припинилося. У роті залишився присмак чогось непоправного і зруйнованого. Людина повернула Нерру на бік, щоб та не задихнулася. Не виходило благати, лаятися чи кричати. Беззвучне і нерухоме чудовисько, що залишилося живим.

Всі вогники горіли не для того, щоб стало затишно. Язички гойдалися, щоб Дарко і Венді бачили один одного. Вона перевернула його на спину, і їхні погляди переплелися набагато міцніше, ніж із Неррою. Настала її черга говорити і підбирати слова.

— Привіт. Ось і наш останній монолог. Хвилююче, правда?

Венді закинула ногу і сіла на лежачого зверху, впираючись колінами в підлогу. З цього ракурсу було видно, що її очі прикриті, і вона весь цей час знаходиться в стані затьмарення. Її аромат горів набагато яскравіше, ніж зазвичай.

— Ось ти називаєш мене дивом. Але яке ж я диво, Дарко? Подивися, подивися на мене. Така ж м'ясорубка, як і ти, ні? Копія. Почала відбирати в дітей спочатку іграшки, а потім бажання в них гратися.

Своїми долонями вона торкнулася до щік і почала ніжно водити пальцями по обличчі. В її торканнях не відчувалося навіть зародків злості.

— Ти мене якось запитав, з ким я проводжу вільний час. А я приховала, боялася, що розізлишся. А тепер страх кудись подівся. Так що знаєш, коли я була вільна, я проводила дні з дивовижною людиною. Котру не беруть зубці і ножі цієї ненажерливої машини. Торакс пожував-пожував і виплював, уявляєш? Вражаюче, що в нашого міста розкришилися зуби. Ось із ким я була.

Венді відвела руку і навіпамацки дістала з кишені флакончик. Кришка відлетіла вбік, і напівпрозора маса полилася на живіт лідера. Вона залишала за собою стежку, рухаючись догори, від живота до обличчя. Желе швидко тануло і всотувалося в одяг. Венді встромила

палець в маленьку калюжу і провела від ока вниз, вздовж носа. Наче засохла сльоза, що пахнула неприродно й небезпечно.

— Мені до неї далеко. Але навіть із таких, як ми, може вирости щось цінне. Не вірю я, що щастя пахне кров'ю. Не може бути, що коли всі довкола плачуть — це нормально. Не вірю ні тобі, ні Тораксу. І весь цей час не вірила, але дуже боялася сказати. Хоча, здавалось би, які труднощі? Які тут можуть бути труднощі?

Венді продовжувала малювати лінії на обличчі, дістаючи все нові і нові флакони з набитих кишень. Вона вимочила спочатку Дарко, а потім і своє волосся.

— Дуже важко тримати в руках щось, що може зробити іншого інвалідом. Ось так, за клацанням пальця. Але метал розказав, що є альтернатива. Я ж все-таки людина, яка знаходить стежки, а не вбивця.

Пальці вже крутили запальничку. Коліщатко повільно прослизало. Треба бути обачніше.

— Давай до останньої секунди будемо самими собою. Ніяких ролей. Я шукаю, ти вбиваєш. По-іншому ніяк. Тобі є кого вбивати. І мені є кого шукати. Тільки, будь ласка, не плутай ролі. Ти накидаєшся на тих, хто хоч трохи вірить у краще. Запам'ятав? А я тягнуся до цього «кращого». Зараз воно так далеко, що мені навіть не по собі. Між нами вже не просто земля, а ціле море. Недосяжна межа, котру я не подолаю. Я розумію.

Клац. З'явився оранжевий язичок, котрий покійно чекав. Але йому б тільки привід, тільки краплю бальзаму — і він не стримуватиметься.

— Але пробіжу, скільки зможу. Може, навіть добіжу до води і розчинюся в ній. Шанс, на якому закінчується історія — це набагато краще за романтику вашого вошивого містечка.

Дівчина встала і ненадовго застигла. Дивилася на вогонь, а не на Хтоніку. Наче весь час під руками був, а краса така, наче вперше його побачила.

— Теж, до речі, ціла стихія. Піднесу до тебе і спалю. Але навіщо? Ти і так вуглик, Дарко. Тобі вогонь вже давно не чужий. А піднесу до себе — і загорюся. Але ж ти розумієш, — посміхнулася вона, — щоб запалити людину по-справжньому, ніякі запальнички не потрібні. На собі перевірила.

Венді закрила запальничку легким рухом великого пальця і впустила її на підлогу. Дівчина глибоко вдихнула, кілька секунд залишалася нерухомою й отямилася. Вибігши з дому, вона помчала по тепер вже єдиному існуючому напрямку — своїй стежці.

* * *

Знову почувся млявий голос вулиць. Венді незабаром викинула його з голови і зосередилась тільки на нитці, котру було видно всього на кілька кроків вперед. Ця втеча була кардинально іншою — тут була ціль. Вона рухалась не наосліп, як минулого разу.

Венді бігла зовсім не швидко, тому що тіло все ще боліло. Хвилина, а вже захотілося присісти. А таких кроків іще сотні, навіть тисячі. Бігтиме до кінця. Кожен крок — це подвиг.

«Втомлююся, — подумала вона. — Так мало пройшла, а вже втомлююся».

І все ж ноги тримали як могли. Хтоніка вибила все життя з її тіла, але не знала про людину, котра здатна це життя повернути.

«Треба просто йти. Просто йти і не зупинятися, — пронеслося в голові».

Вона петляла, повертала за будинки, прискорювалась на відкритих ділянках і повністю вірила нитці перед нею. Венді опиралася на брудні стіни, переступала вибоїни і навіть зіштовхувалась із перехожими. Нехай кричать і дивляться вслід, нехай пропонують допомогу чи ставлять підніжки.

Не було кінцевої точки, лише один момент попереду. Момент за моментом, крок за кроком. Хтоніці знадобиться час, щоб зрушити з місця. Але й це не важливо, бо нитка перед очима була набагато важливішою, ніж загроза за спиною.

«Не віддаляйся, — благала дівчина, але волі словам не дала. — Не лети від мене».

Венді прискорилася як могла. Мчала вперед по вулицях, спотикаючись і перевертаючи предмети на шляху. Цей стан напівмаячіння, коли не помічаєш навіть людей довкола, тільки волосину, котра, здається, ось-ось розтягнеться й обірветься.

Там, на іншому боці, був силует, котрий вона придумала, і нічого більше. Нічого, тільки надія на інтуїцію і тремтіння по всьому тілу.

«Будь ласка, не віддаляйся. Не зникай!».

Вона намагалася пронести ці слова через горизонти вперед, на той бік. Далеко попереду знаходилося море, але так хотілося вірити, що хоч одне слово зможе подолати його. Зникали думки про те, скільки ще вийде пробігти. Тільки жага до життя і відчуття, що все позаду неї згорає. І варто зупинитися, як спалахне й вона.

«Не дай мені впасти. Будь ласка. Я знайду тебе, я знайду. Я знайду тебе, я знайду».

Вона повторювала ці слова, щоб заспокоїтись. Страшне передчуття позаду.

«Я знайду тебе, я знайду. Тільки не залишай мене, будь ласка!».

Венді пробігла під аркою зі зламаними воротами. Ноги несли в бік Гавані, але навіть не думали зупинятися. І коли за плечима почали з'являтися чорні плями, в яких таїлися жала, прийшла думка, що вони все розказали Дарко, і тепер він знає, де вона. Жала не діставали до ніг, не встигали вколоти і забрати життя, але очі дивних істот, що кліпали, все бачили. Через них спостерігав за болотом і він — похмура хмара на вигляд і чорна діра по своїй суті.

Далі і далі від міста, на протилежний край болота. Ноги не встигали застрягнути в трясовині, але рухатися було важче, ніж по місту. Стежка перед очима наче змінювалась в останній момент, ведучи найбільш безпечним шляхом із усіх. Голки, що ось-ось готові були впитися в шкіру, так і не дотягувались. Заховані під трясовиною глибокі калюжі вдалося обійти стороною, як і глибокий пласт торфу. Венді ні разу не впала і навіть не послизнулася.

І щойно виникло відчуття, що стежка допомагає їй не застрягнути в Гавані назавжди, як вона почула крики далеко позаду. Чим далі вона бігла, тим ближчими були крики, тим більше ставало чорних плям під ногами. Жала почали з'являтися цілими скупченнями, тому довелося стежити за кожним кроком і вчасно реагувати на зміну напрямку нитки перед очима. В жодному разі не можна було чекати, поки вони оживуть. Тільки щось починало ворухитися в маленькій калюжі, як Венді перестрибувала її, слідуючи за останньою надією.

«Будь ласка, будь ласка!».

Надією, що нитка не порветься й аромат її не обдуриє. Що дихання і сил вистачить. Що її не наздоженуть раніше, ніж треба, а вона не спіткнеться в останній момент. Що не наступить на одну з калюж і не зупиниться, визнавши поразку. На території ворога вона була крихкою ціллю, але трохи сміливості і зовсім небагато сил, будь ласка. Може, там і нічого, але головне — пробігти стільки, скільки може собі

дозволити людина. Просто нехай сили не залишать її без попередження. Все це полягало в одному слові. Будь ласка.

Вдалині вона побачила синюватий колір. Все ближче і ближче до води. Венді сподівалася, що стежка зверне в останню мить. Нехай доведеться бігти вздовж берега, нехай навіть через море, тільки б не повертати назад. Тільки нога відривалася від землі — і дорога за нею згорала. Болото було все вологішим і вологішим. Чужі місця, в яких вона ніколи не була. А море, нехай вона його і в очі ніколи не бачила, було ближче, ніж чорнота під ногами, що вічно повторювалась. Нежива і ніби з пластмаси. Як земля, в яку влили незліченну кількість бальзаму.

Страх узяв гору, і вона обернулася. Першою неслася Нерра. Та була прудкою навіть у такому стані, хай їй грець. Зупинись на п'ять секунд — і вона б наздогнала. Легені різало — ніколи не доводилося бігти так швидко і багато. Венді дивилася виключно під ноги, щоб не спіткнутися. Вона попливе вперед. Стежка точно не зверне — вже нікуди. Якби вона побігла вздовж берега, то так точно наздоженуть. Напролом. Може, вони не полізуть у воду. Може, там немає цих чорних жал і зовсім інший світ.

Позаду не звучало наказу зупинитися. Ні крику, ні лайки. Нерра знала, що її витривалість не підведе. І тоді Венді стиснула зуби і розігнала, щоб вбігти у воду. Подивилася вперед. Синява. І снігопад.

На його фоні навіть колір моря здавався штучним, а не первозданним. Не метал, а білосніжна магія, що мчала з великою швидкістю. Швидше, ніж Нерра і сама Венді разом узяті. Метал рвав воду під собою, наче був такою ж повноцінною стихією, як і вона.

Втікачка зупинилася біля самого берега. Алефарз був цілком не тим, що раніше, це було помітно навіть по кольору. Не грайливий метал, що весело танцює між пальцями, не сріблястий, що хоче просто захистити, а білий шар. І людина, котрій він підвладний, — не просто ще один гравець. Це була кінцева точка, після якої стежка, що вела з самого міста, остаточно розчинилася. Сама досконалість перед очима і ціла безодня за спиною.

Моніка зістрибнула на землю і через високу швидкість ледве втримала рівновагу. Метал перетворився у вузький напівкруглий бар'єр, висотою у півтора рази вище за них. Такий не пробити, хоч із гармат стріляй.

— Ти повернулася, — Венді впала на коліна. — Ти справді за мною повернулася.

— Я чула кожне твоє слово. Кожне, але не знала, як відповісти. І бачила стежку. Вона повела мене через море. Сюди.

Наскрізь промокла, Моніка мовчки обійняла її. Не можна було витратити дорогоцінні секунди, але ще гірше було би ними нехтувати. В обіймах передалося так багато, що їм не знадобилися слова, щоб це виразити. За кілька миттєвостей, що в них було, обидві відчували цілий градус тепла.

— Знайди нашу дорогу, Венді. Ту, по якій ми зможемо йти з чистим серцем. Без страху. Без чорноти. Разом. Зараз від цього залежить усе.

— Я впораюсь. Обіцяю, впораюсь, тільки потрібен час. Але вони не дадуть, — провідниця подивилася крізь маталевий лист.

— Скільки тобі знадобиться? Шукай і не обертайся. Не бійся. Не поспішай. Не реагуй, якщо тобі щось кричатимуть. Не вір, якщо скажуть, що мене більше немає. Я нікуди не пропаду, обіцяю тобі.

Дві людини-стихії подивилися одна на одну: хвилювання аж до запаморочення, але ніяких сумнівів. З тіла Моніки почав виділятися пар, наче та поступово починала випаровуватись. Її подруга знала, що цей метал ні за що не розтане. Вона повернулася в бік моря, але все ще відчувала широке полотно позаду.

Панцир трохи змінив форму, і з нього назовні вийшла людина. Тепер обидві стояли одна до одної спиною, але з яскравим білим бар'єром між ними. Кожній належало стати вулканом, котрий зміг би відірватися від землі.

Глава

Металевий

Метал почав свою війну. Навпроти нього застигли два брудних силуети і чорна діра. Ніхто не боявся. У руках дівчини залишилася біла куля — крихта тієї стіни, що позаду неї.

— Назвися, — попросив Дарко.

Ніхто не відповів. Тому темрява не могла зачепитися ні за одне слово. Говорити просто було нічого, і це стало великою перевагою.

— Тільки ім'я, нічого більше.

Без толку. Моніка тільки крутила кулю і чекала. Знала, що хтось зірветься першим, і це точно буде не вона. Зосередила увагу на Дарко — той здавався єдиним, хто міг зробити щось надто непередбачуване. Чомусь навіть не довелося гадати, хто з них лідер. Цю людину Моніка розглядала як абсолютно рівного суперника.

Нерра пожирала її поглядом. Вона була готова увіп'ятися залишками своїх зубів, щоб кожен осколок зайшов під шкіру. Дівчина засунула руку під плащ, дістала бити і добряче вилаялась, як вона любить. Коли справа торкається бійні, вона завжди збуджена. Її розум починає кровоточити, незалежно від команди. Іноді навіть слова Дарко сприймалися не відразу. Інстинктивне бажання взяти своє, яке Хтоніка звикла спускати з ланцюга. Нерра вміла рухатися швидко, і розкришені зуби не відняли цього таланту.

Дівчина рвонула по дузі. Куля у руках Моніки стала абсолютною зброєю. Вона полетіла зі швидкістю, якої алефарз раніше не знав. Маленький дротик, котрому господиня вказала напрямок, дала швидкість і рівновагу. Вона увійшла у грудну клітку тоненькою голкою і там стала трубою величезного діаметру, що вийшла зі спини. Наче дисперсія світла, наче колосок, що на виході перетворився у стовбур дерева. Людина прогнала алефарзу, і проти нього залишились стояти двоє.

22

ДЗВОНИК

Венді дивилася на океан і знала, що без металу вона б не впоралась. Вітер був прохолодним, одяг розвіювався в сторони, а тіло злегка пощипувало. Віддихатися все не вдавалося.

Провідниця розуміла, наскільки їй довіряє людина позаду. Від цього перехоплювало подих. Вона вдихнула, заплющила очі і розкинула руки. Це було питання одної миті. Коли аромат почне вирувати, тільки тоді все вийде. Не лякав ні холод, ні те, що під пальцями оживало тремтіння. В кожній клітинці з'являлося щось своє. Це треба було впустити. Її тіло наскрізь пробрав вітер.

Відчуття вразливості не було нарівні з трепотом, що перевертав усе всередині. Вона була впевнена — що б не трапилося, небезпека позаду не дістанеться до неї. І тому вона знайде дорогу. Знайде, чого б це не коштувало.

У руках Моніки опинилася ще одна куля, а стіна позаду стала трохи тоншою. Бріккт і Дарко не робили дурниць, тому вперед ринули жала, що різко вигулькнули з-під розмоклої землі і калюж. Вони стали довгими, ніж зазвичай, і набагато, набагато усвідомленішими. У них також був лідер, що давав швидкість і напрямок. Колоски виринали, а кожна їх колючка хотіла смерті. Вимочені в отруті, вони готові були жалити градом ударів.

Металевий диск кружляв довкола тіла так швидко, що за ним би встиг тільки сонячний зайчик. Його зубці ламали голки і різали колоски під корінь. Кілька разів диск влітав так глибоко в землю, як міг. Тільки б дістати до слабкого місця, тільки б розрізати темряву навпіл. Моніка не знала, чи була в цих істот серцевина або коріння, але якщо так, то такі удари не залишали шансів. Бруд летів в усі боки, але, не дивлячись на нього і пар, що йшов від тіла, увага грала на руку. Гранично чисте, ніби в звичайному стані такого й не добитися зовсім.

Бріккт і Дарко рвонули на неї одночасно: один по лівій дузі, інший по правій. Моніка відчувала алефарз, а той наче на час віднайшов свою волю. Він хотів накрити хвилию, і вона не заважала, тільки б встигнути за ним. Пила опинилася в руках і змінила форму: стала м'якішою, податливою і меншою. Алефарз сам став голкою, крізь вушко якої була просунута довга біла нитка.

Вона б ні за що не впоралася з темрявою. Навіть передчуття підказувало, що цього мало. На Дарко рвонула вся стіна — єдина межа між ним і Венді. Кожна жива крихта металу налетіла з жахливою силою, але не для того, щоб убити. Достатньо було стримати морок. Людина пропала в білому місиві як у цементі, але воно не могло його розчавити. Було в ній і щось іще, крім людини.

Геть інше трапилося з Брікктом. Він заніс ніж і навіть розгледів силует через пар. Але це було зіткнення не головоріза і людини. Моніка не змогла би здолати здорованя, але проти нього билася не вона.

Під шкіру і назад — голка зробила це не один раз. Швидкість була така, наче дятел стукав по дереву, а кожен його удар — рух голки. Іноді наскрізь, іноді ні, але тулуб Бріккта ніби прошивався. Кілька секунд — і він упав, не міг поворушити кінцівками, тільки головою. Рани не вбили його, але той почав голосно кричати. Метал був тут не для катувань, тому Моніка потягнула за голку і кінчик нитки. Алефарз зробив свою справу, і Бріккт назавжди замовк.

Венді розплющила очі, і, якби не було цього драйву, не розквітнуло б у ній щось безсмертне, вона би точно впала від здивування. Зараз із кінчиків її пальців виривалася незліченна кількість тонких ліній, що вели в різні напрямки. Їх було багато, навіть більше, ніж волосся на голові. Вони мали різний колір і відтінки, навіть різну товщину. Якись вилися дуже сильно, якись вели прямо, інші зникали під водою. Перед нею відкрилися стежки у будь-яку сторону світу, і навіть догори, що наче вели в небо. Деякі ж обвивалися довкола неї самої і вбирали в плаття, вишите із всіх можливих альтернатив і варіантів. Вони не мали ваги, не впивалися в шкіру, і кожна, навіть найпотворніша нитка, була легшою за вату.

Деякі з них виявлялися блідими. Вони виглядали крихкими і нічим не притягували погляд. Інші, здавалося, аж пульсують, так багато в них життя. Треті ж виглядали дуже еластичними, хоч у вузол зав'язуй. Були й такі, що переливалися, і колючі, як терни, і десятки, десятки інших видів. З її рук вело стільки доріг, що це здавалося найвеличнішим і красивим, що вона коли-небудь бачила.

Захисна стіна повернулася на місце, але стала набагато тоншою — Моніка забрала не менше половини. В Дарко метнулася куля, поцілила по шиї і застрягла у шкірі. Блідій і дивній, до якої торкнутися було відверто страшно. Ще одну кулю спіткала така ж доля. З тіла хлопця наче стирчали невидимі руки, котрі звели би на нуль навіть постріл в упор.

Ще три металевих шматки почали підніматися догори. Не швидко, а гойдаючись з боку в бік, наче мильні бульбашки, що плавно прямували до неба.

Хтоніка витерла чорну цівку, що потекла з рота. Зараз у Дарко кровоточила та стихія, що була з ним все життя. Не біологічна, а первородна мати, котра вела його з самого народження. Вона брала гору, і тепер саме від неї залежав кожен рух. У ворога навпроти було все абсолютно навпаки. Людина вела алефарз за собою, і ніяк інакше. Метал так і залишався зброєю. Не переходячи рамки, не поглинаючи свою господиню. І ця різниця між тим, хто ставав ведучим, а хто веденим, була принциповою. Вона напряду впливала на результат зіткнення.

Дарко ринув до дівчини, а та почала відступати назад. Обережно і, що найголовніше, не по землі. Ноги торкалися металевих сходинок, котрі нагадували пласкі капелюшки грибів. Вони зависли просто над болотом, і кожна була трохи вищою за попередню. Одна така покрилася зубцями і на швидкості полетіла в Дарко. Мимо — влетіла в землю, але не влучила в ціль. Друга стелилася під ногами дорогою, точно як під час ходи, але в рази швидше. Моніка не боялася, що найближчий друг зрадить. Коли вона неслася сюди через море, він ні на секунду не здався нестабільним. І зараз, коли падіння на землю точно не залишило би їй шансу, друг не підводив.

Хтоніка ступала на металеві капелюшки, і шматочок чогось рідного відмирав. У думках була кожна клітинка алефарза, кожна невдало запущена куля, і бар'єр, що захищав Венді. Навіть дорога в повітрі, котру заважав розглянути пар, мала чітку форму в голові. Але Дарко ступав на платформи, і вони одна за одною зникали. Іржавіли, тріскали і просто падали вниз, перетворюючись на сміття.

Вона знову заплющила очі, і перед темрявою почали проноситися різні місця, міста, обличчя людей, усі можливі емоції і зовсім нерозбірливі образи. Велика швидкість і повна впевненість, що ні одна картинка, що промелькнула, більше не з'явиться повторно. Багато людей були ніби знайомими, хотілося зачепитися за образ і пригадати, де ж ця людина могла зустрітися раніше. Але тоді пропускалися десятки, якщо не сотні інших.

Холод наче вирішив кинути виклик. Навіть глухі звуки позаду не заважали їй, а цьому негіднику вдалося протиснутися через міради ниточок. Руки задубіли, але ні за що, ні в якому разі у нього не вийшло б зробити так, щоб Венді поспішила з вибором. На її боці були дві повноцінні стихії, і не йому з ними тягатися. Адже він тільки холод, але якби він був навіть самою смертю, в ці секунди він би відступив. Цілком точно.

Деякі стежки були страшними. Не хотілося навіть знати, що знаходиться по той бік. Інші здавалися ненадійними. Тільки піди по цьому зигзагу, і мало того, що заплутаєшся, то ще й назад повернутися не зможеш. Ще одні обривалися трохи далі середини — Венді була в цьому впевнена, хоч і не перевіряла кожну з таких доріжок. Просто було в них щось спільне: чи то зовсім зайве, чи то навпаки, не вистачало чогось важливого.

Як же страшно було помилитися. Знайти не ту ниточку, що приведе до прірви їх обох. І нехай навіть Моніка нічого не скаже, нехай посміхнеться і втішить, це буде провина, котру не можна виправити. Зараз не можна було помилитися.

Моніка стрибнула. Остання опора під ногами покрилася зубцями і влетіла прямо в Дарко. Нічого. Вона увійшла зовсім неглибоко, наче в трясовині застрягла, і тут же заіржавіла. Моніка летіла спиною вниз і боялася не того, хто перед нею, а шипів, що могли підстерігати. Тільки би не впасти на ці голки.

Пляма кинулася на неї зверху і врізалася в залишки металу, що вцілів. Він старався взяти не товщею, а міцністю, але все одно плавився, як парафінова свічка в печі. Чорні краплі розтікалися, як дощ по капелюшку парасольки. Не так швидко, зате шкода металу була непоправна. Плямі просто не вистачило часу. Обоє впали у велику калюжу. Без шипів, тільки каламутна вода.

Приземлення виявилось терпимим, тільки колюча гостра хвиля болю пройшла через п'ятки по всьому тілу. Стіна, що охороняла Венді, стала ще тоншою — не можна було залишатися без зброї.

На Моніку ринув шип, потім ще і ще, але жоден не долетів. Обоє зрозуміли, що дрібні трюки просто не працюють. Кулі, жала й інші дешеві прийоми були зайвими в цій битві. Треба було зіштовхнути дві сутності, тільки й всього.

Алефарз спочатку розстелився рівною стіною перед господинею, щоб прийняти удар. Чорне місиво влетіло в нього з великою швидкістю і тиснуло, тиснуло, тиснуло. Метал почав набувати сферичної форми й огинати морок, щоб закрити в собі. Повільно. На жаль, набагато повільніше, ніж хотілось би. Моніка тримала руки перед собою і далі білого кольору нічого не бачила. Але через тиск металевий зонтик почав змінювати форму і загинатися в її бік. Геть не за планом.

Вона навіть не торкалася до нього, але було відчуття, що на руках уся Гавань. Мазут поглинав алефарз, і він іржавів на очах. З самого центру хвороба розповзалася по боках. Чистий колір почав текти.

Тоді Моніка відскочила вбік. Чорна хвиля віднесла хворий метал далі. В руці залишився тільки вцілілий шматочок, що миттєво набув потрібної форми і розрізав повітря. Диск відсік Дарко ноги. Всі снаряди, що висіли у повітрі з самого початку, як божевільні полетіли донизу — поцілити вдалося лише одному. Людина, яка застрягла у чорному місиві, почала рикати і важко дихати крізь зуби. Доки він терпів біль, Моніка не зволікала — виставила долоні перед собою і забрала всі залишки бар'єру. Тепер Венді нічого не захищало.

Метал розділився і пробив покалічене тіло більше десятка разів. Із ран і рота хлинув чорний колір, наче греблю прорвало. Дарко навіть не міг вдихнути. Мерзота стікала в одну калюжу, набуваючи форми. Не людини чи тварини, а чогось безформного і дикого. Наче всі пухлини разом втекли з безнадійного тіла, щоб створити власне.

У деяких образах Венді бачила себе божественною істотою. Були й такі, де вона була просто частиною дикої природи, а не людиною. Наприклад, гранітом. Практично невразливим і довговічним, але самотнім і беземоційним. Хотілося знайти абсолютно інше. Щоб морозило пальці, щоб докучала метелиця, але потім зігрівали теплі дні. Щоб до неї не було діла чужим, але важливі люди її завжди чекали. І навіть якщо в неї кинуть камінь, нехай будуть ті, хто зловить його на льоту. Венді була впевнена, що жодна дорога не веде до життя, де люди припинили кидатися камінням один в одного. Але тоді нехай будуть і ті, хто не боїться каміння.

Були й розігріті владні стежки, але Венді надала перевагу тим, де є свіжий ґрунт. Вона відкинула красу шпилів, котрі простромлюють небо, і вибирала серед доріг із чистим повітрям. Не потрібні були картини, де в кишеню сиплються триптихи. Замість цього вона думала про ляльки, котрі з'являються у неї в руках, і людей, які цим лялькам раді. Чиєсь суворе обличчя розтануло, і з'явилися дахи. Їй подобалися дахи, хоча на них ґрунт і ставав далеко-далеко. Нехай дороги приведуть її не до вогню, що піддається хаосу, а до льоду з плюсовою температурою. Вона цілком чіплялася за зелений і відкидала всі інші. Так із часом зникала метушня, владолюбство і престиж. Танули і міста, де майже немає дерев. Танули міста, де люди не любили триматися за руки. І найголовніше — зникали нитки, в кінці яких стояла тільки одна людина. Вони мали пряме відношення до самої Венді, але по дорозі кудись зник метал. Кожну з цих доріг вона холоднокровно обривала. І серед кількох сотень залишилася та, котрій вийшло повірити так само, як людині за спиною. Мабуть, навіть собі Венді так не довіряла, але ось ці двоє — зовсім не той випадок. Вона обережно схопила її тремтячими пальцями і всім серцем, всім своїм єством повірила в цей шанс.

— Я знайшла, — тремтячим голосом сказала дівчина, але не повернулася. — Знайшла нашу стежку!

Він був за кілька кроків позаду Венді. Повз до неї, впираючись нігтями в землю, що йому вже не підкорялася. Чорний колір наче підштовхував його, щоб він наблизився до людини, котру щиро вважав справжнім дивом.

— Я відшукаю тебе, — кинув він у спину. — Ніколи тебе не залишу, Венді. Ніколи. Пройду крізь порожнечу і відшукаю тебе, чого б це не вартувало.

Слова було чути. Їм треба було трохи часу, щоб стати вагомими і просякнути свідомість страхом. Щоб набути форми і встроїтися в найвразливіші мішені всередині голови. Вистачило б кількох секунд, щоб почати руйнувати. Але їх не було. У темряві не залишилося часу. Мертва часова петля.

Металева куля роздробила безногому ключицю, щоб той замовк. Перед Дарко показала людина, від якої виходив пар, але вже ледь-ледь. Моніка стала на коліна між ним і Венді. Обережно припідняла його підборіддя, і вони зчепилися поглядами. Диск, що застряг у землі, змінив форму і тепер став останнім живим шматочком «снігопаду».

Перед Монікою лежало те, що переставало бути людиною навіть зовні. Половина обличчя, кінчики пальців і верхня частина торсу — ось і все, що залишилося. Не людина і не сутність — Дарко й сам зараз не знав, що він таке. Може, й колись людина, яка забула батька і матір, а може, отруйна крапля, котра всотується в землю й отруїть ядро планети.

— Знайду її, — криво посміхнувся Дарко, дивлячись єдиним оком. — Нікуди вона не втече. Ніяк не заховаєш. Адже ти...

— Сталість.

Метал торкнувся його губ і ліг тонесеньким шаром. Текуче життя позбавило можливості говорити і почало розповзатися по обличчі, поїдаючи людину. Позбавляло його відчуттів, затікало у вуха і забиало звуки. Потім запахи. Все тіло послідовно ставало нерухомим. Один великий шматок спогадів, що прилип до землі. Останнім пропав зір, і темрява застрягла в металевій коробці.

Моніка поступово почала стискати кулак, щоб розчавити скульптуру. Прозвучав скрип — і щось хотіло вирватися з середини статуї. Вже не людина, а залишки сутності. Темрява рвалася і не хотіла залишатися під замком. Прогризала і згинала метал, тільки б знайти щілину, через яку можна витекти. Алефарз не щадив свого полоненого — не можна було залишити й шансу. Пальці лівої руки, здавалося, зламалися, і пар зовсім зник. Тоді вона стиснула зуби, і в хід пішла інша рука. Було відчуття, що долонею потрібно розчавити шматок каменю. В один момент вони обоє витиснули максимум і переступили допустимий поріг. Почувся хрускіт і навіть скрип. Метал миттєво почав покриватися іржавчиною і розшаровуватись. Геть спотворений, але не переможений. Те, що було всередині, не вирвалося і теж загинуло. Моніка звернулася не до друга за спиною, не до переможеного ворога, а до самої себе.

— Я — це сталість.

Венді зловила себе на думці, що щойно прозвучала вся історія, від початку до кінця. Це був сенс цілої книги на кілька сотень сторінок, котрий Моніка вмістила у три слова. Її дитинство, юність і теперішнє. Її негасима любов до батьків і сестри. Заперечення і небажання тонути там, де прийнято тонути. Стихія, котра не гнеться ні від мазуту, ні від падаючих метеоритів.

Провідниця сіла, і найближча людина поклала їй голову на коліна. В обох сили були на нулі, а тепло на максимумі.

— Дякую.

— Вийшло? Венді... У тебе вийшло?

— Так. Я й зараз її бачу. Вона... Не пропаде. Я впевнена.

— Куди? — дихання було страшенно переривчастим. — Куди вона веде?

— До оплоту. А там — щось дуже важливе. Ти навіть не уявляєш, наскільки.

— Тоді ми підемо... по нашій дорозі.

— Так, — голос Венді тремтів від захоплення. — Нас чекає людина-стихія.

Не вистачило дихання продовжити, але знайшлися сили на посмішку. Венді відкинулася назад і лягла на землю. Вона дістала металеву квітку і протягнула руку вперед, стеблинкою до неба.

Природа була в настрої. Замість всіх паршивих і вологих днів сплив саме той, коли Терсида не ховається за хмарами. Замість сотень підворіть і закутків з їх безхатками Венді подумала про готель, який став домом для шістнадцяти людей. Навпроти кожного безчесного стояла дитина з іграшкою в руках. На сотню порожніх пляшок припадало одне дерево, котре ось-ось має показатися з землі. На тисячі, нехай навіть десятки тисяч безсердечних завжди знаходився один Деякий Містер Безтілесність, котрий умів запалити емоції. І нехай навіть усе місто покрите асфальтом, клаптик живої землі йому ніколи не програє.

Руки Венді були вкриті подряпинами і порізами. Кілька крапель зібралися в цівку. Червона. Саме втілення життя.

Як і дзвоник над нею. Він вкрився справжнім цвітом — металу не залишилося зовсім. Сонце наче його нагріло, і листочок за листочком впав на обличчя. Вона глибоко вдихнула.

Зміст

Глава 1. Місто сумної романтики	3
Глава 2. На вечерю — ГВЛ-8	19
Глава 3. Ти теж станеш сараною.....	35
Глава 4. Дивіться, перший саджанець	50
Глава 5. Шистосоми. Це шистосоми	62
Глава 6. Біарі всіх переможе!.....	71
Глава 7. Музика 18+	85
Глава 8. Тлій, не соромся	104
Глава 9. Гасимо багаття, зрізаємо крила.....	112
Глава 10. Не називайте мене людиною	123
Глава 11. Когнітивна катастрофа, на жаль	133
Глава 12. Я хочу пахнути квітами.....	142
Глава 13. Поверніть моє серце на місце, дякую.....	152
Глава 14. Ті, що подають надію.....	166
Глава 15. Ми вміємо в унісон.....	179
Глава 16. Квітковий марш	191
Глава 17. Зіграємо весілля, Апофісе?.....	204
Глава 18. Тліти чи розцвітати?.....	216
Глава 19. Я дуже сумую за тобою	227
Глава 20. Вітер у голові і земля під ногами.....	235
Глава 21. Веди мене, моя домінанто	247
Глава 22. Металевий дзвоник.....	254